

NELJÄS OSA

KANSAINVÄLISEN KOMMUNISTISEN LIIKKEEN TEORIA JA TAKTIikka

II. LUKU

TYÖVÄENLUOKAN MAAILMANHISTORIAALINEN TEHTÄVÄ

Kapitalistisen talouden syvällisen erittelyn pohjalla Marx ja Engels tulivat johtopäätökseen, että tämän yhteiskuntajärjestelmän uumenissa piilevät sen tuhoutumisen, sen uudeksi yhteiskuntajärjestelmäksi, sosialismiksi vaihtumisen alkusyyt. Mutta marxilaisuuden perustanlaskijat selvittivät muutakin eivätkä vain myöhemmän kehityksen perussuunnan; proletariaatissa, työväenluokassa he näkivät myös sen johtavan yhteiskunnallisen voiman, joka oli toteuttava suuren yhteiskunnallisen uudistuksen, kukistava kapitalismin ja rakentava sosialismin.

Tämän näkemyksen Marx ja Engels esittivät ja perustelivat kaikilta puolin „Kommunistisen puolueen manifestissa”, joka ilmestyi Saksassa vuonna 1848. „...Mutta porvaristo ei ole vain takonut aseita, jotka tuottavat sille kuoleman; se on myös synnyttänyt miehet, jotka tulevat käyttämään näitä aseita — nykyajan työläiset, *proletaarit*”, sanotaan Manifestissa. „...Suurteollisuuden kehittyessä porvariston jalkojen alta riistetään siis itse se perusta, jolla se tuottaa ja omistaa tuotteet. Se tuottaa ennen kaikkea omat haudankaivajansa. Porvariston häviö ja proletariaatin voitto ovat yhtä väistämättömiä”¹.

1. Työväenluokka, työtätekevän ihmiskunnan vapauttaja

Miltä pohjalta Marx ja Engels lähtivät, kun he näkivät ennakolta työväenluokan maailmanhistoriallisen tehtävän?

He lähtivät ensinnäkin siitä tosiasiasta, että työväenluokasta, joka on kapitalistisen yhteiskunnan riistetyin luokka, tulee jo elinehtojensa vuoksi kapitalistisen järjestyksen johdonmukaisin ja leppymättömin vastustaja. Elintärkeä luokkaetu ajaa työläisiä leppymättömään taisteluun kapitalismia vastaan. „Kaikista luokista, jotka nyt esiintyvät porvaristoa vastaan”, korostivat Marx ja Engels, „vain proletariaatti on todella vallankumouksellinen luokka”².

Toiseksi he lähtivät siitä, että työläiset eivät asemansa perusteella tuotannossa ole sidottuja sen menneisyyteen, vaan sen tulevaisuuteen ja siis myös koko yhteiskunnan tulevaisuuteen.

Mitä tämä merkitsee?

Se merkitsee ennen kaikkea, ettei kapitalismin aineellisen perustan, suurteollisuuden kehitys uhkaa proletariaatin olemassaoloa luokkana eikä järkytä sen yhteiskunta-asemaa, vaan päinvastoin johtaa työläisten lukumäärän kasvuun ja siihen, että he esittävät yhä tärkeämpää osaa yhteiskuntaelämässä.

Se merkitsee edelleen, että työväenluokan edut ja pyrkimykset lankeavat yhteen tuotantovoimien kehityksen perussuunnan kanssa. Kapitalismin vallitessa saavutettu näiden voimien kehitystaso vaatii tuotannonvälineiden yksityisomistuksen lopettamista. Tämän tehtävän suorittaminen on työväenluokan kutsumuksena. Työväenluokan objektiivisten etujen mukaista on paitsi kapitalismin kukistamista myös sen vaihtaminen nimenomaan sosialismiin, sellaiseen järjestelmään, joka kapitalismin tilalle tullessaan avaa laajan liikkumatilan yhteiskunnan tuotantovoimien jättiläismäiselle kasvulle.

Kuten Marx ja Engles kirjoittivat, proletariaatti panee täytäntöön tuomion, jonka yksityisomistus itselleen langettaa synnyttäessään proletariaatin. Työväenluokka on todella ainoa luokka, jolla ei ole yksityisomaisuutena tuotannonvälineitä, sen ei siis tarvitse pelätä menettävänsä ne. Enemminkin, koska tuotannonvälineiden yksityisomistus on perustana kapitalistin harjoittamalle työläisten riistolle, niin tästä seuraa, että *sen lopettaminen ja yhteiskunnallisen omistuksen asettaminen sen tilalle on ainoa tie työväenluokan vapauttamiseen.*

Tehdessään johtopäätöksen, että juuri työväenluokka on murskaava kapitalismin ja rakentava sosialismin, Marx ja Engels lähtivät myös siitä, että se on ainoa luokka, jolla on tämän suuren historiallisen tehtävän täyttämiseen välttämättömät taistelijan ominaisuudet.

Mitä nämä ominaisuudet ovat?

Työväenluokalla on ennen kaikkea puolellaan joukon etu. Se on kapitalistisen yhteiskunnan yksi suurimmista ja hyvin nopeasti kasvavista luokista.

Mutta ei siinä kaikki. Työväenluokka pystyy jo elin- ja työehtojensa perusteella parhaiten järjestäytymään. Työ suurtuotannossa juurruttaa työläisiin joka päivä sellaisia ominaisuuksia kuin yhteistuntoa, tiukkaa kurinalaisuutta, yhteistoiminnan sekä keskinäisen avunannon ja tukemisen henkeä. Nämä ovat korvaamattomia ominaisuuksia niin työssä kuin taistelussa. Kootessaan tuhatpäisiä työläisjoukkoja yhteen, tavallisesti vielä suurissa kaupungeissa sijaitsevien tehtaiden kattojen alle, kapitalistit itse auttavat voittamaan hajanaisuuden ja eristyneisyyden, jotka ovat olleet työtätekevien muiden joukkoliikkeiden, erityisesti

talonpoikaisliikkeen kirouksena. Sen tähden työläiset ovat paremmin kuin mikään muu luokka taipuvaisia liittymään yhteen ja järjestymään.

Työväenluokka pystyy kaikkien sorrettujen luokkien joukosta myös parhaiten kehittämään tietoisuttaan, omaksumaan edistykellisen, tieteellisen maailmankatsomuksen. Suurteollisuus vaatii valistuneempaa työntekijää kuin muunlainen talousmuoto. Ja luokkataistelusuhteet kapitalismin aikakaudella vaativat verrattomasti korkeampaa poliittista tietoisuutta. Proletariaatti ei saa poliittista tietoisuutta ainoastaan eikä niinkään paljon kirjoista kuin työn ja taistelun kokemuksesta. Sitä paitsi työväenluokan puolelle siirtyy sivistyneistön parhaimpia edustajia, jotka auttavat sitä muodostamaan ja omaksumaan tieteellisen vallankumouksellisen maailmankatsomuksen; miljoonien työläisten omaksumana tämä maailmankatsomus muodostuu valtavaksi voimaksi.

Työväenluokka on samanaikaisesti yhteiskunnan taistelukykyisin ja vallankumouksellisin luokka.

Tämä kaikki juuri tekeekin työväenluokasta voiman, jonka tehtävänä on hävittää kapitalismi ja luoda sen tilalle sosialismi.

Tämän työväenluokan tehtävän luonnehtiminen maailmanhistorialliseksi ei ole sattumanvaraista.

Historian kulussa on yhteiskunnan johdossa ollut erilaisia luokkia: orjanomistajia, feodaaleja ja kapitalisteja. Uudistaessaan yhteiskunnan omien tarpeidensa ja etujensa mukaisesti jokainen näistä luokista on myötävaikuttanut entistä edistyneemmän tuotantotavan voimaansaattamiseen. Mutta yhteiskunnallinen epäoikeudenmukaisuus ja epäyhdenvertaisuus ovat samalla aina säilyneet. Yhteiskunnan johtoon on joka kerta noussut vuorollaan kourallinen sortajia, ja työtätekevät joukot, jotka aina ovat muodostaneet yhteiskunnan valtavan enemmistön, ovat saaneet maksaa mitaamattomilla kärsimyksillään jokaisen edistyksen tiellä otetun uuden askeleen.

Yhteiskunnan johtoon tullessaan työväenluokka tekee ikuisiksi ajoiksi lopun tästä mitä suurimmasta epäoikeudenmukaisuudesta. Vapauttaessaan itsensä se vapauttaa samalla koko ihmiskunnan. Uudistaessaan yhteiskunnan omien tarpeidensa ja etujensa mukaisesti se luo uuden yhteiskunnan, jossa kaikki ihmiset saavuttavat todellisen onnen. Työväenluokan kutsumuksena onkin juuri poistaa lopullisesti yhteiskunnallisen epäoikeudenmukaisuuden pohjimmainen perusta — tuotannonvälineiden yksityisomistus, josta yhteiskunnan jakautuminen rikkaisiin ja köyhiin, riistäjiin ja riistettyihin, sortajiin ja sorrettuihin on johtunut. Tämän tehtävän täyttäminen on ainoa tie yhteiskunnan vapauttamiseen joukkojen köyhyydestä ja oikeudettomuudesta, poliittisesta ja kansallisesta sorrosta, militarismista ja sodista.

„Kaikki tähänastiset liikkeet ovat olleet joko vähemmistöjen omia liikkeitä tai vähemmistöjen etuja ajavia liikkeitä”, kirjoittivat Marx ja Engels „Kommunistisen puolueen manifestissa”. „Proletaarinen liike on valtavan enemmistön etuja ajavaa, valtavan enemmistön itsenäistä liikettä”³.

Oppi työväenluokan maailmanhistoriallisesta tehtävästä muodostaa mitä tärkeimmän osan marxilaisesta maailmankatsomuksesta. Se näytti ensi kerran reaalisen tien sorrettujen ja riistettyjen joukkojen vapauteen ja oikeudenmukaisuuteen tähtäävien pyrkimysten toteuttamiseen. Miten monet etevät ihmiset ja kokonaiset yhteiskunnalliset liikkeet ovatkaan ajautuneet umpikujaan vain sen tähden, etteivät ole nähneet sitä yhteiskunnallista voimaa, joka pystyy antamaan kansoille vapauden, hyvinvoinnin ja onnen! Toiset ovat vedonneet yksinvaltioiden viisauteen, toiset toivoneet, että yhteiskunnan pelastaa tiedemiesten ja insinöörien luova nerous, kolmannet perustaneet odotuksensa „kriittisesti ajattelevien persoonallisuuksien” suurtekoihin, neljännet luottaneet patriarkaalisien talonpoikaiselämän ja keskiajan käsityöläisten ammattikuntajärjestyksen uudelleen syntymiseen. Mutta kaikki nämä toiveet ja laskelmat ovat johtaneet vain voimien ja energian sekä usein myös ihmishenkien tarkoituksettomaan tuhlaukseen. Ihmiskunnan valoisa ikivanha unelma, sosialismi, lakkasi olemasta marttoa utopiaa vasta siitä hetkestä alkaen, jolloin ilmaantui ja tuli tieteellisesti todetuksi yhteiskunnallinen voima, joka pystyy muuttamaan tämän unelman todellisuudeksi, jolloin työväenluokan maailmanhistoriallinen tehtävä kävi selväksi työläisille itselleen ja kapitalistisen yhteiskunnan muiden sorrettujen luokkien parhaimmille edustajille.

Juuri tästä syystä V. I. Lenin kirjoitti arvioidessaan marxilaisuuden perustanlaskijain historiallisia ansioita: „Pääasia Marxin opissa on proletariaatin, sosialistisen yhteiskunnan luojan, maailmanhistoriallisen tehtävän selvittäminen”⁴.

2. Työväenluokan merkityksen ja yhteiskunnallis-poliittisen vaikutuksen kasvu

Aikana, jolloin Marx ja Engels selvittivät työväenluokan maailmanhistoriallisen tehtävän, tämä luokka oli vielä melko harvalukuinen väestökerros maailman kehittyneissäkin maissa. Ja useimmissa muissa maissa sen rivit olivat tuohon aikaan aivan vähälukuiset.

Sitä paitsi se oli luokka, joka vasta alkoi tajuta omia etujaan. Sen oli vielä kehityttävä tietoiseksi ja järjestyneeksi voimaksi. Tieteellisen sosialismin ja kommunismin aatteet oli silloin omaksunut vasta pieni tietoisien työläisten ja työväenluokan puolelle asettuneiden sivistyneistön parhaiden edustajien ryhmä. Ensimmäinen marxilainen puolue, „Kommunistien liitto”, jonka Marx

ja Engels olivat vuonna 1847 perustaneet, käsitti kaikkiaan vain muutamia satoja jäseniä, jotka olivat hajallaan eri puolilla maailmaa. Ammattiliikekin oli vasta syntymässä.

Kuitenkin riitti jo vajaa vuosisata tekemään monille miljoonille ihmisille ilmeiseksi sen, minkä vain kaksi nerokasta tiedemiehistä oli aikaisemmin katseellaan tavoittanut.

Työväenluokasta on tullut nykyajan tärkein yhteiskunnallis-poliittinen voima, ja monissa maissa se on jo käytännössä todistanut pystyvänsä täyttämään historiallisen tehtävänsä: lopettamaan kapitalismin ja rakentamaan sosialismin. Mutta niissäkin maissa, joissa työläiset ovat vielä tällä hetkellä sorrettu luokka, sen voimat ja taistelukyky ovat valtavasti kasvaneet.

Työväenluokan rivien kasvu

19. vuosisadan puolivälissä työläisten lukumäärä USA:ssa oli noin 1 miljoona, ts. noin 5—6% väestöstä. Vuonna 1957 Yhdysvalloissa laskettiin olevan noin 20 miljoonaa työläistä, mikä yhdessä perheiden kanssa on noin puolet maan väestöstä.

Saksassa työväenluokka muodosti sata vuotta sitten alle 3% väestöstä, mutta 20. vuosisadan puolivälissä yli puolet.

Englannissa on työväenluokka nykyisin valtaenemmistönä.

Nykyään on maailman kaikkien maiden teollisuudessa työkentelevien ihmisten lukumäärä noussut noin 200 miljoonaan. Pääasiallisesti nämä ovat työläisiä. Siis yhdessä perheenjäsenen kanssa teollisuustyöläisten armeija käsittää jo nyt vähintään puoli miljardia henkeä. Ja näin siitä huolimatta, että kaikkein väkirikkaimmissa maissa (Kiinassa, Intiassa) suurteollisuuden kehitys on alkanut verraten myöhään. Teollisuustyöläisten lukumäärä ja merkittävyys maailman väestössä tulee vastaisuudessa nopeasti kasvamaan.

Pelkän lukumääränsäkin kannalta katsottuna työväenluokasta on siis tullut suuri voima. Tämä todistaa vääjäämättömästi oikeaksi marxilaisen opin, joka jo yli sata vuotta sitten ennusti, että työväenluokka tulee historiallisen kehityksen kulussa herkeämättä kasvamaan, samaan aikaan kun muiden luokkien ominaispaino tulee supistumaan.

Vielä enemmän on työväenluokan merkitys kasvanut yhteiskunnan taloudellisessa elämässä. Enemmän tai vähemmän kehittyneissä maissa tämä luokka tuottaa nykyisin suurimman osan kansallisista rikkauksista. Sen työ on ihmiskunnan elämäntarpeita tyydyttävien aineellisten arvojen peruslähde.

Työtätekevien järjestynein ja tietoisin luokka

Marx ja Engels aavistivat työväenluokalla olevan sellaisen järjestäytymiskyvyn, jollaista ei ole millään muulla luokalla. Tämä ennakkonäkemyks on osoittautunut täysin oikeaksi. Työläisten järjestäytyminen luokaksi on ollut mutkallista ja vaikeata. Mitä kaikkia esteitä hallitseva porvaristo onkaan työväenluokalle pystyttänyt! Kieltoja ja vainoamista,

proletariaatin johtajiin kohdistettuja säälimättömiä kostotoimenpiteitä, työnantajien ja poliisin talutusnuorassa kulkevien keltaisten ammattiliittojen kaltaisten valetyöväenjärjestöjen perustamista, kansallisten riitojen ja rotuvihan lietsontaa — kaikkia näitä keinoja on käytetty työläisten hajaannuksen ikuistamiseksi.

Mutta voimat, jotka ajavat proletaareja järjestäytymään — omien etujensa puolustamisen välttämättömyys nälän ja köyhyyden uhatessa sekä luokkataistelussa kehkeytyvä solidaarisuus — ovat osoittautuneet riittävän tehokkaiksi kaikkien esteiden ja vainotoimenpiteiden voittamiseen.

Tavallisesti työväenluokka on aloittanut yhteenliittymisensä sellaisista muodoista kuin apu- ja sairaskassoista, osuuskunnista yms. Itse asiassa nämä olivat vielä keskinäisen avunannon ja tuen eivätkä taistelun muotoja. Näiden järjestöjen rinnalle alkoi kuitenkin jo 19. vuosisadan ensimmäisellä puoliskolla syntyä *ammattiyhdistyksiä*, jotka tekivät työläisille mahdolliseksi käydä tehokasta taistelua välittömien taloudellisten etujensa puolesta. Pitkän ajan kuluessa oli samassa tuotantolaitoksessa monia toisistaan erillään toimivia työosastojen ammattiyhdistyksiä. Sittemmin alkoivat ammattiyhdistykset useimmissa maissa rakentua tuotannonaloittain. Tämän ohella tapahtui niiden yhdistyminen yhtenäisiksi koko maan käsittäviksi ja sitten myös kansainvälisiksi yhteenliittymiksi. Nykyisin kuuluu ammattiyhdistyksiin koko maailman mitassa yli 160 miljoonaa työtätekevää.

Pelkkä ammatillinen järjestö osoittautui kuitenkin riittämättömäksi työväenluokan taistelua varten. Välittömien etujen ja erityisesti työväenliikkeen suuren päämäärän, sosialismin puolesta käydyin taistelun tarpeet synnyttivät lainmukaisesti vielä korkeamman järjestäytymismuodon, työväenluokan *poliittisen puolueen*. Tämäkin muoto kulki monissa maissa mutkallisen kehitystien kehkeytyen pienistä kerhoista ja ryhmistä miljoonia jäseniä käsittäviksi puolueiksi, joita yhdistävät toisiinsa kansainvälisen solidaarisuuden siteet. Nykyisin on työväenluokan poliittisten puolueiden riveissä yli 43 miljoonaa jäsentä, heistä yli 33 miljoonaa uuden tyypin puolueissa, joiden toiminta perustuu marxilais-leniniläisen opin periaatteisiin, ts. puolueissa, jotka käyvät leppymätöntä taistelua työläisten etujen puolesta ja todella pystyvät näitä etuja menestyksellä puolustamaan.

Nykyajan työläinen on kehittynyt paljon pitemmälle sitä heikosti valistunutta proletaaria, joka 19. vuosisadan jälkipuoliskolla oli tyypillinen hahmo useimpien porvarillisten maiden työväenluokan riveissä. Ei yksin työläisten ammattitaito, vaan myös heidän kulttuuritasonsa on verrattomasti noussut. Nykyajan työväenluokka on menneisyyden kulttuuriarvojen täysin oikeutettu perijä, se esiintyy myös johtavana voimana uuden, sosialistisen kulttuurin luomisessa, josta on tullut vallitseva

kulttuuri sosialismin maissa ja joka on vallannut vankat asemat useissa muissakin maissa.

Proletariaatin keskuudessa on syntynyt ja kehittyy menestyksellisesti uusi kollektivistinen moraal, joka monessa suhteessa ennakoi tulevan kommunistisen yhteiskunnan moraalaa. Kapitalismin laki „ihminen on ihmistä kohtaan susi” on yksityisomistukseen perustuvan individualistisen moraalin ja mentaliteetin pohjana. Työväenluokka hylkää tämän susien moraalin. Tuotannollisen ja yhteiskunnallisen elämänsä ensi askeleista alkaen proletaari omaksuu oman kokemuksensa perusteella työväenliikkeen vanhan periaatteen: „työläinen on työläisen veli”. Tietoinen työläinen antaa tälle periaatteelle laajemman tulkinnan: hän ei ole ainoastaan toisen työläisen, vaan kaikkien sorrettujen ja riistettyjen veli. Työn ihmiset, ennen kaikkea työläiset, ovat osoittautuneet ainoaksi yhteiskuntaryhmäksi, jonka keskuuteen yhä laajemmalle porvarillisiin yhteiskuntakerroksiin leviävä moraalittomuus ja rappeutuneisuus eivät ole päässeet juurtumaan. Inhimillisuus, rehellisyys, uhrautuvuus, jalomielisyys,— kaikki nämä piirteet ovat tänä päivänä ominaisia ennen kaikkea tavallisille ihmisille, työläisille, jotka ovat kohottaneet korkealle todellisen humanismin ihanteiden merkityksen.

Työväenluokan sivistyksellinen ja moraalinen kasvu on tuonut mukanaan sen poliittisen tietoisuuden kasvun, vaikka tämä prosessi onkin kehittynyt epätasaisesti eri maissa. Eräissä niistä, joukossa suhteellisen korkeankin kulttuuritason saavuttaneita maita, porvariston on onnistunut himmentää työläisten huomattavan osan poliittista luokkatietoisuutta ja saada heidät oman ideologisen vaikutuksensa alaisiksi.

Asemansa tajuamiseen luokkana, oikeaan käsitykseen eduisiaan ja vapaustaistelun teistä työläiset eivät ole kulkeneet koulujen luokkahuoneiden eivätkä yliopistojen luentosalien, vaan arkisen kamppailun ja suurten luokkataistelujen, voittojen ja katkerien tappioiden kautta. Sitä vankemmaksi on tämä sivistys osoittautunut. Kuluneen vuosisadan aikana on työväenluokalle karttunut valtavan suuri kokemus.

Tämän kokemuksen ovat tieteellisesti yleistäneet nerokkaat tiedemiehet ja taistelijat Marx, Engels ja Lenin. Proletariaatti on saanut käyttöönsä verrattoman arvokkaan aarteiston, johon sisältyvät marxilais-leniniläiset aatteet sekä tieteen ja kulttuurin korkeimmat saavutukset.

3. Työväenluokan ja kaikkien työtätekevien etujen yhtelyys

Työväenluokan voima ei ole ainoastaan sen omien rivien suurilukuisuudessa, sen tietoisuudessa ja järjestyneisyydessä, vaan myös sen etujen yhteisyydessä työtätekevien kaikkien muiden joukko-osastojen elinetsujen kanssa.

Tällä etujen yhteisyydellä on syvät juurensa kapitalistisessa todellisuudessa. Kapitalistien sorrosta eivät joudu kärsimään ainoastaan työläiset, vaan myös talonpoikien, kaupunkien pikku-porvariston, sivistyneistön ja toimihenkilöiden laajat joukot.

Kapitalismin kehittyessä ja varsinkin monopolien kaikkivaltiuuden muodostuessa hallitsevan porvariston taloudellinen ja poliittinen sorto puristaa yhä laajempia yhteiskuntakerroksia ja käy yhä sietämättömämmäksi. Yhteiset viholliset ja yhteiset edut — siinä on se objektiivinen perusta, jolla muodostuu työväenluokan liitto kaikkien muiden taantumusporvaristoa vastassa olevien luokkien ja kerrosten kanssa. Tällainen liitto tekee proletariaatin voimat kymmenkertaisiksi ja sen voiton mahdolliseksi niissäkin maissa, joissa se ei ole väestön enemmistönä. Näin kävi esimerkiksi Venäjällä. Kiinan ja eräiden muiden kansandemokratian maiden kokemus taas osoittaa, että solmittuaan liiton laajojen väestöjoukkojen kanssa työväenluokka voi suorittaa sosialistisen vallankumouksen sielläkin, missä se muodostaa suhteellisen vähäisen osan väestöstä.

Riippumatta siitä, miten työtätekevien muut kerrokset suhtautuvat sosialistisen liikkeen peruspäämääriin, on olemassa monia tärkeitä konkreettisia tehtäviä, joiden puolesta ne voivat taistella ja taistelevat yhdessä työläisten kanssa. Näiden tehtävien joukossa on ensi sijalla välittömien taloudellisten etujen puolustaminen monopolien hyökkäyksiä vastaan, rauhan, kansallisen riippumattomuuden ja demokratian säilyttäminen jne. Nämä ongelmat juontuvat kaikki laajojen joukkojen omista elinehdoista ja ovat tästä syystä helpoimmin ja nopeimmin niiden tajuttavissa.

Samoin kuin työväenluokalle on myös muille työtätekevien kerroksille elintärkeää voimien yhdistäminen yhteisten etujensa puolustamiseksi, sillä koituvathan yhteisesti saavutettujen voittojen hedelmät kaikkien hyväksi. Mutta myös tämän taistelun vastoinkäymiset, jotka tavallisesti johtuvat juuri voimien hajanaisuudesta, koskevat kipeästi kaikkiin työtätekeviin.

Työväenluokan ja kaikkien työtätekevien etujen yhteisyys ei rajoitu yksinomaan heidän välittömien tavoitteidensa yhteisyyteen. Mitä laajimmat joukot ovat syvästi kiinnostuneita myös proletariaatin asettaman lopullisen päämäärän saavuttamisesta — kapitalismin kukistamisesta ja sosialismin rakentamisesta. Väittäjä, että itsensä vapauttaessaan työväenluokka vapauttaa samalla myös koko yhteiskunnan kaikista sorron muodoista, ei ole propagandistinen korulause, vaan täsmällistä, tieteellisesti pätevää todellisuuden objektiivisten prosessien luonnehdintaa. Juuri tästä syystä on muilla työtätekevillä kerroksilla taistelussa sosialismin puolesta täysi syy olla työväenluokan liittolaisia.

Monissa maissa suurilukuisimman väestökerroksen muodostavan *talonpoikaiston* laajat joukot kärsivät yhä tähän mennessä

joko feodalismin jätteistä tai kapitalististen monopolien sorrosta tai kummastakin samanaikaisesti. Voiko kapitalismi ratkaista talonpoikaista askarruttavia ongelmia? Ei voi, sillä kapitalistinen kehitys lupaa vain jatkuvaa häviöön joutumista, maitten menetystä, maaseudun proletarisoitumista. Vasta sosialismi ratkaisee työtätekevän talonpoikaiston ongelmat vapauttaessaan sen niin suurtilanomistajien kuin kapitalistienkin sorrosta, avatessaan sen eteen niin laajat näköalat, jollaisista talonpojat eivät aikaisemmin voineet uneksiakaan.

Näin on myös *kaupunkien pikkuporvariston* laita. Kapitalismin oloissa, varsinkin nykyvaiheessa, tämä runsaslukuinen sosiaalinen kerrostuma hädintuskin pystyy hankkimaan toimeentulonsa suurpääoman sorron alaisena, eläen alinomaa perikadon partaalla. Myös kaupunkien pikkuporvariston ongelmien perusteellinen ratkaisu on mahdollinen vasta sosialismin vallitessa. Osuustoiminta merkitsee turvattua elämää käsityöläisille ja kotiteollisuuden harjoittajille. Talouden voimakas kasvu sosialismin vallitessa antaa työtä kaikille sitä tarvitseville taaten heille ihmisarvon mukaiset elinhdot ja vapauttaa heidät häviöön joutumisen ja puutteen pelosta.

Melko suurilukuisen ja alituisesti kasvavan kerrostuman kapitalistisessa yhteiskunnassa muodostavat ihmiset, jotka toimivat *henkisen työn* eri aloilla: toimihenkilöt, insinööri- ja teknikkokunta, opettajat, lääkärit, luovaa työtä tekevä sivistyneistö ym. Kun monet näistä muodostivat ennen etuoikeutetun yhteiskuntaryhmän, niin nykyisin heidän valtaosaansa riistää ja sortaa hallitseva harvainvalta, oligarkia. Heidät pelastaa sorrosta vasta sosialismi, joka avaa ennennäkemättömän liikuma-alan luovalle tieteelle ja taiteelle ja johtaa kulttuurin kukoistukseen vapauttaessaan henkisen työn tekijät rahasäkin runteleavasta vaikutuksesta.

**Työväenluokka
johtavana voimana
kansan taistelussa
kapitalistisesta
sorrosta vapautumisen
puolesta**

Nykyisissä olosuhteissa ovat näin ollen muodostumassa erityisen suotuisat edellytykset työväenluokan liitolle muiden taantumuspörvaristoa vastassa olevien yhteiskuntakerrosten kanssa. Työväenluokan kutsumuksena on esittää tässä liitossa erikoista osaa, johtajan, hegemonin osaa.

Tämä vastaa myös työväenluokan liittolaisten omiakin etuja, sillä vain työväen johdolla ne voivat päästä voitolle monopolistisesta porvaristosta. Työväenluokka on nimittäin ainoa luokka, joka ei ainoastaan kykene käymään johdonmukaista taistelua pääoman sortoa vastaan, vaan jolla myös on reaalielma yhteiskunnan uudelleen järjestämistä varten kaikkien työtätekevien elinätujen mukaisesti. Vain proletariaatti voi luoda tieteellisellä maailmankatsomuksella aseistetun poliittisen puolueensa, joka kykenee johtamaan kansat tähän ylevään päämäärään.

luokkaedut. Työläisillä ei ole yksityisomaisuutta, joka erottaa ihmisiä toisistaan, heillä ei ole myöskään sellaisia etupyyteitä, jotka synnyttävät vihaa toisten maiden ja kansallisuuksien työtätekeviä kohtaan. Päinvastoin kaikkien maiden työläisten perustavoite, pääoman ikeen kukistaminen, on yhteinen. Tämä tavoite liittyy heidät yhteen pääoman kansainvälistä voimaa vastaan ja tekee internationalismin työläisille sekä mahdolliseksi että myös tarpeelliseksi, välttämättömäksi ehdoksi menestykselliselle taistelulle sosialismin ja kommunismin puolesta.

Työväenliikkeen kansainvälinen luonne kävi selville jo varhain. Kunkin maan työläiset kävivät taistelua ennen kaikkea „omaa” porvaristoaan vastaan, mutta he alkoivat sopia keskenään yhteisestä toiminnasta, antaa toisilleen tukea ja apua, perustaa kansainvälisiä järjestöjään.

Siitä lähtien, kun marxilainen oppi syntyi ja levisi kaikkialle maailmaan ja kun muodostui proletariaatin poliittisia puolueita, on työväenliikkeelle ollut kauttaaltaan ominaista syvälinen internationalismin tajuaminen. Marx ja Engels ilmaisivat internationalismin periaatteen kuolemattoman tunnuslauseen selkeästi muotoilluissa sanoissa: „Kaikkien maiden proletaarit, liitykää yhteen!”

Ei kukaan, joka on omaksunut marxilaisen opin ja ymmärtänyt sen näkemyksen proletariaatin maailmanhistoriallisesta tehtävästä, voi olla olematta internationalisti, olla tietoisesti pyrkimättä kaikkien kansakuntien työtätekevien yhtenäisyyteen ja yhteistyöhön. Tästä johtuukin, että sitä mukaa kuin marxilais-leniniläinen oppi saavuttaa voittoja jonkin maan työväenliikkeessä, laajenevat myös tämän liikkeen kansainväliset yhteydet toisten maiden työtätekeviin.

Marxilais-leniniläiset puolueet pitävät internationalismia erittäin tärkeänä ideologiansa ja politiikkansa ainesosana.

Ilman internationalismia, ilman kaikkien maiden työläisten yhteisiä ponnistuksia ei voida voittaa maailman porvaristoa eikä rakentaa uutta yhteiskuntaa.

Proletaarinen internationalismi on ensinnäkin tieteellisesti perusteltua kaikkien maiden ja kansakuntien työväenluokan etujen yhteisyyden ideologiaa. Toiseksi se on kaikkien maiden työtätekevien solidaarisuuden tunnetta, työn ihmisten veljeyden tunnetta. Kolmanneksi se merkitsee tietynlaisia suhteita työväenluokan kansallisten joukko-osastojen kesken. Nämä suhteet perustuvat toiminnan yhtenäisyyteen, yhteisymmärrykseen, toistensa auttamiseen, keskinäiseen tukemiseen ja puolustamiseen. Näiden suhteiden erikoisuus on siinä, että ne rakentuvat *vapaaehtoisuuden* pohjalle, sille tietoisuudelle, että tällaiset keskinäissuhteet ovat kaikkien maiden työläisten perusetujen mukaisia.

Proletaarinen internationalismi ei suinkaan kiellä työväenluokan eri kansallisten joukko-osastojen itsenäisyyttä, niiden

oikeutta omien asioittensa itsenäiseen ratkaisemiseen. Mutta tämä ei missään määrin heikennä kansainvälisen työväenluokan yhtenäisyyttä. Päinvastoin juuri siitä syystä, että poliittisesti tietoisessa kansainvälisessä työväenliikkeessä vallitsee todellisen tasa-arvoisuuden henki ja eri kansakuntien työläisten etujen kunnioitus, keskinäinen luottamus ja pyrkimys yhteistyöhön syvenee yhä enemmän kaikkien maiden työtätekevien välillä.

Porvarilliset ideologit todistelevat, että työväenluokan internationalismin seurauksena on oman kansan kansallisten etujen halveksunta. Se on proletaarisen internationalismin olemuksen vääristelyä. Nimenomaan työväenluokan vapaustaistelu turvaa kaikille kansakunnille vapauden ja riippumattomuuden, niiden tasa-arvoisuuden, kansakunnan kaikkien väestökerrosten elintason nousun ja kansallisen kulttuurin kukoistuksen.

**Työtätekevien
kansainvälinen
solidaarisuus**

Kuluneen vuosisadan aikana on proletaariatien kansainvälinen solidaarisuus ja yhtenäisyys vahvistunut huomattavasti. Se on saanut konkreettisen ilmauksensa ennen

kaikkea työväenluokan järjestäytymisen alalla. Eri maiden ammattiliitot ovat nyt yhtyneet suuriksi kansainvälisiksi järjestöiksi. Suurin niistä on Maailman Ammattiyhdistysten Liitto, joka on osoittanut olevansa työläisten kansainvälisten ja kansallisten etujen johdonmukainen puolustaja. Kansainvälisiä suhteitaan ovat kehittäneet myös työväenluokan poliittiset puolueet, ensi sijassa marxilais-leniniläiset puolueet. Erilaisia kansainvälisen yhteistyön muotoja ovat kehittäneet myös työtätekevien muut järjestöt (nuoriso-, nais- ja osuustoimintajärjestöt) sekä edistykselliset demokraattiset liikkeet, joissa työväenluokalla on johtava osuus (kansojen liike rauhan puolesta ym.).

Proletaarisen internationalismin kehitys ei kuitenkaan rajoitu pelkkiin organisatorisiin muotoihin. Suurta edistystä on tapahtunut työläisten tietoisuudessa, ja heidän vaikutuksestaan myös kaikkien työtätekevien tietoisuudessa. Työn ihmiset tajuaavat yhä suuremmassa määrässä kuuluvansa yhteen muiden maiden ja kansallisuuksien työtätekevien kanssa sekä ymmärtävät yhä syvällisemmin yhtenäisyyden, yksimielisen toiminnan ja luokkasolidaarisuuden merkityksen.

Näillä tietoisuudessa tapahtuneilla edistysaskeleilla on syvät juurensa historiallisessa todellisuudessa. Monopolipääoman muuttuminen kansainväliseksi taantumusvoimaksi ja sen pohjalla tapahtunut imperialistisen leirin muodostuminen — leirin, joka maailman kaikkia kansoja rosvoitukseen ja sortaakseen on valmis mihin rikokseen, mihin kataluuteen tahansa — myötävaikuttavat objektiivisesti siihen, että eri maiden työtätekevät oppivat tajuamaan perusetujensa yhteisyyden. Elämä itse saa työläiset ymmärtämään, etteivät toisten maiden ja toisten kansojen kohtalot voi olla heille yhdentekeviä. Historian kovien

opetusten perusteella he tulevat vakuuttuneiksi esimerkiksi siitä, että siirtomaasodat, silloinkin kun imperialistit käyvät niitä maapallon etäisimmässä kolkissa, väistämättä suurentavat työtätekevien taloudellista taakkaa, voimistavat poliittista taantumusta ja mikä on pääasia lisäävät uuden maailmansodan vaaraa. Aivan samoin tappio, jonka jonkin maan imperialistinen porvaristo aiheuttaa oman maansa työväenluokalle, kuten Saksan fasismista saadut opetukset ovat osoittaneet, voi huonontaa työväenliikkeen olosuhteita muissa kapitalistisissa maissa ja tehdä uuden maailmansodan syyttämisen imperialisteille helpommaksi.

Työväenluokan internationalismi, sen kansainvälinen solidaarisuus ovat osoittautuneet tehokkaaksi voimaksi. Kun vv. 1918—1920 nuorta neuvostotasavaltaa vastaan ryntäsi muiden maiden taantumusporvaristo, nousi kansainvälinen työväenliike vastustamaan imperialistista interventiota. Työtätekevien kansainvälinen solidaarisuus esitti suurta osaa taistelussa fasismia vastaan. Tuhansia eri maiden työläisiä taisteli fasismia vastaan Espanjan tantereilla ja sittemmin vastarintaliikkeen riveissä Ranskassa, Belgiassa, Kreikassa, Norjassa, Italiassa ja muissa hitleriläisten miehittämässä maissa. Kaikkien maiden työläiset tukivat neuvostokansan sankarillista vapaussotaa fasistisia anastajia vastaan.

Toisen maailmansodan jälkeen on työväenluokan kansainvälinen solidaarisuus ilmennyt selvästi taistelussa imperialistien uusia hyökkäysjuonia vastaan sekä sen antamassa tuessa Neuvostoliiton ja koko sosialistisen leirin esiintymisille imperialistien aggressiivista politiikkaa vastaan. Tämä on tehokkaasti myötävaikuttanut niiden sotien rajoittamiseen ja lopettamiseen, joihin imperialistit ovat ryhtyneet Indonesian, Indokiinan, Korean, Egyptin ja muiden maiden kansoja vastaan.

Meidän aikanamme työtätekevien kansainvälinen toiminnan yhtenäisyys, heidän yhteenliittyneisyytensä ja solidaarisuutensa ovat valtavana voimana vastustettaessa imperialistisen leirin hyökkäystä kansojen riippumattomuutta, vapautta ja onnea vastaan. Tästä syystä kommunistiset puolueet asettavat erityisen tärkeäksi tehtäväksi työtätekevien kansainvälisen solidaarisuuden lujittamisen taistelussa rauhan, demokratian ja sosialismin puolesta.

5. Esteitä ja vaikeuksia työväenliikkeen kehityksen tiellä

Työväenluokka on saavuttanut merkittävät historialliset voittonsa ja menestyksensä ankarassa taistelussa. Sen tiellä on ollut monenlaisia esteitä. Nekin on jokaisen tietoisien työläisten, jokaisen marxilaisen nähtävä, jotta hän voisi paremmin selvittää itselleen kansainvälisen työväenliikkeen tehtävät vastaisuudessa.

Työväenliikkeen edessä olevat vaikeudet ovat luonteeltaan erilaisia, mutta tärkeimmät niistä ovat vallassa olevan porvariston pystyttämiä. Näihin vaikeuksiin proletariaatti joutuu koko ajan törmäämään. Niiden esteiden voittaminen, joita vallassa oleva porvaristo rakentelee työtätekevien vapaustaistelun tielle, ei ole helppoa. Joutuvathan työläiset käymään taistelua luokkaa vastaan, jolla on suuri poliittinen kokemus ja käytettävissään mahdava koneisto niin taloudellista painostusta kuin fyysistä ja henkistä väkivaltaa varten. Työväenjärjestöt eivät ole vielä läheskään kaikkialla oppineet käymään menestyksellistä taistelua tämänkaltaisia vaikeuksia vastaan, ja tämä on yhtenä perussyynä sosialistisen liikkeen jälkeensä jääneisyyteen monissa porvarillisissa maissa.

Yli vuosisataisen historiansa aikana työväenliike on joutunut kantamaan raskaita uhreja porvariston terroritoiminnan vuoksi: monia tuhansia proletaarisia eturivin taistelijoita on petomaisesti murhattu, kymmeniä ja satoja tuhansia teljetty vankiloihin; työväenjärjestöt on monasti ajettu maan alle ja niiden toiminta tehty erittäin vaikeaksi.

Nykyisissä oloissa kapitalististen maiden vallassa olevat piirit käyttävät yhä enemmän poliisivainoja, kiristystä ja pelottelua työläisten aktiivisinta ja tietoisinta osaa vastaan. Mitä horjувammaksi porvariston asema käy, sitä laajemmassa mitassa ja sitä useammin se turvautuu väkivaltaan.

Mutta hallitseva porvaristo ei tyydy taistelussaan työväenliikettä vastaan pelkkiin fyysisiin vainotoimenpiteisiin. Maissa, joissa on kroonillista työttömyyttä, on työläisille yhtä suurena kirouksena alituinen työstä erottamisen ja työnantajajärjestöjen mustille listoille joutumisen uhka. Tällä epäinhimillisellä menetelmällä Amerikan Yhdysvaltojen kapitalistit tekevät nykyisin mitä voimakkainta vastarintaa itsenäisen työväenliikkeen kehitykselle.

Tämän ohella hallitseva porvaristo käyttää laajassa mitassa petosta, sosiaalista demagogiaa ja toisia, hiotuimpia ja ovelampia ja siksi myös vaarallisempia keinoja työväenluokan rivien hajottamiseksi pyrkimällä alistamaan sen rappeuttavaan henkiseen vaikutukseensa.

Taistelua vaikeuttaa vielä se seikka, ettei työväenluokka itskään ole yhdenlaatuista. Sen riveihin tulee alituisesti uutta väkeä taloudelliseen häviöön joutuneen pikkuporvariston keskuudesta. Tällä väellä on useinkin mukanaan painolastina porvarillinen ideologia, mentaliteetti ja moraali, joilla se saastuttaa muita työläisiä. Noudattaen kaikkien sortajien vanhaa sääntöä — „hajota ja hallitse”, suurkapitalistit pyrkivät sitä paitsi lahjomaan proletariaatin huippukerroksen ja muodostamaan siitä etuoikeutetun joukon, „työläisaristokratian”, josta he tahtovat tehdä oman tukensa porvarillisen vaikutuksen juurruttamisessa työväenliikkeeseen.

Kaikki tämä tekee tietyn osan työläisistä vastaanottavaiseksi porvariston ja sen asiamiesten harjoittamalle sosiaaliselle demagogialle. Porvaristo kiinnittää tämäntapaiseen toimintaan yhä suurempaa huomiota. Viime vuosikymmenien aikana on sitä palvelemaan USA:ssa ja muissa porvarillisissa maissa luotu tavanomaisen ideologisen joukkovaikutuskoneiston (lehdistön, elokuvien, radion jne.) lisäksi jopa erityisiä „tieteitäkin” („yhteiskunnallinen suhdetoiminta”, „inhimillinen suhdetoiminta”, „teollisuussosiologia ja -psykologia” ym.). Satoja ja tuhansia näiden „tieteiden spesialisteja” toimii jo välittömästi työpaikoilla sekä hallitus- ja muissa hallintoelimissä. Heidän velvollisuutenaan on kehittää erilaisia toimenpiteitä työväenliikkeen hajottamiseksi ja lakkojen estämiseksi, saada työläiset tyytymään kohtaloonsa, luoda „luokkasopuusoinnun” harhakuva, rakentaa „luokkarauhaa” työpaikoilla.

Työväenliikkeen hajaannus

Porvarillinen vaikutus ilmenee työväenliikkeessä eri muodoissa. Vaarallisin niistä on opportunismien, reformismien leviäminen.

Opportunismien ydintehtävänä on „sovun” aikaansaaminen työväenliikkeen ja kapitalistisen järjestelmän kesken. Tästä johtuu myös reformismien johtajien koko käytännöllinen toiminta, joka tähtää sopuuluun hallitsevan porvariston kanssa.

Reformismi on aiheuttanut työväenliikkeessä syvän hajaannuksen, joka on kestänyt kapitalistisissa maissa jo kauan. Se on pahinta vahinkoa, mitä opportunismi on tuottanut nykyajan työväenliikkeelle.

Työväenliikkeen hajaannus heikentää proletariaatin rivejä, häiritsee sen taistelua porvaristoa vastaan ja auttaa kapitalisteja taantumuksellisen työläisvastaisen politiikan harjoittamisessa. Yhtenäisyyden puuttuminen työläisten keskuudessa sallii porvariston asettaa osa työväenluokasta toista vastaan ja jopa käyttää tiettyjä vaikutuksensa alaisia työläisryhmiä ei suinkaan taisteluun proletariaatin vihollisia, vaan luokkaveljiään vastaan, taisteluun vallankumouksellista työväenliikettä vastaan. Työväenliikkeen hajaannuksesta on luonnollisesti hyötyä vain työläisiä riistävälle kapitalistiluokalle.

Vakavaa vahinkoa aiheuttaa työväenliikkeelle myös *nationalismien* ja *šovinismien* porvarillisten aatteiden levittäminen proletariaatin keskuuteen. Nationalismi on vaarallista ennen kaikkea siksi, että se vieroittaa työläisiä taistelusta luokkavihollistaan vastaan. Taantumsporvariston on usein onnistunut nationalistisia mielialoja lietsomalla tyrehdyttää tilapäisesti proletariaatin luokkataistelu. Sitä paitsi nationalististen ja šovinististen aatteiden leviäminen johtaa työväenliikkeen pirstoutumiseen, se rikkoo kansainvälisen solidaarisuuden siteitä. Ellei nationalismia ja šovinismia vastaan taistella, murentavat ne väistämättä työväenliikettä, ajavat sitä yhteistyöhön imperialistisen porvariston kanssa.

Työväenliikkeen hajaannusta edistää myös *kirkon vaikutus*. Taantumukselliset kirkonmiehet yrittävät kaikin keinoin eristää uskovaisia työläisiä näiden luokkaveljistä vetäen heitä pappisvaltaisiin erillisjärjestöihin (kristillis-demokraattisiin puolueisiin, katolisiin ammattiyhdistyksiin jne.) ja vieroittaen heitä siten taistelusta kapitalismia vastaan.

Itse uskovaisten samoin kuin papistonkin tietyn osan keskuudessa kirkkoherrain työläisvastainen taantumuksellinen politiikka kohtaa kuitenkin yhä kasvavaa vastustusta. Tunnetaan monia tapauksia, joissa hyvästä nimestään kiinni pitävät rehelliset papit ovat yhtyneet taisteluun rauhan puolesta ja esiintyvät taantumusta vastaan. Tämä toiminta on kuitenkin ristiriidassa vallitsevien kirkon johtajien antamien säännösten kanssa, joilla kirkkokoneisto alistetaan palvelemaan imperialistisen taantumuksen tarkoitusperiä.

Hallitsevalla porvaristolla on siis vielä tehokkaita keinoja, joilla se voi vastustaa työväenluokan vapaustaistelua. Olisi väärin aliarvioida tästä johtuvia vaikeuksia. Ei saa unohtaa, että sitä mukaa kuin työväenliike voimistuu, myös proletariaatin luokkavihollisten vastarinta käy voimakkaammaksi. Tästä syystä eivät mitkään työväenliikkeen saavutukset saa lamaannuttaa työväenluokan valppautta, heikentää sen aktiivisuutta ja päättäväisyyttä taistelussa niitä esteitä vastaan, joita se vielä kohtaa tiellään täyttäessään maailmanhistoriallista tehtävänsä.

6. Taisteleva luokka, luova luokka

Niiden vähän yli sadan vuoden kuluessa, jotka erottavat meidät työläisten ensimmäisestä itsenäisestä vallankumouksellisesta esiintymisestä (vuonna 1848 Ranskassa), proletariaatti on joutunut käymään monia tuhansia luokkataisteluita, suuria ja pieniä, voitokkaita ja tappioon päättyneitä. Näissä taisteluissa työväenluokka on osoittanut sankaruutta, jollaista ei ole osoittanut yksikään muu luokka historiassa.

Työväenluokalle ominaiset arvokkaat taistelijan ominaisuudet tulivat erityisen havainnollisesti näkyviin vuoden 1917 Lokakuun vallankumouksessa Venäjällä, monien Euroopan maiden työläisten vallankumouksellisissa esiintymisissä ensimmäisen maailmansodan jälkeen, Kiinan kansan demokraattisessa vallankumouksessa ja muissakin maissa.

Maissa, joissa elää yli kolmannes ihmiskunnasta, on työväenluokka saavuttanut täydellisen voiton vapaustaistelussa murskaten kapitalistisen orjuuden järjestelmän ja ottaen vallan omiin käsiinsä.

Mutta proletariaatin taistelu on tehnyt siitä tärkeän yhteiskunnallis-poliittisen voiman sielläkin, missä pääoma on vielä vallassa. Tämä on lyönyt syvän leimansa koko aikakautemme.

Työväenluokan taistelu välittömien taloudellisten etujensa puolesta

Yhtenä perussuuntana työläisten taistelussa kapitalistisissa maissa on sen välittömien taloudellisten etujen, niiden vaatimusten puolustaminen, jotka liittyvät *proletariaatin elin- ja työehtojen parantamiseen*.

Työväenluokka on kehittänyt laajassa mitassa tätä taistelua hallitsevan porvariston vimmatusta vastarinnasta huolimatta ja saavuttanut merkittäviä menestyksiä. Monissa kehittyneissä kapitalistisissa maissa sen on onnistunut vallata myönnytyksiä, jotka rajoittavat kapitalistista mielivaltaa ja suojelevat työtekeviä joiltakin raskaimmilta riiston muodoilta. Muun muassa on työväenluokka kyennyt saamaan aikaan työpäivän lyhentämisen 12—16 tunnista 8 tuntiin ja joillakin ammattialoilla eräissä maissa lyhemmäksikin. Monissa maissa työläiset ovat pakottaneet porvariston ryhtymään sosiaalihuollon alalla toimenpiteisiin (saattamaan voimaan eläkkeitä, työttömyysavustuksia, lomiamme jne.), jotka helpottavat työläisten asemaa, vaikkakaan eivät riittävästi. Muutamissa maissa on onnistuttu jonkin verran rajoittamaan työtehon hirvittävän kiristämisen tuhoisia seurauksia ja saamaan aikaan parannuksia työsuojelujärjestelmään sekä joitakin korjauksia terveydenhuollon alalla. Useiden maiden työläiset ovat kyenneet pakottamaan porvariston myönnytyksiin myös työpalkkojen kohdalla ja lieventämään siten jossakin määrin kaikissa kapitalistisissa maissa työtekevien vitsaukseksi muodostuneen rahan arvon herkeämättömän alenemisen seurauksia.

Yhä laajemmiksi käyvät sen taistelun puitteet, jota työväenluokka historiallisen kehityksen nykyisessä vaiheessa käy välittömien taloudellisten etujensa puolesta. Proletariaatin järjestyneisyyden ja tietoisuuden kasvu tekee sille mahdolliseksi esittää luokkataistelussaan yleisempiäkin vaatimuksia, esimerkiksi monopolien taloudellisen mahdin rajoittamista, verotusjärjestelmän muuttamista työtekeville edullisemmaksi, työttömyysvakuutuksen voimaan saattamista yms.

Työväenluokan taloudelliset saavutukset ovat muodostuneet merkittäväksi vastapainoksi nykyajan kapitalismin oloissa erittäin voimakkaana esiintyvälle pyrkimykselle työläisten aseman huonontamiseen. Ne ovat huojentaneet muidenkin työtekevien joukkojen toimeentulon edellytyksiä. Sitä paitsi nämä joukot ovat työväenliikkeen saavutusten vaikutuksesta itsekin lähteneet taisteluun välittömien erityisten etujensa puolesta soveltaen usein samoja riistäjien vastustamismuotojakin, jotka työväenluokka on kehittänyt: ammatillista järjestäytymistä, lakkoja ym. Meidän aikanamme nämä taistelumuodot eivät kuulu yksinomaan työläisten aseistukseen, vaan myös toimihenkilöiden (mm. valtion virkailijain), samoin myös toistenkin erilaisten sivistyneistöryhmien (lääkintäalan työntekijäin, opettajien jne.) aseistukseen.

Monissa kapitalistisissa maissa ovat reformistisen liikkeen johtajat kiirehtineet lukemaan nämä työväenluokan saavutukset omiksi ansioikseen ja yrittävät todistaa, ettei sillä ole mitään syytä käydä poliittista taistelua ja vielä vähemmän taistella porvarillisen järjestelmän kukistamiseksi. Tällaiset väitteet ovat tyhjää demagogiaa. Kapitalististen maiden proletariaatti saa kiittää saavutuksistaan ennen kaikkea aktiivisimpien ja tietoisimpien työläisten taistelua, mutta ei sopuillijoita ja opportunisteja. Kapitalistit suostuvat useimmassa tapauksessa myönnytyksiin nimenomaan työväenliikkeen vasemmistosiiven painostuksesta ja kaikkien työläisten „vasemmistumisen” pelosta.

Edelleen on otettava huomioon, että monet työläisten saavutukset taistelussa välittömien etujensa puolesta ovat käyneet mahdollisiksi vain siitä syystä, että työväenluokan voitto Neuvostoliitossa ja kansandemokratian maissa on pakottanut maailman porvariston myönnytyksiin, joista se jokunen vuosikymmen sitten ei tahtonut ajatellakaan. Muistettava myös on, että hyvin monista menestyksistään proletariaatin välittömien taloudellisten etujen puolustuksessa työväenliike saa kiittää *poliittista taistelua* eikä taloudellista. Työväenluokan on paljon helpompaa puhua porvariston kanssa palkoista, eläkkeistä, työpäivän lyhentämisestä jne., kun sillä on takanaan voimakkaat ja taistelukykyiset poliittiset puolueet, kun se harjoittaa herkeämätöntä poliittista painostusta hallitsevia luokkia kohtaan.

Pyrkiessään vääristelemään opportunistien ja marxilais-leniniläisten välillä vallitsevien erimielisyyksien sisältöä reformistiset johtajat antavat siitä seuraavan kuvan: kommunistit vastustavat muka työläisten taistelua näiden välittömien etujen puolesta, kommunistien etujen mukaista olisi itse asiassa jopa sekin, että työväenluokka eläisi huonommin — silloin se kävisi aktiivisemmin taistelua pääomaa vastaan! Mikään ei ole niin kaukana totuudesta kuin tuollainen panettelu. Kommunistit puolustavat johdonmukaisesti työväenluokan kaikkia etuja ja vaatimuksia, niin lähimpiä kuin lopulliseen päämäärään liittyviäkin. He kannattavat kaikkia toimenpiteitä, jotka voivat tehdä työläisten elämän helpommaksi ja paremmaksi. Mutta toisin kuin opportunistit, kommunistit käsittävät selvästi, että taloudellinen taistelu voi tuottaa vain rajoitetun tuloksen, sillä se jättää kapitalistisen palkkaorjuuden järjestelmän koskemattomaksi. Työläisten etu laajasti käsitettynä ei kuitenkaan merkitse yksinomaan palkkaorjuuden ehtojen parantamista, vaan täydellistä vapautumista siitä. Tästä syystä työväenluokan pitääkin käydä taloudellisen taistelun lisäksi myös poliittista taistelua. Eivätkä nämä molemmat taistelumuodot sulje pois, vaan päinvastoin täydentävät toisiaan, auttavat saavuttamaan menestyksiä niin työläisten lähimpien kuin lopullistenkin etujen puolustamisessa.

„Pyrkiessään parantamaan elämänolojaan”, kirjoitti V. I. Lenin, „työväenluokka kehittyi samalla myös moraalisesti, älyllisesti ja poliittisesti, se kykenee silloin paremmin toteuttamaan suuret vapautukselliset tarkoituseränsä”⁶.

**Kaikkien
demokraattisten
liikkeiden johtava voima**

Työväenluokan välittömät edut eivät ole koskaan rajoittuneet yksinomaan sen taloudellisen aseman paranemiseen. Työväenluokka on syntymästään lähtien sisällyttänyt taisteluohjelmaansa myös yhteiskunnallis-poliittisten etujen laajan piirin. Nämä edut pakottivat sen jo porvarillisten vallankumousten aikakaudella käymään taistelua feodaalis-yksinvaltaista taantumusta vastaan. Monien maiden proletariaatti on ottanut aktiivisesti osaa taisteluun kansallisen riippumattomuuden puolesta, anastussotia vastaan jne.

Historian kulussa on työväenluokan taloudellisten, poliittisten ja sivistyksellisten etujen piiri käynyt yhä laajemmaksi, ja niiden puolustus on saanut yhä tärkeemmän merkityksen sen taistelussa. Esimerkiksi sellaiset kysymykset kuin kansanvalitusjärjestelmän uudistaminen, määrärahat tieteelle ja taiteelle ja uudet parlamentaariset menettelytapasäännöt saattoivat varsin vähän kiinnostaa työväenliikettä 19. vuosisadan alussa. Mutta nykyisin ne muodostuvat usein työväenluokan ja taantumusporvariston välisen ankaran taistelun kohteiksi.

Oma merkityksensä on myös niillä muutoksilla, joita kapitalismi kokee. Sitä mukaa kuin yhteiskunnallinen järjestelmä käy yhä taantumuksellisemmaksi, sitä mukaa kuin monopolit siirtyvät hyökkäykseen yhteiskuntaelämän eri aloilla, ilmaantuu työläisille ja työtätekeville monia uusia etukysymyksiä ja eräät entiset saavat yhä suuremman merkityksen.

Siirtyminen imperialismiin ja sitten monopolien yritykset pystyttää fasistinen järjestelmä tekivät työtätekeville yhdeksi polttavimmista kysymyksistä kansalaisoikeuksien ja -vapauksien säilyttämisen. Taantumusporvariston hyökkäyshalun kasvu ja joukkotuhovälineiden kehitys ovat tehneet kysymyksen aseistariisumisesta ja rauhan turvaamisesta ennennäkemättömän tärkeäksi.

Näin on historiallinen kehitys itse nostanut työväenluokan kaikkien kansankerrosten etujen puolustajan asemaan. Sillä taistelu demokratian, rauhan ja valtiollisen riippumattomuuden puolesta on taistelua *yhteisten kansallisten* etujen puolesta.

Työväenliikkeen tehtäväksi meidän aikanamme mittavana noussut taistelu yleisdemokraattisten tavoitteiden puolesta *heijastaa yhteiskunnallisen kehityksen objektiivisia* tarpeita. Tätä tehtävää ei ole keksitty eikä tyrkytetty tälle liikkeelle ulkoapäin. Työväenluokka ei astu yleisdemokraattisten liikkeiden johtoon siksi, että se pyrki „houkuttelemaan” jonkun puolelleen, vaan siksi, että sitä vaativat sen elinedut.

Sillä seikalla, että proletariaatti loi taistelukykyisen, erittäin hyvin järjestäytyneen, tieteellisellä teorialla aseistautuneen *marxilais-leniniläisen puolueen*, oli valtava merkitys siinä mielessä, että se laajensi niiden intressien piiriä, joista työläiset kävivät taistelua, ja lisäsi heidän poliittista merkitystään yhteiskunnassa. Tämä puolue on auttanut työväenluokkaa tajuaamaan tehtävänsä yhteiskunnan elämässä, nostanut tämän luokan kansansa etujen puolesta taistelevien eturiveihin ja viitoittanut teitä kaikkien työtätekevien yhteenliittymiseen taantumusta vastaan. Tällä marxilais-leniniläisten puolueiden toiminnalla on historiallinen merkitys maailman kohtaloille, sillä se pelastaa yhteiskunnan monilta imperialismin synnyttämiltä vitsauksilta.

Työväenluokassa on edistyksellisen ihmiskunnan toivo

Etevät taistelijan ominaisuudet tekevät työväenluokasta koko edistyksellisen ihmiskunnan etujoukon. Monissa maissa työväenluokka on kukistanut porvariston ja

astunut yhteiskunnan johtoon.

Toisin kuin entisajan sorretut luokat — orjat ja maaorjatalonpojat — tämä luokka ei poistu historian näyttämöltä esiinnyttyään tärkeimpänä iskuvoimana, joka kukistaa vanhat vallanpitäjät ja murskaa vanhan järjestyksen. Sillä on vielä edessään myös uuden yhteiskunnan rakentamistehtävä, jota työläiset eivät voi antaa kenenkään muun suoritettavaksi. Tämän tehtävän täyttämiseen tarvitaan taistelijan ominaisuuksien lisäksi myös kykyä luovaan toimintaan yhteiskuntaelämän kaikilla aloilla: taloudellisella, sivistyksellisellä, poliittisella ja sotilaallisella.

Objektiivisesti katsoen kyvyn luovaan työhön tulee työväenluokalla olla suuremman kuin millään muulla luokalla historiassa, sillä kenellekään muulle ei ole langennut yhtä suurta historiallista tehtävää. Ylittäähän kapitalismista sosialismiin siirtyminen kaikki muut yhteiskunnalliset vallankumoukset yhteiskunnan uudistamisen syvyydessä ja mittasuhteissa.

Historia on osoittanut, että työväenluokka on täysin kykenevä siihen luovaan rakentavaan toimintaan, jota tarvitaan uuden yhteiskunnan rakentamiseen. Tämän osoittaa työläisten kokemus Venäjällä ja Kiinassa, Puolassa ja Tšekkoslovakiassa, Bulgariassa ja Romaniassa sekä muissa maissa, joissa menestyksellä rakennetaan sosialistisille ja kommunistisille perusteille rakentavaa yhteiskuntaa.

Yhteiskunnan näin uudistuessa muuttuvat samalla tietenkin myös työväenluokan omat piirteet. Muuten ei sosialismin ja sitten kommunismin rakentaminen olisi mahdollista.

Suuren tehtävänsä, kaikkien työtätekevien vapauttamisen, työväenluokka voi täyttää vain siinä tapauksessa, että se on vallankumouksellisen tietoisuuden ja marxilais-leniniläisen ideologian läpitunkema. Sitä varten on työväenluokan itsensä vapauduttava porvarillisten aatteiden vaikutuksesta. Marx selitti, että proletaarista vallankumousta tarvitaan ei ainoastaan

valtiovallan ottamiseen työväenluokalle, vaan myös sitä varten, että se vallankumouksen kulussa puhdistuisi vanhan yhteiskunnan saastasta. Tämä puhdistus vaatii pitkiä historiallisia ajanjaksoja.

Valtiovallan ottanut työväenluokka asettaa edelleen tavoitteekseen ihmiskunnan kokoaman tietoaarteiston omaksumisen. Uuden yhteiskunnan rakentamisen suurtehtävän täyttämiseen se vetää mukaan tieteen ja tekniikan parhaat edustajat, vanhassa yhteiskunnassa kasvaneen sivistyneistön, mutta luo samanaikaisesti oman uuden kansansivistyneistön, joka on lähtöisin työväenluokan ja työtätekevän talonpoikaiston keskuudesta. Eikä siinä kaikki, vaan sosialismin rakentamisen aikana ja edettäessä kohden kommunistista yhteiskuntaa syntyy pakottava tarve tehdä itsestään työläisistä todenteolla sivistyneitä ihmisiä, ts. että heillä olisi sivistys, korkea kulttuuri ja erikoistiedot jollakin yhteiskunnallisen tuotannon alalla.

Täyttyessään maailmanhistoriallista tehtäväänsä on edistyksekkäiden voimien johdossa oleva työväenluokka jo saavuttanut ansaitsemansa suuren arvovallan ja kaikkien työtätekevien, kaikkien rehellisten ihmisten kiitollisuuden. Työväenluokan voitot ovat suuresti vähentäneet ihmiskunnan kärsimyksiä ja vitsauksia, ja useiden maiden kansoille ne ovat jo avanneet tien hyvinvointiin ja onneen.

Mutta taistelu taantumuksen voimien ja edistyksen voimien välillä ei ole läheskään päättynyt. Päinvastoin se on astunut ratkaisevaan vaiheeseen. Miljoonia ihmisiä uhkaa hirvittävän tuhoutumisen vaara atomisodassa. Kymmenet miljoonat elävät vielä siirtomaasorron ikeen alla. Monien kapitalististen maiden työtätekeville on taantumuksen ja fasismin kasvava vaara jälleen käynyt reaaliseksi. Imperialismi uhkaa maailman kulttuuria ja sivistystä. Ja kuinka paljon maapallolla vielä onkaan kovaosaisia ihmisiä, miten paljon onkaan vielä kurjuutta, kärsimyksiä ja epäoikeudenmukaisuutta!

Voiko ihmiskunta vapautua ainiaaksi kaikista näistä vitsauksista? Kyllä, se voi niistä vapautua. Tänä päivänä marxilais-leniniläiset antavat varman vastauksen tähän kysymykseen, kun he enää eivät nojaa pelkkään teoriaan, vaan myös runsaaseen käytännön kokemukseen.

Historia antaa täydet perusteet tällaiseen optimismiin. Niin vaikea kuin tie vapautukseen saattaakin olla, se on reaalinen tie. Sen reaalisuus on työväenliikkeen kasvavassa voimassa. Tämä voima on takeena kansojen menestyksellisestä taistelusta rauhan, vapauden ja kansakuntien riippumattomuuden puolesta, kulttuurin ja sivistyksen puolesta, sellaisen elämän rakentamisen puolesta, jossa ei tule olemaan sijaa köyhyydelle, sorrolle eikä kärsimyksille.

Tästä syystä edistyksekkäiden ihmiskunnan kaikki toiveet liittyvätkin työväenluokan vapaustaisteluun.

LOKAKUUN SUURI SOSIALISTINEN VALLANKUMOUS, PERINPOHJAINEN MURROS IHMISKUNNAN HISTORIASSA

Epätasaisuus kapitalismin kehityksessä ei ilmene yksinomaan talouselämän alalla, vaan myös työväenliikkeessä. Tämän johdosta on myös eri maiden työväenluokan osuus proletariaatin kansainvälisessä taistelussa historian eri vaiheissa erilainen.

V. I. Leninin sanoja käyttäksemme viime vuosisadalla Ranska „ikään kuin ammensi tyhjiin proletariaatin voimat kahteen sankarilliseen, maailmanhistoriallisessa mielessä tavattoman paljon antaneeseen työväenluokan nousuun porvaristoa vastaan vuosina 1848 ja 1871”¹. Sen jälkeen hegemonia kansainvälisessä työväenliikkeessä siirtyi Saksaan. Mutta sekään ei merkinnyt pysähdystä. Jo Marx otti huomioon sen mahdollisuuden, että „vallankumous alkaa... Idässä, joka tähän saakka on ollut vastavallankumouksen koskematon linnoitus ja reservi-armeija”².

20. vuosisadan alussa maailman vallankumouksellisen liikkeen keskus todella siirtyi Lännestä Itään. Venäjältä tuli maa, jonka osana oli vaikuttaa ratkaisevasti maailmanhistorian kulkuun. Juuri Venäjältä tuli proletaarisen vallankumouksen kehto, ja historiallisen kehityksen kulku nosti sen työväenluokan maailman sosialistisen liikkeen eturiveihin. Venäjän työväenluokan onnistui ensi kerran tehdä loppu kapitalismista ja panna siten alulle proletariaatin maailmanhistoriallisen tehtävän täyttäminen.

1. Venäjän työväenluokan esittämä etujoukon osa

Kapitalismi kehittyi Venäjällä maaorjanomistaja-tilanherrojen poliittisen vallan oloissa. Viime vuosisadan 60-luvulle mennessä ristiriidat yhteiskunnan kehityksen aineellisten tarpeiden ja tätä kehitystä jarruttaneiden maaorjuudellisten tuotantosuhteiden välillä kärjistikivät luokkataistelua ja johtivat vallankumouksellisten mielialojen voimistumiseen maassa. V. I. Lenin toteaa, että jo vv. 1859—1861 Venäjällä muodostui valla-

kumouksellinen tilanne, vaikka se ei johtanutkaan vallankumoukseen. Objektiiiviset edellytykset vallitsevan järjestelmän kukistamiseen olivat olemassa, mutta subjektiivista tekijää ei ollut, ts. „vallankumouksellinen luokka” ei pystynyt „vallankumoukselliseen joukkotoimintaan, joka olisi ollut tarpeeksi *voimakasta* murskaamaan (tai lannistamaan) vanhan hallituksen, joka ei koskaan, ei edes kriisien aikakaudella, „kaadu” ellei sitä „kaadeta” ”³.

Venäjällä oli aina tämän vuosisadan alkuun saakka säilynyt monia esikapitalistiselle aikakaudelle ominaisia ei-taloudellisen pakotuksen muotoja. Kapitalistisen tuotannon kehittyneitä muotoja ilmestyi lukuisten menneisyyden jäännösten rinnalle. Sen seurauksena suurteollisuuden kasvun aiheuttamat ristiriidat olivat Venäjällä kärkevämmät kuin missään muussa maassa.

Kehittyneen kapitalismin ainesten esiintyminen rinnan keskiajan jäännösten kanssa synnytti työtätekeville erityisen tuskallisia sarron muotoja. Yhdessäkään toisessa Euroopan maassa ei riisto ollut niin raakalaismaista kuin Venäjällä. Missään eivät työtätekevät joutuneet siinä määrin kärsimään „sekä kapitalistista että kapitalismin riittämättömästä kehityksestä”⁴, Lenin kirjoitti.

Toinen erikoisuus Venäjän teollisessa kehityksessä oli se, että tämä kehitys toi mukanaan ulkomaisen pääoman, joka tunkeutui laajassa mitassa maahan ja valtasi vähitellen tärkeän aseman maan taloudellisessa ja poliittisessa elämässä. V. I. Lenin osoitti, että Venäjällä „amerikkalaiset, englantilaiset ja saksalaiset kapitalistit kahmivat liikevoittoja venäläisten kapitalistien avulla, joille niistä lohkeaa varsin hyvä osa”⁵.

Joutuessaan yhä enemmän ulkomaisten kapitalistien orjuuteen tsaarin Venäjä esiintyi itse moniin maihin nähden imperiaalistisen siirtomaavaltiaan tavoin. Mutta mahdollisuus vieraiden kansojen sortamiseen ja rosvoamiseen johtaa usein taloudellisesti takapajuisten muotojen lujittumiseen talouselämässä, „sillä tuotantovoimien kehittämisen asemesta on tulolähteenä useinkin „muukalaisten” puolifeodaalinen riisto”⁶, kuten Lenin osoitti. Juuri näin oli Venäjällä.

Näin ollen taloudelliset ja poliittiset olosuhteet Venäjällä aiheuttivat Venäjän työväenluokan nopean vallankumouksellistumisen. Jo 70-luvulla se aloitti taistelun kapitalisteja vastaan. Ensimmäisten työväenjärjestöjen murskaamisesta huolimatta proletariaatin liike kasvoi edelleen saaden yhä laajemman joukkoluonteen ja asettuen yhä kiinteämpään yhteyteen työtätekevien toisten demokraattisten liikkeiden kanssa.

Valtavan vallankumouksellisen voiman muodosti Venäjällä talonpoikaisto. Tilanherrojen riiston painamana, oikeuksia vailla olevana ja köyhänä, mutta valmiina taistelemaan maasta ja vapaudesta talonpoikaisto tunsu vaistonvaraisesti vetoa työväenluokkaan aavistaen, että vain se voi auttaa maaseutua.

Tsaarin Venäjä oli kansojen vankila, ja tämäkin lisäsi maata raadelleita ristiriitoja luoden maaperää kansallisen vapausliikkeen ripeälle kasvulle, lukuisten sorrettujen kansallisuuksien lähentymiselle työväenluokkaan, joka esiintyi kansallisen vapautuksen lipunkantajana.

Näin itse todellisuus karaisi työväenluokkaa ja nosti sen esiin tärkeimpänä vallankumouksellisena voimana. Jo 19. vuosisadan lopussa proletariaatti oli Leninin sanoja käyttäksemme „Venäjän koko työtätekevän ja riistetyn väestön ainoa ja luonnollinen edustaja”⁷.

Mutta tajutakseen historiallisen tehtävänsä Venäjän työväenluokan oli aseistauduttava tieteellisen sosialismin aatteilla, jotka antavat perusteet proletariaatin päämäärille ja tehtäville ja ovat luotettavana aseena sen taistelussa vapautuksen puolesta.

Noina vuosina Venäjälle oli luonteenomaista, että maassa oli huomattava määrä työläisiä, joilla oli sammumaton tiedonjano ja syvä mielenkiinto yhteiskunnallisiin ongelmiin. Venäjän jokaisessa kolkassa, kaikkialla, missä proletariaatti oli heräämässä aktiiviseen taisteluun, oli eturivin työläisiä, jotka tiedonhaluisina etsivät vastausta yhteiskuntaelämän polttaviin kysymyksiin ja jotka tunsivat voimakasta kiinnostusta sosialismin aatteisiin. Näiden aatteiden leviämistä työtätekevien keskuuteen edisti Venäjän vallankumouksellinen demokraattinen sivistyneistö. Sivistyneistöön kuuluvat marxilaiset omaksuivat Herzenin, Belinskin, Dobroľubovin, Tšernyševskin ja muiden vallankumouksellisten kunniakkaat perinteet ja menivät työläisjoukkojen keskuuteen luodakseen uuden tyypin vallankumouksellisen puolueen.

Tietoisten työläisten lukumäärän myrskyinen kasvu oli todistuksena Venäjän työväenluokan valtavista henkisistä voimista sen valmistautuessa koko objektiivisen kehityksen kulun mukana täyttämään historiallista tehtävänsä.

Vallankumouksellisen marxilaisuuden aatteellis-poliittisen puhtauden varjelijan osa siirtyi Venäjän työväenliikkeelle. Venäjä oli silloin muodostumassa uuden aikakauden, imperialismin aikakauden kärkevimpien ristiriitojen solmukohdaksi.

Venäjä, kuten V. I. Lenin myöhemmin sanoi, päätyi todellakin kärsimysten kautta marxilaisuuden omaksumiseen ainoana oikeana vallankumouksellisena teoriana, se päätyi siihen puolisen vuosisataa kestäneiden ennennäkemättömien tuskien ja uhrausten kautta, ennennäkemättömän vallankumouksellisen sankaruuden, uskomattoman tarmon ja antaumuksellisten etsiskelyjen, opiskelun, käytännöllisten kokeilujen, pettymysten ja tarkistusten kautta, tehtyään vertailuja Euroopan kokemuksiin. Yhdessäkään maassa ei ollut saatu kokea niin paljon kuin Venäjällä, mitä tulee vallankumouksellisen kokemuksen runsauteen ja opettavuuteen, liikkeen muotojen vaihtelun nopeuden ja moninaisuuden mielessä: se oli legaalista ja illegaalista,

rauhanomaista ja ei-rauhanomaista, maanalaista ja julkista, kerho- ja joukkoluontoista, parlamentaarista ja terroristista.

Venäjältä tuli leninismiin kotimaa. Tämä oppi on rikastuttanut marxilaisuutta uutta historiallista tilannetta vastaavilla uusilla johtopäätöksillä ja perusajatuksilla. Venäjän maaperällä syntyneellä leninismillä on syvät juurensa koko kansainvälisessä työväenliikkeessä. Venäjän työväenluokka, joka lähti taisteluun myöhemmin kuin Länsi-Euroopan maiden proletariaatti, saattoi nojata niiden kokemukseen, omaksua niiden parhaat vallankumoukselliset perinteet ja samalla välttää niiden virheet, ottaa huomioon ne vaarat, joita opportunistin leviäminen aiheutti. Venäjältä tuli sen ensimmäisen uudentyypin, leniniläisen puolueen kotimaa, puolueen, joka oli esittävä maailmanhistoriallista osaa.

Erittäin suuri V. I. Leninin panos marxilaisen vallankumouksellisen opin kehitykseen oli hänen teoriansa sosialismin voiton mahdollisuudesta aluksi yhdessä erillisessä maassa. Tällaisen johtopäätöksen Lenin teki kapitalismin uuden, imperialistisen vaiheen syvällisen erittelyn pohjalla. Leninin teoria avasi eri maiden proletaareille selvän näköalan, irrotti siteistä heidän vallankumouksellisen aloitteellisuutensa. Se vapautti heidät vanhentuneista käsityksistä, joiden mukaan vallankumouksen piti tapahtua samanaikaisesti kaikissa tai ylivoimaisesti suurimmassa osassa maita sen jälkeen, kun ne saavuttavat korkean tason taloudellisessa, teknillisessä ja kulttuurikehityksessään ja siten „kypsyvät” sosialismin. Tunnettua on, että II Internationaalen teoreetikot puuhasivat hiki hatussa levittäessään näitä käsityksiä, jotka uusissa olosuhteissa alkoivat jarruttaa työväenluokan vapausliikettä.

Venäjän työläiset eivät olisi voineet nostattaa laajoja kansanjoukkoja taisteluun itsevaltiutta ja kapitalistien sekä tilanherrojen sortoa vastaan, elleivät he yhdessä Leninin ja bolshevikki-puolueen kanssa olisi tulleet vakuuttuneiksi siitä, että he voivat omin voimin, kansainvälisen proletariaatin muita joukko-osastoja odottamatta käydä taistelua sosialismin puolesta ja voittoa tässä taistelussa.

2. Maailman ensimmäinen sosialistinen vallankumous

Siirtyminen
porvarillisdemokraattisesta
vallankumouksesta
socialistiseen
kumoukseen

Venäjän työväenluokan lähimpänä tehtävänä oli liitossa talonpoikaiston kanssa kukistaa tsaarinvalta. Tätä tehtävää ei itsevaltiuden kukistama vuosien 1905—1907 vallankumous voinut suorittaa. Siitä huolimatta tällä vallankumouksella oli valtava historiallinen merkitys, sillä se ei ollut ainoastaan Venäjän ensimmäinen vallankumous, vaan yleensä ensimmäinen porvarillisdemokraattinen vallankumous, mikä ei tapahtunut enää porvariston, joka oli jo

lakannut olemasta vallankumouksellinen voima, vaan työväenluokan johdolla.

Tsaarinvallan kukistamistehtävän porvarillis-demokraattinen vallankumous suoritti helmikuussa 1917. Toisin kuin Lännen porvarilliset vallankumoukset, joiden jälkeen seurasi pitkä porvariston herruuden kausi, Helmikuun vallankumous Venäjällä alkoi nopeasti kehittyä sosialistiseksi vallankumoukseksi.

Tämä muuttumisprosessi sai erityisen myrskyisen luonteen siitä syystä, että maata raadelleet ja vuoden 1905 vallankumouksen tappion jälkeen pinnan alle painetut syvät ristiriidat kärjistyivät äärimmilleen ensimmäisen maailmansodan aikana. Helmikuussa 1917 valtaan tullut porvaristo ei ratkaissut edes porvarillis-demokraattisen vallankumouksen tärkeimpiä tehtäviä, vaan johti edelleenkin maata imperialistisen sodan turmiollista tietä. Kansanvastaisella politiikallaan se saattoi kansan ja maan katastrofin partaalle. Tämä nostatti liikkeelle työtätekevien valtavat joukot, jotka oman kokemuksensa perusteella olivat tulleet vakuuttuneiksi siitä, että pelastus oli vain sosialistisessa vallankumouksessa.

V. I. Lenin kirjoitti, että sota sai aikaan niin mittamattoman kriisin, jännitti siinä määrin kansan aineellisia ja moraalisia voimia ja antoi sellaisia iskuja koko silloiselle yhteiskuntajärjestykselle, että Venäjällä oli edessään valinta: „joko tuhouduttava tahi uskottava kohtalonsa kaikkein vallankumouksellisimman luokan huostaan, jotta voitaisiin siirtyä korkeampaan tuotantotapaan”, sosialismiin, „mitä nopeimmin ja radikaalimminkin”⁸.

Lokakuun 25 (marraskuun 7) päivän aseellisen kapinan tuloksena vuonna 1917 Venäjän työväenluokka bolševikkipuolueen johdolla, liitossa köyhimmän talonpoikaiston kanssa kukisti kapitalistien ja tilanherrojen vallan ja otti poliittisen vallan omiin käsiinsä. Laajojen kansanjoukkojen, niiden mukana sotilaiden ja matruusien osallistuminen Lokakuun vallankumoukseen halvaannutti porvariston vastarinnan ja teki tästä vallankumouksesta harvinaisen verettömän. Vastoin imperialistisen propagandan myöhemmin keksimiä väitteitä historian tosiasiat osoittavat kumoamattomasti, että kommunistien johdolla suoritettu sosialistinen vallankumous oli proletaarisen humanismin hengen elähdyttämä. Sen osoittavat objektiivisten tarkkailijain, näiden joukossa ulkomaalaistenkin lukuisat todistukset. Näin kirjoitti esimerkiksi tunnettu amerikkalainen lehtimies Albert Rhys Williams, joka vuonna 1917 oleskeli vallankumouksellisessa Pietarissa ja myöhemmin teki laajan matkan ympäri Venäjää:

„Hallitsevana luokkana työläisillä oli nyt tilaisuus kostaa entisille riistäjilleen ja pyöveilleen... Tiesin, että tuhansia työläisiä, jotka nyt olivat tarttuneet vallanohjaksiin, oli aikoinaan karkotettu Siperiaan kahleisiin kytkettyinä. Näin miehiä, jotka

olivat aivan kelmeitä kasvoiltaan, joiden käynti oli horjuvaa ja jotka olivat kuin haudasta nousseita viruttuaan Pähkinälinnan kivikomeroissa. Näin heidän selässään syviä arpia, kasakoiden pamppujen jälkiä — ja muistin Lincolnin sanat: „Jos lyöjä saa joka ruoskaniskun aiheuttamasta veripisarasta miekaniskun, on herran tuomio puhdas ja oikeudenmukainen”. Mutta kauhistuttavaa verilöylyä ei tullutkaan. Päinvastoin, ajatus kostotoimista ei näyttänyt saavan sijaa työläisten mielessä. Marraskuun 30 päivänä Neuvostossa meni läpi asetus kuolemantuomion kumoamisesta. Tämä ei ollut pelkkä ihmisrakkauden ele, työläiset eivät yrittäneet sillä taata vain vihollistensa hengen säilymistä, vaan lahjoittivat heille monessa tapauksessa vapaudenkin”.

„...Historia tulee langettamaan tuomion, jonka mukaan Venäjän vallankumous, joka oli paljon syvemmälle käypä kuin Ranskassa vuonna 1789 tapahtunut suuri kumous, ei muuttunut koston saturnaalioiksi. Venäjän vallankumouksen täytyi kaikkien pyrkimystensä mukaisesti olla veretön vallankumous”, Albert Rhys Williams kirjoitti edelleen.

Ikäänkuin nähden ennakolta vallankumouksen vihollisten hyökkäilyt amerikkalainen lehtimies kirjoitti: „— Entä punainen terrori! tulevat eräät vastaamaan. Se tuli myöhemmin, kun liittoutuneiden armeijat tunkeutuivat Venäjälle, ja niiden suoje-luksessa mustasotniaiset panivat toimeen vastavallankumouksen valkoisen terrorin talonpoikia ja työläisiä vastaan — joukokuksen ja väkivallan inhottavat orgiat, joissa surmattiin joukkoittain avuttomia naisia ja lapsia. Silloin jouduttiin epätoivoon saatettujen työläisten puolustamiseksi turvautumaan punaiseen terroriin, vallankumoukselliset palauttivat voimaan kuolemantuomion, ja valkoisten piti saada omassa nahassaan tuntea vallankumouksen nopeasti rankaiseva käsi”⁹.

Kansankapinoita oli tapahtunut jo aikaisemminkin. Mutta Lokakuun vallankumoukselle on erikoista se, että se hävitti ikuisiksi ajoiksi luokkasorron ja ihmisen harjoittaman toisen ihmisen riiston aloittaen näin ollen uuden aikakauden. Lokakuun 25 päivänä 1917, työväenluokan vallan voimaansaattamisen päivänä, V. I. Lenin sanoi: „Tästä hetkestä alkaa uusi ajanjakso Venäjän historiassa, ja tämä Venäjän kolmas vallankumous on viime kädessä johtava sosialismin voittoon”¹⁰.

Lokakuun vallankumous tempaisi irti kapitalistisesta orjuudesta kuudennen osan maapallon alueesta käsittävän valtavan suuren maan väestön. Se toi työväenluokalle ja työtätekevälle talonpoikaistolle yhteiskunnallisen vapauden ja ratkaisi sen lisäksi vielä Venäjän kansalliset ongelmat, sen yleisdemokraattiset tehtävät. Vallankumous johti maan irti näännyttävästä sodasta, pelasti sen pirstomisen ja siirtomaarjuutuksen vaarasta, antoi talonpojille kauan odotetun maan, vapautti rajaseutujen kansat kansallisesta sorrosta. Se ei ainoastaan pysäh-

dyttänyt pitkälle mennyttä Venäjän taloudellista jälkeenjääneisyttä Lännen kehittyneimmistä maista, vaan vieläpä avasi sille mahdollisuuden päästä niiden tasalle lyhyessä ajassa. Tämä vallankumous loi ensi kerran maailmanhistoriassa edellytykset naiskysymyksen ratkaisulle, ts. naisen juridiselle ja tosiasialliselle vapautukselle sekä tasa-arvoisuudelle miehen kanssa oikeuksiin nähden. Ja vihdoin Venäjällä Lokakuun vallankumouksen tuloksena syntyi uusi, sosialistinen valtio, jonka ulkopolitiikka ohjattiin heti ensimmäisestä päivästä lähtien palvelemaan rauhan ja kansojen välisen ystävyuden asiaa.

**Miten Venäjän
proletariaatti mursi
vanhat dogmit
socialistisen
vallankumouksen
mahdottomuudesta**

Riistäjaluokat ja niiden oppineet lakeijat olivat vuosisatoja vakuutelleet, että ilman tilanherroja ja kapitalisteja on mahdotonta harjoittaa yhteiskunnallista tuotantoa, että työtätekevät joukot eivät voi elää ilman herrakastia.

Venäjän työväenluokka todisti käytännössä, että yhteiskunta voi aivan hyvin tulla toimeen ilman tilanherroja ja kapitalisteja.

Todellisuus itse kumosi myös ne opportunistiset dogmit, joiden mukaan sosialistinen vallankumous voi alkaa vain niissä maissa, joissa on saavutettu tuotantovoimien korkein kehitystaso ja joissa työväenluokka muodostaa väestön enemmistön. Vallankumouksen, joka ei vastannut näitä vaatimuksia, opportunistit julistivat ennakoita sekä mahdottomaksi että laittomaksi. Muun muassa sellainen tietoniekka kuin Kautsky väitti, että jos Venäjän työväenluokka ottaakin vallan käsiinsä, niin talonpoikien joukot muka väistämättä muuttavat proletaarisen vallankumouksen talonpoikaiskapinoiden kaaokseksi, ts. yhdeksi porvarillisen vallankumouksen episodeista.

Elämä löi pirstoiksi opportunistien dogmit.

Sosialismin vastustajat väittivät myös, että jos työväenluokka ottaakin vallan käsiinsä, niin se ei kuitenkaan voi sitä pitää, koska sillä ei ole kokeneita kaadereita eikä hallitsemistottumusta. Vähää ennen Lokakuun vallankumousta porvarillinen lehti „Novoje vremja” kirjoitti: „Otaksukaamme hetkeksi, että bolševikit voittavat. Kuka tulee silloin meitä hallitsemaan? Kenties kokit, nämä kyljysten ja pihvien tuntijat? Tai palokuntalaiset? Hevosmiehet, lämmittäjät? Tai ehkäpä lapsenpiiat juoksevat Valtioneuvoston istuntoon kapalopyykin väliaikoina? Kuka sitten? Ketä ovat nämä valtiomiehet? Ehkäpä viilarit tulevat huolehtimaan teattereista, vesijohtomiehet diplomatiasta, puusepät postista ja lennätinlaitoksesta?.. Näinkö tulee käymään? Ei! Onko tämä mahdollista? Tähän mielettömään kysymykseen historia on antava bolševikeille painavan vastauksen”.

Historia on todella antanut vastauksen tähän kysymykseen, joka Venäjän taantumuksellisten mielestä tuntui hullulta. Historia on julmasti pilkannut heitä ja täysin todistanut, miten

oikeassa bolševikit, kommunistit olivat uskoessaan lujasti joukkojen luoviin kykyihin. Monista viilareista on tullut, kuten kaikki tietävät, ei ainoastaan teatteritaiteen hyviä huoltajia, vaan myös eteviä valtiomiehiä, kyvykkäistä puusepistä ja hevosmiehistä hyviä sotapäälliköitä, jotka ovat saavuttaneet voittoja kaikkein kuuluisimmista porvarillisista kenraaleista, ja vesi-johtomiehistä, lämmittäjistä ja muista työtätekevien luokkien edustajista hyviä diplomaatteja, taitavia hallintomiehiä, erinomaisia insinöörejä, suunnittelijoita, kirjailijoita ja tiedemiehiä.

Lokakuun vallankumous ei vain nostanut työväenluokkaa valtaan, vaan myös todisti käytännössä, että se voi menestyksellä hallita valtiota, johtaa kansantaloutta ja luoda uutta kulttuuria. Eikä siinä kaikki, vaan kokemus on osoittanut, että ilman kapitalisteja asiat sujuvat paljoo paremmin. Työväenluokan ja työtätekevän talonpoikaiston keskuudessa osoittautui piilevän lukematon määrä lahjakkuuksia, jotka vallankumouksen nostamina saattoivat kunnostautua hallinnon ja teollisuuden kaikilla aloilla.

Lokakuun vallankumous saattoi kerta kaikkiaan häpeään ne, jotka olivat väittäneet, etteivät kansan „pohjakerroksista” lähteneet ihmiset kykene itsenäiseen luovaan työhön ja että heidän joka tapauksessa pitää ennen vallanottoa olla kauan opissa porvarillisen kulttuurin „ylipapeilla”.

V. I. Lenin oli sitä mieltä, ettei proletariaatilla ole mitään syytä odottaa, kunnes se saavuttaa tietyn „kulttuuritason”, ja että työläisten ja talonpoikien vallan oloissa proletariaatti kohoaa nopeammin tälle tasolle.

„Jos sosialismin aikaansaamiseen”, kirjoitti Lenin, „tarvitaan tiettyä kulttuuritasoa (vaikka kukaan ei osaa sanoa, mikä tämä tietty kulttuuritaso nimenomaan on, koska se on erilainen kussakin Länsi-Euroopan valtiossa), niin miksi emme saisi aloittaa ensiksi edellytysten valtaamista vallankumouksellista tietä tälle tietylle tasolle ja *sen jälkeen* vasta kulkea työläisten ja talonpoikien vallan sekä neuvostojärjestelmän pohjalla eteenpäin tavoittamaan muita kansoja”¹¹.

Lokakuun vallankumous vahvisti sen **Kommunistinen puolue** marxilaisen totuuden, että suotuisinkin **vallankumouksellisen** **mullistuksen johdossa** vallankumouksellinen tilanne voi johtaa voittoon vain siinä tapauksessa, että on olemassa puolue, joka pystyy arvioimaan oikein tilanteen, on lujasti päättänyt viedä taistelun päätökseen ja kykenee viemään mukanaan työtätekevien laajat joukot.

Jotta vallankumouksen mahdollisuus Venäjällä voitiin muuttaa todeksi, oli suoritettava valtava poliittinen ja organisatorinen työ kansan suuttumusta ilmaisevien monilukuisten ja erilaisuisten pienten purojen yhdistämiseksi yhdeksi mahtavaksi vallankumouksen virraksi. Leniniläinen puolue suoriutui kun-

nialla tästä tehtävästä. Se pystyi sulattamaan yhdeksi ja yhteiseksi vallankumoukselliseksi virraksi työväenluokan sosialistisen liikkeen, yleisdemokraattisen liikkeen sotaa ja imperialismia vastaan, talonpoikaiston vallankumouksellis-demokraattisen liikkeen maan ja rauhan puolesta sekä Venäjän kansojen kansallisen vapausliikkeen. Kun kommunistisen puolueen puolelle olivat tulleet kansan eikä vain työväen laajat joukot, tämä puolue nostatti työtätekevät taisteluun vallasta, nosti ne sosialistiseen vallankumoukseen.

Monien vuosikymmenien ajan kaikkien maiden työväenluokan puolueet olivat kirjoittaneet ohjelmissaan sosialismista, mutta kun oli siirryttävä sanoista tekoihin, niin osoittautui, että monille niistä sosialismi oli vain propagandatunnus eikä konkreettinen tehtävä, joka on ratkaistava taistelun tietä. Leninin puolue oli ensimmäinen, joka teoissa nostatti työväenluokan täyttämään maailmanhistoriallista tehtävänsä, siirtäen sosialismin teorian alalta käytäntöön.

Tämän kirjan tehtävänä ei ole antaa kuvaa Lokakuun kumouksesta, vallankumouksen eri vaiheissa esitettyjen tunnusten vaihtumisesta jne. Siitä puhutaan yksityiskohtaisesti NKP:n historian oppikirjoissa. Tässä mainitaan vain Lokakuun vallankumouksen peruspiirteet, jotka tekivät siitä valtavan murroskohdan ihmiskunnan historiassa ja ovat tänäkin päivänä esimerkkinä maailman työväenliikkeelle.

Kommunistien politiikka Lokakuun vallankumouksen kestäessä on malliesimerkki vallankumouksellisen työväenpuolueen todella marxilaisesta, tieteellisesti perustellusta taktiikasta historian murrosvaiheissa: puolueen linjana ei ollut vallan „kaappaminen”, vaan kansanjoukkojen järjestäminen taisteluun vallasta. Puolue auttoi kärsivällisesti työtätekevien joukkojen vallankumouksellisen tietoisuuden kypsymistä, se esitti taitavasti tunnuksia, jotka johdattivat kansanjoukot oman kokemuksensa perusteella kapitalismia vastaan käytävän vallankumoustaistelun aseisiin. Puolue osoitti erinomaista joustavuutta, taitoa löytää yhteinen kieli erilaisten poliittisten ja yhteiskunnallisten voimien kanssa, taitoa laajentaa työväenluokan liittolaisten rintamaa.

Lokakuun Suuri sosialistinen vallankumous voittikin juuri siksi, että työväenluokan johdossa oli kommunistinen puolue, jolla oli mestarillinen taito soveltaa marxilais-leniniläistä oppia Venäjän elämän erikoisuuksiin. Ollen kiinteässä yhteydessä joukkoihin, niiden hartaimpien toiveiden ilmaisija, päättäväinen ja rohkea, periaatteellinen ja joustava, puolue oli „aikakautemme äly, kunnia ja omatunto”, kuten V. I. Lenin sanoi vallankumouksen edellä.

Bolševikkipuolueen johtavasta toiminnasta on tullut klassillinen esimerkki muiden maiden marxilais-leniniläisille puolueille.

**Historian ensimmäinen
esimerkki proletariaatin
vallasta**

Lokakuun Suuri sosialistinen vallankumous ei ainoastaan tuonut voittoa työväenluokalle, vaan loi myös ensi kerran historiassa esikuvan proletariaatin vallasta kapitalismista sosialismiin johtavalla siirtymäkaudella. Maassa saatettiin voimaan proletariaatin diktatuuri, jonka valtiomuodoksi tuli Neuvostojen Tasavalta. Uusi neuvostovalta alkoi viiptymättä ja vallankumouksellisella tarmolla suorittaa toimenpiteitä vallankumouksellisen järjestyksen lujittamiseksi, kansanjoukkojen kiireellisimpien vaatimusten tyydyttämiseksi ja kansan aseman parantamiseksi. Paljon huomiota ja voimia jouduttiin kiinnittämään vallankumouksen suojelemiseen sen luokkaviihollisten hyökkäyksiltä.

Monet menneiden aikojen kansanliikkeet ovat kärsineet tappion sen tähden, että niitä johtaneet puolueet ja luokat eivät ole uskaltaneet käyttää väkivaltaa riistäjäluokkien kukistamiseksi eivätkä ole osanneet vastata iskuun iskulla puolustaessaan vallankumouksen saavutuksia sen viiholdisia vastaan.

Lokakuun vallankumous vältti nämä virheet. Lenin, kommunistit ja Venäjän työläiset eivät kaihtaneet jyrkkien toimenpiteiden käyttöä vallankumouksen aktiivisia viiholdisia kohtaan ja turvasivat samaan aikaan laajan proletaarisin demokratian työtätekeville. Luja työväenvalta oli viihamielisen kapitalistisen ympäristön oloissa maan ainoa pelastus.

Sosialisteiksi itseään nimittäneet opportunistit hylkäsivät proletariaatin diktatuurin aatteen ja tuomitsivat Leninin sekä leniniläiset näiden käymästä päättävästä taistelusta vastavallankumouksellisia aineksia vastaan. Opportunistit eivät tahtoneet käsittää sitä totuutta, että väkivallan alkuunpanijoina ovat kansan kukistamat riistäjäluokat ja että kaikenlaiset vastavallankumoukselle tehdyt myönnytykset johtavat verenvuodatukseseen, joka on sata kertaa pahempi kuin se mikä tarvitaan vallankumouksen viiholdisten järkiinnyttämiseen.

Lokakuun vallankumouksen kokemus osoitti loistavasti, että proletariaatin diktatuuri on muodossa tai toisessa välttämätön menestyksellistä siirtymistä varten kapitalismista sosialismiin. Että Venäjän kommunistit pystyivät Leninin johdolla soveltamaan vallankumouksellisen marxilaisuuden oppia Venäjän konkreettisiin oloihin, todistamaan sen oikeaksi ja elinvoimaiseksi — se on luettava heille suureksi ansioksi maailman työväenliikkeen silmissä.

Jokainen vallankumous on vasta silloin jonkin arvoinen, kun se pystyy puolustautumaan, osoitti V. I. Lenin. Monet vallankumoukset ovatkin juuri sen tähden kärsineet tappion, etteivät ne ole kyenneet järjestämään puolustustaan. Lokakuun vallankumous vältti tämänkin heikkouden. Se todisti käytännössä pystyvänsä puolustautumaan luomalla lyhyessä ajassa demoralisoituneen ja itse asiassa hajoineen tsaarin armeijan

tilalle työläisten ja talonpoikien uuden, vallankumouksellisen armeijan.

Venäjän vallankumousta vastaan nousi kotimaan taantumusvoimien ja kansainvälisen suurporvariston laaja liittoutuma. Koko Neuvostotasavaltaa halkoivat kansalaissodan ja vieraiden valtojen interventiosodan rintamat. Mutta nuori Punainen Armeija, joka usein oli vailla jalkineita ja nälkäinen, vihollisiaan monin kerroin huonommin aseistettu, selviytyi voittajana vaikeista taisteluista. Tällaisen armeijan luominen oli paras todistus proletariaatin diktatuurin voimasta, sen kansalta saamasta syvästä kannatuksesta. Jos neuvostovalta ei olisi saanut osakseen kansanjoukkojen lämmintä kiintymystä, elleivät joukot olisi ymmärtäneet, että kommunistit taistelevat kansan vallan puolesta, ei puolueen olisi onnistunut luoda joukkoarmeijaa, jota elähdytti vallankumouksellinen innostus ja taipumaton voiton-
tahto.

Punaisen Armeijan osalle lankesi vaikea, mutta kunniakas tehtävä: tehdä tyhjäksi kansainvälisen imperialismin ja oman maan vastavallankumouksen suunnitelmat, jotka tarkoittivat Venäjän jakamista moniksi puolittain riippuvassa asemassa oleviksi valtioiksi. Ja vallankumouksellisen kansan armeija täytti kunnialla historiallisen tehtävänsä heittäessään ulos Neuvostotasavallan alueelta „14 vallan sotaretken” osanottajat ja näiden mukana myös venäläiset valkokaartilaiset, ukrainalaiset ja kaikenlaiset muut separatistit, jotka olivat haaveilleet paloittelevansa neuvostomaan.

Neuvostokansan voitokas taistelu interventiojoukkoja ja valkokaartilaisia vastaan vahvisti havainnollisesti Leninin profeetalliset sanat: „Sitä kansaa ei koskaan voiteta, jonka työläisten ja talonpoikien enemmistö on saanut tietää, tuntea ja nähdä puolustavansa omaa valtaansa, neuvostovaltaa — työtätekevien valtaa, puolustavansa sellaista asiaa, jonka voitto turvaa heille ja heidän lapsilleen mahdollisuuden nauttia kaikkia kulttuurin antimia, kaikkia ihmisen työn aikaansaannoksia”¹².

3. Voimakas sysäys vallankumoukselliselle työväenliikkeelle muissa maissa

Lokakuun vallankumous oli innoittava esimerkki koko maailman työtätekeville heidän vapaustaistelussaan. Se horjutti porvarillisten maiden laajoissa kansanjoukoissa uskoa kapitalismin järkkymättömyyteen ja ikuisuuteen, se museri valesosialistien dogmit, joiden mukaan on sopeuduttava imperialismin kaikkivaltaan ja tyydyttävä hallitsevien luokkien osittaisiin myönnytyksiin.

Se tosiasia, että maailman suurimman maan työväenluokka oli Lokakuun vallankumouksen tapahduttua noussut hallitsevan

luokan asemaan, kohotti mittaamattomasti kansainvälisen proletariaatin sosialistista tietoisuutta, nosti sen vallankumouksellista henkeä, lujitti sen uskoa omiin voimiinsa ja voittoonsa. Sosialismin ja kommunismin aatteet tulivat entistä suosituimmiksi työväen joukkojen keskuudessa ja työväenluokka kehittyi poliittisesti kypsemmäksi ja taistelukykyisemmäksi.

Lokakuun vallankumouksen vaikutuksesta levisi vallankumouksellinen nousu moniin Euroopan ja Aasian maihin.

Saksassa alkoi liikehtiminen, jossa vaatimuksena oli imperialistisen sodan lopettaminen viipymättä, siellä alkoi myös syntyä työläisten ja sotilaiden edustajien neuvostoja. Vuoden 1918 syksyyn mennessä vallankumouksellinen kriisi oli kärjistynyt äärimmilleen. Kapina levisi melkein koko maahan, ja monarkia luhistui.

Vallankumouksen aalto pyyhkäisi pois myös Habsburgien monarkian, ja Itävalta-Unkarin „tilkkuvaltakunta” hajosi. Itsenäisinä kansallisina valtioina syntyivät uudelleen Tšekkoslovakia, Jugoslavia, Unkari ja Itävalta. Tammikuussa 1918 puhkesi työväen vallankumous Suomessa. Vuonna 1919 muodostettiin Unkarissa, Baijerissa ja Slovakiassa neuvostovalta, joka jätti lähtemättömän jäljen työväen tietoisuuteen, vaikka vastavallankumous lopulta nujersikin sen. Italiassa alkoi laaja liike tehdasneuvostojen perustamisen puolesta. Työläiset ottivat haltuunsa tehtaita, talonpojat valtasivat tilanherrojen, latifundioitten omistajien maita. Vallankumouksellista taistelua käytiin Ranskassa, Englannissa, Belgiassa ja Puolassa. Vuosina 1920—1921 oli Bulgariassa, Romaniassa ja Tšekkoslovakiassa yleislakkoja. Joukkolakkoliike vyöryi myös USA:ssa ja Etelä-Amerikan maissa.

Annettuun voimakkaan sysäyksen työväenliikkeen nousuun kaikkialla maailmassa Lokakuun vallankumous sai itsekkin voimakasta tukea kansainväliseltä proletariaatilta. Englannissa kehittyi solidaarisuusliike tunnuksella „Kädet irti Neuvosto-Venäjältä!” Monissa maissa alkoi syntyä kansallisia ja paikallisia komiteoita, jotka johtivat taistelua intervention lopettamisen puolesta; satamatyöläiset kieltäytyivät lastaamasta valkokaartilaisille ja interventiojoukoille lähetettäviä aseita. Italiassa tämä liike esitti tunnukset: „Ei ainoatakaan kivääriä, ei ainoatakaan patruunaa, ei ainoatakaan sotamiestä työväen kotimaata vastaan”, „On tehtävä niin kuin Venäjällä”. V. I. Lenin sanoi, että „tapahtumien kulku” on opettava kansat „pitämään Venäjää painokeskuksena”¹³.

Lokakuun vallankumouksen vaikutuksesta alkoi kansainvälisessä työväenliikkeessä uusi, leniniläinen vaihe, jolle on luonteenomaista kommunististen puolueiden syntyminen moniin maihin ja yleismaailmallisen proletarisen solidaarisuuden taisteluelimen, Kommunistisen Internationaalen perustaminen. Työväenliike pääsi siitä hajaannuksen ja voimattomuuden tilasta,

jossa se joutui olemaan Toisen Internationaalen opportunistien tähden vv. 1914—1918 imperialistisen sodan aikana. Lokakuun vallankumous antoi työtätekeville tietoisuuden voimastaan, päämäärän selkeyden ja varman luottamuksen tulevaisuuteen.

4. Lokakuun vallankumouksen vaikutus kansalliseen vapausliikkeeseen

Lokakuun sosialistinen vallankumous ei ainoastaan aloittanut proletaaristen vallankumousten aikakautta, vaan antoi samalla alun imperialismiin siirtomaajärjestelmän kriisille, uudelle kaudelle Idän sorrettujen kansojen kansallisen vapausliikkeen historiassa.

Sosialistinen vallankumous antoi havainto-opetusta koko maailmalle tehdessään lopun kansallisesta sorrosta Venäjällä. Se nosti tsaarinvallan ennen sortamat kansat todella vapaiden ja tasa-arvoisten kansojen asemaan. Neuvostovalta ei ole ainoastaan tuonut näille kansoille poliittisia vapauksia, poliittista tasa-arvoisuutta ja omaa valtiolaitosta, vaan on turvannut niille myös mahdollisuuden lopettaa takapajuisuutensa talouden ja kulttuurin alalla. Kehittyneimpänä ja voimakkaimpana Venäjän kansakunta on antanut niille tässä arvaamattoman suurta apua.

Ei ole ihme, että Lokakuun vallankumous on ollut voimakkaana innoituksen lähteenä siirtomaiden ja riippuvuussuhteessa olleiden maiden kansoille niiden taistelussa imperialistisesta orjuudesta vapautumisen puolesta. Venäjän vallankumous näytti niille tien vapauden ja kansallisen riippumattomuuden saavuttamiseen. Sitä paitsi neuvostomaan esimerkki interventioarmeijain murskaamisessa ja sosialististen saavutustensa puolustamisessa näytti näille kansoille, että niin järkkymättömältä kuin imperialististen valtioiden herruus saattaa näyttääkin, vapautuminen siirtomaakeestä on käytännössä toteutettavissa.

Ennen Lokakuun vallankumousta Idän maat eivät tunteneet marxilais-leniniläistä oppia.

„Lokakuun vallankumouksen tykinlaukaukset toivat meille marxismin-leninismin”, puhui Mao Tse-tung. „Lokakuun vallankumous auttoi maailman ja Kiinan edistyksellisiä aineksia soveltamaan proletaarista maailmankatsomusta maan kohtalon määräämiseen ja omien ongelmien tarkistukseen. On kuljettava venäläisten tietä — sellainen oli johtopäätös”¹⁴.

Vuonna 1921 syntyi Kiinan kommunistinen puolue. Se noudatti neuvoa, jonka V. I. Lenin antoi Idän kommunisteille marraskuussa 1919: „kommunismin yleisen teorian ja käytännön pohjalta teidän on ottamalla huomioon omalaatuiset olosuhteet, joita ei ole Euroopan maissa, osattava soveltaa tätä teoriaa ja käytäntöä oloissa, jolloin perusjoukkona on talonpoikaisto ja täytyy taistella ei pääomaa, vaan keskiaikaisuuden jäännöksiä vastaan”¹⁵.

Kiinan kansan ensimmäinen voimakas vastaus Lokakuun vallankumoukseen oli „Toukokuun 4 päivän liike”, joka alkoi 1919 vastalauseesta Kiinassa olleiden entisten saksalaisten toimilupien Japanille luovuttamisen johdosta ja joka pakotti Kiinan hallituksen luopumaan Versailles’in rauhansopimuksen allekirjoittamisesta sekä syrjäyttämään useita kansan vihaamia ministereitä. Tässä laajassa kansanliikkeessä, joka suuntautui ensi tilassa Japanin imperialismia ja feodaalis-militaristista hallitusta vastaan, Kiinan työväenluokka esiintyi ensi kerran itsenäisenä poliittisena voimana. Kiinan vallankumous muuttui porvariston johtamasta vanhan tyypin porvarillis-demokraattisesta vallankumouksesta demokraattiseksi vallankumoukseksi, joka kehittyi työväenluokan hegemonian alaisena.

Vuonna 1919 tapahtui Korean kansan joukkoesiintymisiä Japanin herruutta vastaan. Niihin osallistui yli 2 miljoonaa ihmistä.

Intiassa oli vallankumoustahtumia, jotka monin paikoin saivat aseellisten kapinain muodon. „...Neuvostovallankumous vei ihmisyyhteiskuntaa paljon eteenpäin ja sytytti kirkkaan liekin, jota on mahdotonta sammuttaa”, Intian pääministeri Javaharlal Nehru kirjoittaa. „Se laskee perustan sille uudelle sivistykselle, jota kohden maailma voi kulkea”¹⁶. Joukkojen kansallinen vapausliike Intiassa kasvoi yhä voimakkaammaksi, kunnes se kolmen vuosikymmenen kuluessa päättyi maan vapautumiseen Englannin ikeestä.

Lokakuun vallankumouksen valtava vaikutus tuntui myös kaukaisessa Indonesiassa. Kuten Indonesian tasavallan presidentti tri Sukarno toteaa, „Lokakuun vallankumouksen voiton jälkeen Venäjällä Aasian kansojen taistelu kansallisen riippumattomuuden puolesta anastajien sortoa vastaan leimahti liekkiin uudella voimalla. Tämä taistelu muodostui järjestyneemmäksi, sen tavoite tuli selväksi ja tinkimättömäksi: riippumattomuus, ja heti paikalla”¹⁷.

Kansallisen vapaustaistelun kehitys on osoittanut kaikessa syvyydessään Lokakuun vallankumouksen vaikutuksen maailman sorrettuihin kansoihin, se on pannut alulle imperialismin siirtomaajärjestelmän luhistumisen.

5. Maailman sosialistisen liikkeen etujoukko ja tuki

Lokakuun Suuren sosialistisen vallankumouksen kansainvälinen merkitys on valtava ja monipuolinen aihe, joka monessa suhteessa ylittää tämän luvun puitteet*. Tässä on toistaiseksi

* Lokakuun vallankumouksen neljänkymmenen vuoden kokemuksen maailmanhistoriallista merkitystä on käsitelty yksityiskohtaisesti N. S. Hruštševin selostuksessa SNTL:n Korkeimman Neuvoston juhlaistunnossa (marraskuussa 1957). Tässä kirjassa tätä aihetta valaistetaan useissa neljännessen osan luvuissa ja viidennen osan kaikissa luvuissa.

ollut puhe vain siitä historiallisesta voitosta, jonka Venäjän proletariaatti saavutti kommunistisen puolueen johdolla lokakuussa 1917, ja siitä välittömästä vaikutuksesta, joka tällä voitolla oli silloin muiden kansojen vallankumoukselliseen liikkeeseen. Jo tässäkin mielessä Lokakuun vallankumous merkitsi uuden aikakauden alkua ihmiskunnan historiassa, kapitalismin luhistumisen ja sosialismin voiton aikakauden alkua.

„Lokakuun sosialistisella vallankumouksella on erittäin suuri merkitys ihmiskunnan historiassa”, lausui tov. N. S. Hruštšev SNTL:n Korkeimman Neuvoston juhlaistunnossa. „Koko maailma järkkäi perustuksiaan myöten, kun Venäjän proletariaatti yhdessä köyhimmän talonpoikaiston kanssa otti suuren Leninin johtaman bolševikkipuolueen johdolla vallan käsiinsä ja julisti uuden yhteiskunta- ja valtiojärjestelmän syntyneeksi. Maailman ensimmäinen työläisten ja talonpoikien valtio kohotti korkealle taistelun ja voittojen mainetta saavuttaneen vallankumouksellisen Punaisen lipun, sosialismin lipun, marxismin-leninismin suuren lipun”¹⁸.

Lokakuun vallankumouksen historiallisen voiton tuloksena neuvostomaasta tuli koko maailman silmissä kansainvälisen sosialistisen liikkeen etujoukko ja tuki. „Meillä on oikeus olla ylpeitä ja me olemme ylpeitä siitä”, sanoi Lenin, „että meidän osaksemme on tullut onni *aloittaa* neuvostovaltion rakentaminen, *aloittaa* siten maailmanhistoriassa uusi aikakausi, sen *uuden* luokan herruuden aikakausi, joka on kaikissa kapitalistisissa maissa sorrettu ja joka kulkee kaikkialla kohden uutta elämää, kohden voittoa porvaristosta, proletariaatin diktatuuriin, ihmiskunnan vapauttamiseen pääoman ikeestä, imperialistisista sodista”¹⁹.

Lokakuun Suuri sosialistinen vallankumous pani alulle uuden aikakauden ei ainoastaan Venäjän historiassa, vaan myös maailmanhistoriassa. Se oli maailmanhistoriassa perinpohjainen käänne vanhasta kapitalistisesta maailmasta uuteen, sosialistiseen maailmaan. Kapitalismi lakkasi olemasta maailmassa hallitseva kaikkialle ulottuva järjestelmä. Maailman kapitalismin ketju katkaistiin, eikä sitä enää koskaan saada uudelleen yhdistetyksi.

Lokakuun vallankumous osoitti muiden maiden työläisille, ettei ole tarpeen odottaa „kokonaisratkaisua”, että maailman edistyksen perussuunta on oleva sellainen, että vähitellen maa toisensa jälkeen irtoaa kapitalistisesta järjestelmästä ja siirtyy sosialismiin. Todistaessaan sosialismin voiton mahdolliseksi yhdessä maassa Lokakuun vallankumous oli samalla ensimmäinen askel sosialismin voittoon maailman mitassa.

V. I. Lenin näki Lokakuun vallankumouksen kansainvälisen merkityksen ennen kaikkea siinä, mikä vaikutus sillä oli koko maailmanhistorian kulkuun, mutta hän korosti tätä merkitystä myös „sanan ahtaimmassa merkityksessä, ts. käsittämällä

kansainvälisellä merkityksellä kansainvälistä merkittävyyttä eli meillä tapahtuneen toistumisen historiallista väistämättömyyttä kansainvälisessä mitassa..."²⁰.

Lokakuun vallankumouksen voiton mukana kasvoivat sosialististen vallankumousten mahdollisuudet mittaamattomasti. On käynyt selväksi, ettei enää vain kehittyneiden maiden ahdas piiri, vaan koko maailma voi riistäytyä irti kapitalismin puristuksesta. Tämä on myötävaikuttanut ratkaisevassa määrässä työväenluokan kansainvälisen vapausliikkeen kasvuun ja imperialismin heikentymiseen.

Sosialismin voimien herkeämättömän kasvun ja kapitalismin heikentymisen prosessi, jonka Lokakuun vallankumous pani alulle, helpottaa sitä paitsi kapitalististen maiden työtätekevien taistelua rauhan ja demokratian puolesta, auttaa oleellisesti heitä puolustamaan välittömiä taloudellisia etujaan sekä antaa pienten ja taloudellisesti heikosti kehittyneiden maiden kansoille mahdollisuuden säilyttää riippumattomuutensa ja kehittää kansallista talouttaan.

Maaikman yhdessäkään maassa ei ole ainoatakaan yhteiskunnallisen elämän puolta, joka ei olisi välittömästi tai välillisesti kokenut Lokakuun suuren vallankumouksen seurauksia.

Historian objektiivinen kulku on tehnyt SNTL:stä kansainvälisen sosialistisen liikkeen etujoukon ja tuen. Mutta etujoukkona ja tukena olemisen ei tietenkään merkitse toisten valtioiden sisäisiin asioihin puuttumista ja vallankumouksen „toimeenpanoa" niissä. Ei mitään yhteiskunnallista vallankumousta yleensäkään eikä varsinkaan proletaarista vallankumousta voida saada aikaan keinotekoisesti, „viedä maasta" tai „tuoda maahan", tehdä tilauksesta.

Vähän ennen Lokakuun vallankumousta korostaessaan F. Engelsin sanojen paikkansapitävyyttä V. I. Lenin kirjoitti, että „voittanut proletariaatti ei voi onnellistaa väkisin mitään vierasta kansaa vaarantamatta samalla omaa voittoaan" ²¹.

Sosialistinen vallankumous ei löydä toimeenpanijoitaan vallankumoukseen kypsyneen maan ulkopuolelta, vaan itse tästä maasta. Se löytää toimeenpanijansa tämän maan työväenluokasta ja sen liittolaisista, kaikista työtätekevästä ja riistetyistä. Vallankumous kypsyy historiallisen kehityksen objektiivisten lakien voimalla, ja sen voiton mahdollisuus muuttuu todellisuudeksi marxilais-leniniläisen puolueen johtamien laajojen joukkojen vallankumouksellisen taistelun kautta.

13. LUKU

MARXILAIŠ-LENINILÄINEN PUOLUE JA SEN OSUUS TYÖLÄISTEN LUOKKATAISTELUSSA

Kommunismiin viholliset levittävät parhaavaa väitettä, että marxilaisten puolueiden perustaminen on muka yksityisten agitaattorien kätkettyä työtä. Jos näin olisi, olisi kommunisteista aikoja sitten tehty loppu. Ovathan he olleet vainojen kohteena monien vuosikymmenien aikana. Italian fasismi esimerkiksi antoi kommunistiselle puolueelle ankaria iskuja. Toisen maailmansodan edellä ei siinä ollut jäljellä enempää kuin 15.000 jäsentä. Mutta lopultakin fasismi murskattiin, ja kommunistinen puolue kasvoi nopeasti joukkopuolueeksi, ja nyt siinä on lähes kaksi miljoonaa jäsentä.

Monissa maissa on taantumusparvaristo kohdistanut kommunisteihin vainojen vyöryyn, murhannut petomaisesti ja teljennyt vankiloihin heidän parhaat johtajansa. Mutta missään sen ei ole onnistunut tuhota työväenluokan vallankumouksellisia puolueita. Marxilaisia puolueita vastaan ovat kaikki vainot voimattomia. Tämä on osoitus siitä, että kommunististen puolueiden syntymisen ovat aiheuttaneet yhteiskuntakehityksen syvämmät objektiiviset tarpeet ja ennen kaikkea työväenluokan edut ja tarpeet.

1. Minkäläisen puolueen työväenluokka tarvitsee

Perustellessaan tieteellisesti työväenluokan historiallista tehtävää K. Marx ja F. Engels totesivat samalla, että muuttaakseen kapitalistisen yhteiskunnan sosialistiseksi vallankumouksellista tietä proletariaatti tarvitsee itsenäisen poliittisen puolueen.

He eivät ainoastaan kirjoittaneet tästä jo „Kommunistisen puolueen manifestista” alkaen, vaan tekivät myös paljon tällaisen puolueen järjestämiseksi. Vuonna 1847 K. Marx ja F. Engels perustivat ensimmäisen kommunistisen järjestön „Kommunistien liiton”. „Kommunistien liittoa” voidaan pitää nykyajan kommunististen puolueiden edeltäjänä. Nojautuen sen kokemukseen samoin kuin 1864 perustetun ja työväenliikkeen historiaan

Ensimmäisen Internationaalen nimellä jääneen „Kansainvälisen Työväenliiton” kokemukseen K. Marx ja F. Engels tekivät monia tärkeitä johtopäätöksiä työväenluokan vallankumouksellisen puolueen tehtävästä, sen organisaatiosta ja politiikasta.

Uusissa historiallisissa olosuhteissa V. I. Lenin kehitti nämä K. Marxin ja F. Engelsin johtopäätökset eheäksi opiksi puolueesta. Hän perusteli puolueen johtavaa osuutta työväenliikkeessä, muotoili sen järjestöperiaatteet ja sisäisen elämän normit, sen politiikan ja taktiikan periaatteellisen pohjan. Tämä oppi on V. I. Leninin erittäin merkittävä panos marxilaisuuteen.

**Marxilaisen puolueen
vallankumouksellinen
luonne**

Kaikista proletariaatin luomista järjestöistä vain poliittinen puolue voi ilmaista oikein työväenluokan perusedut ja johtaa sen täydelliseen voittoon. Pelkkien ammattiyhdistysten, apukassojen ja muiden senkaltaisten järjestöjen avulla työläiset eivät koskaan voi tehdä loppua kapitalismista eivätkä rakentaa sosialistista yhteiskuntaa. Tähän tarkoitukseen tarvitaan korkeamman tyyppistä järjestöä, joka ei rajoitu taisteluun työtätekevien välittömien tarpeiden tyydyttämisen puolesta, vaan asettaa tavoitteekseen työväenluokan johtamisen valtaan suorittaakseen yhteiskunnan vallankumouksellisen uudistamisen. Tällainen järjestö on kommunistinen puolue. „...Sitä varten, että määrätyn luokan suuret joukot voisivat oppia käsittämään etunsa ja asemansa, oppia toteuttamaan omaa politiikkaansa, juuri sitä varten tarvitaan ehdottomasti heti ja hinnalla millä hyvänsä luokan etumaisten aineiden organisaatiota, vaikka nämä ainekset ensi aluksi käsittäisivätkin mitättömän osan luokasta”¹; V. I. Lenin kirjoitti.

Niin kauan kuin työväenluokka käy vain taloudellista taistelua, porvaristo ei siinä vielä näe suurta vaaraa itselleen, mutta kun työväenluokka järjestäytyy poliittisesti, ts. perustaa poliittisen puolueensa, joka ilmaisee sen tahtoa luokkana, porvaristo alkaa tuntea vakavaa levottomuutta herruutensa puolesta. Sen tähden taantumus kohdistaaakin pääiskut työväenluokan poliittista puoluetta vastaan. Yrittäen horjuttaa puoluetta sisältäpäin kapitalistinen propaganda uskottelee samalla työläisille, että nämä voivat tulla toimeen ilman omaa puoluettaankin. Eräs ilmaus porvarillisesta vaikutuksesta työväenluokkaan on anarkistinen ja anarko-syndikalistinen poliittisen puolueen johtavan merkityksen kieltäminen.

Anarkistit kieltävät yleensä kaiken poliittisen järjestön tarpeellisuuden. Anarko-syndikalistit saarnaavat, ettei työväenluokan pidä harjoittaa politiikkaa, riittää kun sillä on pelkät ammattiliitot (syndikaatit). Kieltäessään politiikan anarkistit itse asiassa alistavat työväenluokan porvariston politiikkaan.

Paljastaessaan näiden katsomusten teoreettisen kestäättömyyden ja niiden vaarallisuuden V. I. Lenin kirjoitti: „...Vain työväenliikkeen poliittinen puolue, ts. kommunistinen puolue

kykenee liittämään yhteen, kasvattamaan ja järjestämään proletariaatin ja kaikkien työtätekevien joukkojen sellaisen etujoukon, joka yksin pystyy vastustamaan näiden joukkojen väistämättömiä pikkuporvarillisia horjahteluja, ahtaan ammattikuntalaisuuden väistämättömiä perinteitä ja sen uusiutumista tai ammattikuntalaisia ennakkoluuloja proletariaatin keskuudessa ja johtamaan koko proletariaatin kaikkea yhteistä toimintaa, ts. johtamaan sitä poliittisesti sekä sen kautta johtamaan kaikkia työtätekeviä joukkoja”².

Ei kuitenkaan mikä tahansa työväenluokan johtoon pyrkivä poliittinen puolue kykene täyttämään tätä tehtävää. Sen todistaa Toiseen Internationaaleen kuuluneiden sosialidemokraattisten puolueiden kokemus. Sosialidemokratian opportunististen johtajien kautta toimimalla porvaristo saattoi huomattavissa määrin alistaa nämä puolueet oman vaikutuksensa alaisiksi, tehdä niistä „kesyjä” puolueita, jotka tuskin missään poikkesivat tavallisesta porvarillisesta parlamentaarisesta oppositiosta. Seurauksena oli, että sosialidemokraattiset puolueet, jotka aluksi olivat antaneet suuria toiveita työväenluokalle, menettivät kyvyn järjestää ja johtaa vallankumouksellista työväenliikettä. Erityisen selvästi tämä tuli näkyviin imperialismin aikakaudella, jolloin kaikki yhteiskunnalliset ristiriidat kärjistyivät äärimmilleen.

Objektiivinen todellisuus ja proletariaatin edut vaativat ehdottomasti uuden tyypin työväenpuolueiden perustamista.

Tällaisen puolueen perustaminen onnistui ensimmäiseksi Venäjällä, missä imperialistiset ristiriidat olivat saaneet erityisen kärkevän luonteen. Viime vuosisadan 90-luvun lopulla V. I. Lenin aloitti taistelun opportunistia vastaan sosialidemokratian riveissä. Tästä taistelusta tuli esimerkki koko maailman vallankumoukselliselle liikkeelle. Lokakuun Suuren sosialistisen vallankumouksen jälkeen kommunistisia puolueita alkoi syntyä moniin maihin.

Kansalliset erikoisuudet ja taistelun olosuhteet ovat lyöneet leimansa jokaisen kommunistisen puolueen piirteisiin, mutta kaiken sen ohella kommunistisilla puolueilla on jotakin sellaista yhteistä, mikä erottaa ne perinpohjin sosialidemokraattisista puolueista.

Pääasia, mikä on uuden tyypin puolueille ominaista, on niiden leppymättömyys kapitalismin suhteen. Kommunistit käyvät aktiivisesti taistelua kapitalismin lopettamisen sekä kapitalistisen yhteiskunnan vallankumouksellisen uudistamisen puolesta, ollen sitä mieltä, että tällaisen uudistamisen välttämättömänä ehtona on poliittisen vallan ottaminen työväenluokan käsiin, proletariaatin diktatuurin pystyttäminen. Tästä johtuu, etteivät kommunistit suvaitse minkäänlaista opportunistia, joka merkitsee käytännössä sopeutumista kapitalismiin.

Kommunistiset puolueet eivät toimi hapuillen, silmät ummessa, vaan niillä on ohjeenaan marxismin-leninismien vallan-

kumouksellinen teoria, joka ilmentää tieteellisesti työväenluokan perimmäisiä etuja. Puolue on sellaisten samoinajattelevien vapaa liitto, jotka ovat liittyneet yhteen toteuttaakseen käytännössä marxilaisen maailmankatsomuksen, suorittaakseen työväenluokan historiallisen tehtävän.

Puolueen vallankumouksellinen luonne määrää sen järjestöperiaatteet, sen eheyden, sen toiminnan yhtenäisyyden ja taktiikan joustavuuden. Mutta kommunististen puolueiden päävoima on siinä, että ne eivät ole yksilöiden eivätkä ammattivallankumouksellisten suppeiden ryhmien, vaan laajojen työtätekevien joukkojen puolueita, joukkojen, joihin näillä puolueilla on mitä kiintein yhteys ja joiden taistelua ne pyrkivät johtamaan.

Työväenluokan
ja kaikkien
työtätekevien etujoukko

Kommunistinen puolue on työväenluokan etujoukko, ts. sen edistynein, tietoisin osa, joka kykenee johtamaan työtätekevien laajat joukot taisteluun kapitalismin kukistamiseksi ja sosialismin rakentamiseksi. V. I. Lenin kirjoitti: „Työväenpuoluetta kasvattaessaan marxilaisuus kasvattaa proletariaatin etujoukkoa, joka kykenee ottamaan vallan ja johtamaan sosialismiin *koko kansan*, ohjaamaan ja organisoidaan uutta järjestelmää, olemaan kaikkien työtätekevien ja riistettyjen opettajana, ohjaajana ja johtajana niiden järjestäessä yhteiskuntaelämänsä ilman porvaristoa ja porvaristoa vastaan”³.

Proletariaatin puolueella — kommunistisella puolueella — joka on luonnostaan luokkapuolue, on samalla syvät juurensa paitsi työläisten myös muidenkin kerrosten keskuudessa.

Kommunistit eivät ole mitään erikoisia ihmisiä, vaan rivityöläisiä, talonpoikia ja henkisen työn tekijöitä, kansan keskuudesta lähteneitä tavallisia ihmisiä. Mutta heille on ominaista suurempi tietoisuus, aatteellinen lujuus ja siis myös suurempi vallankumouksellisuus, valmius kestämään kaikki vastoinkäymiset sen ylevän aatteen nimessä, jonka toteuttamiseksi he ovat liittyneet yhteen. Kansan etu on heidän elämänsä tarkoitus, heidän sydäntään lähellä on kaikki mikä askarruttaa kansan mieltä.

Kommunististen joukko puolueiden jäsenistössä voidaan tavata kaikkien kapitalismin vastaan taisteluun nousseiden kansan voimien edustajia ja ennen kaikkea työväenluokan parasta väkeä. Esimerkiksi Italian kommunistisen puolueen riveissä on 44,6% työläisiä, 18,6% maataloustyöläisiä, 13,4% kahdavielijöitä, 5,3% pienviljelijä-isäntiä ja 5,6% käsityöläisiä. Ranskan kommunistisessa puolueessa on 40,3% työläisiä, 5% maataloustyöläisiä, 8,2% talonpoikia ja 12,2% toimihenkilöitä. Suomen kommunisteista on 85,5% työläisiä.

Historian kokemus osoittaa, että ennen kuin vallankumouksellisista puolueista tulee todellinen etujoukko ne tavallisesti käyvät läpi monia vaiheita poliittisessa ja järjestöllisessä kypsyy-

misessään. Aluksi ne useimmiten ovat propagandaryhmiä. Ne tekevät työtään pääasiallisesti omien riviensä keskuudessa. Tämä on välttämätöntä, jotta voitaisiin turvata aatteellinen yhtenäisyys, kasvattaa työntekijöitä ja järjestäytyä paremmin. Sitten koittaa aika, jolloin puolueet menevät joukkoihin ja alkavat johtaa lakkotaistelua, työväenluokan joukkoesiintymisiä. Tämä vaihe on hyvin tärkeä, sen alkaminen merkitsee vaistonvaraisen työväenliikkeen yhtymistä sosialismin aatteisiin, sen muuttamista luokkatietoiseksi, järjestyneeksi liikkeeksi. Seuraava vaihe on puolueen muuttuminen reaaliseksi poliittiseksi voimaksi, joka kykenee johtamaan mukaansa paitsi työväenluokan enemmistöä myös huomattavia kansanjoukkoja.

Eräissä kapitalistisissa maissa kommunistiset puolueet eivät ole vielä kyenneet voittamaan puolelleen työväenluokan laajoja kerroksia, niistä ei ole tullut joukkopuolueita. Valveutuneena etujoukkona, jonka riveihin on yhtynyt työväenluokan tietoisin osa, kommunistiset puolueet esittävät työtätekevien elämässä ja taistelussa huomattavaa osaa. Mutta selvää on, että ne tulevat esittämään vielä suurempaa osaa silloin, kun ne kokoavat ympärilleen laajat joukot. Silloin niistä tulee se poliittinen voima, joka johtaa työtätekevät yhteiskunnalliseen vapautukseen, luomaan uutta yhteiskuntaa.

Se nopeus, jolla puolue siirtyy vaiheesta toiseen, riippuu sekä objektiivisista olosuhteista että siitä, miten oikeata on sen oma politiikka, sen puoluejohdon taidosta. Kapitalismin yleisen pulan kärjistyminen ja sosialismin voimien saavutukset, puoluekaadereiden poliittisen kypsyyden ja kokeneisuuden nopea kasvu luovat meidän aikanamme otolliset edellytykset, että *kaikki* kapitalististen maiden kommunistiset puolueet kohoaisivat entistä nopeammin kehityksen korkeammalle asteelle.

2. Demokraattinen sentralismi puolueen rakenteessa ja elämässä

Siitä, millaista osaa kommunistisen puolueen on esitettävä työväenliikkeessä, minkälaisia ovat luonteeltaan sen päämäärät ja tehtävät, johtuvat myös sen järjestörakenteen periaatteet.

Kommunistisen puolueen ilmaisemat edut eivät ole pelkkää erillisten työläisten tai työläisryhmien yksityisten etujen summaa, vaan kokonaisen luokan etuja, jotka voivat saada ilmaisansa vain monet erilliset teot samaksi yhtenäiseksi taisteluksi yhdistävän yhtenäisen tahdon kautta. Vain *sentralistinen* johto voi yhdistää kaikki voimat, suunnata ne samaan kohteeseen, yhtenäistää eri työläisten ja työläisryhmien hajanaisen toiminnan. „...Proletariaatin ehdoton keskitys ja mitä ankarin kuri ovat porvaristosta saatavan voiton perusehtoja” (*Lenin*)⁴.

Mutta yhteistahto ei voi syntyä puolueessa muuten kuin demokraattista tietä, ts. yhteisesti, kollektiivisesti, kun

rinnastetaan ja tarkastellaan erilaisia mielipiteitä ja ehdotuksia ja vasta sitten tehdään kaikkia sitovat päätökset. Näin syntyneellä yhteistahdolla on se hyvä puoli, että tämä tahto ilmaisee kaikkein täydellisimmin ja siksi oikein proletariaatin luokka-taistelun objektiivisia tarpeita.

Näin ollen kommunistisen puolueen sentralismi on *demokraattista* sentralismia, ts. laajojen puoluejoukkojen tahtoon nojaavaa sentralismia.

Demokraattinen sentralismi merkitsee käytännössä: puolueen kaikkien johtavien elinten valinnallisuutta alimasta ylimpään saakka;

puolue-elinten ajoittaista tilintekoa toiminnastaan puoluejärjestöilleen;

tiukkaa puoluekuria ja vähemmistön alistumista enemmistön päätöksiin;

ylempien elinten päätösten ehdotonta sitovuutta alemmille.

Demokraattisen sentralismin periaate on perustana jokaisen kommunistisen puolueen säännöissä, jotka määrittelevät sen järjestörakenteen ja -muodot, sen sisäisen elämän normit, puoluejärjestöjen käytännöllisen toiminnan menetelmät sekä puolueen jäsenille asetettavat vaatimukset ja heidän oikeutensa.

Kysymys puolueen jäsenen velvollisuuksista on puolueen rakennustyön kulmakivi. Koska kommunistisella puolueella on suoritettavanaan yhteiskunnan perinpohjaista uudelleenjärjestelyä tarkoittavia valtavia tehtäviä, se ei voi pitää riittävänä yksinomaan sitä, että puolueen jäsenet hyväksyvät puolueen ohjelman. Kommunisteja ovat ne, jotka aktiivisesti myötävaikuttavat puolueen ohjelman toteuttamiseen ja ehdottomasti toimivat jossakin sen järjestössä, sen johdolla ja sen valvonnan alaisina.

Opportunistit eivät aseta tällaista vaatimusta puolueittensa jäsenille. Juuri tässä kysymyksessä tapahtui vuonna 1903 hajaannus vallankumouksellisen ja opportunistisen suuntauksen välillä Venäjän sosialidemokraattisessa puolueessa. Leniniläinen jäsenyyden periaate on tänä päivänä kaikkien kommunististen puolueiden ohjenuorana. Jäseneksi hyväksymisen konkreettisia ehtoja ja jäsenille kuuluvia velvollisuuksia määritellessään kommunistiset puolueet ottavat samalla huomioon maansa erikoisuudet ja sen työväenliikkeen perinteet. Puolueet ottavat uusia jäseniä aktiivisesti ja samalla harkitsevasti varoen puolueen rivien tahraamista porvariston asiamiehikseen lähettämällä provokaattoreilla ja satunnaisella väellä. Eräät kommunistiset puolueet, esimerkiksi Ranskan ja Italian, panevat joka vuosi toimeen puolueen jäsenkirjojen vaihdon tai uuden rekisteröinnin. Jäsenkirjojen vaihto, jonka tarkoituksena on kommunistien aktivoiminen ja joukkotyön tehostaminen, tekee mahdolliseksi, kun edellytykset sen toimeenpanoon ovat kypsy-

neet, vapautua niistä, jotka itse asiassa ovat lakanneet toimimasta puoluejärjestössä.

**Puoluedemokratia
ja johto**

Puolueen sisäinen elämä rakentuu niin, että kommunistit voisivat mahdollisimman aktiivisesti osallistua sen käytännölliseen

työhön. Tämä on puoluedemokratian ydinkysymys. Tässä tarkoituksessa luodaan välttämättömät edellytykset, jotta puolueen jäsenillä olisi mahdollisuus käsitellä kaikkia kysymyksiä, valvoa tehtyjen päätösten täyttämistä, valita johtohenkilöt ja tuntea sekä tarkistaa heidän toimintansa.

Kommunistinen puolue ei rajoita puolueen sisäistä demokratiaa yksinomaan johdon valintaan osallistumiseen. Tällainen sosialidemokraattisiin puolueisiin levinnyt käsitys demokratiasta on itse asiassa porvarillisen parlamentarismien normien ja sääntöjen siirtämistä puolue-elämään. Kommunistisen puolueen demokratia on *aktiivisen yhtenäisen toiminnan* demokratiaa, ts. sellaista demokratiaa, jonka vallitessa puolueen jäsenet osallistuvat paitsi vaaleihin ja keskusteluihin myös käytännöllisesti puolueen työn ohjaamiseen.

Eri maiden kommunististen ja työväenpuolueiden käytännöllisessä toiminnassa on kehittynyt lukemattomia erilaisia muotoja puoluejoukkojen vetämisessä aktiiviseen työhön. NKP:ssa toimii noin 20% kommunisteista puoluekomiteoiden jäseninä, perusjärjestöjen sihteerinä tai puolueyhöimien järjestäjinä; muut saavat puolue tehtäviä järjestöiltään. Kiinan kommunistisessa puolueessa on käytännössä joukkotarkastusten menetelmä, ja näihin tarkastuksiin osallistuu suuri määrä kommunisteja, Ranskan ja Italian kommunistisissa puolueissa käytetään erilaisia valiokuntia, aloitekomiteoita yms. yleisinä muotoina kommunistien vetämisessä laajassa mitassa mukaan päätösten laatimiseen ja täytäntöönpanoon.

Kaikkien kommunistien aktiivinen osallistuminen puolueen toimintaan ei kuitenkaan vähennä johdon merkitystä, ei pienennä tarvittavat kyvyt, tiedot ja kokemuksen omaavien johtajien osuutta.

Eri maiden työväenliikkeen historia on osoittanut, että poliittiset puolueet voivat toimia menestyksellä, jos niillä on kokoneiden, arvonantoa nauttivien ja vaikutusvaltaisten johtajien vanhat ryhmät. Tällaiset ihmiset muodostavat puolueen johtavan ytimen, sen kantajoukon, sen valinnallisen koneiston, joka käytännössä järjestää tehtyjen päätösten täytäntöönpanon ja turvaa kokemuksen sekä perinteiden jatkuvuuden.

Johtavat puoluekaaderit eivät ole puolueen yläpuolella, vaan sen valvonnan alaisina. Demokratian oloissa on työntekijäin poliittinen toiminta avointa kuin näyttämökoroke teatteriyleisön edessä, sanoi V. I. Lenin. „Kaikki tietävät, että se ja se poliittinen toimihenkilö on alkanut uransa siitä ja siitä, kehittynyt niin ja niin, osoittautunut elämän vaikeana hetkenä sellaiseksi ja

sellaiseksi, on yleensä ominaisuuksiltaan sellainen ja sellainen,— ja sen vuoksi tällaisen henkilön voivat luonnollisesti *kaikki* puolueen jäsenet asiantuntemuksella joko valita tai olla valitsematta tiettyyn puolue tehtävään... Täydellinen julkisuus, valinnallisuus ja yleinen valvonta on „luonnollista valintaa”, joka takaa sen, että jokainen toimihenkilö joutuu viime kädessä „omalle hyllylleen”, ryhtyy työhön, joka parhaiten vastaa hänen voimiaan ja kykyjään, saa tuntea omakohtaisesti virheittensä kaikki seuraukset ja todistaa kaikkien nähden pystyvänsä tunnustamaan virheensä ja välttämään niitä”⁵.

Näin ollen puoluedemokratia muodostaa mitä tärkeimmän edellytyksen johtavan kaaderikunnan oikealle muodostumiselle, valinnalle ja kasvatukselle. Samalla demokratia on myös takeena siitä, että johto tulee nojautumaan kollektiiviseen kokemukseen eikä vain kuvastamaan jonkun työntekijän henkilökohtaisia katsomuksia.

Käsittelyn vapaus ja toiminnan yhtenäisyys Mitä tärkein menettelytapa puolue työssä on kaikkien periaatteellisten kysymysten laaja käsittely, päätösten kollektiivinen laatiminen. Tämä on välttämätöntä monipuolisen kokemuksen yleistämiseksi sekä puutteellisuuksien selville saamiseksi, jotta jokainen olisi vakuuttunut siitä, että tehdyt päätökset ovat oikeita.

Jokaiseen käsittelyyn liittyy laaja arvostelu, ts. epäkohtien ilmentäminen, niiden juurten selvittäminen ja ehdotusten tekeminen epäkohtien korjaamisesta.

Juuri tällainen asiallinen arvostelu auttaa pääsemään eteenpäin, kasvattamaan kaadereita oikealla tavalla. Mutta puolue tekee aina eron sitä lujittavan arvostelun ja sellaisen arvostelun välillä, joka heikentää puoluetta ja muuttuu arvosteluksi arvostelun vuoksi, reposteluksi. Suodessaan arvosteluvapauden ja saattaessaan vastuuseen ne, jotka sitä tukahduttavat, puolue ei kuitenkaan anna kenellekään oikeutta käyttää tätä vapautta riviensä heikentämiseen.

Mutta missä on se raja, joka erottaa hyödyllisen arvostelun vahingollisesta? Tämän rajan määrittelemiseksi on olemassa puolueen ohjelma, puolueen päätökset ja säännöt.

Suodessaan jäsenilleen laajat oikeudet puolue samalla luonnollisesti vaatii heiltä uskollisuutta ohjelmalleen, päämäärilleen ja ihanteilleen. Se ei suvaitse puolueenvastaisten näkökantojen levittämistä, vaan katsoo, että tämä ja puolueen jäsenyys eivät sovi yhteen. Eikö tämä horjuta puoluedemokratiaa, puolueen jäsenen sananvapautta? Ei, kommunistien näkökannalta se ei sitä horjuta. „Jokaisella on valta kirjoittaa ja puhua, mitä hänen mielensä tekee, ilman pienimpiäkään rajoituksia”, Lenin kirjoitti. „Mutta jokaisella vapaalla liitolla (niin myös puolueella) on samoin valta ajaa tiehensä sellaiset jäsenet, jotka käyttävät puolueen nimeä puolueenvastaisten näkökantojen levittämiseen...

Puolue on vapaaehtoinen liitto, joka välttämättömästi hajoaisi, aluksi aatteellisesti ja sitten myös aineellisestikin, ellei se puhdistautuisi puolueenvastaisia katsantokantoja levittävistä jäsenistä”⁶.

Niin kauan kuin päätöstä ei ole tehty, puolueessa voidaan lausua julki erilaisia mielipiteitä sekä toisiinsa törmääviä vastakkaisia näkökohtia, mutta päätöksen teon jälkeen kaikki kommunistit toimivat yhtenä miehenä. Tämä on olennaista puoluekurissa, joka vaatii vähemmistöä alistumaan enemmistön päätöksiin ja pitää tehtyjä päätöksiä ehdottoman sitovina. Kuri antaa puolueelle välttämättömän järjestyneisyyden, määrätietoisuuden toiminnassa. Mutta kaikkea tätä ei voi turvata sokea kuri. Puoluekurin voima on siinä, että se on tietoinen kuri, koska se pohjautuu kommunistien aatteelliseen yhteenkuuluvuuteen, niiden puolueen päätösten tietoiseen hyväksymiseen, joiden tekemiseen kommunisti on itse aktiivisesti osallistunut.

Toiminnan yhtenäisyys ei suinkaan merkitse, ettei puolueessa voi olla mielipide-eroavuuksia. Siinä tapauksessa puolue muuttuisi elävästä järjestöstä kuolleeksi. Jokapäiväisessä työssä voi syntyä erilaisia näkökantoja, eriäviä mielipiteitä kysymyksessä tai toisessa. Tämä on väistämätöntä ja suvaittavaa. Puoluekuri ei vaadi ketään luopumaan vakaumuksestaan, ellei tämä vakaumus ole ristiriidassa marxismin-leninismen periaatteiden kanssa. Mutta se velvoittaa alistumaan tehtyihin päätöksiin ja tunnollisesti toteuttamaan niitä käytännössä, silloinkin, kun puolueen jäsen ei hyväksy niitä ja on ehdottanut toista päätöstä. Puoluekuri vaatii myös, ettei puolueen sisäisiä kysymyksiä käsitellä puolueen ulkopuolella. Kaikki nämä puolue-elämän normit ovat syntyneet työväenliikkeen kokemuksesta, joka on vakuuttavasti todistanut, että ilman tiukkaa kuria työväenluokan poliittinen puolue muuttuu muodottomaksi järjestöksi, joka ei kykene johtamaan työtätekevien taistelua.

Puolueessa ovat vakiintuneet kovat säännöt niitä kohtaan, jotka eivät alistu tehtyihin päätöksiin. Kommunististen puolueiden historia tuntee tapauksia, jolloin eri henkilöt hyväksymättä puolueen linjaa ovat eristäytyneet erikoisryhmiksi ja pystyttäneet niissä oman kurinsa. Tällaisia ryhmiä, jotka ovat asettuneet enemmistöä vastaan, sanotaan fraktioiksi, ryhmäkunniksi. Opportunistisissa puolueissa, jotka soveltautuvat vain parlamentaariseen toimintaan, ryhmäkuntien ilmaantuminen on lainmukaista. Mutta kommunistisille puolueille, jotka ovat toimivia taistelujärjestöjä, ryhmäkuntien suvaitseminen merkitsisi samaa kuin luopuminen aatteellisesta yhtenäisyydestä ja taistelun johtamisesta. Juuri tästä syystä ryhmäkuntien muodostaminen ei ole sovitettavissa yhteen puoluekurin vaatimusten kanssa.

Marxilais-leniniläinen näkökanta puolueen yhtenäisyyden merkityksestä ilmaistiin kaikkein täsmällisimmin VKP(b):n X edustajakokouksen päätöslauselmassa, joka oli V. I. Leninin

kirjoittama. Siinä korostettiin, että kaikkien tietoisien työläisten tulee selvästi käsittää, miten „vahingollista ja sietämätöntä on kaikenlainen ryhmäkuntalaisuus, joka väistämättä johtaa käytännössä yksimielisen työn heikentymiseen...”⁷, ja kehoitettiin ryhtymään, mikäli ryhmäkuntalaisuutta esiintyisi, kaikkiin puolueen rankaisutoimenpiteisiin aina puolueesta erottamiseen saakka.

Näin ollen kommunistisissa puolueissa laaja demokratismi yhtyy keskitettyyn johtoon ja vapaa käsittely tiukkaan kuriin sekä toiminnan yhtenäisyyteen. Demokratia ilman keskitettyä johtoa tekee puolueesta keskustelukerhon. Sentralismi synnyttää mätää byrokratismia, virkavaltaisuutta, jollei ole demokratiaa tai demokratia ei ole kyllin laajaa. Demokratian ja sentralismin oikea yhdistäminen taas turvaa aktiivisuuden ja aloitteellisuuden laajan kehityksen puolueessa ja samalla takaa poliittisessa taistelussa niin välttämättömän lujan johdon.

Ne konkreettiset muodot, joissa demokraattisen sentralismin periaate ilmenee, muuttuvat historiallisista olosuhteista riippuen. Venäjän kommunistien puoluejärjestön kokemukseen vedoten V. I. Lenin kirjoitti: „Tämä järjestö, samalla kun se pohjimmaltaan pysyi entisentyyppisenä, osasi mukauttaa muotonsa muuttuneiden olosuhteiden mukaiseksi, muuttaa tätä muotoa ajankohdan vaatimuksia vastaavaksi...”⁸.

Jokainen kommunistinen puolue on elävä organismi, joka kehittää toimintaansa yhä täydellisemmäksi. Demokraattisen sentralismin periaate kommunististen puolueiden rakenteessa ja elämässä ei suinkaan merkitse mitään kaavaa. Se antaa niille mahdollisuuden rakentaa työnsä joustavaksi esiin nousevien tehtävien ja kunkin maan erikoisuuksien mukaisesti.

3. Puolueen elävä yhteys laajoihin joukkoihin

Kommunisteista voi tulla puolue sanan todellisessa merkityksessä vain siinä tapauksessa, että heillä on läheinen yhteys joukkoihin ja että heillä on näiden kannatus. Arvostellessaan v. 1920 eräitä englantilaisia kommunisteja, jotka eivät ymmärtäneet yhteyden välttämättömyyttä joukkoihin, V. I. Lenin sanoi jyrkästi: „Ellei vähemmistö osaa johtaa joukkoja, solmia niihin läheisiä yhteyksiä, niin se ei ole puolue eikä yleensä minkään arvoinen, vaikka se nimittäisikin itseään puolueeksi...”⁹.

Etujoukoksi voi kuinka tahansa julistautua kuitenkin siksi tulematta. Puoluehan ei voi pakottaa joukkoja seuraamaan itseään eikä voita arvovaltaa myöskään sillä, että joukoille osoittamisessaan lausunnoissa se esiintyy johtavan osan tavoittelijana.

Puolueen johtavan osan julistaminen ei riitä, se on valloitettava Miten puolueesta tulee todellinen johtaja? Siihen on olemassa vain yksi tie: joukot on saatava vakuuttuneiksi siitä, että puolue ilmaisee oikein niiden intressejä ja puolustaa niitä, ja sen on saatava joukot vakuuttuneiksi tästä ei sanoilla, vaan

teoilla, politiikallaan, aloitteellisuudellaan, uskollisuudellaan. Puolueen täytyy työllään ansaita laajojen joukkojen luottamus ja tunnustus. „Sillä eihän se riitä, että nimitetään itseään „avantgarde'iksi”, etujoukoksi,— täytyy myös toimia niin, että kaikki muut joukko-osastot näkisivät ja että niiden olisi pakko tunnustaa, että me kuljemme edellä”¹⁰.

Kommunistisilla puolueilla on ohjelma — tieteellisesti perusteltu esitys sen tavoitteista, jotka ovat työtätekevien perusetujen mukaisia. Työtätekeville ymmärrettävät taistelun lopulliset päämäärät ovat välttämätön ehto puolueelle johtavan aseman valloittamiseksi. Sen lisäksi puolueella täytyy olla toimintaohjelma työtätekevien lähimpien tarpeiden tyydyttämisestä. Puolue pyrkii tekemään aloitteita kansan elämän kaikilla aloilla, tuntemaan väestön erilaisten kerrosten tarpeet ja käymään taistelua niiden vaatimusten puolesta.

Kommunistit paljastavat alituisesti aikansa elänyttä kapitalistista järjestelmää, mutta he pitävät vääränä esittää vain arvoitelevia tunnuksia, jotka eivät vastaa kysymykseen, mitä ja miten on tehtävä tänä päivänä. V. I. Lenin vastusti aina yrityksiä esittää tunnuksia, jotka olisivat olleet omiaan yksinomaan „suuntaamaan proletariaatin tietoisuutta imperialismia vastaan”. Hän kirjoitti: „„Negatiivinen” tunnus, johon ei liity tietty positiivinen ratkaisu, ei suuntaa vaan tylsistää tietoisuutta, sillä sellainen tunnus on mitätön, pelkkä huudahdus, sisällyksetön mahtipontinen lauselmä”¹¹.

**Työtä on tehtävä
kaikkialla,
missä on joukkoja**

Kommunistit pyrkivät tekemään työtä kaikkialla, missä on työtätekeviä. Sitä varten on oltava mitä kiinteimmässä, elimellisessä, jokapäiväisessä yhteydessä joukkoihin. „Voidakseen palvella joukkoja ja ilmentää niiden etuja oikealla tavalla käsitettyinä”, V. I. Lenin sanoi, „etujoukon, järjestön, on toimittava koko ajan joukkojen keskuudessa, vedettävä puolelleen niiden keskuudesta poikkeuksetta kaikki parhaat voimat, pidettävä silmällä joka askeleella, huolellisesti ja objektiivisesti, säilyykö yhteys joukkoihin, onko se elävä. Näin ja vain näin etujoukko kasvattaa ja valistaa joukkoja, ilmentää niiden etuja, opettaa niitä järjestäytymään, ohjaa kaikkea joukkojen toimintaa tietoisien luokkapolitiikan suuntaan”¹².

Luonnollista on, että kommunistit antavat suuren merkityksen joukkojärjestöille: ammattiyhdistyksille, naisten ja nuorison yhteenliittymille, osuustoimintajärjestöille yms. Kommunistiset puolueet eivät lainkaan halua riistää näiltä järjestöiltä itsenäisyyttä. Päinvastoin kommunistit ovat sitä mieltä, että joukkojärjestöt täyttävät vasta silloin tehtävänsä, kun jokainen niistä suorittaa hyvin sille kuuluvat tehtävät. Kommunistit kunnioittavat niiden joukkojärjestöjen päätöksiä ja kuria, joissa he toimivat, noudattavat niiden sääntöjä ja pitävät velvollisuutenaan

auttaa kutakin näistä järjestöistä puolustamaan entistä paremmin joukkojen etuja.

Ammatillisissa järjestöissä kommunistit osoittavat käyvänsä johdonmukaisesti taistelua työläisten taloudellisten etujen puolesta ja pyrkivät proletariaatin toiminnan yhtenäisyyden aikaansaamiseen. Kun taistelu kehittyi lakkoihin saakka, kommunistit osoittautuvat lakkokomiteoissa kaikkein kestävimiksi ja tarmokkaimmiksi järjestäjiksi. Tällaisia kommunisteja työläiset valitsevat mielellään kaikkein vastuunalaisimpiin tehtäviin.

Nuorison, talonpoikien, naisten ja kaikissa muissa järjestöissä kommunistit pyrkivät laajentamaan puolueen vaikutusta, mutta ei komentelemalla, vaan tarmolla ja korkealla aatteellisuudellaan riippumatta siitä, toimivatko he näiden järjestöjen rivijäseninä vai niiden johtajina.

Joukkajärjestöjen kautta puolue solmii läheisimpiä yhteyksiä työtätekeviin. Italian kommunistinen puolue esimerkiksi nojautuu lukuisiin demokraattisiin järjestöihin, muun muassa Italian yleiseen työliittoon, Italian suurimpaan ammattijärjestöön, jonka riveihin on liittynyt valtava enemmistö maan järjestyneitä työläisiä, sekä Talonpoikien ja maatyöläisten kansalliseen liittoon ym. järjestöihin. Samoin on asia Ranskassa, missä kommunistisella puolueella on läheiset yhteydet Yleiseen työliittoon, Ranskan naisten liittoon, Ranskan nuorten tyttöjen liittoon, Talonpoikaisnuorison liittoon, Entisten rintamamiesten tasavaltalaiseen yhdistykseen ja muihin joukkajärjestöihin. Suomen kommunistinen puolue kuuluu laajaan Suomen kansan demokraattiseen liittoon (SKDL:oon) ja sillä on myös läheiset yhteydet Pienviljelijäin liittoon. Indonesian kommunistisen puolueen johdolla toimivat maan suurin ammatillisten järjestöjen Keskuselin, Yleisindonesialainen ammattiyhdistysten liitto (yli 2.500.000 jäsentä), Talonpoikaisliitto (2.350.000) ja naisten järjestö (noin 500.000 jäsentä).

Kommunistit pyrkivät löytämään tien sellaisiin järjestöihin kuuluvien työtätekevien luo, joiden johtajat ja joskus myös huomattava osa rivijäsenistä osoittavat kommunismia kohtaan välinpitämättömyyttä, toisinaan jopa vihamielisyyttäkin. Joukoille ei saa loukkaantua, on löydettävä tie työtätekevien järkeen ja sydämeen pelkäämättä väärää ennakoasenoitumista ja ennakkoluuloja, tai edes riidanhaastamista ja loukkauksiakaan.

V. I. Lenin kirjoitti jo Venäjän ensimmäisen vallankumouksen aikana työn välttämättömyydestä työväenluokan kaikkien kerrosten keskuudessa: „...Pitää osata lähestyä tämän luokan kaikkein valistumattomimpia, kehittymättömiä edustajia, joihin opetusme samoin kuin elämän opetuskin ovat vaikuttaneet vähimmin, päästäksemme puheisiin heidän kanssaan, päästäksemme heit lähelle, saadaksemme johdonmukaisesti ja kärsivällisesti kohotetuksi heidät sosialidemokraattiseen tietoisuuteen muuttamatta oppiamme kuivaksi dogmiksi, opettamalla

sitä ei yksinomaan kirjan avulla, vaan myös ottamalla osaa niiden kaikkein valistumattomimpien ja kaikkein kehittymättömmimpien proletariaatin kerrosten jokapäiväiseen elämäntaisteluun”¹³.

Joukkojen keskuudessa suoritettavan työn tukikohtia ovat puolueen perusjärjestöt. Ne toimivat siellä, missä ne parhaiten voivat olla yhteydessä työtätekeviin ja vaikuttaa heihin. Neuvostoliiton kommunistisessa puolueessa perusjärjestöt ovat aina rakentuneet etupäässä tuotannolliselle pohjalle, ja suurin huomio on kiinnitetty tehdasjärjestöihin, jotka ovat lähimpänä työväenluokkaa.

Alueperiaate on perusjärjestöjen muodostamisessa oikeutettu silloin, kun se tekee mahdolliseksi puolueen vaikutuksen ulottamisen laajemmassa mitassa joukkoihin, lähestymisen sellaisiin väestökerroksiin kuin käsityöläisiin, talonpoikiin, pikkukauppiaihin, vapaan ammatin harjoittajiin yms. Monissa maissa puoluejärjestöjen muodostaminen aluepohjalla on joukkoliikkeen perinteiden mukaista, eikä tätä voi jättää huomioon ottamatta. Kaava, yksitoikkoisuus on tässä yhtä vahingollista kuin jokaisessa muussakin elävässä asiassa, vaikka tuotantoperiaate vastaakin paremmin puolueen luokkaluonnetta. Monien maiden kommunistiset puolueet muodostavat perusjärjestöjään sekä tuotanto-että alueperiaatteen pohjalla.

Joukkojen johtaminen ei merkitse, että niitä pitäisi koko ajan opettaa. On osallistuttava kaikkein arkinsimpienkin asioiden ratkaisuun ja valaisemalla niitä marxilaiselta kannalta pyrittävä „valloittamaan johtasema omalla tarmolla ja aatteellisella vaikutuksella (eikä tietenkään virkanimillä ja arvoilla)...” (Lenin)¹⁴.

Sellaisenkin asian kuin osallistumisen parlamentaariseen toimintaan kommunistit yhdistävät välttämättä työhön joukkojen keskuudessa. Opportunistit näkevät parlamentarismissa vain keinon huipuilla tapahtuviin sommitelmiin ja kysymysten ratkaisuun joukkojen selän takana. Tuomiten tällaisen käytännön V. I. Lenin kirjoitti, että „Länsi-Euroopan ja Amerikan kommunistien on opittava luomaan uusi, epätavallinen, ei-opportunistinen, ei-pyrkimäinen parlamentarismi...”¹⁵.

Monien kapitalististen maiden kommunististen puolueiden on onnistunut kehittää sellaista parlamentaarista toimintaa kuin V. I. Lenin tarkoitti. Suotta eivät miljoonat valitsijat ole antaneet kaikissa sodanjälkeisten vuosien parlamenttivaaleissa ääntään Ranskan ja Italian kommunistisille puolueille. Kommunisteilla on myös suuri määrä paikkoja näiden maiden monissa kunnanvaltuustoissa. Pormestarien, näiden varamiesten ja kunnanneuvoston tehtävissä he pyrkivät parhaalla mahdollisella tavalla täyttämään valitsijainsa evästyksen.

Parlamentaarinen toiminta, joka liittyy kiinteästi joukko- taisteluun, tekee kommunistisille puolueille mahdolliseksi

saavuttaa reaalisia tuloksia. Kun joukot näkevät tämän, niin kommunistien vaikutus kasvaa.

Joukkoja voidaan johtaa vain ottamalla huomioon niiden kokemus- ja tietoisuuden taso, irtautumatta todellisuudesta ja kii-rehtimättä liikaa edelle. Muuten ollaan vaarassa joutua sellaisen etujoukon surulliseen asemaan, joka on menettänyt yhteyden siitä jälkeen jääneisiin päävoimiin.

Mutta joukkojen tietoisuustason huomioon ottamisella ei ole mitään tekemistä tähän tasoon mukautumisen, takapajuisuuteen ojentautumisen kanssa. Tällainen käsitys yhteydestä joukkoihin on ominainen opportunistille. Vallankumoukselliset marxilaiset käsittävät sen toisin. He eivät ole virran vietäviä.

Kommunistisella puolueella, joka yleistää luokkansa ja koko kansan kokemuksen ja arvioi sitä historian opetusten ja marxilaisen teorian valossa, on mahdollisuus havaita tendenssejä, jotka eivät vielä ole täysin saaneet ilmaustaan, mutta joille kuuluu tulevaisuus. Marxilainen puolue ei keksi mitään tyhjistä, sen lähtökohtana on elämä, mutta se kulkee vaistonvaraisen liikkeen edellä, näyttää sille tietä, koska tämä puolue kykenee oikeaan aikaan esittämään kansaa askarruttavien ongelmien ratkaisun.

Puolue voi johtaa joukkoja ja opettaa niitä, jos se itse ottaa oppia joukoilta, ts. jos se tutkii tarkkaan sitä, mikä syntyy kansan käytännöllisessä elämässä, imee itseensä kansan viisautta. Joukoilta oppiminen joukkojen opettamista varten — siinä on marxilais-leniniläisen johtamisen periaate, jota kaikki kommunistiset puolueet noudattavat. Kiinan kommunistit sanovat sitä „joukkojen linjaksi”.

Olipa puolueen arvovalta kuinka suuri tahansa, puolue ei voi elää vain aikaisemmin kasatun poliittisen pääoman varassa. Sitä on alituisesti kartutettava ja saatava joukot kannattamaan puolueen noudattamaa politiikkaa ja kaikkia sen toimenpiteitä. Puolue ei voi tällöin tekeytyä erehtymättömäksi opettajaksi, se puhuu joukkojen kanssa avoimesti sekä saavutuksista että virheistä. Kommunistit eivät pelkää puhua heikkouksistaan, mitä eivät voi sallia itselleen muut puolueet, jotka kätkevät joukoilta virheensä.

4. Marxilais-leniniläinen politiikka tieteenä ja taitona

Yksi tärkeimmistä kommunististen puolueiden voiman lähteistä on se, että ne voivat rakentaa politiikkansa tieteelliselle perustalle.

Tämä merkitsee ennen kaikkea, että kommunisteilla, joilla on aseistuksenaan marxismin-leninismien oppi, on mahdollisuus työväenluokan etuja puolustaessaan nojata toiminnassaan yhteiskunnallisen kehityksen objektiivisten lakien tuntemukseen

ja erityisesti luokkataistelun lakien tuntemukseen. He ottavat huomioon luokkavoimien sijoituksen kunakin kyseisenä ajanjaksona, kussakin konkreettisessa tilanteessa. „Vain kyseisen yhteiskunnan poikkeuksetta kaikkien luokkien keskinäissuhteiden kokonaisuuden objektiivinen huomioonottaminen ja siis myös tämän yhteiskunnan objektiivisen kehitysasteen sekä sen ja toisten yhteiskuntain välisten keskinäissuhteiden huomioonottaminen voi olla edistyksellisimmän luokan oikean taktiikan perustana. Tällöin tarkastellaan kaikkia luokkia ja kaikkia maita ei niiden staattisessa, vaan dynaamisessa tilassa, s.o. ei liikkumattomuuden tilassa, vaan liikkeessä (jonka lait juontuvat kunkin luokan olemassaolon taloudellisista ehdoista)”¹⁶.

Seuraavassa pysähdymme koskettelemaan eräitä kommunististen puolueiden politiikkaa tieteenä ja taitona koskevia yleisiä kysymyksiä. Tämän politiikan käytännöllistä toteuttamista ja sen tärkeimpiä ongelmia valaistaan tämän kirjan myöhemmissä luvuissa.

Poliittisesta strategiasta ja taktiikasta Ne toimenpiteet, joista marxilais-leniniläisen puolueen toiminta koostuu, eivät ole puoluejohdon improvisaation, hetkellisen kyhäilyn tulosta. Niissä saa konkreettisen ilmauksensa *poliittinen linja*, jonka puolue on kehittänyt kyseisen taisteluvaiheen ja kyseisen tilanteen tieteellisen erittelyn pohjalla. Poliittisessa kielessä käytetään tätä linjaa merkitsemään myös käsitteitä *taktiikka* ja *strategia*.

Taktiikasta puhuttaessa tarkoitetaan usein poliittista linjaa suhteellisen lyhyelle ajanjaksolle, joka määräytyy joidenkin konkreettisten ehtojen mukaisesti, strategiasta puhuttaessa taas linjaa kokonaiselle historian vaiheelle. Tällaista eroa ei kuitenkaan ole tehty aina. Vanhassa työväenliikkeessä (ennen Lokakuun vallankumousta) puolueen taktiikalla ymmärrettiin kokosen politiikkaa riippumatta siitä, kuinka pitkäksi ajaksi se oli tarkoitettu.

Näin käytti tätä käsitettä Lenin tarkoittaen sillä sekä suhteellisen nopeasti vaihtuvia työväenluokan taistelun johtamistehtäviä (taktiikka ahtaassa mielessä) että niitä tehtäviä, jotka pysyivät samoina kokonaisen historian vaiheen kestäessä. Esimerkiksi kirjassa „Sosialidemokratian kaksi taktiikkaa demokraattisessa vallankumouksessa” Lenin kirjoitti taktiikasta tarkoittaen puolueen päälinjaa, joka oli suunniteltu Venäjän porvarillis-demokraattisen vallankumouksen valmistelun ja toimeenpanon koko kaudeksi. Sotilasalalta lainattua strategian käsitettä Lenin käytti harvoin. Vasta Lokakuun vallankumouksen jälkeisellä kaudella hän mainitsi eräissä teoksissa, jotka koskettelivat kommunististen veljespuolueiden politiikkaa, myös puolueen strategiasta pitämättä kuitenkaan tarpeellisenä vetää rajaa tämän käsitteen ja taktiikan käsitteen välille.

Nykyisin kommunistit puhuvat strategiasta eli strategisesta linjasta, kun kysymys on puolueen päälinjasta, joka tähtää kyseisen historiallisen vaiheen kaikkein yleisimpien tehtävien täyttämiseen, lähtökohtanaan luokkien välillä vallitsevat voima-suhteet. Tässä mielessä on tietenkin täysin paikallaan puhua puolueen strategisien linjan noudattamisen tärkeydestä, jotta toisaalta korostettaisiin, miten välttämätöntä on pyrkiä alinomaan kyseisen vaiheen *päätehtävän* täyttämiseen, ja jotta toisaalta taas varoitettaisiin äkkivasemmistolaisesta pyrkimyksestä „vaiheitten yli hyppimiseen”. Mutta puolueen poliittisesta strategiasta puhuttaessa on varottava viehättymästä rinnastuksiin sotatieteen alalta, sillä poliittinen strategia eroaa perinpohjin sotastrategiasta.

Politiikassa ei jouduta tekemisiin valmiiden armeijain, vaan yhteiskuntaluokkien ja voimien kanssa, joista toiset voivat olla järjestyneitä, toiset taas eivät, toiset toimivat tietoisesti, toiset taas vaistonvaraisesti. Sotilasjohtajalla on alaisuudessaan kaikki käsillä olevat voimat. Hän voi liikutella niitä vapaasti, heittää reservejä sinne, missä hän katsoo niitä tarvittavan, ottaen huomioon vain siirtojen tarkoituksenmukaisuuden taistelussa. Poliittisilla johtajilla ei ole tällaisia mahdollisuuksia. Tapahtumiin osallistuvat luokat ja voimat eivät ole armeijoita eivätkä reservejä. Jokainen niistä toimii ei päälystön käskyjen, vaan omien etujensa vaikutuksesta ja sen mukaisesti, miten ne kullakin hetkellä nämä edut käsittävät. On monia muitakin tekijöitä, jotka tekevät poliittisen johtamisen monin kerroin mutkallisemmaksi verrattuna sotilaalliseen johtamiseen. Kaikki tämä on pidettävä mielessä, kun käytetään poliittisen strategian käsitettä.

Kehitettäessä puolueen strategista linjaa kapitalismin oloissa on tärkeätä ensinnäkin määritellä oikein työväenluokan *päätaavoite* kussakin vaiheessa ja *tärkein luokkavihollinen*, jota vastaan kussakin vaiheessa on keskitettävä kaikkien työtekevien luokkaviha ja iskuvoima tämän vihollisen vastarinnan nujertamiseksi.

Toiseksi on määriteltävä oikein puolueen suhde siihen merkittävimpään *välikerrostumaan*, joka vaikka esiintyykin oppositiona suhteessa pääviholliseen, niin luokkaetujensa kaksinaisuuden vuoksi se osoittaa vaarallista poliittista epävakaisuutta, taipumusta sopuiluun, joskus jopa suoranaisiin lehmäkauppoihin tämän vihollisen kanssa.

Niinpä Lenin määritteli Venäjän vallankumouksen ensimmäisessä vaiheessa liikkeen päätaavoitteeksi *itsevaltiuden kukistamisen* ja asetti proletariaatille kaksi tehtävää: „*itsevaltiuden (päävihollisen) vastarinnan murtaminen voimakeinoin*” ja „*epäröivän porvariston paralysoiminen*”¹⁷. Bolševikit katsoivat oikeiksi nämä molemmat tehtävät. Menševikit, jotka eivät myöntäneet oikeaksi toista näistä tehtävistä, luisuivat oikeisto-opportunismin suohon.

Venäjän vallankumouksen toisessa vaiheessa Lenin määritteli päätavoitteeksi *porvariston kukistamisen* ja asetti proletariaatille kaksi tehtävää: „*porvariston* (päävihollisen) *vastarinnan murtaminen voimakeinoin*” ja „*epäröivän talonpoikaiston ja pikkuporvariston paralysoiminen*”¹⁸. Bolševikit ryhtyivät täyttämään näitä molempia tehtäviä. Jos he olisivat rajoittuneet vain toiseen näistä tehtävistä, jos he olisivat ottaneet pääiskun suunnaksi toisen tehtävän, niin vallankumoukselle olisi aiheutettu vakavaa vahinkoa.

Kolmanneksi on strategista linjaa kehitettäessä tärkeätä määritellä oikein työväenluokan *liittolaiset* kussakin liikkeen vaiheessa. Tällöin olisi väärin nähdä työväenluokan liittolaisissa puolueen „reservejä”, joita voitaisiin „käyttää” miten parhaaksi katsotaan, joita voitaisiin „liikutella” yhtä vapaasti kuin sotapäällikkö liikuttelee reservejään taisteluketillä. Strategisen johdon käsittäminen politiikassa pelkäksi reservien käytöksi on huomion johtamista pois siitä tehtävästä, joka on kapitalistisissa maissa kaikkein välttämättömin valmistauduttaessa ratkaiseviin luokkataisteluihin, nimittäin sellaisesta tehtävästä kuin on yhteyksien herkeämätön lujittaminen kommunistisen puolueen ja työväenjoukkojen sekä työtätekevien laajojen kerrosten välillä, toiminnan yhtenäisyyden aikaansaaminen sosialististen puolueiden, ammattiyhdistysten ja muiden joukkojärjestöjen kanssa. Jokainen kommunistinen puolue lähtee myös naapurimaiden työväenliikkeen ja siirtomaiden vallankumouksellisten liikkeiden *itsenäisen* aseman tunnustamisesta, eikä pidä näitä liikkeitä pelkinä oman maansa tai jonkin muun maan vallankumouksen „reservinä”. Muunlainen suhtautuminen imperialisminvastaisen vapausliikkeen eri ryhmiin olisi ristiriidassa kommunistien periaatteiden ja heidän poliittisen moraalinsa kanssa sekä aiheuttaisi myös vaaran näiden liittolaisten menettämisestä.

Poliittisen johtamisen taito

Lenin sanoi politiikasta, että se ei ole yksinomaan tiedettä, vaan myös taitoa.

Tämä merkitsee, että poliittinen johtaminen vaatii paitsi tilanteen oikeata, tieteellisesti pätevää erittelyä ja oikean linjan kehittelyä tällä pohjalla myös suurta osaamista, mestaruutta, todellista taitoa tämän linjan toteuttamisessa. Ilman tätä taitoa ei paraskaan poliittinen linja auta. Päätavoite ja päävihollinen kyseisessä vaiheessa voidaan määritellä oikein. Mutta mitä hyötyä siitä on, ellei puolue pysty järjestämään taistelua tämän tavoitteen puolesta ja tätä vihollista vastaan? Voidaan määritellä oikein työväenluokan liittolaiset, mutta mitä se auttaa, ellei puolue kykene voittamaan heitä puolelleen, järjestämään ja johtamaan heidän taisteluaan?

Näin ollen poliittista johtamista varten on tärkeätä *paitsi tietää myös taitaa*. Miten tällainen taito hankitaan?

Pelkkä teoreettinen oppi ei siihen tietenkään riitä. Jokainen puolue voi oppia poliittisen johtamisen taidon vain oman laajan

kokemuksensa avulla. Ei ole mitään koulua, joka voisi korvata vallankumoukselliselle puolueelle sen koulun, jonka antaa käytännöllinen taistelu kaikkinen käänteinen ja koetuksinen, voittoinen ja tappioinen, menestyksinen ja vastoinikäymiseen.

Tämä kaikki ei tietenkään merkitse, että jokaisen puolueen olisi ehdottomasti itse koettava aivan kaikki ja saatava oppinsa vain omista mustelmistaan. Poliittisen taidon omaksumista voidaan huomattavasti jouduttaa ja paljon supistaa tappioiden, virheiden sekä vastoinikäymisten määrää, jos tutkitaan tarkkaan ja taidolla toisten puolueiden kokemuksia, kansainvälisen vallankumouksellisen liikkeen kokemuksia. Teokset, joissa tämä kokemus on yleistettynä, ovat verraton väline kaikille niille, jotka pyrkivät omaksumaan poliittisen johtamisen taidon. Eriytyisen tärkeä on tässä suhteessa V. I. Leninin huomattava kirja „„Vasemmistolaisuus” lastentautina kommunismissa”, jolla on ollut ja on edelleenkin valtava merkitys kansainväliselle kommunistiselle liikkeelle.

Mitkä toiminnan perusalat sisältyvät poliittisen johtamisen taitoon?

Ennen kaikkea taito tehdä työtä joukkojen keskuudessa. Tämän tehtävän voivat menestyksellä suorittaa vain ne puolueet ja johtajat, jotka omistavat elämänsä työtätekevien eduille, katsovat heidän toiveensa omikseen ja ovat heille rajattoman uskollisia.

Eräs leniniläisistä poliittisen taidon periaatteista on se, että miljoonajoukkojen vetämiseksi aktiiviseen taisteluun ei riitä pelkkä propaganda ja agitaatio, vaan että siihen tarvitaan *itse joukkojen omaa poliittista kokemusta*. „...Miljoonat ihmiset eivät tule koskaan seuraamaan minkään puolueen neuvoja”, sanoi V. I. Lenin, „elleivät nämä neuvot lyö yhteen sen kanssa, mitä heidän elämänsä kokemus heille opettaa”¹⁹. Poliittisen johtamisen taito onkin tästä syystä sellaisten keinojen ja menetelmien käyttämistä, että ne joukkojen kokemuksen ja niiden tietoisuustason pohjalla voisivat johtaa joukkoja pitemmälle, taisteluun lopullisten päämäärien puolesta. Puolue ei voi passiivisena odottaa, kunnes todellisuus itse opettaa joukkoja. Sen täytyy osata auttaa niitä päätyämään oikeisiin johtopäätöksiin. V. I. Lenin sanoi tätä taidoksi johdattaa joukkoja niiden oman kokemuksen perusteella päättävän taistelun kannalle.

Joukot muodostavat käsityksensä ympäröivästä todellisuudesta niiden tosiasioiden perusteella, joiden kanssa ne joutuvat joka päivä tekemisiin ja jotka koskevat niitä välittömästi. Siksi eivät puolueet voi viedä työtätekeviä taisteluun muuten kuin johtamalla taistelua joukkojen välittömien taloudellisten tarpeiden ja poliittisten etujen puolesta, esittämällä vaatimuksia, jotka vastaavat työtätekevien eri kerrosten kiireellisimpiä tarpeita ja pyrkimällä näiden vaatimusten tyydyttämiseen.

Tärkeän osan poliittisen johtamisen taidosta muodostaa edelleen taito yhdistää omat ponnistukset kaikkien niiden ponnistuksiin, joiden kanssa on mahdollista saada aikaan yhteistoimintaa, nekin mukaan luettuina, joiden kanssa mielipiteet eriävät peruskysymyksissä. Kuten seuraavassa luvussa yksityiskohtaisemmin osoitetaan, tämä on tärkeätä, vaikkakin vaikeata.

Poliittisen johtamisen taito käsittää edelleen taidon valita oikein kunkin tilanteen mukaiset taistelumuodot, kyvyn olla valmiina näiden muotojen mitä nopeimpaan ja yllättävimpään vaihtamiseen.

Jos puolue osaa valita oikein taistelumuodot ja kehittää vallitsevia olosuhteita vastaavan poliittisen linjan, se voi toimia aktiivisesti ja saavuttaa tiettyjä tuloksia kaikkein pulmallisimmissa ja vaikeimmissa olosuhteissa.

Leniniläisen tyyppin puolue ei jää koskaan kädet ristissä, itseensä sulkeutuneena odottamaan „suurta hetkeä”, sellaista tilannetta, joka itse aiheuttaisi työtätekevien vallankumouksellisen nousun ja heikentäisi heidän vihollistensa vastarintaa. Epäsuotuisimmissakin olosuhteissa se etsii ja löytää mahdollisuuksia aktiiviseen työhön joukkojen keskuudessa, aktiiviseen poliittiseen taisteluun. Siten puolue lujittaa asemiaan ja — mikä on vielä tärkeämpää — lähentää tavattoman paljon ratkaisevan taistelun hetkeä valmistuen siihen sekä itseään että myös työtätekevien mahdollisimman laajoja kerroksia. Korkein poliittinen taito onkin juuri sellaisen suunnan ja sellaisen muodon löytämistä taistelulle jopa vallankumouksen laskukaudellakin, jotka loisivat perustan tuleville voitoille ja toisivat ne lähemmäksi. Loistavan esimerkin tällaisesta taidosta tarjoaa Venäjän kommunistien leniniläinen politiikka vuosien 1905—1907 vallankumouksen tappiota seuranneina taantumuksen vuosina. Noina vuosina puolue näytti, miten on toimittava, jos vallankumous on epäonnistunut. V. I. Lenin kirjoitti silloin: „Vallankumouksellisten puolueiden on opittava lisää. Ne ovat oppineet hyökkäämään. Nyt täytyy ymmärtää, että tämän tiedon lisäksi on opittava tietämään, miten on oikeampaa perääntyä. Täytyy ymmärtää, — ja vallankumouksellinen luokka oppii ymmärtämään sen omasta katkerasta kokemuksestaan — ettei voida voittaa, ellei ole opittu oikein hyökkäämään ja oikein perääntymään”²⁰.

**Taito löytää
tärkein rengas**

Poliittisen johtamisen tiede ja taito ilmenevät myös taidossa erottaa muiden tehtävien joukosta päätehtävät, joiden suorittamiseen ponnistukset on erityisesti keskitettävä.

Poliittiset tapahtumat liittyvät toinen toiseensa, mutta ne ovat aina hyvin mutkallisia. V. I. Lenin sanoi, että niitä voidaan verrata ketjuun, kuitenkin sillä erotuksella, että renkaiden järjestys, niiden muoto ja kiinnittyminen toisiinsa ei ole niissä yhtä yksinkertainen kuin sepän tekemässä ketjussa. Sitä paitsi

tavallisessa ketjussa kaikki renkaat ovat samanlaisia, mutta poliittisessa elämässä on perustavia kysymyksiä ja alistettuja, toisarvoisia kysymyksiä. „On osattava löytää kullakin erityisellä hetkellä se erityinen ketjun rengas, johon on kaikin voimin tartuttava, jotta voitaisiin pitää käsissä koko ketju ja valmistautua tarttumaan varmasti seuraavaan renkaaseen...”²¹

Venäjällä muodostui tsarismmin kukistamisen jälkeen ratkaisevaksi renkaaksi vallankumouksellinen irrottuminen sodasta. Heti Helmikuun vallankumouksen jälkeen laajat joukot olivat puolustusmielialojen vallassa. Ne uskoivat, että sota oli muuttunut luonteeltaan, lakannut olemasta imperialistista sota. Mutta V. I. Lenin osoitti tällaisten harhakuvitelmiä olevan pohjaa vailla. Niin kauan kuin porvaristo oli vallassa, sota pysyi edelleenkin imperialistisena. Rauhana aikaansaamiseksi ei silloin ollut muuta ulospääsyä kuin sosialistinen vallankumous. Ja vaikka joukot eivät sitä aluksi käsittäneetkään, niin puolue oli varma siitä, että itse tapahtumien logiikka vie ne johtopäätökseen: pelastus on vallankumouksessa. Puolue keskittikin ponnistuksensa auttaakseen joukkoja tulemaan tähän johtopäätökseen.

Ei tarvittu enempää kuin puoli vuotta, kun porvaristo jo täysin paljasti itsensä luokkana, jonka edut vaativat sodan jatkamista. Silloin tapahtui murros joukkojen tietoisuudessa, ja ne tulivat vakuuttuneiksi siitä, että sota voidaan lopettaa vain kukistamalla porvaristo asevoimalla. „Vallankumouksellinen Venäjä on päässyt irti sodasta”, sanoi V. I. Lenin. „Se vaati runsaasti voimia, mutta tulihan otetuksi huomioon kansan suurin tarve, ja se antoi meille voiton...”²²

Nykyisissä oloissa, kun kansoja on uhkaamassa tuhoisan atomisodan vaara, kun kansainvälinen taantumus, joka pyrkii alistamaan kansat fasistiseen järjestykseen, ja jälleen aktivoitumassa, on taistelu rauhan ja demokratian puolesta muodostunut kapitalististen maiden kommunististen puolueiden politiikan perusrenkaaksi.

Todellisuuden erittely marxilais-leniniläiseltä kannalta ja läheinen yhteys joukkoihin antavat jokaiselle puolueelle mahdollisuuden maassa vallitsevan tilanteen erikoisuuksista lähtien määritellä se päätehtävä, jonka ratkaiseminen edistää työväenluokan lopullisen päämäärän saavuttamista.

5. Taistelun välttämättömyys oikeisto-opportunistien ja lahkolaisuutta vastaan

Taantumusporvaristo ei koskaan ole luopunut yrityksistään murtaa kommunistista liikettä sisältäpäin. Suuria toiveita se panee puolueen sisäisiin erimielisyyksiin käyttääkseen niitä omiin tarkoituksiinsa sekä opportunististen katsantokantojen levittämiseen poliittisesti horjuvaisten puolueen jäsenten keskuu-

teen. Puolueen riveihin tulee jatkuvasti täydennystä eivätkä tulijat ole yksinomaan eturivin työläisiä, vaan myös ihmisiä, jotka eivät ole riittävän kehittyneitä, joukossa eri välikerroksista lähteneitä, jotka tahtoen tai tahtomattaan tuovat mukanaan puolueeseen ennakkoluulonsa ja erehdyksensä. Sen tähden on aina olemassa objektiivinen mahdollisuus, että kommunistisiin puolueisiin pääsee tunkeutumaan porvarillista ja pikkuporvarillista vaikutusta, erilaisia opportunistisia näkökantoja, alakuloisuutta ja epäluottamusta voiton mahdollisuuteen. Juuri tästä syystä *taistelu marxilais-leniniläisen maailmankatsomuksen puhtauden puolesta on kommunististen puolueiden olemassaolon ja kehityksen järkkymätön laki.*

Revisionismin vaara Työväenluokan taistelun kehittyessä muuttuvat porvarillisen ideologian vivahteet. Kapitalismin puolustelun karkeat muodot vaihtuvat hienompiin otteisiin. Mutta porvarillisen ideologian olemus ei siitä muutu. Aivan samoin on opportunistien laita, sillä esiintyvä se missä muodossa tahansa sen ainaisena tarkoituksena on — joko avoimesti tai peitetyksi — saada aikaan sovinto työväenluokan ja kapitalismin välillä, sopeuttaa työväenliike hallitsevien luokkien etujen mukaiseksi. Juuri tähän tähtäävät opportunistien alituiset yritykset tarkistaa työväenluokan vallankumouksellista maailmankatsomusta, marxismia-leninismiä.

Revisionismi eli marxilaisuuden „tarkistaminen” on, kuten V. I. Lenin osoitti, „proletariaattiin kohdistuvan porvarillisen vaikutuksen ja proletaarien porvarillisen turmelluksen ilmentymistä yksi huomattavimpia, ellei huomattavin”²³.

Revisionismin ideologit pyrkivät „tarkistamaan” eli täsmällisemmin sanoen väärentämään kaikki marxilais-leniniläisen teorian perusväittämät. Näistä yrityksistä on puhuttu 10. luvussa, ja niistä tulee monesti puhe vielä tuonnempana. Mutta yhdeksi tärkeimmäksi maalitaulukseen revisionistit ovat aina valinneet ja valitsevat leniniläisen opin puolueesta.

Revisionistien teoreettiset ja käytännölliset ponnistukset ovat tällöin aina loppukädessä palvelleet pyrkimystä puolueen hävittämiseen tai sen muuttamiseen reformistiseksi. Joissakin historiallisissa olosuhteissa tätä aikomusta ei edes salata, toisissa se taas verhotaan.

Venäjän ensimmäisen vallankumouksen tappion jälkeen Venäjän revisionistit ryhtyivät hyökkäykseen puoluetta vastaan todistellen, että se oli järjestö, joka „on luovutettava arkistoon”. Sen tilalle he ehdottivat perustettavaksi laajan puolueettoman yhteensuostumisen, „työväen liiton”. Taantumuksen hyökkäys aiheutti joukoissa välinpitämättömyyttä, hämminkiä sekä vallankumouksellisen perspektiivin menettämisen mielialoja. Näitä mielialoja heijastaen likvidaatit (tällä nimellä silloiset revisionistit ovat jääneet Venäjän työväenliikkeen historiaan) halusivat

saada puolueen tilalle jotakin epämääräistä, sellaista, mikä olisi täysin tyydyttänyt ei ainoastaan porvaristoa, vaan itsevaltiutta-kin. Elleivät vallankumoukselliset marxilaiset olisi silloin poliittisesti nujertaneet likvidaattoreita, työväenluokka olisi astunut pian alkaneeeseen uuden vallankumouksellisen nousun kauteen järjestöllisesti hajanaisena, vailla taistelujohtajaansa, bolševikki-puoluetta.

Nykyajan revisionismin luonteenomaisimmat piirteet on mainittu kommunististen ja työväenpuolueiden edustajien Neuvottelukokouksen Julkilausemassa (marraskuulta 1957). Tässä julkilausemassa sanotaan:

„Nykyaikainen revisionismi yrittää saada huonoon huutoon marxismin-leninismiin suuren opin, se julistaa sen „vanhentuneeksi” ja nykyisin yhteiskunnan kehitykselle muka merkityksensä menettäneeksi. Revisionistit pyrkivät kittkemään irti marxilaisuuden vallankumouksellisen hengen, horjuttamaan työväenluokan ja työkansan uskoa sosialismiin. He vastustavat proletaarisen vallankumouksen ja proletariaatin diktatuurin historiallista välttämättömyyttä siirryttäessä kapitalismista sosialismiin, he kieltävät marxilais-leniniläisen puolueen johtavan osuuden, he kieltävät proletaarisen internationalismin periaatteet, he vaativat luopumista puoluerakennustyön leniniläisistä pääperiaatteista ja ennen kaikkea demokraattisesta sentralismista, vaativat kommunistisen puolueen muuttamista taistele- vasta vallankumouksellisesta järjestöstä joksikin keskustelukerhon kaltaiseksi”²⁴.

Nykyisissä oloissa revisionistit eivät läheskään aina esitä avoimia ehdotuksia puolueen lopettamisesta. Esiintyen puolueen sisäisen demokratian laajentamisen lipun alla he pyrkivät puoluekurin kumoamiseen, oikeuden myöntämiseen vähemmistölle olla tunnustamatta enemmistön hyväksymiä päätöksiä, oikeuteen järjestää ryhmäkuntia. Mutta tämä merkitsisi puolueen toiminnan yhtenäisyyden hävittämistä, sen muuttamista erilaisen ryhmäkuntien taistelulentäksi.

Revisionistit esiintyvät tavallisesti käyttäen lippunaan taistelua dogmatismia, kaavaoppisuutta vastaan. Tosiasiallista luopumistaan marxilaisuudesta he peittelevät vetoamalla siihen, että itse marxilainen oppi edellyttää aikansa eläneiden väittämien korvaamista uusilla. Mutta vanhentuneiden väittämien korvaamisella uusilla marxilaisilla väittämillä ei ole mitään tekemistä tämän vallankumouksellisen opin sisimmän olemuksen muodostavien marxismin-leninismiin pääperiaatteiden peruuttamisen kanssa. Revisionismin vaarallisuus onkin juuri siinä, että se torjuu marxilaisuuden sen kehittämisen varjolla. On luonnollista, että kommunistiset puolueet pitävät taistelua revisionismia vastaan kaikissa kysymyksissä, myös puolueen rakennustyön kysymyksissä, yhtenä tärkeimmistä ja alituisista velvollisuuksistaan.

**Dogmatismi
ja lahkolaisuus
johtavat irti joukoista**

Kommunistiset puolueet eivät joudu käymään taistelua vain revisionismia, vaan myös lahkolaisuutta vastaan. Ulkonaisesti ne ovat toisilleen suoraan vastakkaisia, mutta tosiasiaa lahkolaisuuskin, joka on olevinaan hyvin „vasemmistolaista”, vallankumouksellista, vie puolueen heikentymiseen.

Lahkolaisuuden perustana on dogmaattinen suhtautuminen erinäisiin teoreettisiin väittämiin ja lauselmiin ikäänkuin niissä olisi annettu ratkaisu kaikkiin mahdollisiin poliittisen elämän ongelmiin. Elävän elämän tutkimisen sijasta dogmaatit lähtevät kaavasta, ja elleivät tosiasiat sovellu siihen, niin he eivät ota niitä huomioon. Dogmatismi merkitsee erkanemista todellisuudesta, ja ellei puolue käy taistelua dogmatismia vastaan, se muuttuu lahkoksi, joka on irtautunut elämästä.

Yritys tarrautua eiliseen päivään, sen politiikkaan ja järjestömuotoihin, jotka eivät vastaa muuttuneita olosuhteita, merkitsee itse asiassa, kuten V. I. Lenin sanoi, „vallankumouksellisen toimettomuuden politiikkaa...”²⁵. Kaikkien kommunististen puolueiden käytäntö on lukuisin esimerkein vahvistanut oikeaksi tämän Leninin johtopäätöksen.

Venäjällä lahkolaisuus ilmeni haluttomuutena käyttää niitä legaalisia mahdollisuuksia, joita Venäjän ensimmäinen vallankumous tappiostaan huolimatta kuitenkin oli tsarismilta temmannut. Puolueen jäsenet, jotka pitivät itseään puoluetta „vallankumouksellisempina”, yrittivät saada puolueen kieltäytymään osallistumasta Valtakunnanduumaan, työhön ammattiyhdistyksissä ja vakuutuskassoissa. Heidän mielestään oli parempi odotella ylväinä uutta vallankumouksellista kriisiä kuin tehdä vaikeaa työtä joukkojen keskuudessa.

Monet Lokakuun vallankumouksen jälkeen kapitalistisiin maihin perustetut kommunistiset puolueet tekivät olemassaolonsa ensimmäisellä kaudella lahkolaismaisia virheitä. V. I. Lenin sanoi sitä silloin „vasemmistolaisuuden” lastentaudiksi kommunismissa. Tällaiset virheet ilmenivät kieltäytymisenä työstä taantumuksellisten ja opportunistien johdossa olleissa ammattiliitoissa, osallistumisesta porvarillisten parlamenttien toimintaan, kompromissien teosta välttämättömissä tapauksissa ja yleensä joustavan taktiikan soveltamisesta.

Lahkolaisuuden ilmiöltä vastaan joudutaan nykyisinkin käymään taistelua. Lahkolaisuudelle on olennaisinta irtautuminen joukoista, tarjolla olevien vallankumouksellisen työn mahdollisuuksien laiminlyöminen, pyrkimys väistää elämän nostamia polttavia kysymyksiä. Revisionismin pyrkiessä saamaan aikaan sovinnon puolueen ja kapitalismin välille lahkolaisuus taas riistää siltä ne yhteydet joukkoihin, joita ilman on mahdotonta käydä menestyksellistä taistelua kapitalismia vastaan. Siksi

ei voida lujittaa puoluetta käymättä taistelua lahkolaisuutta vastaan, ilmenipä sitä missä tahansa.

Kommunististen ja työväenpuolueiden edustajien Neuvottelukokous Moskovassa korosti, miten välttämätöntä on päättävästi voittaa revisionismi ja dogmatismi puolueen riveissä. „Tuomitessaan kaavaoppisuuden”, sanotaan Neuvottelukokouksen Julkilausumassa, „kommunistiset puolueet pitävät nykyoloissa päävaarana revisionismia, toisin sanoen oikeisto-opportunistia, porvarillisen ideologian ilmenemismuotoa, joka lamaannuttaa työväenluokan vallankumouksellisen tarmon ja vaatii kapitalismin säilyttämistä tai palauttamista. Kuitenkin kaavaoppisuus ja lahkolaisuus saattavat olla myös päävaarana jonkin puolueen erillisissä kehitysvaiheissa. Jokainen kommunistinen puolue määrittelee tietenkin itse sen, mikä on sille päävaarana kunakin ajankohtana”²⁶.

6. Kommunistisen liikkeen kansainvälinen luonne

Kommunistinen liike on jo itse olemukseltaan kansainvälistä. Mutta taistelua kommunististen ihanteiden puolesta jokainen puolue joutuu käymään kansallisella pohjalla. Tämä voi tietyissä olosuhteissa aiheuttaa vaaran, että kansalliset edut asetetaan keinoitekoisesti vastakkain kansainvälisten etujen kanssa. Ihmisistä, jotka eivät ole vapautuneet kansallisesta ahtaudesta ja rajoittuneisuudesta, voi näyttää siltä, että heidän maansa olosuhteet ovat jollakin lailla poikkeuksellisia ja työväenluokan taistelun pitäisi siellä olla perinjuurin toisenlaista kuin maissa maissa. Tällaiset katsomukset ja mielialat auttavat imperialisteja, joille on etua kansainvälisen työväenliikkeen yhtenäisyyden rikkomisesta.

Tällaiset katsomukset eivät ole ainoastaan virheellisiä, vaan myös syvästi vahingollisia. Yhteiskunnallisen kehityksen lait ovat yleisiä lakeja, jotka vaikuttavat kaikissa maissa. Juuri tästä syystä on eri maiden työväenliikkeessä niin paljon yhteistä. Tämä velvoittaa kommunistisia puolueita olemaan karsinoitumatta erilleen toisistaan ja päinvastoin vaihtamaan keskenään kokemuksia.

Puolue, joka ei tunne toisten puolueiden kokemuksia eikä ota niitä huomioon, saattaa pian tehdä virheen. Nojautumalla kansainvälisen kommunistisen liikkeen kokemukseen on helpompaa mennä eteenpäin.

Eriyisen runsaan ja monipuolisen kokemuksen on yli puoli vuosisataa kestäneen taistelunsa aikana koonnut Neuvostoliiton Kommunistinen puolue. Suuren poliittisen kokemuksensa ansiosta NKP on monta kertaa osoittanut taitoa tajuta syvällisesti koko maailmassa käynnissä olevat prosessit. Sen tähden monet NKP:n asiakirjat ovat saaneet suuren kansainvälisen merkityksen. Tällainen merkitys on myös NKP:n XX ja XXI edustajakokous-

ten päätöksillä. Kommunististen ja työväenpuolueiden edustajien Neuvottelukokouksen Julkilausumassa sanotaan:

„NKP:n XX edustajakokouksen historialliset päätökset eivät olleet ainoastaan merkitykseltään suuria NKP:lle ja kommunismin rakentamiselle Neuvostoliitossa, vaan ne antoivat myös alun uudelle vaiheelle kansainvälisessä kommunistisessa liikkeessä, myötävaikuttivat sen edelleen kehittymiseen marxismin-leninisin pohjalla”²⁷.

Mitä merkitsee taito käyttää hyväkseen muiden puolueiden kokemusta? Se merkitsee ennen kaikkea tämän kokemuksen omaksumista luovassa mielessä eikä mekaanisesti. Jokainen kokemus riippuu aina monista seikoista — paikasta, ajasta, tilanteesta, luokkavoimien keskinäisyydestä. Jos jätetään huomiotta konkreettiset olosuhteet, niin kokemus ja käytäntö, jotka ovat osoittautuneet oikeiksi tietyssä tilanteessa, voivat toisessa tilanteessa antaa toisenlaisia tuloksia. Tällöin olisi väärin asettaa epäilyksen alaiseksi itse kokemuksen arvoa. Marxismi-leninismi ottaa jokaisesta kokemuksesta sen olennaisen puolen, sen minkä merkitys ei ole paikallinen, ei kansallisesti erikoinen, vaan yleinen, ts. sen mikä saa lainmukaisuuden luonteen. Tämä yleinen juuri täytyykin osata yhdistää eri maiden konkreettisiin olosuhteisiin.

Eri maiden kommunististen puolueiden kokemusten vaihto ja toiminnan yhteensovittaminen vaativat läheisten suhteiden solmimista niiden kesken. Näiden yhteyksien muodot ovat erilaisia ja ne vaihtuvat riippuen historiallisista olosuhteista.

Toimintansa aloittaessaan kommunistiset puolueet olivat vielä heikkoja. Useimmat puolueet muodostuivat sosialidemokraattisten ja anarkosyndikalististen järjestöjen vallankumouksellisista aineksista. Ne toivat tullessaan opportunistin ja lahkolaisuuden peruja. Oli suoritettava valtava työ uusien puolueiden yhteenliittämiseksi, niiden kasvattamiseksi marxismin-leninisin vallankumouksellisten aatteiden hengessä, puolueen johtavien kaadereiden valmentamiseksi.

Nämä maailman kommunistisen liikkeen polttavat tarpeet juuri herättivätkin eloon sellaisen kansainvälisen järjestön, joka liitti yhteen eri maiden kommunistiset puolueet, Kommunistisen Internationaalin (1919—1943).

Kommunistisen Internationaalin ansiota on se, että se palautti ja lujitti ensimmäisen maailmansodan katkaisemia yhteyksiä eri maiden työväenliikkeiden välillä, kehitti monia työväenliikkeen teoreettisia kysymyksiä uusissa historiallisissa oloissa, auttoi merkittävästi kommunismin aatteiden leviämistä joukkojen keskuuteen ja helpotti työväenliikkeen johtajien kasvatusta.

Mutta sitä mukaa kuin kommunistinen liike kasvoi ja puolueet lujittuivat, tämä puolueiden välisen yhteyden muoto kävi tarpeettomaksi. Kommunististen puolueiden poliittisen kypsyyden

kasvu teki turhaksi entisenlaisen kommunistisen maailmanjärjestön olemassaolon. Sitä paitsi se ei voinut johtaa koko kommunistista liikettä myöskään toisen maailmansodan aikana muodostuneiden kansainvälisten olosuhteiden tähden. Toukokuussa 1943 Kominternin toimeenpaneva komitea teki kaikkien kommunististen puolueiden sittemmin hyväksymän päätöksen Kommunistisen Internationaalen lakkauttamisesta.

Kommunistisen liikkeen historia tuntee muitakin kommunististen puolueiden välisten yhteyksien muotoja. Niistä ovat nykyisin eniten levinneitä johtavien toimihenkilöiden kohtaamiset ja molemminpuolinen keskinäinen tietojen vaihto, valtuuskuntien vaihto ja myös kommunististen ja työväenpuolueiden laajemmat kohtaukset ja neuvottelut ajankohtaisten kysymysten käsittelyä, kokemusten vaihtoa, toistensa näkökohtiin ja kannanottoihin tutustumista sekä sopimista varten yhteisestä taistelusta yhteisten päämäärien, rauhan, demokratian ja sosialismin puolesta. Tällaisista neuvotteluista on erityisen suuri merkitys ollut Moskovan neuvottelukokouksella, joka pidettiin marraskuussa 1957 ja joka hyväksyi sellaiset koko kommunistiselle liikkeelle tärkeät asiakirjat kuin Julkilausuman ja Rauhan manifestin.

Kommunististen ja työväenpuolueiden veljessuhteet rakentuvat marxismin-leninismien periaatteiden, proletarisen internationalismin periaatteiden pohjalle.

Näiden keskinäissuhteiden olennainen sisältö on kunkin kommunistisen puolueen suvereenisuuden yhteensovittaminen koko maailman kommunistisen liikkeen toiminnan yhtenäisyyden kanssa. Poliittisesti ja organisatorisesti itsenäisinä pysyvät kommunistiset puolueet yhdistävät toimintansa *vapaaehtoisesti, keskinäisen sopimuksen perusteella*, pitäen lähtökohtanaan yhtenäisiä käsityksiä työväenluokan kansainvälisistä tehtävistä, suunnittelevat yhdessä tarpeen tullen yhtenäisen menettelylinjan ja toimivat yhtenäisenä kansainvälisenä voimana, joka seisoo kaikkien maiden työtätekevien etujen, yleisen rauhan ja turvallisuuden vartiossa.

Mielipiteiden-vaihto tärkeimmistä kysymyksistä ja keskinäinen toverillinen arvostelu auttavat puolueita näkemään paremmin puutteellisuutensa. Mutta keskinäisen arvostelun ehdottomana ehtona on, että sen täytyy palvella sosialismin etuja, lujittaa puolueita ja maailman kommunistisen liikkeen yhtenäisyyttä.

Työväenluokan ja kaikkien työtätekevien, vapautta rakastavien ja rauhantahtoisten maailman voimien liittämiseksi lujasti yhteen on itse kommunististen puolueiden ennen kaikkea oltava lujasti yhteenliittyneitä. Mitä laajemmaksi käy joukkojen taistelu, sitä suuremman merkityksen saa puolueiden, tämän taistelun johtavien keskusten yhtenäisyys.

Puolueiden yhtenäisyyden perustana on kommunistisen liikkeen päämäärien yhteisyys, uskollisuus marxismin-leninismiin

aatteille. Mutta yhtenäisyys ei ole yhdenkaltaisuutta, se tarjoaa laajoja mahdollisuuksia aloitteellisuudelle, luovalle suhtautumiselle politiikan ongelmiin. Marxismi-leninismi katsoo, että yhtenäisyyttä tärkeimmässä, perustavassa, oleellisessa ei riko vaan sen turvaa moninaisuus yksityiskohdissa, paikallisissa erikoisuuksissa, oteissa asiaan suhtautumisessa. Jokainen kommunistinen puolue on itsenäinen toiminnassaan, mutta juuri sen tähden on niin tärkeätä, ettei luisuta pois yleisestä suunnasta, ei heikennetä kyynärtuntumaa, ei langeta asettamaan vastakkain kansallisesti erikoista ja yleistä, oleellista, kansainvälistä.

Puolueiden yhtenäisyys ei ole mitään kerta kaikkiaan annettua. Se kehittyy ja lujittuu taistelussa joutuen kiivaiden hyökkäysten kohteeksi porvariston ja sen ideologiaa työväenliikkeessä edustavien henkilöiden taholta. Kansainvälinen taantumus on monta kertaa pyrkinyt heikentämään kommunistisia puolueita käyttämällä ideologisia vahingoittamiskeinoja. Mutta kommunistien peruskaaderit ovat aina osoittaneet kestävyyttä ja uskollisuutta marxismille-leninismille. Puolueenvastaiset ainekset ovat saaneet vastaiskun terveiden puoluevoimien taholta.

Kommunististen ja työväenpuolueiden edustajien Moskovan neuvottelukokous v. 1957 vahvisti kaikkien puolueiden yksimielisyyden sosialistisen vallankumouksen ja sosialismin rakentamisen peruskysymyksissä sekä nykyisen kansainvälisen tilanteen arvioinnissa. Neuvottelukokous osoitti, että vastoin imperialistien mielettömiä väitteitä niinsanotusta „kommunismin kriisistä” kansainvälinen kommunistinen liike kasvaa ja lujittuu.

Kommunistisen liikkeen kehitys kulkee kapitalismin olosuhteissa mutkallisia teitä. Sen historia tuntee paitsi jyrkkiä nousuja ja saavutuksia myös väliaikaisia vastoinkäymisiä, epäsuotuisten objektiivisten olosuhteiden ja tehtyjen virheiden kielteisiä seurauksia. Mutta nämä epäkohdat ja virheet ovat luonteeltaan ohimeneviä, kun sen sijaan työväen- ja kommunistisen liikkeen kasvu ja lujittuminen ovat voittamaton, lainmukainen prosessi.

14. LUKU

TYÖVÄENLUOKAN JA KANSAN KAIKKIEN DEMOKRAATTISTEN VOIMIEN TOIMINNAN YHTENÄISYYDEN POLITIIKKA

Työväenluokka joutuu käymään taistelua vaikeissa olosuhteissa. Sen sortaja on yhteiskunnan rikkain ja järjestynein luokka, kapitalistien luokka. Hallitsevalla porvaristolla on käsissään voimakas koneisto fyysillistä väkivaltaa varten (armeija, poliisi, oikeuslaitos, vankilat) ja ideologista joukkovaikutusta varten (kirkko, koulu, lehdistö, radio, televisio, elokuvat yms.). Sillä on puolellaan myös tottumuksen voima, riistoyhteiskunnan perintöiden voima.

Näissä olosuhteissa työväenluokka erityisesti tarvitsee yhtenäisyyttä ja järjestyneisyyttä riveissään samoin kuin läheistä liittoa työtätekevien muiden ryhmien kanssa. Tämän yhtenäisyyden ja liiton aikaansaamisella on valtava merkitys työväenluokan tulevaisuudelle ja koko kansan tulevaisuudelle.

Työläisten yhtenäisyydellä on järkkymätön objektiivinen perusta — luokkaetujen yhteisyys. Siitä huolimatta se ei synny itsestään, ilman työväenluokan tietoisien etujoukon erityisiä ponnistuksia. Porvaristo käyttää kaikkia mahdollisuuksia aiheuttaakseen hajaannusta työläisten ja kaikkien työtätekevien riveissä luokkavastustajiensa heikentämiseksi ja lamauttamiseksi. Tämä politiikka on tuottanut ja tuottaa valitettavasti edelleenkin hedelmiä. Juuri työväenliikkeen hajaannus on pääsyynä työtätekevien moniin raskaisiin tappioihin ja perusedellytyksenä taantumuksen menestyksiin. „Moniin nykyajan maailman onnettomuuksiin on syynä se”, N. S. Hruštšev sanoi aivan oikein NKP:n XX:n edustajakokouksessa, „että monissa maissa työväenluokka on vuosikautia ollut hajotettuna eivätkä sen eri osat esiinny yhteisrintamana, ja tästä on hyötyä vain taantumuksen voimille”¹.

Tästä syystä kommunistiset puolueet ja kaikki marxilais-leniniläiset pitävät mitä tärkeimpänä tehtävänä työväenliikkeen hajaannuksen voittamista, sen rivien yhtenäisyyden ja läheisen liiton aikaansaamista kaikkien työtätekevien, kansan kaikkien edistyksellisten ja demokraattisten voimien kanssa.

1. Työväenluokan toiminnan yhtenäisyyden välttämättömyys nykyisissä olosuhteissa

Niiden erimielisyyksien syvyydestä huolimatta, jotka erottavat toisistaan vallankumouksellisen ja reformistisen virtauksen, kapitalististen maiden kommunistiset puolueet ovat pyrkineet jo alkuvaiheesta alkaen yhtenäiseen toimintaan sosialidemokraattisten järjestöjen kanssa.

Kommunistit ovat lähteneet ja lähtevät edelleenkin siitä, että kaikkien työläisten samoin kuin kaikkien työtätekevien edut ovat yhteiset, olkootpa nämä työläiset kommunisteja, sosialidemokraatteja tai kirkon vaikutuksen alaisina olevien järjestöjen jäseniä. Tämä johtuu itse työväenluokan ja kaikkien työtätekevien asemasta yhteiskunnan riistettynä osana.

Mitä on toiminnan yhtenäisyyden politiikka Taistelussa työtätekevien yhteisten etujen puolesta kommunistiset puolueet pyrkivät yhteistoimintaan kaikkien työväenjärjestöjen kanssa riippumatta niiden jäsenten poliittisista ja uskonnollisista katsomuksista. Kommunististen puolueiden toimintaa, joka tähtää tämän yhteistyön turvaamiseen, sanotaan *toiminnan yhtenäisyyden politiikaksi*.

Kansainvälisen työväenliikkeen historiassa on monia huomattavia esimerkkejä tällaisesta yhtenäisyydestä. Aina kun on muodostunut vakava työtätekevien etuja uhkaava vaara, on yhtenäisyyden kaipuu heidän keskuudessaan kasvanut ja työväenjärjestöt ovat tavallisesti toimineet yhteisvoimin.

Näin kävi 30-luvulla, kun fasismi pyrki valtaan monissa Euroopan maissa. Ranskassa, Espanjassa ja Itävallassa nousi silloin voimakas liike työväen yhtenäisyyden puolesta, ja tämä vaikutti sosialististen puolueiden johdon asenteeseen, joka johti vastusti aikaisemmin kaikin tavoin yhteistyötä kommunististen puolueiden kanssa. Vuosina 1934—1936 näiden samojen maiden kommunistien ja sosialistien kesken solmittiin sopimuksia yhteisestä toiminnasta fasismia vastaan. Ranskassa ja Espanjassa muodostettiin Kansanrintamahallitukset.

Toisen maailmansodan vuosina työtätekevien yhtenäisyys edistyi jälleen huomattavasti. Vastarintaliikkeen riveissä taistelivat yhdessä kommunistit, monet sosialististen puolueiden rivi-jäsenet ja aktivistit, monet porvarillisten puolueiden kannattajat, jotka olivat demokraatteja, radikaaleja ja katolisia. On myönnetty yleisesti, että kommunistit muodostivat tämän liikkeen ydinjoukon.

Fasismista saavutetun voiton jälkeen laajat joukot osoittivat ennennäkemätöntä pyrkimystä yhtymiseen. Kansandemokratian maissa perustettiin työväenluokan yhtenäiset puolueet, jotka rakensivat toimintansa marxismin-leninismien periaatteiden pohjalle. Siten oli Euroopan huomattavassa osassa voitettu työväenliikkeen aatteellinen ja järjestöllinen hajaannus.

Työväenliikkeen eri virtaukset lähenivät toisiaan sodan jälkeä myös monissa kapitalismin maissa. Kommunistien ja sosialistien välillä oli edelleenkin jonkin aikaa sopimuksia toiminnan yhtenäisyydestä, ja ammattiliittoihin kuului kaikkia poliittisia vakaumuksia edustavia työtätekeviä. Lokakuussa 1945 perustettiin Maailman Ammattiyhdistysten Liitto (MAL), jossa SNTL:n ammattiliitot ensi kerran yhtyivät kapitalistisen Euroopan, USA:n, Latinalaisen Amerikan ja Idän maiden ammattiliittojen kanssa. Milloinkaan ennen ei kansainvälinen työväenliike ole ollut niin lähellä yhtenäisyyttä kuin tuona aikana.

Kansainvälinen taantumus ryhtyi kuitenkin kaikkiin mahdollisiin toimenpiteisiin tehdäkseen tyhjäksi käänteä yhtenäisyyteen. Tällä kertaa hajaannuksen innoittajina ja järjestäjinä esiintyivät USA:n monopolit. Aiheeksi valittiin Euroopan kommunististen puolueiden esiintyminen „Marshallin suunnitelman” orjuuttavia ehtoja vastaan. Kommunisteja vastaan nostettiin raivoisa parjaus- ja ajohtikamppailu, heidän edustajansa syrjäytettiin hallituksista.

Käyttäen hyväkseen MAL:ssä „Marshallin suunnitelman” arvioinnin yhteydessä syntyneitä erimielisyyksiä Amerikan ammattiliittojen taantumuksellinen huippukerros hajotti tämän yhteenliittymän. Vuonna 1949 MAL:stä erosivat Britannian ammattiliitot, USA:n Tuotantoliittojen Kongressi, Belgian, Hollannin sekä eräiden muiden maiden ammatilliset keskusjärjestöt. Hieman myöhemmin ne perustivat rinnakkaiskeskuksensa, niinsanotun Vapaiden ammattiliittojen kansainvälisen liiton.

Vastoin joukkojen todellisia pyrkimyksiä työväenliike osoitautui jälleen hajotetuksi, ja taistelu sen eri virtausten välillä leimahti ilmi uudella voimalla.

**Mitä toiminnan
yhtenäisyys toisi
tullessaan**

Tällä hetkellä ovat työtätekeviä uhkaavat vaarat paljon vakavampaa laatua kuin toisen maailmansodan edellä tai jopa sen vuosinakin. Atomisodan vaara sekä monopolipääoman avoin pyrkimys diktatuurinsa pystyttämiseen maailmalle — kaikki tämä osoittaa erityisen selvästi, kuinka välttämätöntä on työväenluokan toiminnan yhtenäisyys. Työväenpuolueiden vastuu on mittaamattomasti kasvanut, tilanne vaatii niiltä vakavasti yhteisiä ponnistuksia, muuten taantumus raivaa itselleen kapitalistisissa maissa tien julmaan diktatuuriin ja uusiin sotaseikkailuihin.

Tehdessään toiminnan yhtenäisyyden kipeästi välttämättömäksi taistelu rauhan ja demokratian puolesta samalla helpottaa sopimukseen pääsyä työväenpuolueiden kesken. Luonteeltaan yleisdemokraattisista kysymyksistä niiden on helpompi päästä sopimukseen, sillä yksikään työväenpuolue ei voi olla hyökkäyssodan tai fasismin puolella. Niiden kysymysten piiri, joissa nyt voidaan ja pitää saada aikaan työväenjärjestöjen yhteistoimintaa, on siis huomattavasti laajentunut. Perintötavaksi käyneiden

vaatimusten — palkankorotuksen, työpäivän lyhentämisen yms.— lisäksi on nykyisin olemassa vielä yksi pohja toiminnan yhtenäisydelle: taistelu yleisdemokraattisten vaatimusten puolesta.

Työväenluokan toiminnan yhtenäisyydellä olisi valtava vaikutus koko ihmiskunnan kohtaloa koskevien ongelmien ratkaisuun. Koko maailmassa on yhteensä 83 kommunistista puoluetta, joiden riveissä on tällä hetkellä yli 33 miljoonaa jäsentä. Kapitalistisessa maailmassa on 70 kommunistista puoluetta, joihin kuuluu 4,5 miljoonaa jäsentä. Sosialistiseen Internationaaleen kuuluu virallisten tietojen mukaan 39 sosialistista puoluetta ja ryhmää, joissa on noin 10 miljoonaa jäsentä (näistä 6 miljoonaa Englannin labour-puolueen jäsentä). Maailman ammattiyhdistysten liiton ja Vapaiden ammattiliittojen kansainvälisen liiton riveissä lasketaan olevan kaikkiaan yli 160 miljoonaa jäsentä. Ei ole vaikea kuvitella, mikä merkitys rauhan ja demokratian asialle olisi kaikkien näiden puolueiden ja järjestöjen toiminnan yhtenäisyydellä ja yhteistyöllä. Jos esimerkiksi Englannin labour-puolue, Saksan sosialidemokraattinen puolue, Ranskan, Belgian ja Itävallan sosialistiset puolueet sekä Skandinavian maiden sosialidemokraattiset puolueet sopisivat yhtenäisestä toiminnasta Neuvostoliiton, Kiinan ja kaikkien kansandemokratian maiden kommunististen puolueiden sekä Italian, Ranskan, Suomen, Intian, Indonesian, Brasilian ja muiden kapitalististen maiden kommunististen puolueiden kanssa, niin voitaisiin olla varmoja siitä, että taantumuksen ja sodan voimat taltutettaisiin ja takeet yleisen rauhan säilymisestä kasvaisivat moninkertaisiksi.

Työväenpuolueiden yhteistyö tekisi helpommaksi kaikkien rauhantahtoisten ja demokraattisten voimien yhteenliittymisen. Työläisten yhtenäisyys muodostaisi koko demokratian yhtenäisen toiminnan perustan.

2. Kuka jarruttaa työväenluokan toiminnan yhtenäisyyden aikaansaamista

Vastaukseksi kommunistien vakuuttaviin perusteluihin toiminnan yhtenäisyyden puolesta sosialidemokraattisten puolueiden virallinen johto esittää useita perusteluja, joihin monet sosialistit vielä toistaiseksi uskovat.

Yhtenäisyyden vastustajien verukkeita Kommunistien ehdotukset yhteisrintamasta — selittävät sosialidemokratian johtajat — eivät ole muuta kuin manööverinä, oveluutta; itse asiassa kommunistit eivät suinkaan huolehdi työväenluokan eduista, vaan ahtaista puolue-eduista: he tahtovat saada mahdollisimman paljon työläisiä riveihinsä.

Tämä on niiden vaikuttimien täydellistä vääristelyä, joita kommunistit pitävät ohjenuoranaan. Tosiasiassa kommunistit yhtenäisyyden puolesta taistellessaan lähtevät itse työtätekevien,

heidän joukossaan myös sosialistisiin puolueisiin kuuluvien tai niiden kannattajien etujen pohjalta. Sillä kun työläiset toimivat yksimielisesti ja ehein rivein, niin siitä voittavat he kaikki yhdessä ja jokainen erikseen. Tämä on selvää jopa sellaisellekin proletaarille, joka ei ole luokkatietoinen.

Sosialidemokraattien olisi jo aikoja pitänyt vakuuttautua siitä, että kommunistit ehdottavat toiminnan yhtenäisyyden politiikkaa ehdottomasti rehellisin aikein, työväenluokan puolueelle ominaisella vilpittömyydellä ja vakavuudella. Tätä politiikkaa noudattaessaan kommunistit eivät suinkaan pidä ohjeenaan hetkellisiä laskelmia. He ovat varmoja siitä, että yhtenäisyys on työtätekeville tarpeen tänä päivänä, jolloin työväenliike ja koko edistyksellinen ihmiskunta käyvät taistelua rauhan ja demokration puolesta, ja että se on vielä enemmän tarpeen työtätekeville huomispäivänä, jolloin monissa maissa nousee esiin sosialismin rakennustyön tehtävä. Näin pitkälle tähtäävä politiikka ei voi alentua pikkuviekkauteen. Kommunististen puolueiden koko käytännöllinen toiminta todistaa vakuuttavasti, ettei ehdotus toiminnan yhtenäisyydestä ole heidän puoleltaan suhdanteeseen mukautumista, vaan ilmaus vakaasta poliittisesta linjasta, jonka on sanellut huolehtiminen kaikkien työtätekevien elin-
eduista.

Kommunistit eivät ole ainoat, jotka myöntävät, että yhtenäisyys on käynyt pakottavaksi välttämättömyydeksi. Näin ajattelevat myös monet ei-kommunistiset työväenliikkeen edustajat. Esimerkiksi Belgian sosialistisen puolueen vanha toimihenkilö, entinen pääministeri, professori Camille Huysmans lausui Neuvostoliitossa v. 1956 vierailtuaan: „Minua, vanhaa sosialistia, joka vuosikausia olin Leninin ja hänen vaimonsa Krupskajan ystävä, tämä kaikki on syvästi liikuttanut. Tunsin Leninin ajatukset ja hänen ansionsa. Pidin virheenä väliemme rikkoutumista, joka tapahtui vuonna 1917. Mutta tämä kaikki on menneisyyttä, enkä tahdo soimata ketään mistään, tahdon vain kaikin voimineni auttaa palauttamaan työväenluokan yhtenäisyyden Euroopassa.”

Erityisen arvokkaita ovat työväenliikkeen tunnetun veteraanin Otto Buchwitzin johtopäätökset, joihin hän on tullut kirjassaan „50 vuotta Saksan työväenliikkeen toimitsijana”. Otto Buchwitz, entinen kutoja, kuului vuodesta 1898 vuoteen 1946 Saksan sosialidemokraattiseen puolueeseen ja oli monien vuosien ajan valtiopäivien jäsen. Hän kirjoittaa kirjassaan: „Ottakoon nuori sukupolvi oppia historiasta ja tajutkoon, että voimakas työväenliike kantaa toiminnastaan vastuun paitsi oman luokkansa lisäksi vielä koko kansan, koko ihmiskunnan edessä. Että asia on näin, sen todistaa Saksan työväenliikkeen historia. Jos se olisi ollut yhtenäinen taistelussa fasismia vastaan, ei Hitler olisi voinut päästä valtaan. Ilman Hitleriä ei olisi ollut sotaa eivätkä miljoonat koko maailman nuoret miehet olisi joutuneet mene-

mään kuolemaan suuruudenhulluuden riivaamien rikollisten tähden, imperialistien ja monopolistien tähden.”

Toukokuun tapahtumien aikana Ranskassa v. 1958, jolloin taantumus tahtoi yhdellä iskulla haudata tasavallan ja pystyttää fasistisen komennon, kaikki vilpittömät demokraatit tunsivat erityisen painavasti toiminnan yhtenäisyyden tarpeellisuuden. „Olen ollut sosialistisen puolueen riveissä 30 vuotta”, lausui silloin sosialistisen puolueen huomattava toimihenkilö Tanguy-Prigent, „ja olen syvästi vakuuttunut siitä, että tasavallan puolustaminen vaatii maan kaikkien työtätekevien joukkojen yhteisiä ja päättäviä toimenpiteitä”.

Kokemus osoittaa, että toiminnan yhtenäisyydestä voittavat kaikki työväenpuolueet eivätkä yksin kommunistit. Esimerkiksi noin 750.000 jäsentä käsittävän Italian sosialistisen puolueen arvovalta ja vaikutus eivät ole suinkaan kärsineet siitä, että se on ollut yhteistyössä kommunistisen puolueen kanssa, vaan ne ovat päinvastoin lujittuneet tämän yhteistyön ansiosta. Tämän ovat aikoinaan myöntäneet nekin sosialistisen puolueen johtajat, jotka myöhemmin oikeistoainesten painostuksesta alkoivat luopua yhteistyöstä kommunistien kanssa. Yhtenäisyyden ansiosta molemmat puolueet — kommunistinen ja sosialistinen — saavuttivat suurta menestystä vaaleissa. Yhtenäisyys teki niille mahdolliseksi saada sodan jälkeen hyväksytyksi demokraattisiin periaatteisiin pohjautuvan perustuslain. Eniten tästä yhteistyöstä on voittanut Italian työväenluokka.

Toinen yhtenäisyyden vastustajien mieliväite on se, ettei sosialidemokraateilla ja kommunisteilla ole mitään yhteistä. „Sosialismilla ja kommunismilla ei ole mitään yhteistä...”, kirjaimellisesti näin sanotaankin päätöksessä, jonka Sosialistisen internationaalen toimisto hyväksyi huhtikuun 7 päivänä 1956 vastauksena NKP:n XX edustajakokouksen yhteistyökehotukseen.

Tämän väitteen valheellisuuden paljastavat kuitenkin objektiiviset todistajat sosialistien omasta keskuudesta. Niinpä Englannin labour-puolueen tunnettu teoretikko professori G. Cole kirjoitti Sosialistisen internationaalen lausunnon julkaisemisen jälkeen: „En kiellä sitä, että on olemassa vakavia ja syvällisiä eroavuuksia Sosialistiseen internationaaleen kuuluvien sosialidemokraattisten ja työväenpuolueiden kannattamien oppien sekä niiden oppien välillä, joita kommunistiset puolueet kannattavat... Mutta olisi pelkkää lorua väittää, ettei edes näillä kahdella ryhmällä olisi *mitään* yhteistä”.

Professori Cole osoitti edelleen, että kommunistien ja sosialistien näkökannat lankeavat yhteen ainakin neljässä kohdassa: 1) kommunisteille ja sosialisteille on yhteistä vakaa käsitys siitä, että tärkeimpien tuotannonvälineiden tulisi olla kollektiivisessä omistuksessa ja että niitä olisi käytettävä koko yhteiskunnan etujen mukaisesti, ts. että kapitalismin tilalle on tuleva

sosialismi; 2) kummatkin pyrkivät luomaan yhteiskunnan, jossa tulee olemaan korkea elintaso, mitä laajimmat mahdollisuudet opiskeluun, terveydensuojeluun, sosiaalihuoltoon jne.; 3) heidän käsityksensä yhtyvät siinä, ettei kenelläkään ole oikeutta elää toisten ihmisten työn kustannuksella, ts. ettei saa olla riistoa; 4) sekä kommunistit että sosialistit ovat vakuuttuneita siitä, että uuden yhteiskunnan rakentaminen on työväenluokan tehtävä.

Ideologisista erimielisyyksistä huolimatta yhteistyön myöntävät mahdolliseksi myös eräät Ranskan sosialistisen puolueen toimihenkilöt. Tämän puolueen Johtavan komitean jäsen Albert Gazier kirjoitti v. 1955 Neuvostoliitossa vierailtuaan: „Ne perustavat eroavuudet, jotka erottavat bolševistisen sosialismin siitä yhteiskunnasta, johon demokraattinen sosialismi pyrkii, eivät millään muotoa saa estää meitä taistelemasta kansojen lähentymisen, rauhanomaisen rinnakkainolon ja kansainvälisen yhteistyön puolesta”.

Epäilemättä kaikissa näissä lausunnoissa heijastuu sosialististen puolueiden hyvin monien jäsenten käsitys, joiden mieltä työväenliikkeen kohtalo askarruttaa.

Kommunistit tulevat ehdottomasti vaatimaan itselleen johtavaa asemaa jokaisessa yhteisessä esiintymisessä, sanelemaan ja määräälemään, yhtenäisyyden vastustajat väittävät edelleen.

Kokemus osoittaa kuitenkin toista. Yhteisrintaman toteuttamisen käytäntö Italiassa ja muissa maissa osoittaa, että kommunistit pyrkivät vilpittömästi perehtymään liittolaistensa näkökantoihin ja että he ovat luottamuksen arvoisia liittokumppaneita. Kommunistit eivät lainkaan pyri siihen, että vain he olisivat aina yhteisen toiminnan alkuunpanijoina ja johtajina ja että sosialistien tehtäväksi jäisi vain seurata heitä. Kommunistit ovat valmiit kannattamaan mitä tahansa jonkin sosialidemokraattisen järjestön järkevää ehdotusta, kunhan se vain on työtätekevien etujen mukaista. Vaaleissa kommunistit usein luopuvat sosialistien hyväksi asettamasta omia ehdokkaitaan eri vaalipiireissä, jotta yhdessä aiheutettaisiin tappio taantumuspuolueiden edustajille.

Kommunistit ehdottavat, että yhdessä laadittaisiin ohjelma yhteistyölle, esitettäisiin se jäsenjoukkojen arvioitavaksi ja yhdessä muotoiltaisiin ne vaatimukset, jotka saavat joukkojen suurimman kannatuksen. On aivan ilmeistä, että mikäli sosialistit hyväksyvät ehdotuksen toiminnan yhtenäisyydestä, heillä on täysi mahdollisuus tarkistaa käytännössä kommunistien vilpittömyys.

Kun yhtenäisyyden vastustajat ovat käyttäneet loppuun kaikki vastaväitteensä, he ryhtyvät pelottelemaan sosialistien rivimiehiä sillä, että yhteisrintaman voiton jälkeen kommunistit muka tekevät selvän sosialisteista. He vetoavat tällöin Venäjän menševikkien kohtaloon. Mutta pitää muistaa, minkälaiset olivat silloin historialliset olosuhteet Venäjällä: suurin osa menševikeis-

tähän liittoutui valkokaartilaisten kanssa ja kannatti aseellista taistelua Neuvostovaltaa vastaan.

Toisenlaisessa historiallisessa tilanteessa on käynyt toisin. Euroopan kansandemokratian maissa on sosialististen puolueiden jäsenten perusjoukko liittynyt työväenluokan yhtenäisten puolueiden riveihin, ja monet sosialististen puolueiden entisistä johtajista hoitavat nykyään tärkeitä valtion toimia.

Nykyisessä tilanteessa, jolloin ovat muodostuneet entistä suotuisimmat edellytykset työväenluokan voitolle, kommunistit ja sosialistit voivat hyvinkin päästä sopimukseen paitsi taistelussa sodan uhkaa vastaan ja demokratian puolustamiseksi myös yhteisessä taistelussa sosialismin puolesta. Maissa, joissa toimivat historiallisesti muodostuneet sosialidemokraattiset puolueet, kommunistit pyrkivät siihen, että nämä puolueet eivät ainoastaan ottaisi osaa vallan valtaamiseen työväenluokalle vaan ottaisivat myös suorittaakseen osan ponnistuksista sosialismin perusteiden luomiseksi ja osallistuisivat sosialistisiin hallituksiin.

Näin ollen ainoakaan kommunistien ja sosialistien toiminnan yhtenäisyyttä vastaan esitetyistä perusteluista ei kestä arvostelua. Mitään voittamattomia esteitä heidän yhteistyölleen ei ole. Yhteistyön puuttuminen ei johdu siitä, ettei sosialistien ja kommunistien välillä olisi mitään yhteistä, eikä siitä, että kommunistit uhkaisivat ryhtyä vainoamaan sosialisteja. Kommunistit ja sosialistit voisivat helposti löytää yhteisen kielen, ellei kapitalistinen taantumus estäisi sitä.

Antikommunismi
taantumuksellisten
hajottajien tunnuksena

Todellinen vaikutin, joka ohjaa monia Sosialistisen internationaalen johtohenkilöitä, on heidän *antikommunisminsa*, heidän kommunistivihansa. Eikä tässä ole

lainkaan kysymys siitä, että he ovat reformisteja eivätkä sen tähden voi olla yhteistyössä kommunistien, vallankumouksellisen ideologian edustajien kanssa.

Ne reformistit, jotka vakavasti pyrkivät vaikkapa pieniinkin työläisten hyödyksi koituviin reformeihin, käsittävät, että menestyksen saavuttamiseksi tarvitaan kaikkien työväenjärjestöjen yhteisiä ponnistuksia. Heidän liepeistään pitelevät kuitenkin tavallisesti kiinni kovapäiset hajottajat, jotka ovat tehneet itselleen ammatikseen kahtiajaon säilyttämisen työväenliikkeessä. Tämä on nykyisessä porvarillisessa yhteiskunnassa osoittautunut sangen edulliseksi puuhaksi kaikkein taitavimmille kiipeilijöille reformististen ammattiliittojen ja sosialidemokraattisten puolueiden johtajien joukosta. Tämän alan specialistit (sellaiset kuin Meany ja Brown Amerikassa, Spaak Belgiassa, Guy Mollet Ranskassa, Pollack Itävallassa, Tanner Suomessa) ovat soveltaneet surullisen kuuluisan „kylmän sodan” menetelmiä työväenliikkeeseen. He esiintyvät aina antikommunismien lipun alla, vaikka tietävät mainiosti, että tämä nuhraantunut lippu

palvelee — ja on monasti palvellut — kaikkein pimeimmän taantumuksen tarkoitusperiä sen pyrkiessä hajottamaan *kaikenlaisen* demokraattisen ja sosialistisen liikkeen voimia sekä tekemään siitä vähitellen lopun.

Kommunistinvihassaan he eivät jää vähääkään jälkeen hurjimmistakaan taantumismiehistä vallassa olevien luokkien keskuudesta. Tämän vihan sokaisemina he mieluummin luopuvat puolustamasta työtätekevien välttämättömiä vaatimuksia kuin suostuvat toimimaan yhdessä kommunistien kanssa. Kun tällaiset antikommunismien apostolit joutuvat valinnan eteen — joko olla yhteistyössä kommunistien kanssa tai päästää taantumukselliset valtaan, he epäröimättä pitävät jälkimmäistä parempana. „Mieluummin de Gaulle kuin kansanrintama” — tämä oli Ranskan sosialistisen puolueen johtajan Guy Mollet'n kanta toukokuussa 1958, kun hän meni taantumukselliseen hallitukseen rinnan fasistimielisten ainesten kanssa.

Onneksi ei yhtenäisyyden vannoutuneita vihollisia ole niin paljon työväenliikkeessä, että heitä olisi mahdotonta eristää. Mutta toistaiseksi he istuvat vielä sitkeästi reformistisen liikkeen harteilla, koska taantumusporvaristo tukee heitä kaikin voimin.

Hajottajien toiminnan vertailu porvariston hallitsevien piirien politiikan kanssa tuo selvästi näkyviin heidän menettelynsä pontimet. Ei ole vaikea havaita, että oikeistososialistit tuovat työväenliikkeeseen samoja menetelmiä, joita imperialistiset piirit käyttävät taistelussaan Neuvostoliittoa ja koko sosialistista leiriä vastaan. Hyökkäyshaluiset piirit lietsovat „kylmää sotaa” SNTL:ää vastaan, ja Sosialistisen internationaalien johtajat levittävät sitä työväenliikkeeseen. Imperialistit kehottavat „Atlantin solidaarisuuteen” kommunisminvastaista taistelua varten, ja sosialidemokratian oikeistijohtajat kehottavat samaan. Lännen siirtomaavallat vannottavat Idän sorrettuja kansoja „odottamaan” vapautustaan „yhtenäisyyden” nimessä taistelussa „kommunismien uhkaa” vastaan, ja sosialistien oikeistijohtajat tuomitsevat siirtomaakansojen kansallisen vapausliikkeen eivätkä kaihdakaan aseiden käyttöä, kuten „sosialisti” Guy Mollet'n johtama Ranskan hallitus ei kaihtanut käyttöä aseita Egyptin kriisin aikana v. 1956.

Lyhyesti sanoen työväenliikkeessä toimivat „kylmän sodan” propagandistit ovat *hyökkäyshaluisen, imperialistisen porvariston etujen ajajia työtätekevien riveissä*. Heidän kauttaan imperialististen valtioiden hallitsevat piirit pyrkivät ikuistamaan työväenliikkeen hajaannuksen. Antikommunismien konkareilla ei itse asiassa ole mitään muuta kantaa kuin hajotustyö — „uudistukset” ovat heille vain kullissitarvikkeita asioihin perehtymättömien ihmisten pettämiseksi.

Kun tämä petos tulee näkyviin ja joukot alkavat kääntyä pois oikeistososialidemokraattien joukkoon lukeutuvista sotaisista antikommunisteista, nämä turvautuvat kiertoliikkeisiin. Useim-

miten yritetään kuvata sosialidemokratia jonkinlaiseksi „kolmanneksi voimaksi”. Sanoilla taiteillen Sosialistisen internatioonaalen oikeistojohtajat vakuuttavat, etteivät he muka asetu kansainvälisissä asioissa kenenkään puolelle, vaan esittävät erotuomarin osaa Lännen ja Idän välillä. Samaa riippumatonta „kolmatta tietä” he muka kulkevat myös sisäpolitiikan alalla esiintyen niin äärimmäistä taantumusta kuin kommunistejakin vastaan.

Mutta se, joka antaa kannatuksensa puheille „kolmannesta voimasta”, peittää joko itseään tai muita. Mitään keskitietä, „kolmatta” tietä porvariston ja proletariaatin, taantumuksen ja demokratian välillä ei todellisuudessa ole olemassa. Oikeistososialidemokraatit itse todistavat tämän havainnollisesti ollessaan faktillisesti yhteistyössä porvariston taantumuspiirien kanssa. Parhaat „kolmannen voiman” kannattajista päätyvät aikaisemmin tai myöhemmin myöntämään, että toiminnan yhtenäisyys kommunistien kanssa on välttämätön. Siten saavat jälleen vahvistuksen V. I. Leninin sanat, että politiikassa ei voida välttää valintaa kapitalistien ja työväenluokan välillä ja että „jokainen yritys jonkin kolmannen muodostamiseksi johtaa siihen, että ihmiset luisuvat puolelle tai toiselle, vaikka he olisivatkin täysin vilpittömiä”².

„Kolmannen voiman” saarnaajat yrittävät kosiskella sekä työläisiä että kapitalisteja. Edellisille he lupaavat taistella kapitalismia vastaan, jälkimmäisille puolustaa heitä kommunismia vastaan. Tällä perusteella he vaativat uutta „luottoa” sekä edellisiltä että jälkimmäisiltä. Mutta avatessaan „luoton” oikeistososialidemokraateille kapitalistit vaativat, että he siinä paikassa maksaisivat sen takaisin tehostamalla hyökkäyksiä kommunismia vastaan. Työväenluokka sitä vastoin odottaa tehostuvaa taistelua kapitalististen monopolien mielivaltaa vastaan. Mutta koska poliittiset keinottelijat eivät voi maksaa kerrallaan kahta vekseliä, heitä kohtaa väistämätön vararikko. Ei ole sattuma, että „kolmannen voiman” teoriat eivät ole saaneet laajaa vastakäikua joukkojen keskuudessa ja että niitä muistetaan yhä harvemmin.

Antikommunismien taantumuksellinen politiikka ei suuntaudu yksinomaan työväenluokan vallankumouksellista etujoukkoa, vaan kaikkia työtätekeviä ja demokraatteja vastaan. Tosin taantumukselliset aluksi levittävät sellaisia harhakäsityksiä, että vainot ja rajoitukset olisi tähdätty vain kommunisteja vastaan eivätkä koskisi työväen- ja demokraattisen liikkeen muita osastoja. Mutta heti kun työtätekevät tarttuvat tähän onkeeseen ja luopuvat vastustamasta kommunisteja vastaan suunnattuja toimenpiteitä, taantumusporvaristo jo aloittaa seuraavat „operaation” vaiheet ulottaen vainokamppailun sosialidemokraattisiin puolueisiin, ammatillisiin järjestöihin ja jopa liberaalisiin porvarillisiin liikkeisiin ja järjestöihin.

Kysymykseen, kuka häiritsee työväenliikkeen toiminnan yhtenäisyyttä, voi näin ollen olla vain yksi vastaus: sitä häiritsee *kapitalistinen taantumus, hallitseva monopolipääoman harvinaiselta. Sen etujen mukaisesti toimivat työväenjärjestöjen huipuilla antikommunismien propagandistit ja „kylmän sodan” järjestäjät, jotka nimittävät itseään työväenliikkeen toimihenkilöiksi. Perustelut, joita he esittävät yhtenäisyyttä vastaan, eivät ilmaise heidän todellisia vaikuttimiaan, vaan peittävät niitä.*

Työväenliikkeen riveissä toimivat hajottajat saavat kapitalististen monopolioiden ja hallitusten taholta laajaa tukea. Aktiivisimmille oikeistososialidemokraateille annetaan edullisia virka-asemia. Esimerkiksi Saksan sosialidemokraattisen puolueen 410 johtavaa toimihenkilöä hoitaa 929 korkeasti palkattua virkaa suurissa länsisaksalaisissa yhtiöissä ja -pankeissa. 65 sosialistista toimihenkilöä on johtajina Mannesmannin, Klöcknerin, Kruppin, Flickin ym. konserneissa. Näiden johtajien palkat nousevat 100.000—150.000 markkaan vuodessa. Itävallassa on kansallistettujen tuotantolaitosten 600 johtajasta 400 sosialistisen puolueen jäseniä. Tämän puolueen johdon 25 jäsenestä on 12 valtion tai yksityisten yritysten johtajia, ja jokainen heistä saa 500.000 šillingiin saakka vuodessa. Benedikt Kautsky (Karl Kautskyn poika), Itävallan sosialistisen puolueen ideologi ja ohjelman laatija, hoitaa suuren Kreditanstalt-pankin pääjohtajan sijaisen, Elin-konsernin hallintoneuvoston ja Itävallan kansallispankin pääneuvoston jäsenen virkoja.

Kun sosialistien oikeistojohtajista tulee hallitusten jäseniä, monopolipääoma toisinaan sallii heidän tyydyttää joitakin työtätekevien vaatimuksia. Suurmonopolit tekevät myönnytyksiä, koska niille ei kuitenkaan jää muuta ulospääsyä työtätekevien painostuksen tähden, mutta sillä tavalla, että nämä myönnytykset lujittaisivat sosialistien asemaa kommunisteja vastaan. Heti ensimmäisessä sopivassa tilaisuudessa ne ottavat itselleen korvauksen korottamalla hintoja tai muilla keinoin. Samanlaista taktiikkaa kapitalistiset piirit noudattavat rohkaistessaan oikeistososialidemokraattien vaikutuksen alaisina olevia ammatillisia järjestöjä ja vainotessaan vasemmistolaisia ammatillisia järjestöjä. Tunnettua esimerkiksi on, että USA:n valtiondepartementti on laajassa mitassa käyttänyt Amerikan ammattiliittojen taantumuksellista huippukerrosta kansainvälisen ammatillisen liikkeen hajottamiseen.

Tämä on syy, miksi työväenluokan toiminnan yhtenäisyyttä ei voida saada aikaan vain neuvotteluilla ja sopimuksilla. Se vaatii aktiivista taistelua taantumuspörvariston ja sen työväenliikkeessä toimivien asiamiesten vehkeilyjä vastaan. Taistelu työväenluokan toiminnan yhtenäisyyden puolesta on tärkeä ja erottamaton osa työtätekevien koko taistelusta monopolipääomaa ja imperialismia vastaan.

3. Tiet työväenliikkeen toiminnan yhtenäisyyden aikaansaamiseen

Työväen joukot haluavat yhtenäisyyttä

Oikeistolaisten hajotustoiminnasta huolimatta työläisten joukkojen keskuudessa kasvaa pyrkimys yhtenäisyyteen. Tämä ilmenee mitä moninaisimmissa muodoissa. Kun esimerkiksi Ranskan, Italian, Englannin, Belgian ja muiden maiden monissa tuotantolaitoksissa valmistellaan lakkoa, kaikki työläiset ottavat halukkaasti vastaan kehotuksen yhteistoiminnasta, ja niihin perustetaan yhtenäisiä lakkokomiteoita, joihin kuuluu kommunisteja, sosialisteja ja katolilaisia. Samaa todistavat myös monet tapaukset, joissa sosialistinen työväki vastoin puolueensa johdon kieltoa äänesti vaaleissa kommunistien ehdokkaita.

Pyrkimys yhtenäisyyteen kasvaa sitä mukaa kuin imperialististen hallitusten nykyisen vaarallisen politiikan seuraukset tulevat näkyviin. Levottomuus ja huoli kasvavat sosialististen työtätekevien keskuudessa. Tämä pakottaa sosialidemokraattisten puolueiden johtajat luovimaan, turvautumaan erilaisiin temppuihin ja joskus suorastaan myöntymäänkin sosialististen rivimiesten vaatimuksiin.

Englannin labour-puolue, Länsi-Saksan ja Skandinavian maiden sosialidemokraattiset puolueet, Japanin ja muiden Aasian maiden sosialistit tuomitsivat englantilais-ranskalais-israeliläisen hyökkäyksen Egyptiä vastaan. Ne lausuiivat tuomionsa myös Libanoniin ja Jordaniaan v. 1958 tehdyn imperialistisen hyökkäyksen johdosta. Saksan sosialidemokraatit ovat lausuneet vastustavansa Bundeswehriin varustamista atomiaseilla. Sosialistinen internationaale on monta kertaa ilmoittanut kannattavansa Kiinan Kansantasavallan hyväksymistä YK:hon. Internationaalen neuvosto on esittänyt vaatimuksen ydinkokeiden lopettamisesta.

Tietenkin on Sosialistisen internationaalen johtajien sanojen ja tekojen välillä aina ollut valtavan suuri ero. Siitä huolimatta nämä päätökset heijastavat sosialidemokraattisten rivijäsenten mielialoja. Tietyt edistysaskeleet, joita sosialidemokraattinen liike on ottanut, tekevät helpommaksi toiminnan yhtenäisyyden aikaansaamisen työtätekevien kesken, vaikka sosialidemokratian oikeistojohtajat vastustavat sitä vanhaan tapaan.

Suurin kokemus kommunistien ja sosialistien yhteistyöstä on koottu taistelussa työtätekevien taloudellisten etujen puolesta. Esimerkkejä yhteistoiminnasta tällä alalla on monissa kapitalistisissa maissa. Suurta menestystä ovat viime vuosina saavuttaneet Italian, Ranskan, Argentiinan, Japanin ja muiden maiden työläiset ja työtätekevät käydessään lakkotaistelua yhteisen ja yhteisesti sovitun toiminnan pohjalla. Lakkoihin osallistuneiden lukumäärä on usein ollut laskettavissa sadoissa tuhansissa ja miljoonissa.

Yhteistyö poliittisissa kysymyksissä on tuottanut näkyvimpiä tuloksia Italiassa, Japanissa, Suomessa, Chilessä ja eräissä muissa maissa. Taistelussa Saksan imperialismin jällevarustamista vastaan ja atomiaseiden kiellon puolesta monet kapitalististen maiden kommunistiset puolueet ovat usein esiintyneet yhteisen sopimuksen mukaisesti sosialististen puolueiden paikallisten järjestöjen kanssa.

Hedelmällisen yhteistyön kokemuksen saivat ensimmäisen sodanjälkeisen vuosikymmenen aikana Italian kommunistinen ja Italian sosialistinen puolue. Vuoden 1934 sopimuksen solmimishetkestä lähtien kumpikin puolue esiintyi sisä- ja ulkopolitiikan peruskysymyksissä yhteisen sopimuksen mukaisesti ja aiheutti monia tappioita taantumuksen voimille. Sen tähden on yksipuolinen yhteistoimintasopimuksen irtisanominen, jonka oikeisto-siipi sai ajetuksi lävitse sosialistisen puolueen edustajakokouksessa 1958, selvästi ristiriidassa elämän vaatimusten ja tämän puolueen rivijäsenten mielialojen kanssa. Kaiken sen jälkeen, mitä Italian kommunistit ja sosialistit ovat yhdessä kokeneet, yhteistoiminnan puuttuminen heidän väliltään voi olla vain väli-aikaista.

Menestyksellisesti sujuu työväenpuolueiden yhteistyö Japanissa sen jälkeen, kun tällä alalla aikaisemmin tehdyt lahkolaismaiset virheet on korjattu. Vuoden 1960 keväällä ja kesällä alkaneessa sankarillisessa taistelussa japanilais-amerikkalaista sotilaallista sopimusta vastaan kommunistit ja sosialistit esiintyivät yhdessä, johtaen mukanaan Japanin kansan laajoja joukkoja. Hyvä kokemus yhteisrintamapolitiikan toteuttamisesta on saatu Chilessä. Keväällä 1956 kommunistinen ja sosialistinen puolue, sosialistinen kansanpuolue ja muut demokraattiset puolueet muodostivat siellä Kansan toimintarintaman, jolla on vahvat asemat parlamentissa ja koko maassa.

Toiminnan yhtenäisyyttä alhaalta päin toteutettaessa käytäntö on synnyttänyt sodanjälkeisellä kaudella monia uusia järjestömuotoja — „sisäiset valiokunnat” Italian tuotantolaitoksissa, „yhtenäisyyskomiteat” Ranskassa, „ammattillisen yhtenäisyyden ryhmät” Itävallassa, „yhtenäisyysneuvostot” ja ammattiliittojen väliset valiokunnat Brasiliassa jne.

Taistelu kansainvälisen työväenliikkeen yhtenäisyyden puolesta on astunut uuteen vaiheeseen sen jälkeen, kun NKP:n XX edustajakokous viittasi tällä alalla avautuviin uusiin mahdollisuuksiin. Niin arvovaltaisen kommunistisen puolueen kuin NKP:n esittämä kehoitus yhteistyöhön herätti laajaa vastakaikua sosialidemokraattisten joukkojen keskuudessa. Pian oli Sosialistisen internationaalen pakko käsitellä kysymystä suhteista kommunisteihin. Toiminnan yhtenäisyyden rikkomisesta ja „kylmän sodan” jatkamisesta työväenliikkeessä kiinnostuneet ainekset sanelivat internationaalen kielteisen päätöksen, mutta

eräät sosialistiset puolueet ottivat ensimmäisen kosketuksen NKP:hen.

Vuosina 1956—1958 NKP:n KK teki uuden aloitteen lähettämällä yhteistoimintaan rauhan puolustamiseksi kehottavat kirjeet Italian, Ranskan, Saksan, Ison Britannian, Norjan, Tanskan, Belgian, Hollannin ja Itävallan sosialistisille puolueille.

Valitettavasti yhtenäisyyden asia edistyy toistaiseksi vielä hitaasti eikä niissä mittasuhteissa, joita nykyinen kansainvälinen tilanne vaatii. Yhä vielä tuntuvat jäljet menneeltä kaudelta, jolloin työväenluokan eri ryhmien väliset suhteet olivat hyvin kireät. Yhtenäisyyden hyväksi vaikuttavat kuitenkin alituiset tekijät, jotka ovat hajottajien vehkeilyjä voimakkaampia. Niistä on tärkein yhä laajempien työläiskerrostojen kasvava pyrkimys yhtenäisyyteen.

Oikea suhtautuminen sosialistiseen työväkeen Olisi tietenkin väärin asettaa kaikki toiveet vain yhtenäisyyttä kohti suuntautuvaan joukkojen vaistovaraiseen liikkeeseen. Kuten kommunististen puolueiden johtavat elimet ovat usein osoittaneet, moni seikka riippuu tässä kommunisteista itsestään, niistä menetelmistä, joilla he toteuttavat yhteistoiminnan politiikkaa.

Ensimmäinen seikka, jolla tässä asiassa on ratkaiseva merkitys, on oikea suhtautuminen sosialistiseen työväkeen. Kommunistien suuttumus eräiden sosialidemokratian johtajien alituisen petosten johdosta on ymmärrettävää, mutta se ei anna aihetta lukea kaikkia sosialisteja „imperialistien asiamiesten” joukkoon ja luopua kosketuksista ja toverillisesta mielipiteiden vaihdosta heidän kanssaan. Hyökkäilyt järjestään kaikkia sosialisteja vastaan koituvat hyödyksi vain työväenluokan yhtenäisyyden todellisille vihollisille.

Sodanjälkeinen ajanjakso on osoittanut, että sosialidemokraattisen liikkeen sisällä tapahtuu mutkallisia rajankäyntiprosesseja. Miltei kaikissa sosialistisissa puolueissa on enemmän tai vähemmän voimakkaita, joskin usein muotoutumattomia vasemmistolaisia virtauksia. Esimerkiksi Englannin labour-puolueessa ilmenee jokaisessa vakavassa tapahtumien käänneessä kotimaassa tai kansainvälisellä näyttämöllä erimielisyyksiä puolueen paikallisten järjestöjen ja huippujen välillä.

Useissa sosialidemokraattisissa puolueissa asia on kehittynyt oikeisto- ja vasemmistososialistien jakautumiseen itsenäisiksi puolueiksi (Italia, Japani, Itävalta, Intia, Israel). Myöhemmin eräät niistä ovat jälleen sulautuneet yhdeksi puolueeksi, mutta erimielisyydet oikeisto- ja vasemmistosiiven välillä eivät ole hävinneet. Tuore esimerkki jatkuvasta jakautumisesta sosialistien keskuudessa on Ranskan sosialistisen puolueen kahtiajako, jonka seurauksena Guy Mollet'n kanssa välinsä rikkoneet ryhmittymät ovat perustaneet oman autonomisen puolueensa.

Käytäntö osoittaa kuitenkin, että hajaannukset sosialistien keskuudessa ja vasemmistosiiiven erkaneminen eivät monessa tapauksessa aiheuta sosialidemokraattisten puolueiden politiikan muutosta. Monet sosialististen puolueiden rivijäsenet, nekään, jotka ovat tyytymättömiä oikeistojohdon kommunisminvastaiseen linjaan, eivät tahdo ottaa sellaista ratkaisevaa askelta kuin kahtiajakoa, koska he ovat tottuneet puolueeseensa ja pitävät arvossa sen perinteitä. Oikeistajohtajat käyttävät tätä ovelasti hyväkseen ja ovat edelleenkin määräävässä asemassa sosialistisissa puolueissa. Kommunisminvastaisen politiikan vararikko avaa kuitenkin loppujen lopuksi sosialististen rivijäsenten silmät. Aikaisemmin tai myöhemmin rehelliset sosialidemokraatit, jotka pysyvät uskollisina sosialismin lipulle, päätyvät ajatuksen, että on välttämätöntä muuttaa äärimmäisten oikeistoainesten harjoittamaa luonteeltaan porvarillista politiikkaa ja sittemmin myös poistaa nämä ainekset puoluejohdosta. Tällaisessa tapauksessa sosialidemokraattisen puolueen siirtyminen uusiin poliittisiin asemiin, jotka ovat työväenluokan etujen mukaisia, voi tapahtua ilman hajaannusta, mikä ehdottomasti on paras vaihtoehto.

Olipa asia miten tahansa, tämä kaikki on sosialidemokraattisten puolueiden sisäinen asia, joka on niiden itsensä ratkaistava.

Sosialistien vasemmistosiiپی voi kaikkien olosuhteiden vallitessa esittää osansa työväenliikkeen hajaannuksen voittamisessa. Vasemmistososialisteilla ilmenee usein poliittista epäjohtonmukaisuutta, mutta joka tapauksessa he ovat sosialidemokratian edistyksellisin osa. Tällä hetkellä heidän kannanottonsa ovat sisä- ja kansainvälisen politiikan monissa tärkeimmissä kysymyksissä työtätekevien etujen mukaisia. Monet vasemmistolaiset käsittävät työväenliikkeen hajaannuksen vahingollisuuden sekä toiminnan yhtenäisyyden tarpeellisuuden. Kommunististen puolueiden pyrkimyksenä on nykyään auttaa vasemmistolaisia vapautumaan antikommunististen hajottajien kylvämisestä ennakkoluuloista. Uhrautuvalla taistelullaan sodan uhkaa vastaan, puolustamalla työtätekevien ja myös niiden keskikerrosten elinotuja, jotka useimmiten muodostavat sosialidemokratian tukijoukon, kannattamalla auliisti jokaisen sosialistin aloitetta, joka on omiaan tuomaan hyötyä työväenluokalle, täyttämällä rehellisesti yhteistyöstä johtuvat velvoituksensa kommunistit todistavat silminnähtävästi olevansa luotettavia ystäviä ja liittolaisia.

Näin ollen edellytykset kommunistien yhteistyölle niiden sosialidemokraattisen liikkeen piirien kanssa, jotka ovat tajunneet välttämättömäksi toiminnan yhtenäisyyden, ovat täysin kypsyneet. Juuri tästä syystä kaikuvatkin niin ajankohtaisina ne toveri N. S. Hruštševin sanat, jotka hän tarkoitti sosialistiselle työväelle NKP:n XXI edustajakokouksen puhujalavalta: „Työ-

väenliikkeen kaikkien virtausten edustajien on tullut aika heittää syrjään antikommunismien temppuilijat, istuutua saman pöydän ääreen ja laatia kaikkien osapuolten hyväksyttävissä oleva työväenluokan yhteistoimintaohjelma työväenluokan etujen puolustamiseksi, rauhan puolustamiseksi”³.

Toiminnan yhtenäisyyden aikaansaamiseksi sosialistien kanssa kommunistit ovat tällöin valmiit siirtämään toiselle sijalle pahimmat kiistakysymykset. Kommunistiset puolueet noudattavat tässä suhteessa V. I. Leninin vanhoja, mutta aina oikeita neuvoja, jotka hän antoi jo vuonna 1922, kun suunniteltiin kolmen internationaalen — Kolmannen, Toisen ja „Kahden ja puolen” internationaalen konferenssia. Lenin, joka osallistui aktiivisesti konferenssin valmisteluun, neuvoi Kominternin valtuuskuntaa neuvotteluissa „asettamaan *vain* vähiten kiistanalaisia (kysymyksiä.— *Toim.*) tarkoituksena saada työväenjoukot vaikkapa osittaiseen yhteistoimintaan”. Hän kehotti „edustajiamme käyttäytymään ennakkoneuvottelussa äärimmäisen hillitysti *niin kauan kuin* ei ole menetetty toivoa tarkoituksen saavuttamisesta”⁴.

Toiminnan yhtenäisyyden aikaansaamiseksi sosialidemokraattien kanssa kommunistit eivät tänäkään päivänä kieltäydy tekemästä kompromisseja eivätkä välttämättömiä myönnytyksiä. Lahkolaisten mielestä tosin näyttää siltä kuin kommunisti kompromissiin suostuessaan alentaisi itsensä. Heillä riittää poliittista rohkeutta vain kantansa itsepintaiseen puolustamiseen olosuhteista ja hetken vaatimuksista riippumatta. Leniniläisessä mielessä rohkea on kuitenkin se, joka niin suuren asian kuin työväenliikkeen yhtenäisyyden nimessä ei pelkää tehdä välttämätöntä myönnytystä, tulla tulevaa liittolaista puolitiehen vastaan.

Lenin vertasi sosialidemokraattisia puolueita suljettuun huoneeseen, jossa porvariston valtuutetut harjoittavat propagandaansa melko monilukuisena kokoontuneen työläisyleisön edessä. Pitääkö kommunistien, kysyi Lenin, maksaa pääsymaksu tähän huoneeseen saadakseen tilaisuuden lausua sanansa työläisille, jotka tähän saakka ovat olleet yksinomaan reformistien vaikutuksen alaisina? Ja hän vastasi, että olisi suuri virhe, ellei haluta millään ehdolla eikä millään hinnalla päästä tähän melko vahvasti vartioituun suljettuun huoneeseen. „Kommunistien ei saa sulkeutua kuoreensa”, Lenin opetti, „vaan heidän on opittava toimimaan niin, että he tiettyjä uhreja kaihtamatta, jokaisen uuden ja vaikean työn alussa väistämättömiä virheitä pelkäämättä pääsevät suljettuun huoneeseen, jossa porvariston edustajat yrittävät vaikuttaa työläisiin. Kommunistit, jotka eivät tätä tahdo ymmärtää eivätkä tahdo tätä oppia, eivät voi toivoa saavansa enemmistöä työläisten keskuudessa...”⁵

Jokaisella maalla on omat taisteluolosuhteensa, omat työväenliikkeen perinteensä. Työväen yhtenäisyyteen johtavilla

teillä on eri maissa omat erikoisuutensa. Joissakin olosuhteissa yhtenäisyys voidaan saada aikaan vaalitaistelun kulussa, toisissa ammatillisten ja sosiaalisten oikeuksien puolesta käydyssä taistelussa, kolmansissa aseistariisunnan puolesta käydyssä kamppailussa jne. Taito etsiä, valita se erityinen aihe, se erikoistapahtuma, joka kyseisessä maassa voi johtaa lyhintä tietä työväenliikkeen kaikkien virtausten yhteistyöhön, on eräs tärkeimpiä ehtoja kommunististen puolueiden menestykselle niiden taistelussa yhteisrintaman muodostamiseksi.

**Ideologiset
erimielisyydet eivät ole
esteenä yhteistyölle**

Mutta eivätkö kommunistien ja niiden sosialistien yhteistyötä, jotka tajuavat yhtenäisyyden tarpeellisuuden, voi häiritä ideologiset erimielisyydet heidän välillään?

Sillä vaikka sosialistit ovat monessa suhteessa kommunistien kanssa samaa mieltä työväenluokan nykypäivän tehtävien arvioinnissa, niin he ovat näiden kanssa eri mieltä yhteiskunnallisen kehityksen peruskysymyksissä, ennen kaikkea siinä, tunnustetaanko kapitalistien vallan kukistamisen ja työväenluokan diktatuurin pystyttämisen välttämättömyys siirtymäkaudella. Pyrkinessään estämään toiminnan yhtenäisyyttä oikeistolaiset tavallisesti viittaavat tähän voittamattomana esteenä yhteistyölle. Onko tämä totta?

Kommunistit eivät lainkaan halua pienennellä tai sivuuttaa vaikenemalla vallitsevia ideologisia erimielisyyksiä. Ehdottaessaan yhtenäisyyttä kommunistit eivät salaa sitä, että he eivät aio luopua periaatteistaan eivätkä poliittisista kasvoistaan. He eivät muuten vaadi sitä myöskään sosialidemokraateilta ollen sitä mieltä, että työväenpuolueiden käytännöllinen yhteistyö porvarillisissa maissa voidaan järjestää ilman periaatteista luopumista.

On itsestään selvää, että työväen yhtenäisyyden ilkeämielisten vihollisten, antikommunismin innoittajien kanssa on yleensä mahdotonta käsitellä mitään aatteellisia erimielisyyksiä. Antikommunismissa ei ole rahtuakaan työväenpuolueen rakentavasta politiikasta; siinä ei myöskään ole minkäänlaista myönteistä aatteellista sisältöä; reformismin ideologia, jonka taakse se kätkeytyy, ei ole muuta kuin naamio. Itse asiassa antikommunismin ritarit ovat menettäneet oikeuden nimittää itseään edes reformisteiksi. Kun he uhraavat, saadakseen estetyksi yhteistyön kommunististen puolueiden kanssa, työtätekevien elinedut, niin mitä reformisteja he ovat? Jokainen rehellinen sosialidemokraatti on ainakin sitä mieltä, että hän käy taistelua työtätekevien etujen puolesta, hän ei ylenkatso liittolaisia tässä taistelussa. Antikommunistit eivät ole lainkaan reformisteja, vaan työväenliikkeen vannoutuneita vihollisia.

Luonnollisesti tämän lajin ihmisten kanssa kommunistit eivät koskaan voi löytää yhteistä kieltä. Mutta aivan toisin

on asia niiden tunnollisten reformismien kannattajien suhteen, jotka vilpittömästi pyrkivät edistyksellisiin sosiaalisiin muutoksiin.

On olemassa periaatteellisia eroavuuksia siinä, miten marxilais-leniniläiset käsittävät sosialismin ja miten reformistit sen käsittävät. Kommunistit ovat arvostelleet ja tulevat arvostelemaan reformistien virheellisiä näkökantoja kysymyksessä luokkataistelua, proletaarista vallankumousta ja proletariaatin diktaatturia koskevissa kysymyksissä. Sosialismin menestyksellisen rakentamisen esimerkin pohjalla Neuvostoliitossa ja kansandemokratian maissa kommunistit pyrkivät saamaan sosialistisen työväen vakuuttuneiksi siitä, että oikea tie sosialismiin on se, jonka marxismi-leninismi on perustellusti osoittanut.

Mutta jo nyt voidaan kommunistien ja vilpittömien sosialidemokraattien sosialismia koskevista käsityksistä löytää myös yhteistä, mikä avaa tien yhteiseen taisteluun työväenluokan perusihanteiden puolesta. Kumpaisellekin sosialismi merkitsee ennen kaikkea tärkeimpien tuotannonvälineiden yhteiskunnallisen omistuksen voimaansaattamista. Kommunisteille tämä on selviö, mutta sama päämäärä julistetaan myös useiden sosialististen puolueiden virallisissa ohjelmissa. Ranskan sosialistisen puolueen „Periaatejulistuksessa” sanotaan, että tämän puolueen „päämääränä on kapitalistisen omistujärjestelmän muuttaminen järjestelmäksi, jonka vallitessa tuotannon ja vaihdon välineenä olevista luonnonrikkauksista tulee yhteisön omaisuutta ja jolloin luokat siis tulevat häviämään”.

Mikä silloin estää ranskalaisia sosialisteja, ainakin niitä heistä, jotka ottavat vakavasti tämän ohjelmakohdan, olemasta yhteistyössä kommunistien kanssa taistelussa kapitalistisen yksityisomistujärjestelmän muuttamisesta järjestelmäksi, jossa yhteiskunnallinen omistus tulee vallitsemaan? Eivätkö kommunistit ja sosialistit voisi esimerkiksi yhdessä tukea työväenjoukkojen vaatimusta monopolien omaisuuden kansallistamisesta?

Kommunistit ja sosialistit selittävät tietenkin eri tavalla mahdollisuutta siirtyä rauhanomaista tietä sosialismiin, mutta tässä kysymyksessä heidän välilleen on epäilemättä ilmestynyt monia kosketuskohtia. Siellä, missä muodostuvat suotuisat edellytykset tällaiselle siirtymiselle, kommunistit ja sosialistit voivat menestyksellisesti olla yhteistyössä. Ja mitä yhtenäisemmäksi tiivistyy työväenliike, sitä realistisemmaksi käy rauhanomainen siirtymisen sosialismiin monissa maissa.

Laaja yhteisymmärrys kommunistien ja sosialistien kesken voidaan saada aikaan taistelussa työtätekevien asemaa helpottavien uudistusten puolesta kapitalistisissa maissa. Kommunistit ja sosialistit arvioivat näitä uudistuksia eri tavoin. Monien sosialidemokraattien mielestä reformit ovat ainoa mahdollinen tie sosialismiin. Tänä päivänä, näin he päättelevät, valtio

suorittaa joitakin toimenpiteitä kansantalouden järjestelyn alalla, huomenna taas sosiaalihuollon alalla (eläkkeiden myöntäminen yms.). Näin alkaa reformistien mielestä jo porvarillisen yhteiskunnan puitteissa sosialismin voimaansaattaminen. Sosialismi saatetaan heidän käsityksensä mukaan voimaan kapitalistisessa yhteiskunnassa pala palalta. He toivovat, että tätä tietä joskus onnistutaan „reformoimaan” kapitalismi kokonaan ja muuttamaan se sosialismiksi.

Kommunistit pitävät tätä reformistien peruskäsitystä perinjuurin virheellisenä. He eivät kiellä sitä, etteikö kapitalistiselta valtiolta voitaisi saada yksityisiä uudistuksia työtätekevien hyväksi silloinkin, kun tämä valtio on monopolien palveluksessa. Mutta ne myönnytykset, joihin kapitalistinen valtio voidaan pakottaa, eivät ole läheskään sosialismia. Kapitalistisen valtion luokkaluonnehan säilyy, se on ollut ja pysyy välikappaleena kapitalististen monopolien käsissä. Ei ole sattuma, että heti kun joukkojen painostus heikkenee, valtio ottaa takaisin myönnytyksensä tai soveltaa ne monopolien tarpeiden mukaisiksi, niin ettei niiden alkuperäisestä luonteesta jää kuin muisto jäljelle.

Jotta voitaisiin ryhtyä rakentamaan sosialismia on ensin otettava pois *valta* hallitsevilta monopolilta ja siirrettävä se työtätekeville — tämä on kommunistien syvä vakaumus, joka on kansainvälisen työväenliikkeen pitkäaikaisen kokemuksen tarkistama.

Kuitenkaan kommunistit eivät suinkaan ole reformien vastustajia. He kieltävät vain sen, että kapitalismi voidaan muuttaa vähitellen sosialismiksi reformien tietä. Samaan aikaan kommunistit ehdottavat sosialisteille laajaa yhteistyötä taistelussa kaikkien sellaisten uudistusten puolesta, jotka parantavat työtätekevien työ- ja elinehtoja, monopolien omaisuuden kansallistamisen puolesta, sosiaalivakuutusjärjestelmän parantamisen, ammatillisten ja demokraattisten oikeuksien laajentamisen, yleisen rauhan takeiden tehostamisen yms. puolesta. Ja mitä laajemmiksi käyvät työväenliikkeen eri virtausten toiminnan yhtenäisyys ja yhteistyö, sitä helpompi on saada monopolilta ja niiden valtiolta myönnytyksiä, jotka lujittavat työväenluokan taistelukykyä.

**Kärsivällisen
toverillisen selvitystyön
tarpeellisuus**

Kommunistit pitävät velvollisuutenaan käydä taistelua sen reformistisen ideologian voittamiseksi, jonka taakse työväenliikkeen oikeistolaiset hajottajat kätkeytyvät. Mutta reformismin aatteiden voittaminen ei ole yksinkertainen tehtävä. Kommunistit näkevät reformististen teorioiden takana paitsi erehdystä myös keinottelun joukkojen todellisilla pyrkimyksillä.

Havaitessaan valtavan eron oman elämänsä ehtojen ja yhteiskunnan etuoikeutetun huippukerroksen elämän ehtojen välillä, joutuessaan tekemisiin poliisimielivaltaa ja työtätekevän ihmisen oikeuksien kaventamista osoittavien tosiasian kanssa

joukot pyrkivät vaistonvaraisesti demokraattiseen järjestykseen, yhteiskunnalliseen tasa-arvoisuuteen. Mutta useinkin joukot eivät näe reaalisia teitä uuteen, todella demokraattiseen elämään. Monia työtätekeviä kahlehtivat porvarillisen demokratian harhakuvitelmat, jotka ovat erityisen voimakkaita Länsi-Euroopan maissa ja USA:ssa. Monet työläiset etsivät jotain helppoa tietä sosialismiin, tietä ilman taistelua ja luokkien yhteentörmäyksiä, ilman totutun elämäntavan jyrkkää murrosta. Reformismin ideologit käyttävät kaikkea tätä hyväkseen ja uittavat omia teorioitaan, jotka hidastuttavat työtätekevien luokkatietoisuuden kehitystä.

On pidettävä mielessä myös se seikka, että viime vuosikymmenien aikana on monien sosialidemokraattisten puolueiden sosiaalinen kokoonpano oleellisesti muuttunut. Niiden riveissä on yhä vähemmän työläisiä ja yhä enemmän pikkuporvarillisista kerroksista lähtenyt väkeä, toimihenkilöitä ja porvarillista sivistyneistöä. Niinpä Ranskan sosialistisessa puolueessa työläiset muodostavat vain neljänneksen puolueen jäsenistöstä.

Mutta pääasia on se, että reformistien teoriat saavat hallitsevien luokkien kannatuksen. Porvaristo ei pelkää näitä teorioita. Usein se jopa antaa mielellään tehdä propagandaa niiden puolesta, ylistelee niitä lehdistönsä palstoilla, kommunistien jouutuessa samaan aikaan mielipiteittensä tähden ajolahdin ja vainojen kohteeksi. Hallitsevat luokat eivät pelkää päästää reformismin ideologeja hallitusasemiin, mutta sen sijaan karkottavat niistä kommunistit heti ensimmäisen tilaisuuden tullen. Eikä siinä kaikki. Porvaristo jopa sallii sosialidemokraattien toimeenpanna siellä täällä „socialistisia” kokeilujaankin, jotka eivät kajoa porvariston luokkaherruuden perusteisiin, vaan joissakin tapauksissa vieläpä lujittavat niitä pitäen samaan aikaan yllä reformistisia harhakäsityksiä joukkojen mielissä.

Reformistisen ideologian voittamiseksi tarvitaan kärsivällistä vakuuttamista ja toverillista mielipiteiden vaihtoa eikä yksinomaan omien tunnusten toistamista. Tässä työssä ei ole sallittava koulumestarimaista sävyä, joka ei siedä vastaansanomista,— ei ole sallittava ylenkatseellista ja vielä vähemmän halveksivaa suhtautumista sosialidemokraattisen työläisen vakaumuksiin. Sosialistien kanssa käytävällä väittelyllä tulee olla todellisen mielipiteiden taistelun luonne eikä se saa muodostua toisiaan halventavaksi nimittelyksi.

Toimiessaan sosialidemokraattisten työtätekevien joukkojen keskuudessa kommunistit paljastavat reformististen teoriain („demokraattisen sosialismin” yms.) virheellisyyden ja asettavat niitä vastaan Marxin ja Leninin tieteellisen sosialismin, joka on saavuttanut maailmanhistoriallisia voittoja. Avoimien väitelyjen avulla lehdistössä ja keskusteluissa sosialististen työtätekevien kanssa kommunistit voivat hälventää heidän kommunisminvastaisia ennakkoluulojaan ja osoittaa marxismin-

leninismin periaatteiden käyvän yhteen työtätekevien elinretujen kanssa.

Samalla kun kommunistit paljastavat imperialistisen porvariston todellisia käskyläisiä he ovat valmiit yhteistyöhön kaikkien niiden sosialidemokraattisen liikkeen riveihin lukeutuvien henkilöiden kanssa, jotka vilpittömästi pyrkivät tekemään lopun kapitalismista, jotka tahtovat käydä taistelua työtätekevien aseman parantamiseksi, rauhan, demokratian ja sosialismin puolesta.

4. Demokraattisen yhtenäisyyden politiikka

Kommunistiset puolueet eivät käy taistelua yksinomaan työläisten yhteisrintaman puolesta, vaan pyrkivät laajempien kansankerrosten yhdistämiseen. Työväen yhtenäisyyden tulee olla pohjana laajan demokraattisen liikkeen yhtenäisyydelle.

Koskaan aikaisemmin eivät edellytykset ole olleet niin suotuisat työväenluokan ja mitä erilaisimpien väestökerrosten yhteistoiminnalle. Kapitalismin yleisen pulan nykyisessä vaiheessa paljastuu yhä selvemmin, kuten 10. luvussa osoitettiin — rinnan työn ja pääoman välisen perustavan ja sovittamattoman luokkavastakohtaisuuden kanssa — ristiriita monopolien harvalukuisen ryhmän sekä muiden luokkien ja väestökerrosten välillä. Mitä pitemmälle menee monopolipääoman harjoittama sorto ja valtion alistaminen sen määräysvaltaan, sitä laajempia ja moninaisempia voimia se nostattaa itseään vastaan. Monopolipääoma ei hyökkää ainoastaan työläisten ja talonpoikien, vaan myös väestön keskikerrosten ja jopa porvaristonkin tiettyjen kerrostumien etuja vastaan. Uhan alaisiksi ovat joutuneet paitsi kaikkien näiden kerrosten välittömät edut myös kansakunnan tärkeimmät edut. Tasavaltalaiset, isänmaanystävät, pasifistit — kaikki, jotka pysyvät uskollisina demokratian ja kansallisen vapauden perinteille, tuntevat vakavaa levottomuutta monopolien taantumukselliseen diktatuuriin tähtäävien voimistuneiden pyrkimysten ja uuden sodan kasvavan vaaran johdosta.

Eri sosiaalisilla kerroksilla osoittautuu siis olevan yhteinen etu, joka voi olla objektiivisena perustana niiden yhteiselle toiminnalle monopolipääoman herruutta vastaan. Tilanne muodostuu usein sellaiseksi, että yhteiskunnalliset voimat, jotka ennen ovat pitäneet parempana toimia erikseen, näkevät objektiiviseksi välttämättömyydeksi liittyä yhteen puolustamaan kansan yhteisiä etuja.

Työväenluokan marxilais-leniniläisen puolueen kutsumuksena on olla tällaisen demokraattisen yhtenäisyyden etujoukkona. Rauhan ja demokratian puolesta käydyt taistelun lipunkantajina kapitalististen maiden kommunistiset puolueet pyrkivät kulkemaan kansan yhteisen rintaman eturiveissä monopolipääoman ja imperialismin taantumuspolitiikkaa vastaan.

Kommunististen puolueiden politiikka, joka suuntautuu kaikkien kansallisten ja demokraattisten voimien toiminnan yhtenäisyyden ja yhteistyön aikaansaamiseen, on *demokraattisen yhtenäisyyden politiikkaa*, demokraattisen siitä syystä, että kansan kaikkien kerrosten yhdistäminen tapahtuu ensi tilassa demokraattisten vaatimusten ja tunnusten ympärillä. Tämä ei tietenkään merkitse, että pohja kansan laajalle yhtenäisyydelle häviäisi silloin, kun demokraattiset tehtävät on ratkaistu. Kuten jo olemme nähneet, yhteiskunnan sosialistinen uudistaminen on meidän aikakaudellamme yhä laajempien väestökerrosten elin-
etujen mukaista. Sen tähden on demokraattisen yhtenäisyyden politiikan tarkoituksena myös näiden kerrosten mukaanvetäminen sosialististen tehtävien ratkaisuun. Siihen johtava tie kulkee kuitenkin yleisdemokraattisten vaatimusten ja työtätekevien aineellisten etujen puolesta käytävän joukkotaistelun järjestämisen kautta.

Sodanjälkeisellä kaudella on saatu melkoista kokemusta väestön erilaisten kerrosten yhteisestä toiminnasta demokraattisten vaatimusten pohjalla. Selvin esimerkki tästä on kansojen liike rauhan puolustamiseksi. Kansainväliset kamppailut atomipommin kieltämisen ja ydinkokeiden lopettamisen puolesta ovat havainnollinen todistus siitä, että yhteistyön aikaansaaminen mitä erilaisimpien yhteiskunnallisten virtausten ja järjestöjen, niiden joukossa kommunismista kaukana olevien kanssa, on täysin mahdollista.

Siirtomaissa ja riippuvassa asemassa olevissa maissa kommunistit käyvät taistelua laajan imperialismin- ja feodalisminvastaisen rintaman luomiseksi.

Mitä työväenpuolueelta vaaditaan Kun eri väestökerrosten yhdistämiselle monopolien sortoa vastaan muodostuvat objektiiviset edellytykset, painopiste siirtyy työväenluokan vallankumouksellisimman puolueen toimintaan, sen taitoon löytää yhteinen kieli erilaisten poliittisten ja yhteiskunnallisten järjestöjen ja liikkeiden kanssa. Kansan voimien järjestynyt taisteluyhtenäisyys ei voi muodostua itsestään, alkuvoimaisesti.

On syytä ottaa huomioon, että yhteistyön aikaansaaminen erilaisten yhteiskunnallisten voimien kesken, joista monet ovat kaukana kommunismista ja eräät suorastaan antikommunismista tartuttamia, on vaikeata ja vaatii kärsivällisyyttä sekä tahdikkuutta. Siinä joudutaan tekemisiin taantumuksen vehkeilyn, porvarillisten ja pikkuporvarillisten ryhmittymien horjunnan ja niiden yritysten kanssa alistaa koko liike palvelemaan yksinomaan vain niiden omia etuja.

Eri maiden kokemus on osoittanut, että demokraattisten voimien toiminnan yhtenäisyyden aikaansaamiseksi on mitä tärkein merkitys seuraavilla tekijöillä:

Voimakas ja yhtenäinen työväenliike on toiminnan yhtenäisyyden aikaansaamisen tärkein tae. Eivät kaikki ne, jotka tänä päivänä käyvät taistelua rauhan ja demokratian puolesta, ole työväenluokan liittolaisia sanan täsmällisessä merkityksessä. Monet osallistuvat taisteluun rauhan ja demokratian puolesta, mutta kun tulee kysymys vakinaisesta yhteistyöstä kommunistien kanssa, he osoittavat horjuvuutta ja joutuvat helposti virallisen propagandan vaikutuksen alaisiksi.

Toiminnan yhtenäisyyden aikaansaamiseksi tämänkaltaisten yhteiskunnallisten voimien kanssa pelkkä propaganda ja agitatio eivät riitä. Itse työväenliikkeen on ensinnäkin oltava voimakasta ja järjestynyttä, jotta se valaisi kaikkiin kansallisiin ja demokraattisiin kerroksiin uskoa kansan lopulliseen voittoon. Toiseksi työväenluokka voi voittaa muiden luokkien ja kerrosten luottamuksen ja kannatuksen vasta silloin, kun se puolustaa niiden laillisia ja oikeutettuja etuja samalla tavalla kuin omiakin etujaan.

Työväenluokan puolueella on tähän monia teitä. Se käy taistelua parlamentissa talonpoikaiston, kotiteollisuuden harjoittajien, käsityöläisten ja keskusurten yrittäjien hyödyksi koituvien uudistusten ja huojennusten puolesta. Työväenluokan puolue tutustuu huolellisesti talonpoikais-, radikaalisten, tasavaltalaisten ja muiden demokraattisten puolueiden esittämiin vaatimuksiin ja tukee niistä kaikin tavoin sellaisia, jotka ovat työtätekevien etujen mukaisia. Puolue antaa kannatuksensa jokaisen talonpoikaiston, demokraattisen tai pasifistisen toimihenkilön ehdotuksille, jos ne vastaavat työtätekevien joukkojen toiveita ja tähtäävät niiden aseman parantamiseen.

Veljellisten siteiden lujittaminen kaikkiin työtätekeviin, heidän etujensa johdonmukaisimman ja päättävimmän puolustajan maineena voittaminen ovat takeena työväenluokan voitosta taistelussa taantumusporvariston herruutta vastaan.

Oikean yhteistoimintaohjelman valinta. Työväenluokan valankumouksellinen puolue ei voi vaatia mahdollisilta liittolaisiltaan, että ne olisivat sen kanssa yhteistyössä vain sen omilla ehdoilla. Päästämättä hetkeksikään näköpiiristään työväenluokan erikoisia etuja ja tarpeita ja pyrkien kaikin tavoin niiden tyydyttämiseen puolue pyrkii samaan aikaan muotoilemaan yleisiä, mahdollisten liittolaisten hyväksyttävissä olevia vaatimuksia. Kun toistenkin yhteiskunnallisten voimien etu vaatii taistelua monopolien sortoa vastaan, niin yhteisten vaatimusten selville saaminen on suhteellisen helppoa. Mutta kokemus osoittaa, ettei tässäkin suhteessa voida päästä heti sopimukseen kaikista kohdista. Yhteistoimintaohjelma saadaan aikaan aste asteelta aloittamalla yksityisistä kysymyksistä. Tämä tarjoaa yhteistyössä oleville osapuolille tilaisuuden vakuuttautua toistensa aikeiden vilpittömyydestä ja oppia luottamaan toisiinsa. Ja luot-

tamushan onkin erittäin välttämätön aines, jota ilman mikään yhteisrintama ei voi olla kestävä.

Taito tehdä kompromisseja ja välttämättömiä myönnytyksiä on tärkeä ehto työväenpuolelle, joka haluaa järjestää luokkaseimaltaan erilaisten voimien yhteistyötä. V. I. Lenin piti tätä taitoa ehdottoman välttämättömänä työväenluokan tietoiselle etujoukolle. Ilman sitä, hän sanoi, ei voida solmia liittoa enempää työtätekevien eri ryhmien kuin keskikerrostenkaan kanssa, jotka ehdottomasti osoittavat horjuvuutta ja epäjohtonmukaisuutta. „Joka ei tätä ole käsittänyt”, Lenin kirjoitti, „hän ei ole käsittänyt hitustakaan marxilaisuudesta eikä tieteellisestä, nykyaikaisesta sosialismista yleensä”⁶.

Poikkeamatta marxilaisesta ideologiasta johtuvista periaatteistaan työväenluokan vallankumouksellinen puolue osoittaa samanaikaisesti joustavuutta ja ottaa huomioon liittoutumaan yhtyneiden muiden yhteiskunnallisten ja poliittisten voimien oikeudet pyrkimyksiä. Tärkeätä on vain, V. I. Lenin opetti, etteivät kompromissit ja myönnytykset johda työväenluokan edistyneimmän osan yleisen tietoisuustason, sen taistelu- ja voittamiskyvyn alenemiseen, vaan kohoamiseen.

Miten tämä ilmenee käytännössä? Esimerkiksi eräs sosialismin tärkeimmistä periaatteista, joka liittyy kapitalismin tilalle tulevan uuden yhteiskuntajärjestelmän olemukseen, kuuluu seuraavasti: yksityinen kapitalistinen teollisuus on kansallistettava. Käytännössä tämä periaate voidaan kuitenkin toteuttaa erilaisin menetelmin. Vaikka voittaneella työväenluokalla on laillinen oikeus ottaa kapitalisteilta pois heidän riistolla hankittu omaisuutensa, se voi monopolisminvastaiseen taisteluun osallistuneiden tiettyjen porvariston kerrosten ansioita arvossa pitäen tehdä niille myönnytyksiä. Se voi vallankumouksen voiton jälkeen säilyttää keskivarakkaan porvariston omaisuuden sen käsissä. Kansanvaltio voi jopa antaa sille apua (luottoina, raaka-aineina, verohelpoituksina, myöntämällä taatut markkinat). Kun tulevaisuudessa sitten nousee esille kysymys kansallistamisen päätökseen viemisestä koko kansantaloudessa, valtio voi panna sen toimeen rauhallisesti, vähitellen, ottamalla huomioon omistajien lailliset edut, esimerkiksi lunastamalla heiltä tuotannonvälineet, ts. myöntämällä heille tietyn korvauksen niistä.

Tämä esimerkki vahvistaa liiemman kerran, että tehdessään ehdotuksen yhteistyöstä kommunistit toimivat vilpittömästi: He eivät anna tyhjiä lupauksia, vaan esittivät yhteisrintamaohjelmassa vain sellaista, minkä työväenluokka voi todella taata liittolaisilleen voiton jälkeen. Heidän myönnytyksensä ja kompromissinsa ovat syvällisesti perusteltuja ja sopusoinnussa sen kanssa, millaiseksi kommunistit kuvittelevat mahdollisuutta rakentaa sosialismia yhteistyössä liittolaistensa kanssa demokraattisessa rintamassa. Tällä kommunistien linjalla on suuri merkitys demokraattisen yhtenäisyyden politiikan menestykselle.

Osoittaessaan poliittista joustavuutta kommunistiset puolueet esiintyvät samalla päättävästi revisionistisia aineksia vastaan, koska nämä ovat valmiit tekemään periaatteettomia kauppoja, joiden seurauksena saattaisi olla kommunististen puolueiden liukeneminen yleiskansallisiin liikkeisiin, niiden yhtenäisyyden menetys ja loppukädessä demokraattisten voimien yhtenäisyyden heikentyminen.

Tehtyään poliittisen sopimuksen työväenpuolue ehdottomasti pyrkii varmistamaan sen *järjestöllisesti*. Yhteisrintama muodostuu vasta silloin mahtavaksi voimaksi, kun liittolaiset eivät rajoitu pelkästään julistamaan päämäärien yhtenäisyyttä, vaan ehdottomasti sopivat keskenään yhtenäisen järjestön luomisesta (Isänmaallisen rintaman, Kansallis-demokraattisen yhtenäisyysrintaman yms. muodossa) sekä yhteisistä toimenpiteistä tämän järjestön puitteissa. Tämä edellyttää sopimuselimen muodostamista, missä yhdessä suunnitellaan yhtenäinen politiikka, sekä lujaa sopimusta siitä, että yhteistyössä olevat osapuolet alistuvat yhdessä hyväksytyihin päätöksiin. Tämä kaikki ei tietenkään merkitse yhteisrintamaan kuuluvien puolueiden ja liikkeiden järjestöllisen ja poliittisen itsenäisyyden kumoamista.

Työväenluokan marxilaisen puolueen etujoukon asema demokraattisessa liikkeessä tulee sille tuloksena sen aktiivisesta ja uhrautuvasta taistelusta, oikeasta poliittisesta linjasta ja taidosta arvioida joka kerta tilanne oikein ja esittää sellaisia tunnuksia, joihin joukot yhtyvät. Lyhyesti sanoen työväenpuolueen johtovalta on tulos sen omasta poliittisesta toiminnasta eikä mistään painostuksesta tai määräyksestä. Kun puolue ajaa oikeata politiikkaa, kun sen ääntä kuuntelee koko kansa ja sen arvovalta kasvaa nopeasti, niin muut poliittiset puolueet ja ryhmät itse tunnustavat sen johtavan vaikutuksen ja antavat sille ratkaisevan äänivallan yhteisrintamapolitiikan kehittämässä.

Kansandemokratian maiden kokemus on osoittanut, että demokraattisen liittoutuman voiton jälkeen saattaa käydä, että porvarillisten puolueiden oikeistosiipi yrittää syrjäyttää johdosta työväenpuolueen jarruttaakseen ajankohtaisiksi käyneiden sosiaalisten uudistusten toimeenpanoa. Mutta sama kokemus osoittaa, että kun marxilainen työväenpuolue on voittanut porvarillis-demokraattisten puolueiden rivijäsenten perusjoukon myötätunnon ja kannatuksen, sen onnistuu eristää niiden oikeistajohtajat, kehittää vankaksi demokraattisen liittoutuman yhtenäisyys ja lähteä kulkemaan radikaalisten yhteiskunnallisten uudistusten tietä.

Marxilaisen puolueen johtava asema demokraattisessa liittoutumassa ei suinkaan merkitse, että se voisi määrätä ja komenella. Vaikka sillä on enemmistökin hallussaan, se välttää omien päätöstensä tyrkyttämistä ja sen sijaan pyrkii selittämällä ja vakuuttamalla siihen, että ne hyväksytään yksimielisesti. Jos

puolue harjoittaisi sanelumenetelmää ottamatta huomioon liittolaistensa oikeutettuja pyrkimyksiä, se antautuisi vaaraan menettää nämä liittolaiset, jäädä yksin eikä niin ollen saavut-
taa demokraattisen liittoutuman tavoittelemia tarkoituseriä. Kommunistit eivät pyri vain väliaikaisesti käyttämään hyväkseen demokraattiseen rintamaan kuuluvia kumppaneitaan hyljätäkseen heidät sitten myöhemmin, kuten taantumuspropaganda väittää. Päinvastoin he tahtovat kulkea yhdessä pitemmällekin kunnes kaikki demokraattiset tehtävät on todella ratkaistu ja kansan laajimpien kerrosten oikeutetut vaatimukset tyydytety mitä täydellisimmin, mikä on mahdollista vasta sosialismin välitessa. Vakuuttamisen menetelmä on tärkein menetelmä puolueen työssä liittoutuman sisällä, mikä ei kuitenkaan sulje pois oikeutta toisten osapuolten horjunnan ja epäjohdonmukaisuuden arvostelemiseen eikä päättävään taisteluun heidän riveissään toimivia yhtenäisyyden ilmeisiä vihollisia vastaan.

Kommunistit eivät tällöin lainkaan salaa sitä, etteivät he anna kannatustaan kaikille väestön pikkuporvarillisten kerrosten vaatimuksille. Työväenluokalla voi olla näiden kerrosten kanssa yhteisiä etuja, mutta on myös ristiriitoja. Kommunistiset puolueet ottavat tämän ennakolta huomioon ja ilmoittavat tarpeen tullen lujasti kantansa niihin vaatimuksiin nähden, joita työväenluokka ei voi hyväksyä. Yhtenäisyyttä ei saada aikaan loputtomilla myönnytyksillä, vaan tukemalla päättävästi työväenluokan liittolaisten oikeutettuja vaatimuksia ja samanaikaisesti taistelemalla kansan yhteisrintaman yhteisille päämäärille vaarallista horjuntaa vastaan, jota jossakin osassa liittolaisia ilmenee.

Demokraattisen yhtenäisyyden politiikan noudattaminen on mahdotonta ilman *päättävää taistelua lahkolaisuutta ja oikeisto-opportunismia vastaan*. Laajan rintaman muodostamisen kaudella ovat erityisen vaarallisia vasemmistolahkolaiset ainekset, koska he eivät halua ottaa huomioon toisten väestökerrosten oikeutettuja pyrkimyksiä ja vieroittavat siten työväenluokasta sen mahdollisia liittolaisia. Kun taas yhteisrintamasta on tullut tosiasia, voi erikoiseksi vaaraksi muodostua oikeisto-opportunisti, joka antaa täydellisesti periksi porvarillisten liittolaisten vaatimuksille, heikentää työväenluokan vallankumouksellisen puolueen itsenäistä asemaa ja luisuu porvarillisen nationalismin asemaan.

Vaikeudet, joita demokraattisen yhtenäisyyden politiikan noudattaminen kohtaa, ovat erityisen suuret Länsi-Euroopan maissa, joissa kommunisminvastaiset ennakkoluulot ovat vielä voimakkaita ja joissa työväenluokka joutuu tekemisiin niin kokeneen ja ovelan vastustajan kuin Länsi-Euroopan porvariston kanssa. Kommunisteilla on näissä maissa vastassaan suuria ja taitavia porvarillisia puolueita, jotka ovat harjaantuneita joukkojen pettämiseen kaikkein „demokraattisimmilla” ja

„rauhantahtoisimmilla” korulauseilla. Siitä huolimatta kommunistiset puolueet tekevät sitkeästi työtä kootakseen hallitsevia kapitalistisia monopoleja vastaan mahtavan kansallisen demokraattisen rintaman, joka tulee sulkemaan tien fasismilta ja sodalta ja avaamaan tien jatkuvalle yhteiskunnalliselle edistykselle.

15. LUKU

TYÖVÄENLUOKAN JA TALONPOIKAISTON LIITTO KAPITALISMIN OLOISSA

1. Taistelu talonpoikaiston etujen puolesta

Työläiset ja talonpojat ovat veljiä sekä syntyperältään että asemansa puolesta kapitalistisessa yhteiskunnassa. Työväenluokka on muodostunut historiallisesti talonpoikien kurjistumisen ja maitten menetyksen seurauksena. Pääoman riistämä maaseutu täydentää nykyisinkin alituisesti työväenluokan rivejä. Maaseudulta saapuu kaupunkeihin sesonkityöläisten joukkoja. Talonpoikaa ja työläistä lähentää sekin, että he ovat kumpikin raatajia, jotka otsansa hiessä ansaitsevat leipänsä. Heillä on yhteinen luokkavihollinen. Kuten Marx ja Engels osoittivat, talonpojan riisto poikkeaa itse asiassa työläisten riistosta vain *muodoltaan*, molempien riistäjä on kuitenkin sama — *pääoma*.

Huolimatta työläisten ja talonpoikien yhteisestä syntyperästä ja läheisyydestä heidän liittonsa ei kuitenkaan synny itsestään. Hallitsevan porvariston on pitkän aikaa onnistunut pitää työläiset ja talonpojat erossa toisistaan. Monissa maissa tämä onnistuu sille vielä nykyisinkin.

Kaikista historian tuntemista poliittisista puolueista ovat vain kommunistit käyneet johdonmukaisesti taistelua työläisten ja talonpoikien liiton lujittamiseksi. Tällaisen liiton välttämättömyyteen viittasivat ensimmäisinä Marx ja Engels ottaen huomioon proletariaatin tappion antamat opetukset niissä vallankumouksellisissa taisteluissa, joita se kävi Länsi-Euroopassa v. 1848, samoin kuin Pariisin kommuunin traagisen tuhon v. 1871. Marxin ja Engelsin lausunnot talonpoikauskysymyksestä, jotka II Internationaalen opportunistit jättivät unohtuksiin, olivat V. I. Leninille lähtökohtana hänen laatiessaan bolševikkipuolueen ohjelmaa. Työväenluokan liitosta talonpoikaiston kanssa tuli muuan leninismin perustavista ajatuksista. Tämä ajatus erottaa kommunistiset puolueet sosialidemokraattisista puolueista, jotka eivät usko talonpoikaistoon ja istuttavat samaa epäluottamusta työläisiin. Tämä sama ajatus erottaa kommunistiset puolueet talonpoikaismuolueista, joiden johtajat tavallisesti

virittävät talonpoikien mielet työläisiä vastaan, mistä on hyötyä vain suurporvaristolle ja suurmaanomistajille.

**Työläisten
ja talonpoikien liiton
välttämättömyys**

Työväenluokan ja talonpoikaiston liiton puolesta esiintyessään kommunistit eivät lähde pelkästään hyvien toivomusten pohjalta. He perustavat kantansa yhteiskunnallisen kehityksen objektiivisiin lakeihin, koska tietävät, että pääoman edut ja talonpoikaiston valtaenemmistön edut joutuvat väistämättä törmäämään vastakkain. Kapitalistisen kasautumisen yleisen lain vaikutus maataloudessa johtaa talonpoikaiston jakautumiseen kerroksiin ja sen rappeutumiseen. Keskkikerrokset huuhtoutuvat pois, äärimmäiset ryhmät — maalaispohatat ja köyhälistö — kasvavat suuremmiksi. Varakkaat talonpojat tai farmarit, joiden talous perustuu palkkatyön riistoon, tulevat itse kapitalisteiksi. He ovat enemmän tai vähemmän kiinteästi sidottuja teollisuus- tai pankkipääomaan, vaikka viime aikoina monopoliin valtaenemmistön joutuu pääoman orjuuteen — osa lähtee kaupunkiin lisäämään proletariaatin rivejä, ne taas, jotka jäävät maaseudulle, muuttuvat vähitellen puoliproletaareiksi. V. I. Lenin totesi Venäjän, Länsi-Euroopan ja USA:n maaolojen tutkimuksen pohjalla, että pikkuisännistä huomattava osa ja pienimmistä enemmistö eivät ole itsenäisiä isäntiä vaan itse asiassa työläisiä, joilla on käytössään maata. Pientalouksien omistajia kapitalisti tarvitsee halvan palkkatyövoiman reserviksi.

Talonpoikaiston proletarisoituminen ei siis ilmene vain siinä, että osa talonpojista ajetaan kaupunkiin, vaan myös siinä, että yhä suuremmat talonpoikaisjoukot elää kituuttavat maatilkuullaan orjallisessa riippuvuudessa koronkiskurista, maatalouspankista sekä kauppamonopoleista, ja niiden on toimeen tullakseen pakko tehdä osa vuodesta palkkatyötä.

Kapitalismi muuttaa säälimättä harhakuvitelmaksi talonpoikien enemmistön pyrkimyksen olla itsenäisiä isäntiä omalla maallaan. Tästä syystä talonpoikaisto ei voi omien etujen puolesta taistellessaan luottaa hallitsevan porvariston tukeen. Sille käy välttämättömäksi etsiä itselleen liittolaista työväenluokasta. Tällaista on historian logiikka, tällainen on kehityksen tendenssi. Mutta historiallinen prosessi etenee, kuten usein sattuu, kiemurtelevia ja mutkallisia teitä.

Mihin konkreettisesti perustuu kommunistien varmuus välien rikkoutumisen väistämättömyydestä talonpoikaiston ja porvariston välillä, varmuus työväenluokan ja talonpoikaiston poliittisen liiton väistämättömyydestä?

Kun porvaristo kävi taistelua poliittisesta vallasta feodaalien herruutta vastaan, se käytti iskuvoimanaan talonpoikia, jotka pyrkivät murtamaan maaorjuuden kahleet. Talonpoikien kapinat, talonpoikaissodat Euroopassa horjuttivat feodalismia tukipylväitä ja loivat edellytykset porvarillisten vallankumousten voi-

tolle Englannissa, Ranskassa, Saksassa, Italiassa ja muissa maissa. Mutta maaseudulla porvarillisen vallankumouksen tuloksia käyttivät hyväkseen pääasiallisesti suurtalolliset, koronkiskurit, kauppiaat ja keinottelijat, jotka rikastuivat riistämällä työtätekeviä talonpoikia. Kyläpohatoista tuli porvarillisen valtion tuki ja reservi sen taistelulle työväenluokan vallankumouksellista liikettä vastaan. Heistä tuli porvarillisen vaikutuksen levittäjiä talonpoikaiston keskuuteen. Sosiaalinen jakautuminen kerroksiin hävitti sen suhteellisen etujen yhteisyyden, joka oli vallinnut feodaaliherran anturan alla olleessa talonpoikaisyhteisössä. Suuritulallisten ja rikkaiden talonpoikien lähen-tyessä kaupunkien porvaristoa köyhät talonpojat tunsivat yhä enemmän vetovoimaa työväenluokkaa kohtaan.

Porvarillisten vallankumousten voitto avasi suurpääomalle tien maaseudulle. Siellä se hävitti pois pientuotantoa ja pakotti valtavat talonpoikaisjoukot jättämään kotikontunsa. Kapitalismin kehitys Euroopassa toi mukanaan oikean kansainvaelluksen. Miljoonat häviöön joutuneet talonpojat muuttivat kaukaisiin maihin toivossa päästä itsenäisiksi isänniksi. Mutta sielläkin heidät tavoitti pääoman rautainen ote.

Kun Länsi-Euroopan porvaristo oli lujittanut poliittisen valtansa, siitä tuli talonpoikaisliikkeen pahin vihollinen. Länsi-Euroopan porvarilliset hallitukset tukivat loppuun saakka tilanherrojen valtaan nostamaa Romanovien hallitsijasukua Venäjällä. Ne tulivat aina avuksi kaikille feodalismien perintönä jääneille monarkioille, joiden kruunut vavahtelivat talonpoikaisliikkeen rynnistäessä. Euroopan ja Pohjois-Amerikan imperialistinen porvaristo teki kaikkensa säilyttääkseen talonpoikien riiston feodaaliset muodot siirto- ja puolisiirtomaissa. Sen ponnistuksista johtuu, että tähän päivään saakka, 20. vuosisadan toiselle puoliskolle, Aasiassa, Afrikassa, Latinalaisessa Amerikassa ja jopa eräissä Euroopankin kolkissa, kuten Espanjassa tai Italian eteläosissa, on säilynyt feodaalisen maanomistuksen ja orjuutuksen muotoja miltei samanlaisina kuin keskiajalla.

Porvaristo ei siis ainoastaan jättänyt talonpoikaiskysymystä ratkaisematta, vaan vieläpä tuli talonpoikien vapautuksen pahimmaksi jarruksi kaikissa niissä maissa, joissa kuuluisi suorittaa historiallisesti oikeudenmukainen työ — aikansa eläneen feodaalisen ja puolifeodaalisen maanomistusmuodon hävittäminen. Tämä seikka luo edellytykset työväenluokan ja talonpoikaiston kapitalisminvastaisen liiton syntymiselle.

Lokakuun Suuren sosialistisen vallankumouksen samoin kuin Euroopan ja Aasian kansandemokraattisten vallankumousten kokemus on vahvistanut oikeaksi marxismin-leninismin väittämän, että niissä maissa, joissa tehtävänä on feodalismien rippeiden hävittäminen, koko talonpoikaisto voi kulkea yhdessä työväenluokan kanssa, koska tämä on ainoa luokka, joka kykenee viemään päätökseen vallankumouksen maanomistussuhteissa,

ts. antamaan talonpojille maata. Euroopassa ja Aasiassa tapah-
tuneissa kansandemokraattisissa vallankumouksissa työväenluo-
kan liitto talonpoikaiston kanssa on kestänyt loistavasti koetuk-
sen. Liitossa työläisten kanssa talonpoikaistosta on ensi kerran
historiassa tullut hallitseva luokka, uuden, sosialistisen yhteis-
kunnan rakentaja.

Työväenluokan ja talonpoikaiston liittoa tarvitaan kuitenkin
muissakin maissa eikä vain niissä, joissa on säilynyt feodaalinen
tai puolifeodaalinen maanomistus. Se käy elintärkeäksi myös
kehittyneissä kapitalistisissa maissa. Näissä maissa monopoli-
pääoma on nostanut toisen maailmansodan jälkeen ennen-
näkemättömän hyökkäyksen talonpoikaistoa, farmareita vastaan
pyrkimyksenään talonpoikaistyyppisten talouksien häviöön saat-
taminen ja lopettaminen sekä niiden korvaaminen suurilla
kapitalistisilla tuotantolaitoksilla. Tuotannon ja pääoman keski-
tysprosessi näiden maiden maataloudessa pyyhkäisee armotto-
masti pois yhden perheen tilan. Siksi näissä maissa on tullut
käytännön välttämättömyydeksi farmarien, talonpoikien koko
joukon yhteenliittyminen työläisten kanssa taisteluun monopo-
lien hyökkäystä vastaan.

Samaan aikaan myös työväenluokka, käydessään taistelua
luokkaetujensa puolesta, tulee väistämättömästi vakuuttuneeksi
siitä, että ilman tukea talonpoikaiston taholta, ilman liittoa
talonpoikaiston kanssa sen taistelulla koko valtiomahtiin nojaa-
vien suurimpien kapitalistien rosvomaista harvainvaltaa vastaan
ei ole riittävää voimaa.

Näin ollen talonpoikauskysymys, joka menneiden vuosisato-
jen aikana oli kaikkien kansanliikkeiden perusta, pysyy mitä
tärkeimpänä poliittisena ongelmana meidän teollisellakin aika-
kaudellamme. Mutta sen objektiivinen sisältö on nyt muuttu-
massa. *Feodalisminvastaisesta se muuttuu yhä enemmän mono-
polisminvastaiseksi, imperialisminvastaiseksi.*

Talonpoikauskysymyksen merkitys on sitäkin suurempi, kun
talonpoikaisto muodostaa vielä nykyäänkin suurimman osan
kapitalistisen maailman väestöstä. Vaikka maatalousväestön
osuus on viimeisen puolentoista vuosisadan kuluessa alinomaan
vähentynyt, se oli v. 1952 kuitenkin 59%. Kapitalistisessa Euroo-
passakin talonpoikaisto muodostaa vielä noin kolmanneksen
väestöstä.

Siitä huolimatta, että talonpojat muodostavat monissa
maissa väestön enemmistön, he eivät voi päästä vapaaksi tilan-
herrojen ja monopolipääoman sorrosta ilman työväenluokan
tukea.

Marxilainen teoria selittää, että työläisten ja talonpoikien
liitossa työläiset muodostavat johtavan voiman. Tämä johtuu
siitä, että työläiset ovat jo elämänsä olosuhteiden tähden verrat-
tomasti paremmin järjestäytyneitä kuin talonpojat, he ovat
keskittyneet kaupunkeihin suurin joukoin ja heillä on jo pitkä-

aikainen kokemus taistelusta riistäjäluokkia vastaan. Melkein kaikissa kapitalistisissa maissa työläiset ovat perustaneet kommunistiset taistelupuolueensa, jotka ovat osoittaneet paitsi halua myös taitoa käydä taistelua kaikkien työtätekevien etujen puolesta. Johtava asema liitossa on välttämätön työväenluokalle yhteisen asian menestyksen tähden eikä minkäänlaisten etujen tai etuoikeuksien saamiseksi talonpoikiin verraten. Tietoiset työläiset ottavat myös kantaakseen taistelun raskaimman taakan, he ovat valmiit uhraamaan ja tosiasiaa uhraavatkin eniten.

**Mitä feodalismiin
jäännökset ovat**

Työväenluokan ja talonpoikaiston yhteisen taistelun tavoitteet ja tehtävät muuttavat muotoaan riippuen siitä, minkälaisissa olosuhteissa työläiset ja talonpojat elävät. Niissä maissa, joissa feodaaliset suhteet ovat vielä säilyneet tai näiden suhteiden jäännökset ovat vielä voimakkaita, nousee etualan tehtäväksi taistelu feodalismia vastaan, tilanherrojen luokan harjoittaman talonpoikien riiston feodaalisia muotoja vastaan. Tämä koskee, kuten edellä jo on sanottu, Italian eteläisiä alueita, koko Espanjaa ja monia Idän sekä Latinalaisen Amerikan maita.

Feodaalisten taloudellisten suhteiden jäännökset ilmenevät erilaisissa muodoissa. Mainitsemme niistä tärkeimmät, kaikkein tyypillisimmät.

Niitä ovat ensinnäkin laajassa mitassa säilynyt suurten maanomistaja-tilanherrojen maanomistus. Talonpoikien enemmistö ei köyhyytensä tähden voi ostaa maata, vaan sen on pakko vuokrata sitä tilanherroilta orjuuttavilla ehdoilla.

Toiseksi vuokran maksu tilanherroille osaviljana tai luontoisuorituksina. Talonpojat luovuttavat tilanherroille huomattavan osan sadosta, joskus puolet ja jopa enemmänkin.

Kolmanneksi päivätyöjärjestelmä. Talonpoika on velvollinen suorittamaan tilanherran viljelystyöt omilla alkeellisilla välineillään. Tämä saattaa talonpojat itse asiassa feodaaliherralle työveroä suorittavien maaorjien asemaan.

Neljänneksi, talonpoikien enemmistön piiriinsä sulkeva velkaisuutumusten tiheä hämähäkin verkko, joka tekee heistä ainaisia velallisia ja lisää talonpoikien riippuvuutta tilanherroista ja koronkiskureista.

Kaikkien näiden feodalismiin jäännösten seuraukset ovat tunnettuja: maatalouden äärimmäinen teknillinen takapajuisuus, talonpoikien valtaenemmistön auttamaton köyhyys, kotimaisten markkinoiden heiveröisyys, varojen puuttuminen maan teollistamiseen.

Maissa, joissa feodaaliset suhteet ovat säilyneet, on mahdollonta tehdä loppua taloudellisesta takapajuisuudesta ja kansan köyhyydestä ilman agraarivallankumousta tai maanomistusolojen radikaalista uudistusta. Tämän historiallisen tehtävän voi suorittaa vain työväenluokan ja talonpoikaiston liitto — ainoa voima, joka kykenee hävittämään loppuun saakka feodalismiin

Jäännökset ja luovuttamaan tilanherrojen maat talonpoikien omistukseen ilman mitään korvausta.

Työväenluokan ja talonpoikaiston liitto, jonka kärki suuntautuu feodaali- ja tilanherrojen harjoittamaa sortoa vastaan, on välttämätön ehto laajan, kaikkia edistyksellisiä voimia yhdistävän demokraattisen yhteenliittymän luomiselle.

Kapitalistiset monopolit ovat työläisten ja talonpoikien pahimpia rosvoojia

Kehittyneissä kapitalistisissa maissa monopolipääoma on kaikkien sorrettujen luokkien, myöskin talonpoikaiston päävihollinen. Kapitalistien suuryhtymät ottavat valtaansa paitsi teollisuutta myös maatalouden. Ne eivät riistä ainoastaan työläisiä, vaan myös talonpoikia.

Finanssipääoma on luottolaitosten, maatalouspankkien sekä vakuutus- ja muiden yhtiöiden laajalle levinneen verkoston kautta alistanut valvontaansa miljoonia talonpoikaistalouksia. Teollisuustuotteiden korkeat ja maataloustuotteiden alhaiset hinnat, kasvavat verot ja vuokramaksut pakottavat talonpoikia yhä useammin pyytämään pankilta lainaa maata tai muuta omaisuutta vastaan. Tämä aiheuttaa työtätekevän talonpoikaiston velkataakan alituisen kasvun ja merkitsee talonpoikien lisääntyvää riippuvuutta pääomasta. Jos velkaa ei makseta, mikä tapahtuu yhä useammin, talonpoijan maa siirtyy pankkien ja vakuutusyhtiöiden omaisuudeksi. Niinpä USA:ssa Metropolitan Life Insurancen vakuutusyhtiöllä yksin oli jo v. 1949 omistukseensa ja hoidettavanaan yli seitsemän tuhatta farmia.

E erityisen raskaana tuntuu talonpoikaiston asemassa kapitalististen monopolien hintapolitiikka. Se tarkoittaa elintarvikkeiden ja raaka-aineiden ostamista talonpojilta alhaisilla hinnoilla samalla kuin heille myydään teollisuustuotteita korkeilla hinnoilla. Tämän epäsuhtaisen vaihtopolitiikan seurauksena hintojen välille muodostuu juopa („hintasakset”), mikä johtaa siihen, että talonpojat saavat samasta maataloustuotteiden määrästä yhä pienemmän määrän välttämättömiä teknillisiä välineitä, lannoitteita ja polttoainetta. Niinpä esimerkiksi Ranskassa talonpoikien ostamien teollisuustuotteiden hinnat olivat v. 1958 nousseet vuoteen 1938 verraten 36-kertaisiksi; ne hinnat sen sijaan, joilla talonpojat myyvät tuotteensa, vain 16-kertaisiksi.

„Hintasakset” ovat monopolien harjoittaman talonpoikien rosvouksen peitetty muoto. Talonpoikien rosvouksen avoin muoto on korkeat verot, joilla peitetään talouselämän militarisoimisesta ja kilpavarustelusta, paisuneen valtiokoneiston ylläpidosta ja monopolien tukemisesta aiheutuvat menot. Suurin verotaakka lankeaa työläisten ja talonpoikien kannettavaksi. Ranskassa esimerkiksi työtätekevät talonpojat maksavat noin 40 erilaatuista veroa. K. Marx antoi aikoinaan kuvaannollisen määritelmän Ranskan maaseudun vihasta veroja kohtaan. „Kun ranskalainen

talonpoika maalaa pirun seinälle, maalaa hän sen verokarhuksi" ¹.

Suurta veroa talonpojat maksavat suurmaanomistajille ja pankeille vuokramaksujen muodossa. USA:n farmarit maksoivat vv. 1950—1956 keskimäärin 3 miljardia dollaria vuokramaksuja vuodessa, mikä on suunnilleen yhtä suuri summa kuin amerikkalaisten monopolien jokavuotiset tulot ulkomaisista pääomansijoituksista.

Monopolien harjoittaman sarron tehostuminen ja konetekniikkaa käyttävien suurtalouksien kärjistyvä kilpailu aiheuttavat talonpoikaiston joukkomittaista tiloiltaan sortumista. Esimerkiksi USA:ssa farmien lukumäärä väheni (kuten 10. luvussa jo on mainittu) vuosien 1940 ja 1954 välisenä aikana 1.315.000:lla. Saksan Liittotasavallassa joutui vuosien 1949 ja 1958 välillä häviöön yli 200.000 talonpoikaistaloutta, Ranskassa vuosien 1929 ja 1956 välillä (alle 1 ha:n tiloja lukuunottamatta) yli 834.000. Sen sijaan kapitalististen suurtilojen lukumäärä kasvaa.

Valtiomonopolistinen kapitalismi harjoittaa politiikkaa, joka jouduttaa pienten ja keskisuurten talonpoikaistalouksien häviämistä. Tätä tarkoitusta palvelevat ns. ohjelmat maatalouden „auttamiseksi”, joka itse asiassa on apua suurille maatalouskapitalisteille. Valtion luotot ja tukipalkkiot, joita annetaan suurmaanomistajille koneiden, lannoitteiden ja rakennusainesten hankkimista varten, luovat samaan aikaan keinotekoisesti edullisia markkinoita näiden tuotteiden menekistä kiinnostu-neille kapitalistisille yhtymille.

Kuvaavaksi ilmiöksi kehittyneissä kapitalistisissa maissa toisen maailmansodan jälkeen on tullut suurpääoman välitön tunkeutuminen maatalouteen. Tämä on yksi tärkeimpiä syitä siihen, että viimeisten 10—15 vuoden aikana USA:n, Kanadan, Englannin, Ranskan, Saksan Liittotasavallan ja muiden kapitalististen maiden kapitalistisen maatalouden teknillisessä varustelussa on tapahtunut huomattavia muutoksia. Niissä käy yhä tyypillisemmäksi maataloustuotantolaitosten täyskoneellistaminen, kemiallisten lannoitteiden käyttö laajassa mitassa, lajisien käyttö ja rotukarjan kasvattaminen. Amerikkalainen taloustieteilijä V. Perlo kirjoittaa USA:n maatalouden muutoksia luonnehtiessaan: „Monopolipääoma, joka aina etsii uusia sijoitusalueita, ei enää tyydy maataloudessa tuotetun maan-koron ja lisäarvon välilliseen anastamiseen („hintasaksien” ja lainankoron avulla). Se alkaa välittömästi osallistua suurten maataloustuotantolaitosten luomiseen laajoissa mittasuhteissa... Käyttämällä laajasti uusinta tekniikkaa ja samanaikaisesti äärimmäisen alhaisesti palkattua maataloustyövoimaa, pääasiallisesti neekereitä, puertoricolaisia ja meksikolaisia, monopolipääoma voi „hintasaksista” huolimatta saada riittävän voiton suhdeluvun”.

Monopolipääoman ideologit USA:ssa ja muissa maissa eivät sattumalta hoes itsepintaisesti, että on käynyt tarpeelliseksi joututtaa „teknillisesti heikkojen talouksien” lopettamista ja antaa auliimmin valtion tukea suurimmille talouksille. Miljoonien talonpoikaistalouksien ylle on noussut uusi sortumisen uhka. Vuonna 1957 USA:n maatalousministeri Benson selitti, että 2 miljoonan amerikkalaisen farmarin on lähdeittävä mailtaan. Ranskassa on suunniteltu lopetettavaksi noin 800.000 talonpoikaistaloutta. Samantapaisia suunnitelmia on myös Länsi-Saksassa ja eräissä muissa kapitalistisissa maissa. Valtiomonopolistinen kapitalismi uhkaa itse talonpoikaiston olemassaoloa luokkana.

Kaikki tämä johtaa kiertämättä siihen, että talonpoikien taistelu tärkeimmissä kapitalistisissa maissa kehittyy pääasiallisesti *monopolisminvastaiseksi* taisteluksi. Myös siirtomaissa ja riippuvassa asemassa olevissa maissa on huomattavasti tehostunut talonpoikien riiston feodaalisten muotojen kanssa yhteensulautunut monopolien harjoittama sorto. Niissä ei talonpoikaiston maannälkä ole yksinomaan seurausta maan keskittymisestä tilanherrojen käsiin, vaan se on aiheutunut myös siitä, että valtavat maa-alat ovat ulkomaisten monopolien käsissä plantaasiviljelyksinä. Tästä johtuukin, että kun talonpoikien perusongelmana aikaisemmin oli vapautuminen feodaalitalanherrojen sorrosta, niin nyt sen rinnalle on kaikkialla noussut tehtäväksi taistelu monopolien harjoittamaa sortoa vastaan.

2. Kommunistit ovat talonpoikaisjoukkojen elinätujen puolustajia

Kommunistiset puolueet rakentavat politiikkansa talonpoikaiskysymyksessä ottaen huomioon sen objektiivisen sisällön muuttumisen meidän aikakaudellamme. Samalla tämän politiikan lähtökohtana ovat talonpoikaiston aseman erikoisuudet eri maissa.

Siellä missä on tuntuvia feodalismien jäännöksiä talonpojat elävät meidän aikanamme kaksinkertaisen sorron — toisaalta tilanherrojen, toisaalta taas kapitalististen monopolien (omien „kotimaisten” tai ulkomaisten) sorron alaisina.

Kehittyneissä kapitalistisissa maissa monopolipääoma on talonpoikaiston kaikkien kerrosten pahin sortaja.

Mutta taistelkoot maaseudun työtätekevät mitä vihollista vastaan tahansa, niin eräs tämän taistelun pääsuunta on talonpoikien välittömien etujen puolustaminen. Kommunistiset ja työväenpuolueet pitävät sydämenasianaan puolustaa sellaisia talonpoikien ja maataloustyöläisten vaatimuksia kuin maataloustyöläisten saattamista oikeuksiin nähden samanarvoiseen ase-

maan muiden ammattialojen työläisten kanssa, „hintasaksien” lopettamista, verojen ja vuokramaksujen alentamista, huokeiden luottojen myöntämistä ja maataloustuotteiden menekkimarkkinoiden laajentamista työtätekevien palkkoja korottamalla sekä palauttamalla normaalit kauppasuhteet kaikkiin maihin. Saksan Liittotasavallassa, Japanissa, Espanjassa ja eräissä muissa maissa talonpojat vastustavat yhä voimakkaammin maittensa pakko-ottoa amerikkalaisten sotilastukikohtien, lentokenttien yms. käyttöön. Yhä suositummaksi käy talonpoikaiston keskuudessa tunnus: „Maata, ei sotaa”.

Kommunistit ottavat huomioon talonpoikaiston aseman oma-laatuisuuden ja erikoisuudet paitsi kussakin maassa kokonaisuudessaan myös sen eri alueilla. Esimerkiksi Italian eteläosissa on erityisen kärkevänä ongelmana maannälkä. Sen tähden Italian kommunistit pitävät ensiarvoisena tehtävänä antaa talonpojille apua heidän taistelussaan maan saamiseksi. Italian pohjoisosissa (sama on luonteenomaista myös Ranskan monille alueille), missä on suuria tyyppiltään kapitalistisia maataloustuotantolaitoksia, on merkitykseltään ensiarvoista puolustaa maataloustyöläisten etuja — tukea ja järjestää heidän taisteluun palkankorotusten, työehtojen parantamisen, työttömyysvakuutuksen yms. puolesta.

Talonpoikien vaatimuksia puolustaessaan kommunistit antavat tärkeän merkityksen parlamentaaristen taistelumuotojen käytölle. Italian ja Ranskan kommunistisilla puolueilla on tästä suuri kokemus. Italian kommunistit käyvät alituista tarmokasta taistelua parlamentissa maataloussopimusten ehtojen parantamisesta työtätekevien vuokratilijöihin etujen mukaisesti, vuokramaksujen valvonnan aikaansaamiseksi jne. Huhtikuussa 1946 Ranskan Perustava kokous hyväksyi kommunistisen puolueen parlamenttiryhmän vaatimuksesta farmarien ja luontoisvuokratilijöihin säädöksen, jossa määritellään vuokrasuhteet maassa. Italian ja Ranskan kommunistit ovat saaneet parlamenteissa hyväksytyksi useita talonpoikaiston etujen mukaisia lakeja.

Taistelussa talonpoikaiston etujen puolesta kommunistit joutuvat voittamaan monia vaikeuksia ja esteitä. Porvarilliset puolueet ja ryhmittymät, monissa maissa myös katolinen kirkko, pyrkivät kaikin keinoin pitämään talonpojat vaikutuksensa alaisina ja harjoittavat heidän keskuudessaan demagogista propagandaa, parhaavat työväenluokkaa ja kommunisteja. Niiden tarkoituksena on häiritä työväenluokan ja talonpoikaiston liiton syntymistä ja lujittumista, estää kommunististen puolueiden vaikutuksen leviämisen maaseudulle. Vaikeudet kommunististen puolueiden työssä maaseudulla johtuvat myös siitä, että huomattava osa talonpoikaisjärjestöistä Pohjois-Amerikan maissa (USA, Kanada) ja Länsi-Europan maissa Italiaa

lukuunottamatta on monopolipääoman kanssa yhteydessä olevien taantumuspuolueiden ja -ryhmittymien vaikutuksen alaisena.

**Talonpoikien taistelu
maanomistusolojen
uudistuksen puolesta**

Koska talonpoikaisjoukkojen valtaenmistön muodostavat liian vähän maata omistavat ja maattomat talonpojat, niin taistelu maanomistusolojen uudistuksen puolesta tulee mitä tärkeimmäksi tavoitteeksi.

Talonpoikaisjoukkojen painostuksesta on useiden kapitalististen maiden hallitsevien piirien ollut pakko sodanjälkeisellä kaudella suostua jonkinlaiseen maan uudestijakoon. Mutta ne uudistukset, joita porvaristo ja tilanherrat ovat toimeenpanneet, eivät tietenkään ole olleet riittäviä. Italiassakin, missä taistelu maasta oli saanut suurimman voiman ja laajuuden, uudistus oli luonteeltaan sangen rajoitettu eikä tyydyttänyt talonpoikaiston tarpeita ja odotuksia. Maanomistusolojen uudistukset koskivat siellä vain 11% suurmaanomistuksesta. Maan jakautuminen ei oleellisesti muuttunut. Italiassa lasketaan yhä vielä olevan 2,5 miljoonaa maatonta talonpoikaa, ja 1,7 miljoonalla talonpojalla on pinta-alaltaan korkeintaan 0,6 ha:n maatilkut.

Nykyään monet kommunistiset ja työväenpuolueet kokoavat talonpoikia taisteluun todella *demokraattisen maanomistusolojen uudistuksen* puolesta. Niiden päävaatimuksena on: „Maa niille, jotka sitä viljelevät”. Tällöin kysymys maan antamisesta talonpojille on marxilaisten puolueiden ohjelmissa hahmoteltu ratkaistavaksi ottaen huomioon kunkin maan maanomistussuhteiden omalaatuisuus ja erikoisuudet.

Ranskan Kommunistinen puolue käy taistelua suurmaanomistajien maan ja omaisuuden pakkoluovuttamiseksi sekä niiden omistusoikeuden siirtämiseksi työtätekeville talonpojille — pienille vuokraviljelijöille, luontoisvuokraviljelijöille, maataloustyöläisille ja lisämaata tarvitseville talonpojille.

Italian Kommunistinen puolue pitää yleistä maanomistusolojen uudistusta yhtenä niistä „rakenteellisista uudistuksista”, jotka ovat omiaan rajoittamaan ja horjuttamaan monopolien taloudellista mahtia. Siellä edellytetään suurmaanomistuksen rajoittamista niin, että lähes 5 miljoonaa ha maata vapautuu luovutettavaksi maan vuokraajille ja maataloustyöläisille.

Maanomistusolojen uudistukset, joita Latinalaisen Amerikan maiden kommunistipuolueet ehdottavat toteutettaviksi, edellyttävät maan pakkoluovutusta latifundio-tilanherroilta ja sen luovuttamista maksuttomasti (tai vähimmäismaksulla) maattomien ja liian vähän maata omistavien talonpoikien omistukseen. Näiden kommunististen puolueiden asiakirjoissa sanotaan, että demokraattinen valtio, joka muodostetaan kansallisen vapautustalustalon kulussa, tulee tunnustamaan talonpoikien omistusoikeuden heidän tilanherroilta valtaamaansa maahan ja antamaan heille vastaavat asiakirjat. Samoin tullaan takaamaan maanomistus niille talonpojille, jotka viljelevät tilanherrojen tai

valtion viljelemättömiä maita ja joilla ei ole näihin maihin omistusoikeutta. Ne talonpojat taas, jotka eivät hoida taloutta omalla vaan vuokraamallaan maalla, saavat tämän maan omistukseensa. Taistelu maasta on näissä maissa mitä tärkein yleisdemokraattisen liikkeen ainesosa. On selvää, että tämän taistelun menestys liittyy erottamattomasti siihen menestykseen, jota näiden maiden kansat saavuttavat kansallisessa vapausliikkeessään Amerikan imperialismia vastaan.

Marxilaisten puolueiden alituinen ja johdonmukainen taistelu maan luovuttamisesta niiden haltuun, jotka sillä uurastavat, todistaa valheelliseksi porvarillisen propagandan, joka uskottelee talonpojille, että kommunistit muka tahtovat riistää heiltä maan. Itse asiassa kommunistit takaavat talonpojille paitsi heidän käytössään olevan maa-alan säilymisen myös sen järkevän lisäämisen.

3. Mitä työväenluokan voitto antaa talonpojille

Suurpääoman ja tilanherrojen puolustelijat levittävät yhä vielä parjaavaa väitettä, ettei proletaarinen vallankumous muka anna talonpojille mitään, vaan se on heidän vihollisensa.

Tämän parjauksen kumoo parhaiten Venäjän ja muiden sosialistisen leirin maiden historiallinen kokemus. Tosiasiat ovat osoittaneet, että proletaarinen vallankumous ei suinkaan ole ollut talonpoikaiston vihollinen, vaan että se juuri on toteuttanut talonpoikien hartaimmat toiveet: antanut sille maan ja vapautuksen tilanherrojen ja kapitalistien sorrosta.

Venäjällä Neuvostojen II edustajakokous kumosi jo marraskuun 8 päivänä 1917, siis vallankumouksen jälkeisenä päivänä tilanherrojen maanomistuksen ilman mitään lunastusta ja ilmoitti, että kaikki maa muutetaan Venäjällä koko kansan omaisuudeksi ja se siirtyy niiden käyttöön, jotka tällä maalla uurastavat.

Kaikissa kansandemokratian maissa pantiin samoin toimeen maanomistusolojen uudistukset, jotka tekivät lopun tilanherrojen maanomistuksesta ja toteuttivat periaatteen „maa niille, jotka sitä viljelevät”. Euroopan kansandemokratian maissa talonpojat saivat maanomistusolojen uudistusten tuloksena 14 miljoonaa ha viljelysmaata.

Kiinassa talonpoikien omalla aktiivisella osanotolla toteutetun maanomistusolojen uudistuksen pohjalla lähes 300 miljoonaa talonpoikaa sai noin 50 miljoonaa ha maata ja omistusoikeuden tähän maahan. Talonpoikaisto vapautettiin maksamasta tilanherroille maanvuokraa, joka käsitti keskimäärin puolet — kolme neljännestä sadon arvosta, samoin se vapautettiin muista maksuista ja rasituksista.

Tehdessään yleistäviä johtopäätöksiä sosialistisen vallankumouksen kokemuksesta Venäjällä V. I. Lenin osoitti moneen

kertaan ja painokkaasti, että kun työtätekevien valta on pystytetty, uuden vallan ensimmäisenä velvollisuutena on ryhtyä toimenpiteisiin talonpoikaisjoukkojen aseman parantamiseksi viipymättä ja päättävästi. Lenin piti näitä toimenpiteitä eräänä ratkaisevana ehtona työläisten ja talonpoikien vallan, näiden luokkien liiton lujittamiselle työväenluokan johdolla.

Samaan aikaan Lenin osoitti, ettei pelkkä maan jako, pelkkä tilanherrojen maiden luovuttaminen talonpojille ratkaise talonpoikaiskysymystä eikä vapauta työtätekeviä talonpoikia kurjuudesta, kulakkien ylivallasta, pientalouden takapajuisuudesta ja alhaisesta tuottavuudesta. Vain maan yhteisviljely, vain osuustoiminta sosialistisella pohjalla voi raivata talonpoikaistolle tien vauraaseen elämään.

Näitä Leninin ohjeita tiukasti noudattaen kommunistit kehoittavat kaikissa maissa työtätekevää talonpoikaistoa astumaan sosialismin rakentamiseen johtavalle tielle.

Nyt ovat jo sadat miljoonat maanviljelijät tulleet oman kokemuksensa perusteella vakuuttuneiksi siitä, että vain sosialistinen yhteenliittyminen, osuustoiminta antaa mahdollisuuden parantaa *kaikkien* talonpoikien elämää ja tehdä lopun ihmisen harjoittamasta toisen ihmisen riistosta ja sorrosta. Vasta sosialistinen yhteenliittyminen avaa työtätekeville talonpojille mitä laajimman mahdollisuuden hoitaa taloutta tieteen uusimpien saavutusten pohjalla, kohottaa maanviljelystekniikkaa ja käyttää järkipäisesti nykyaikaista valtavaa tekniikkaa, joka sekä helpottaa työtä että nostaa valtavassa määrin sen tuottavuutta, ts. suo mahdollisuuden tuottaa kutakin talonpoikaa kohden yhä enemmän aineellisia hyödykkeitä.

V. I. Lenin opetti, että yhtymisen tuotanto-osuuskuntiin tulee tapahtua vapaaehtoisella pohjalla ja perustua talonpoikien henkilökohtaiseen etuharrastukseen. Talonpoika on saatava vakuuttuneeksi siitä, että suuren kollektiivisen talouden hoito uusinta tekniikkaa soveltamalla on taloudellisesti hänelle huomattavasti edullisempaa kuin pientalouden hoito*.

Kun sosialismin vastustajat väittävät, että talonpoikaisto yksityisomistuksellisenä luokkana on sosialismille elimellisesti vieras ja vihamielinen, niin tässä ilmenee heidän halveksuntansa, ylenkatseensa talonpoikaistoa kohtaan, talonpoikaistolle luokkana ominaisen terveen järjen ja luovien mahdollisuuksien räikeä aliarviointi. Työväenluokka ja kommunistinen puolue hylkäävät päättävästi tällaisen suhtautumisen maaseudun uuras-tajiin. Ne luottavat syvästi työtätekevän talonpoikaiston järkeen, uskovat sen luoviin voimiin ja ovat vakuuttuneita siitä, että talonpoikaisto työväenluokan ystävällisellä johdolla täysin pystyy kehittymään edistyneen, sosialistisen järjestelmän aktiivi-

* Leninin osuustoimintasuunnitelmasta katso yksityiskohtaisemmin 22. lukua.

seksi rakentajaksi. Kuten käytäntö on näyttänyt, nämä arviot ovat osoittautuneet täysin oikeiksi.

V. I. Lenin opetti, että juuri vapaaehtoisen osuustoiminnan erilaisten muotojen käyttö tekee mahdolliseksi toteuttaa maaseudulla „yksinkertaisella, helpolla ja talonpojalle käsitettävällä tavalla” siirtyminen uuteen, sosialistiseen järjestelmään.

Ensimmäinen maa, jossa toteutettiin maaseudun joukkomittainen sosialistinen osuustoiminta, oli Neuvostoliitto. Yli kaksi vuosikymmentä neuvostotalonpojat ovat jo eläneet sosialistisen, kollektiivitalousjärjestelmän oloissa. Kollektivisoimisen alussa maassa olleiden 25 miljoonan pienen ja kääpiötalonpoikaistalouden tilalla Neuvostoliitossa on nyt yli 70.000 maatalousarttelia, sosialistista suurtaloutta. Niiden mittasuhteet tekevät mahdolliseksi käyttää laajassa mitassa valtion teollisuuden tuottamia nykyaikaisia suurtehoisia teknillisiä välineitä.

Kollektiivitalouksien teknillisen varustelun kehittyessä ja suurtalouden suomien etujen johdosta talonpoikien elintaso kohoaa, eikä vain jonkin erillisen ryhmän tai muutamien harvojen talonpoikien, vaan koko *talonpoikaiston* elintaso.

Osuustoimintajärjestelmän voitto Neuvostoliiton, Kiinan ja Bulgarian maataloudessa, suuret saavutukset maaseudun sosialistisessa uudistamisessa sosialistisen leirin muissa maissa ovat näiden maiden työväenluokan ja talonpoikaiston liiton suuri saavutus. Osuuskuntien perustaminen maaseudulle on *ainoa oikea ja varma keino* parantaa perin juurin talonpoikien elämää ja saada talonpoikaisto mukaan kehittämään sosialistisella pohjalla nykyaikaista pitkälle koneellistettua maataloutta. Tämä on eri maiden talonpoikaiston yhteinen tie sosialismiin. Samaan aikaan kommunistiset ja työväenpuolueet ottavat huomioon eri maiden maataloudessa esiintyvät yhteiskunnalliset ja taloudelliset, historialliset ja muut erikoisuudet. Jonkin maan kokemuksen kaikenlainen mekaaninen jäljittely on ristiriidassa marximin-leninismien hengen kanssa.

Nykyisissä oloissa pientalonpoikaistalouden siirtäminen suurtuotannon raiteille voi tapahtua jokaisessa maassa huomattavasti helpommin sen ansiosta, että on olemassa vuodesta vuoteen lujittuva sosialistinen maailmanjärjestelmä, samoin kuin sen valtavan kokemuksen ansiosta, jonka talonpoikaisto itse on kartuttanut osuuskunnallisen talouden hoidossa. Yhteenliittymisen suomat edut ovat käyneet niin ilmeisiksi, että talonpojat jopa kapitalistisissakin maissa pyrkivät luomaan osuuskuntia järjestääkseen niiden avulla kollektiivisen puolustuksen monopolien hyökkäystä vastaan.

Viime vuosikymmenien historia osoittaa, mikä valtava voima on työväenluokan ja talonpoikaiston liitto, miten paljon se voi antaa ja antaakin kummallekin luokalle. Tästä syystä työväenluokan ja talonpoikien liiton luominen ja lujittaminen on yksi kommunististen ja työväenpuolueiden tärkeimpiä tehtäviä.

KANSALLINEN VAPAAUSLIIKE SIIRTOMAAHERRUUTTA VASTAAN

1. Työväenliike ja kansallisuus- ja siirtomaakysymys

Kapitalististen suhteiden vähitellen kypsyessä ja sitä mukaa kuin taloudellinen pirstoutuneisuus voitettiin kansat tiivistyivät kansakunniksi. Kapitalismin synty johti monissa maailmanmaissa kansallisvaltioiden muotoutumiseen. Kansojen talouselämän ja kansallisen kulttuurin kehitys sai voimakkaan sysäyksen. Mutta porvarillisten kansallisvaltioiden synnyllä, mikä oli edistykellinen tapahtuma ihmiskunnan historiassa, oli nurjakin puolensa: pyrkimys toisen kansakunnan alistamiseen toisen valtaan voimistui. Erittäin kärkeväksi muodostui kansallisuuskysymys — kysymys kansakuntien välisistä suhteista, niiden oikeuksista, niiden vapaan kehityksen ehdoista.

**Kaksi tendenssiä
kansallisuuskysymyksessä**

Alunperin kansallisuuskysymys rajoittui erillisten valtioiden puitteisiin, erityisesti sellaisten valtioiden, jotka historiallisten olosuhteiden vaikutuksesta olivat muodostuneet monia kansallisuuksia käsittäviksi. Näissä valtioissa (esimerkiksi tsaarin Venäjällä, Itävalta-Unkarissa jne.) oli hallitsevia ja alistettuja kansakuntia, sortavia ja sorrettuja kansakuntia. Niissä kansallisuuskysymys muodostui pääasiallisesti kysymykseksi kansallisista vähemmistöistä, niiden oikeudesta itsenäiseen olemassaoloon, oman talouselämänsä, kulttuurinsa, kielensä, kirjallisuutensa jne. kehittämiseen.

Mutta kapitalismin astuessa imperialismien aikakauteen kansallisuuskysymyksen puitteet laajenivat. Valtioiden sisäisestä ongelmasta kansallisuuskysymys muuttui kansainväliseksi, voidaan sanoa koko maailman käsittäväksi ongelmaksi.

Kysymys on siitä, että kapitalismin kehityksen aikakaudelle ovat historiallisesti ominaisia kaksi vastakkaista tendenssiä kansallisuuskysymyksessä. Toinen ilmenee kansallisten liikkeiden syntymisessä, kansallisen itsetunnon heräämisessä, kansallisvaltioiden muodostumisessa. Toinen johtaa kansallisuuksien välisten yhteyksien kehitykseen, kansallisten raja-aitojen murtumiseen, maailmanmarkkinoiden syntyyn.

Vaikka nämä molemmat tendenssit vastaavat yhteiskunnallisen kehityksen reaalisia tarpeita, kumpikaan niistä ei kapitalismin vallitessa saa täyttä liikkumatilaa. Eikä siinä kaikki, vaan kapitalismin sosiaaliset olosuhteet ohjaavat niiden vaikutuksen luonnottomaan suuntaan. Erityisen voimakkaana tämä ilmenee imperialismin vallitessa.

Porvarillisten kansallisten liikkeiden voiton jälkeen Euroopan ja Amerikan taloudellisesti kehittyneissä maissa osoittautui, että kansallisvaltioiden edelleen luomisen prosessi oli keskeytynyt pitkäksi ajaksi. Kapitalististen valtojen siirtomaavaltautusten seurauksena Aasian ja Afrikan maiden valtaenemmistöltä riistettiin oikeus kansalliseen kehitykseen, ja nämä maat muuttuivat siirtomaiksi. Tendenssi kansakuntien yhdistämiseen, kansainvälisten taloudellisten ja poliittisten suhteiden luomiseen taas toteutuu kapitalismin vallitessa kansoille tuskallisessa muodossa. Sillä kapitalismi ei voi „yhdistää” kansakuntia muuten kuin väkivallan ja orjuutuksen, siirtomaavaltautusten ja sotien avulla, riistämällä julmasti takapajuisia maita ja tekemällä niistä kehittyneille kapitalistisille valtioille maataloustuotteita ja raaka-aineita toimittavia lisäkkeitä.

Siirtomaasorron uhreiksi joutuivat vähitellen monet maat, kansat ja kokonaiset maanosat. Kansallisuuskysymyksestä oli nyt jo tullut kysymys, joka ei enää koskenut yksityisten kansallisten vähemmistöjen vaan ihmiskunnan enemmistön oikeuksia ja kohtaloa, sen enemmistön, jota imperialistit orjuuttivat väkivallalla tai kavaluudella ja josta he olivat tehneet siirtomaavaltakuntiansa alamaisia. „Imperialismi merkitsee”, kirjoitti Lenin, „pääoman kasvamista kansallisten valtioiden puitteiden yli, se merkitsee kansallisen sorron laajenemista ja kärjistymistä uudella historiallisella pohjalla”. Lenin osoitti, että kansakuntien jako sortaviin ja sorrettuihin muodostaa imperialismin *olemuksen*¹.

Imperialismin oloissa kansallisuuskysymys on muuttunut *kansallisuus- ja siirtomaakysymykseksi*. Sen pääsisällöksi on tullut siirtomaiden ja riippuvassa asemassa olevien maiden kansojen vapaustaistelu, niiden pyrkimys päästä irti vierasmaalaisesta ikeestä ja saavuttaa valtiollinen riippumattomuus.

Tämä ei tietenkään merkitse, että kansallista vähemmistöä koskeva ongelma kehittyneissä kapitalistisissa valtioissa olisi nykyisellä aikakaudella hävinnyt, että nämä valtiot olisivat lopettaneet kansallisuussorron edes omien rajojensa sisällä. Ei suinkaan! Taantumusporvaristo ei yleensä pysty ratkaisemaan kansallisuuskysymystä, mistä on kaunopuheisena todistuksena vaikkapa neekerikysymyksen kärkevyys Amerikan Yhdysvalloissa.

Imperialistit pitävät parhaina sellaisia keinoja kansallisuuskysymyksen „ratkaisemiseksi” kuin pienten ja heikkojen kansakuntien kurissapitämistä, rotuvihan ja rotuselkkausten

lietsomista sekä kaikkien vapausliikkeiden armotonta tukahduttamista. Kapitalismin taantumuksellisuus ja mädännäisyys saavat havainnollisen ilmauksensa tässä kykenemättömyydessä löytää ratkaisua kansallisuuskysymykseen. Sillä siihen aikaan, kun porvaristo vielä oli nouseva luokka, juuri tämä porvaristo eikä kukaan muu esiintyi kansallisen yhtenäisyyden ja kansallisen riippumattomuuden julistajana. Mutta nyt, kapitalismin laskukaudella, porvaristosta on tullut kansakuntien kuristaja, kansojen vapauden pahin vihollinen. Kuten Lenin kirjoitti, „kansakuntien vapauttajasta, jona kapitalismi oli taistelussa feodalismia vastaan, imperialistinen kapitalismi on muuttunut kansakuntien suurimmaksi orjuuttajaksi”².

**Työväenluokka
on kansallisen sorron
leppymätön vastustaja**

Työväenluokan tietoiselle osalle ovat aina etualalla yhteiskunnallisen vapautuksen, sosialismin puolesta käytävän taistelun edut. Mutta tämä ei suinkaan merkitse, että työväenliike olisi välinpitämätön joukkojen kansallisiin toiveisiin nähden, että sille olisivat yhdentekeviä tässä tai tuossa maassa vallitsevat kansalliset suhteet.

Kansallisen sorron hävittämistä vaativat työväenluokan perusedut, sillä tämä sorto kohdistuu raskaana vyörynä aina ja ennen kaikkea työtätekeviin, jarruttaa heidän henkistä kehitystään ja estää heitä yhtymästä luokkataisteluun. Synnyttäessään epäluottamusta ja vieraantuneisuutta eri kansakuntien työläisten välille kansallinen sorto estää heitä lähenemästä toisiaan ja yhdistämästä voimiaan taisteluun yhteisten luokkavaatimusten puolesta, ja tämä tekee porvaristolle helpommaksi joukkojen riistämistehtävän. „...Mikään ei pidätä enemmän proletaarisen luokkasolidarisuuden kehitystä ja lujittumista kuin kansallinen epäoikeudenmukaisuus...”³, totesi V. I. Lenin.

Marxilaisuus on alun alkaen esiintynyt kaikenlaisessa muodossa ilmenevänä kansallisuussorron vastustajana ja on johdonmukaisesti käynyt taistelua kansallisen tasa-arvoisuuden, kansakuntien täydellisen vapauden ja itsemääräämisoikeuden puolesta. Marxin ja Engelsin esittämää lausuntoa: „Kansa, joka sortaa muita kansoja, ei voi olla vapaa”, Lenin sanoi „internationalismin pääperiaatteeksi”. Ja proletaarinen internationalismi on marxilaisuuden oleellinen ja erottamaton osa.

Kansallisuuskysymyksen muututtua kansallisuus- ja siirto-
maakysymykseksi marxilaiset puolueet tukevat päättävästi siirtomaiden kansojen vapaustaistelua niitä sortavaa imperialistista porvaristoa vastaan. V. I. Lenin kirjoitti jo v. 1916: „Sosialistien ei ole vain vaadittava siirtomaiden ehdotonta, lunastuksetonta ja viipymätöntä vapauttamista — ja poliittisessa mielessä tämä vaatimus ei merkitse mitään muuta kuin nimenomaan itsemääräämisoikeuden tunnustamista; sosialistien on tuettava mitä päättävimmmin näiden maiden porvarillis-demokraattisen kan-

sallisen vapausliikkeen vallankumouksellisimpia aineksia ja autettava niiden kapinaa — ja myös niiden vallankumouksellista sotaa, jos sellainen syttyy — niitä sortavia imperialistisia valtoja vastaan”⁴.

Porvaristo yrittää asettaa tätä tietoisien työläisten kantaa vastaan oman ohjelmansa siirtomaiden säilyttämisestä. Porvarillinen propaganda uskottelee — eikä ilman oikeistososialistien apua — valistumattomille työläisille, että siirtomaavaltakuntien olemassaolo on muka heidän etujensa mukaista. Porvaristo hokee, että siirtomaista luopumisella tulee olemaan tuhoisat taloudelliset ja sosiaaliset seuraukset: se keskeyttää raaka-ainesten virtaamisen emämaihin ja aiheuttaa tuotannon supistumista, työttömyyttä ja puutetta. Varsin voimaperäisesti muokataan tässä hengessä Englannin, Ranskan, Hollannin ja kaikkien niiden siirtomaavaltajien työläisiä, joissa „imperiumin” perinteet ja ennakkoluulot ovat erityisen sitkeähenkisiä. Kommunisteille ja muille edistyksellisille aineksille, jotka vaativat viipymätöntä riippumattomuuden myöntämistä siirtomaille, imperialistit esittävät syytöksen „myyräntyöstä”, hyökkäyksestä „historiallisesti muovautuneita suhteita” vastaan jne.

Mutta kommunistit eivät suinkaan kiellä emämaiden ja siirtomaiden välille muodostuneiden taloudellisten suhteiden merkitystä. He eivät kiellä myöskään sitä, että kehittyneiden maiden teollisuus on riippuvainen raaka-ainetoimituksista Aasiasta, Afrikasta ja Lähi-idästä. Englanti esimerkiksi ei voi tulla toimeen ilman Lähi-idän öljyä, joka peittää 70% sen polttoainetarpeesta. Mutta seuraako tästä, että arabimaiden tulisi pysyä Englannin imperialismin siirtomaina? Englannin pitää ja se voi saada Lähi-idän öljyä, Malakan kautsua tai Afrikan puuvillaa, mutta normaaleilla kauppaehtoilla eikä rosvoamalla näiden rikkauksien laillisia omistajia. Kysymys ei siis ole emämaiden ja siirtomaiden välille historiallisesti muodostuneiden taloudellisten suhteiden katkaisemisesta, vaan siitä, että nämä suhteet tehtäisiin väkivaltaisista, imperialistisista vapaaehtoisiksi ja molemmin puolin edullisiksi. Mikäli jokin tästä kärsii, niin vain suurimpien kapitalistien tulot, mutta eivät kansanjoukkojen edut.

Elämän kokemus opettaa tietoisille työläisille sen totuuden, että siirtomaaherruus aiheuttaa suunnatonta vahinkoa ei ainoastaan sorretun vaan myös sortavan kansakunnan työtätekevien peruseduille. Ylivoitot, joita monopolit ovat ammentaneet siirtomaista, eivät ole tehneet ainoatakaan kansaa onnelliseksi. Imperialistinen porvaristo heittelee tosin murusia näistä ylivoitoista työväenluokan etuoikeutetun kerroksen edustajille pyrkien lahjomaan heidät ja tekemään heistä kätyreitään. Mutta tämän „työläisaristokratian” kerros on hyvin ohut. Eikä sen olemassaolokaan aiheuta työtätekevien yhteiselle asialle muuta kuin

vahinkoa, sillä „työläisaristokratia” on kaikkein helpoimmin saatavissa levittämään porvarillista vaikutusta työväenluokan keskuuteen.

Ei saa unohtaa myöskään sitä, että siirtomaaherruudesta on tullut mustan taantumuksen lähde ja levittäjä itse emämaissa. Siirtomaista on tullut paikka, johon kokoontuu porvarillisen yhteiskunnan pohjasakka, ja siirtomaajoukkojen palvelukseen mentyyän se saa niissä opetusta työtätekevien joukkojen kurissapitämisessä terroristisina menetelmin. Vuonna 1936 Espanjan siirtomaat Afrikassa olivat se hautomo, jossa kypsyi Francon kapina tasavaltaa vastaan. Historia toistui kesällä 1958, jolloin fasiset hurjapäät Ranskan Pohjois-Afrikassa olevista laskuvarjojoukoista nostattivat tasavallanvastaisen kapinan Algeriassa, minkä jälkeen heistä tuli taantumuksen tuki myös Ranskan omalla alueella. Näin ovat Ranskan työläiset tulleet espanjalaisten jälkeen vakuuttuneiksi siitä, kuinka ehdottomasti oikeassa on marxilaisuus, joka jo kauan sitten on tullut johtopäätökseen, että kansa, joka sortaa toisia kansoja, antautuu vaaraan menettää omankin vapautensa.

Työväenluokka ja nykyajan nationalismit Taistelua siirtomaakansojen riippumattomuuden puolesta käydään nykyoloissa usein nationalismin, kansallismielisyyden lipun alla. Tämän johdosta imperialismin kätyrit väittävät parjaustarkoituksessa, että kommunistit kannattavat siirtomaakansojen vapaustaistelua vain taktillisista syistä; koska kommunistit ovat internationalisteja, he eivät muka voi tuntea myötätuntoa Aasian ja Afrikan kansojen kansallisia pyrkimyksiä kohtaan.

Tuollaiset sepittelyt ovat alusta loppuun valheellisia. Niiden avulla siirtomaasorron kannattajat yrittävät vain sotkea selvän kysymyksen kansallisen vapausliikkeen ystävistä ja vihollisista.

Marxismi-leninismi suhtautuu nationalismiin samoin kuin kaikkiin yhteiskunnallisen elämän ilmiöihin konkreettisesti ja historiallisesti, yhteiskunnallisen edistyksen etujen näkökannalta. V. I. Lenin varoitti usein asettamasta abstraktisesti kysymystä nationalismita ja ennen kaikkea sekoittamasta toisiinsa sortavan kansakunnan nationalismita ja sorretun kansakunnan nationalismita.

Yhtäällä ovat imperialistiset valtiot, esimerkiksi USA, Englanti, Ranska jne. Niissä on porvarillisesta nationalismita tullut kansallisen erikoisaseman rotuylpeyden ja sotaisen šovinismin lippu. Porvarillinen nationalismita palvelee monopolistista porvaristoa toisten kansakuntien orjuutuksen puolustelussa. Tähän taantumukselliseen siirtomaaherrojen nationalismita kommunistit suhtautuvat proletaarisina internationalisteina todella leppymättömän vihamielisesti.

Toista on siirtomaiden ja riippuvassa asemassa olevien maiden kansojen nationalismi. Tässä nationalismissa heijastuu tavallisesti kansallisen vapausliikkeen terve demokratismi, joukkojen vastalause Imperialistista sortoa vastaan, pyrkimys kansalliseen riippumattomuuteen ja yhteiskunnallisiin uudistuksiin. Tätä Lenin tarkoitti kirjoittaessaan: „*Jokainen sorretun kansan porvarillinen nationalismi on yleisdemokraattiselta sisällöltään sortoa vastustavaa, ja tätähän sisältöä me ehdottomasti kannattamme...*”⁵

Nykyisen Aasian ja Afrikan maissa nationalismi on ylipäänsä juuri tällaista. Se on sellaisten sorrettujen kansakuntien nationalismia, jotka ovat nousseet taisteluun orjuuttajiaan vastaan ja käyvät taistelua poliittisen ja taloudellisen riippumattomuuden puolesta. Tätä nationalismia ilmenee maissa, joissa kansalliset yhteydet ovat vasta muodostumassa ja joissa porvaristo kokonaisuudessaan voi tietyissä olosuhteissa vielä esittää historiallisesti edistyksellistä osaa. Pannen merkille tämän sen erikoisuuden V. I. Lenin kirjoitti: „Lännen porvaristo on mätä, sen edessä seisoo jo sen oma haudankaivaja, proletariaatti. Mutta Aasiassa on vielä porvaristo, joka kykenee edustamaan vilpitöntä, taisteluhenkistä, johdonmukaista demokratiaa ja on Ranskan XVIII vuosisadan loppupuolen suurten julistajien ja suurten toiminnamiesten veroinen.

Tämän historiallisesti edistyksellisiin tekoihin vielä pystyvän aasialaisen porvariston pääedustaja eli tärkein sosiaalinen tuki on talonpoika”⁶.

Kansakuntien ja kansallisen itsetunnon muovautuminen Aasian ja Afrikan maissa tapahtuu taistelussa imperialismia ja feodalismia vastaan ja johtaa joukkojen heräämiseen keskiaikaisesta horrostilasta taisteluun siirtomaaherruutta, takapajuisuutta ja taantumusta vastaan. Kaikki tämä juuri antaakin nykyajan Idän nationalismille demokraattisen, edistyksellisen sisällön. Erityisesti monimiljoonaiselle talonpoikaistolle kansallinen itsetunto muodostuu ensimmäiseksi portaaksi imperialisminvastaiseen tietoisuuteen.

Tällaista nationalismia kommunistit voivat tukea puhtaalla omallatunnolla, ja he todella tukevatkin sitä antamatta hitustakaan perään proletaarisen internationalismin periaatteista.

Kommunistit tukevat nationalismia tietenkin vain siinä määrin ja niin kauan kuin se palvelee kansallisen vapauden saavuttamisen sekä imperialismista ja feodalismista saavutettavan voiton asiaa, sen omanarvontunnon herättämistä joukoissa, jota sortajat ovat painaneet alas ja pilkanneet. Minkäänlaiset yritykset käyttää nationalismia taantumuksellisiin tarkoituksiin, kansallisen itsekkyyden ja muiden kansojen alistamisen välineenä tai taisteluun kansanjoukkojen oikeutettuja vaatimuksia vastaan eivät voi saada osakseen kommunistien myötätuntoa.

2. Kansallisen vapausliikkeen nousu ja siirtomaajärjestelmän luhistuminen

Vielä joitakin vuosikymmeniä sitten imperialistivaltojen siirtomaaherruus näytti järkkymättömältä. Sen järjestyksen, jonka vallitessa maailma oli jakautunut muutamiin harvoin etuoikeutettuihin sortaviin kansakuntiin ja oikeuksia vailla olevien sekä sorrettujen kansojen valtavaan enemmistöön, imperialistit julistivat luonnolliseksi järjestykseksi, joka ei tarkistusta kaipaa. Siirtomaaherruuden ideologit pitivät kovaa ääntä orjuutettujen kansojen, rodullisesta ala-arvoisuudesta ja kuvasivat niitä suunnattomaksi ihmisröykkiöksi, joka on ikuisiksi ajoiksi jähmettynyt apaattisuuden ja alistuvan välinpitämättömyyden tilaan.

Vielä vuonna 1939 siirtomaaorjuuttajilla oli vallassaan lähes kaksi kolmannesta ihmiskunnasta, mutta toisen maailmansodan jälkeen tämä tilanne muuttui perinpohjin. Vuosisatojen aikana muodostuneet siirtomaavaltakunnat alkoivat luhistua kasvavalla nopeudella. Vuosien 1945—1957 kuluessa imperialistisesta ikeestä riistäytyi irti ja lähti kulkemaan riippumattoman kehityksen tietä lähes miljardi ja neljännes ihmistä. Jäljelle jääneissä siirtomaissa asuu nykyisin korkeintaan 150 miljoonaa ihmistä — vajaat 6% maapallon väestöstä. Täten ollaan menossa siirtomaa-järjestelmän täydelliseen lopettamiseen. Sen lopullisesti kadotessa kääntyy kenties häpeällisin lehti kapitalismin aikakirjoissa.

Kansallisen vapausliikkeen nousun kansainväliset edellytykset

Siirtomaajärjestelmän kriisi alkoi samanaikaisesti kapitalismin yleisen kriisin kanssa. Taitekohtaa osoittavana tienviitana oli tässäkin Lokakuun Suuri sosialistinen vallankumous. Järkyttäessään imperialismin syvimpiä perustuksia se antoi voimakkaan sysäyksen kansalliselle vapausliikkeelle Idässä ja avasi sen eteen siirtomaa-valtiaista saavutettavan voiton näköalan. Lokakuun vallankumous itse yhdisti ensi kerran samaan vyöryyn proletariaatin kapinaannousun kapitalistista järjestelmää vastaan ja tsaarin Venäjän orjuutettujen kansojen taistelun kansallisuus- ja siirtomaasorron kukistamiseksi.

Ensimmäisestä sosialistisesta valtiosta on tullut maailman sorretuille kansoille moraalisen ja poliittisen tuen ehtymätön lähde. Innoittavana esimerkkinä niille ovat olleet muun muassa Neuvostoliiton Keski-Aasian tasavallat, jotka mitä lyhimmässä historiallisessa ajanjaksossa ovat kulkeneet tien siirtomaisesta takapajuisuudesta kansallisen talouselämän ja kulttuurin kaikinpuoliseen kukoistukseen.

Uusi vaihe kansallisessa vapaustaistelussa alkoi toisen maailmansodan tuloksena. Sota oli vetänyt pyörteeseensä monia siirtomaamaailman maita; eräät niistä (Aasiassa ja Pohjois-Afrikassa) joutuivat itse sotatoimien näyttämöksi. Sotatalouden

tarpeet saivat imperialistivallat tehostamaan eräiden teollisuudenalojen kehitystä siirtomaa-alueillaan, mikä johti paikallisen proletariaatin pikaiseen kasvuun.

Toinen maailmansota muuttui ajan mittaan luonteeltaan vapaussodaksi, fasisminvastaiseksi sodaksi, varsinkin sen jälkeen kun Neuvostoliitto yhtyi siihen, ja tämä herätti voimakasta vastakaikua kaikkien sorrettujen kansojen keskuudessa. Joukkojen poliittisen tietoisuuden ja järjestyneisyyden kasvua edisti myös sotavuosina ilmi tullut läntisten siirtomaavaltiojen sisäinen heikkous.

Kaikkein suotuisimmat edellytykset kansallisen vapaustiikkeen kehitykselle ja menestykselle loi se kansainvälisellä areenalla tapahtunut uusi voimien ryhmittely, joka oli tulosta Saksan fasismin ja Japanin imperialismien murskaamisesta, Neuvostoliiton mahdin lujittumisesta ja kansandemokratian maiden syntyemisestä. Sosialismin maailmanjärjestelmän muodostuminen ja siitä johtunut imperialistisen leirin asemien jyrkkä heikkeneminen ovat tehneet monille Aasian ja Afrikan maille helpommaksi riippumattomuuden saavuttamisen. Kansallinen vapaustaistelu sai jättiläismäiset mittasuhteet, ja siirtomaaherruuden kriisi astui lopulliseen vaiheeseensa, siirtomaajärjestelmän luhistumisen vaiheeseen.

Siirtomaajärjestelmän luhistuminen on näin ollen tulos kansallisen vapaustaistelun voimakkaasta noususta suotuisissa kansainvälisissä olosuhteissa, jotka imperialismien heikkeneminen ja sosialismin muuttuminen maailmanvoimaksi on lponut.

Imperialistit pyrkivät kaikin tavoin väheksymään kansallisen vapaustiikkeen osuutta ja merkitystä. Tässä tarkoituksessa he levittävät voimaperäisesti sellaista selitystä, että siirtomaat ja puolisiirtomaat eivät muka ole saavuttaneet poliittista vapautta taistelun ja vallankumouksen tuloksena, vaan milteipä imperialistivaltiojen avulla. Samalla yritetään kuvailla kapitalististen monopolien pitkäaikaista isännöimistä siirtomaissa näiden maiden riippumattoman olemassaolon välttämättömänä „valmistelukautena”. Tässä yhteydessä puhutaan paljon kapitalismin „sivistyksellisestä tehtävästä” siirtomaissa.

Todellisuudessa ei kapitalismin „tehtävällä” siirtomaissa ole ollut mitään yhteistä niiden kansojen etujen kanssa. Siirtomaiden talouselämän kaikinpuolinen kehitys, niiden valmistaminen riippumattomaan olemassaoloon eivät koskaan ole askarruttaneet imperialisteja. Kaikenlaiset tätä koskevat sepitellyt paljastaa se yksinkertainen tosiasia, että kaikki ne maat, jotka nyt ovat tempautuneet irti imperialistisesta ikeestä ja lähteneet kulkemaan riippumattomuuden tietä, kuuluvat *heikosti kehittyneiden*, ts. sellaisten maiden joukkoon, jotka nimenomaan vierasmaalaisen herruuden seurauksena ovat jääneet taloudellisessa suhteessa kauaksi jälkeen.

On selvää, että monia vuosikymmeniä kestäneen herruutensa aikana siirtomaissa imperialistit ovat objektiivisesti, tahtomattaan tehneet niissä jonkinlaista historiallisesti hyödyllistä työtä. Pitäen ohjeenaan itsekkäitä omaa etuaan tavoittelevia laskelmia he ovat objektiivisesti, vastoin tahtoaan jouduttaneet poliittisen ja yhteiskunnallisen vallankumouksen eräiden edellytysten kypsymistä Aasiassa. Juuri tässä yhteydessä Marx puhui siirtomaavaltiaista „historian tiedottomana välikappaleena”. Mutta hän korosti samalla, ettei imperialistisen porvariston „sivistyksellinen” toiminta lupaa joukoille kansallista eikä yhteiskunnallista vapautusta. „Kaikki se, minkä englantilainen porvaristo on pakotettu Intiassa tekemään”, Marx kirjoitti muun muassa, „ei vapauta kansanjoukkoja eikä paranna oleellisesti niiden yhteiskunnallista asemaa, sillä ensimmäinen enempää kuin jälkimmäinenkään ei riipu vain tuotantovoimien kehityksestä, vaan myös siitä, ovatko ne kansan hallinnassa”. Intialaiset eivät voi nauttia sivistyksen hedelmiä, Marx jatkoi, „niin kauan kuin itse intialaiset eivät ole tulleet kyllin voimakkaiksi voidakseen lopullisesti karistaa niskoiltaan Englannin ikeen”⁷.

Historia on vahvistanut Marxin olleen oikeassa. Se on osoittanut myös sen, että imperialististen „sivistäjien” näkökannalta ainoankaan siirtomaan ainoakaan kansa ei tule olemaan koskaan riittävän „kypsä” eikä „täysin valmis” riippumattomaan olemassaoloon niin kauan kuin se ei ole noussut siirtomaavaltioiden herruutta vastaan. Tosiasiat todistavat myös, että siirtomaavaltiaat lähtevät tiehensä vasta silloin, kun kansanjoukkojen toiminta pakottaa heidät siihen. Siirtomaakansat ovat *temmanneet* riippumattomuuden imperialisteilta, ne eivät ole saaneet sitä lahjaksi.

Satojen miljoonien siirtomaajoukkojen vapautus on tietenkin tapahtunut ja tapahtuu eri teitä: sekä aseellisessa taistelussa että poliittisen painostuksen keinoja käyttämällä. Mutta ovatpa konkreettiset tiet olleet minkälaisia tahansa, niin *vapautuksen pohjana on aina ollut laajojen kansanjoukkojen taistelu*.

**Kansallisen vapautustalustalon liikkeelle-
panevat voimat**

Imperialistien siirtomaasorto painaa, joskaan ei yhtä suurella määrällä, miltei kaikkia orjuutettujen maiden väestökerroksia ajaen niitä taisteluun vapautuksen puolesta. Luokkaetujensa tähden työväenluokka, talonpoikaisto ja paikallisen porvariston huomattavat kerrokset eivät voi tyytyä vierasmaalaisten monopolien isännöimiseen, joka tuo sorretuille maille tullessaan niiden luonnonrikkauksien säälimättömän rosvouksen, nälkää, kurjuutta ja monenlaisia ahdisteluja. Lukuunottamatta joitakin harvoja feodaaliherroja, joiden valta nojaa vierasmaalaisiin pistimiin, ja niitä paikallisen porvariston loiseläjäryhmiä, jotka saavat voittonsa yhteistyöstä siirtomaavaltiaiden kanssa, siirtomaaväestön valtaenemmistö suhtautuu myötätuntoisesti vapautustaisteluun tai osallistuu siihen välittömästi.

Aktiivisin osa tässä taistelussa kuuluu *työväenluokalle*. Huolimatta suhteellisesta vähälukuisuudestaan siirtomaissa se ja sitä johtavat kommunistiset puolueet ovat kansallisen vapausliikkeen etumaisissa asemissa. Työväenluokka saa muita nopeammin luokka- ja kansallisen tietoisuuden, koska se joutuu kärsimään enemmän kuin mikään muu luokka sekä riistosta että rotusyrjinnästä. Ollen edistyksellinen luokka, joka vihaa kaikkea sortoa ja on vapaa itsekkäistä etulaskelmista, siirtomaiden nuori proletariaatti ilmaisee parhaiten koko kansan perustavia elinetoja. Kokemus osoittaa sen olevan kaikkein johdonmukaisimman imperialisminvastaisen voiman, joka kykenee johtamaan mukaansa talonpoikaiston ja kaupunkien työtätekevien laajat kerrokset.

Valtavan potentiaalivoiman muodostaa *talonpoikaisto*, joka joutuu elämään kaksinkertaisen sarron, paikallisten feodaalien ja ulkomaisten monopolistien sarron alaisena. Talonpoikaisto muodostaa kansallisen vapausliikkeen laajimman joukkopohjan. Sen kohdalla siirtomaasarron poistaminen yhdistyy erottamattomasti feodalismien jätkeiden hävittämiseen maaseudulla ja agraarikysymyksen, maakysymyksen ratkaisuun. Mutta talonpoikaisto on kuitenkin, kuten Lenin huomautti, kaikkein monilukuisin ja samalla „raskasliikkeisin” väestökerros. Itse olemassaolonsa ehtojen, lukutaidottomuutensa ja takapajuisuutensa tähden siirtomaiden talonpoikaisto ei voi nousta kansan vapaus-taistelun johtoon. Tämän sanoessaan kommunistit eivät suinkaan väheksy talonpoikaiston historiallista osuutta tässä taistelussa vaan ainoastaan toteavat objektiiviset tosiasiat. He eivät milloinkaan unohda, että talonpojat muodostavat väestön enemmistön siirtomaissa ja riippuvassa asemassa olevissa maissa ja että työväenluokasta voi tällöin tulla kansallisen vapausliikkeen johtaja vasta silloin, kun se on solminut kiinteän liiton talonpoikaiston kanssa.

Ristiriitaisin aines tässä liikkeessä on *porvaristo*. Porvariston eri ryhmien suhtautuminen kansalliseen vapaustaisteluun ei ole ainoastaan erilainen vaan usein suorastaan vastakkainen. Porvariston taantumuksellinen huippukerros ja imperialismiin sidottu comprador-porvaristo (välittäjät) suhtautuvat tavallisesti vihamielisesti kansallisiin voimiin. Yhdessä feodaalitalanherrojen kanssa, joille omien etuoikeuksiensa säilyttäminen on edullista, tämä porvariston osa on imperialismin herruuden tukena siirtomaissa.

Toisenlaisen asenteen ottaa tavallisesti niinsanottu kansallinen porvaristo, joka useimmiten sijoittaa pääomiaan tuotantoon ja siksi on kiinnostunut kansallisten markkinoiden luomisesta ja käyttöön ottamisesta sekä niiden varjelemisesta ulkomaisten monopolien saalistukselta. Siihen johtavan tien kansallinen porvaristo näkee kansallisvaltion luomisessa ja maan vapautumisessa ulkomaisesta riippuvuudesta.

Kansallinen porvaristo, joka itse joutuu kärsimään vierasmaalaisten monopolien mielivallasta ja saa kokea monia loukkauksia imperialistien taholta, ei ainoastaan pyri yhtymään kansalliseen liikkeeseen vaan myös ottamaan sen valvontaansa. Kun porvaristolla siirtomaasorronkin olosuhteissa on eniten mahdollisuuksia saada sivistystä ja harjoittaa poliittista toimintaa, ei ole ihme, että monissa maissa juuri sen keskuudesta on noussut esiin vapausliikkeen huomattavia johtajia ja että juuri se pyrkii antamaan sille omat tunnuksensa.

Pitäen arvossa porvariston tämän osan isänmaallisia ponnistuksia marxilaiset eivät samalla sulje silmiään porvariston menettelyn kaksinaisuudelta, sen epäjohdonmukaisuudelta ja horjunnalta, sen pyrkimykseltä säilyttää monia menneisyyden jätteitä yhteiskunnallisessa elämässä, eikä myöskään sellaisten epäsänmaallisten ryhmien olemassaololta sen keskuudessa, jotka ovat taipuvaisia kompromissiin, sovintoon siirtomaavaltioiden kanssa kansanjoukkojen kustannuksella.

Näin marxismi-leninismi asettaa lyhyesti esitettynä kysymyksen kansallisen taistelun liikkeellepanevista voimista. Konkreettinen tilanne eri maissa on tietenkin hyvin erilainen. Vapaustaisteluun osallistuvien perusluokkien lisäksi on olemassa moninaisia välikerroksia, jotka ottavat erikoisen, useimmiten horjuvan asenteen. Samankaltaisten ei-proletaaristen luokkien ja kerrosten välittömät edut ja kannanotot eri maissa eivät ole suinkaan yhtäläisiä. Tosiasiain erittely osoittaa, että kansallisen vapausliikkeen luotettavin ja johdonmukaisin voima, joka pystyy viemään tämän liikkeen horjumatta loppuun saakka, on työväenluokka, nykyajan yhteiskunnan vallankumouksellisin luokka. Siirtomaiden ja puolisiirtomaiden kokemuksen pohjalla tulee jälleen näkyviin työväenluokan vapaustaistelun erikoinen luonne, luokan joka itsensä vapauttaessaan samanaikaisesti saa aikaan koko yhteiskunnan vapautuksen.

Siirtomaiden nykyisen voimasuhteen erittely antaa kuitenkin varmuuden siitä, että siirtomaissa on olemassa edellytyksiä *vapaustaistelun yhtenäisen kansallisen isänmaallisen rintaman luomiselle imperialisteja vastaan*. Tämän yhtenäisyyden perustana on mitä laajimpien sosiaalisten kerrosten yhteinen kiinnostus talouden ja kulttuurin edistykseen, vapautumiseen siirtomaajärjestyksestä, ulkomaisten monopolien saalistuksesta ja kansallisen omanarvontunnon halventamisesta.

Siirtomajärjestelmän luhistumisen historiallinen merkitys Imperialismi on esteenä yleisinhimilliselle edistykselle ei ainoastaan sortaessaan kehittyneiden kapitalististen maiden *työtätekeviä luokkia*, vaan myös ahdistessaan historian takapihoille *kokonaisia kansoja* — siirtomaiden ja puolisiirtomaiden kansoja. Kansallisen vapaustaistelun voimakas nousu merkitsee, että puolet ihmiskuntaa on herännyt aktiiviseen historialliseen luovaan toimintaan, osanottoon maailman

kohtaloiden ratkaisuun. Se laajentaa valtavassa määrässä edistyksen mittasuhteita ja lisää sen vauhtia.

Kansalliseen vapausliikkeeseen nousseet Aasian ja Afrikan kansanjoukot ovat mahtava tekijä imperialismin luhistumisessa, sen kaikkien ristiriitojen kärjistyksessä. Siirtomailla ja riippuvassa asemassa olevilla mailla on yhä vieläkin tärkeä merkitys imperialisteille. Niistä monopolit kiskovat polkuhinnoilla tarvitsiaan raaka-aineita, ja niihin ne markkinoivat kalliilla hinnoilla teollisuustavaroitaan. Siirtomaihin ja puolisiirtomaihin imperialistit perustavat sotilaallisia tukialueitaan, tukikohtiaan sekä yhteyslinjojaan.

Kansallinen vapausliike horjuttaa näitä imperialismin asemia ja joskus hävittääkin ne kokonaan. Eikä siinä kaikki, vaan se muuttaa lisäksi siirtomaat ja riippuvassa asemassa olevat maat imperialismin reservistä edistykellisten imperialisminvastaisten voimien liittolaiseksi. Sosialismin maailmanjärjestelmän muodostumisen jälkeen on siirtomaavaltakuntien luhistuminen toinen musertava isku imperialismille.

Siirtomaajärjestelmän luhistumisella on suuri myönteinen vaikutus kansainvälisten suhteiden kehitykseen. Monet Aasian ja Afrikan nuoret kansallisvaltiot noudattavat riippumatonta rauhanpolitiikkaa yhtyen laajaan „rauhanyöhykkeeseen”. Niiden sodanvastainen asenne on yhtenä syynä siihen, että uusi sota on lakannut olemasta kohtalonomainen väistämättömyys. Kansallinen vapausliike lujittaa rauhan asiaa myös sillä, että murtaessaan maitten väliset epätasa-arvoiset, väkivaltaiset suhteiden muodot se auttaa kansoja lähentymään toisiaan ja vähentää sotaselkkausten mahdollisuutta.

Siirtomaiden rosvomaisen riiston lopettaminen ja niiden kansallisen talouselämän kehittäminen tekevät mahdolliseksi käyttää maailman voimavaroja paljoa tuloksellisemmin. Tämä tuo lähemmäksi sen ajan, jolloin voidaan voittaa nykyinen räikeä ero eri maiden taloudellisen kehityksen tasossa ja taata kaikille ihmisille maapallolla ihmisarvoinen elämä. Ja vihdoin Idän kansojen tuhatvuotisen kulttuurin uudestisyntyminen ja kehitys, kulttuurin, jota siirtomaavaltiaat olivat vuosisatojen kestäessä ylenkatsooneet ja hävittäneet, tulee rikastuttamaan koko maailmankulttuuria.

Näin ollen siirtomaajärjestelmän luhistuminen on sekä siirtomaakeen harteiltaan karistaneiden kansojen että myös koko edistykellisen ihmiskunnan valtava saavutus.

**Siirtomaajärjestelmän
raunioille syntyneet
valtiot**

Niiden olosuhteiden ja muotojen moninaisuus, joissa entisten siirtomaiden riippumattomuuden saavuttaminen on tapahtunut, on johtanut siihen, että ne ovat poliittisessa kehityksessään eri asteilla. Tämä koskee erityisesti niitä maita, jotka ovat irrottautuneet siirtomaajoukon ikeestä toisen maailmansodan jälkeen.

Siellä missä imperialisminvastaisen rintaman johdossa on ollut työväenluokka ja sen marxilaiset, kommunistiset puolueet, vallankumous ei ole pysähtynyt porvarillis-demokraattiseen vaiheeseen, vaan on kasvanut ja muuttunut sosialistiseksi vallankumoukseksi, lähtenyt kulkemaan kansandemokratian tietä.

Siellä missä liikkeen johdossa on ollut porvaristo tai missä imperialisminvastaisessa kansallisessa rintamassa on ollut valitsevana porvarillinen vaikutus, valtaan noussut kansallinen porvaristo on johtanut yhteiskuntaa kapitalistisen kehityksen tietä lykäten siten tuonemmaksi siirtymisen vallankumouksen korkeampaan vaiheeseen.

Siirtomaajärjestelmän luhistumisen tuloksena ovat tähän päivään mennessä muodostuneet seuraavat tärkeimmät maa-ryhmät:

1. Maat, jotka imperialismiin ikeen kukistettuaan ovat lähteneet kulkemaan sosialismin rakentamisen tietä. Tämä ryhmä ei ole irronnut yksinomaan siirtomaajärjestelmästä, vaan myös kapitalistisesta järjestelmästä ja astunut sosialistisen leirin riveihin (Kiinan Kansantasavalta, Korean Kansandemokraattinen Tasavalta ja Vietnamin Demokraattinen Tasavalta).

2. Maat, jotka ovat saavuttaneet poliittisen riippumattomuuden ja noudattavat itsenäistä ulkopolitiikkaa, vapautuneet imperialistisesta orjuudesta, mutta jääneet kapitalistiseen talousjärjestelmään kuuluviksi (Intia, Indonesia, Birma, Kambodša, Ceylon, Irak, Yhdistynyt Arabitasavalta, Ghana, Guinea, Sudan, Tunisia, Marokko, Libya ym.).

3. Maat, jotka riippumattomuuden saavutettuaan ovat samalla suostuneet sen voimakkaaseen rajoittamiseen myöntyen orjuuttaviin taloudellisiin sopimuksiin ja osallistumiseen imperialistivaltojen hyökkäysliittoihin (Pakistan, Thaimaa ja Filippiinit).

Vihdoin on vielä maita, jotka tänäkin päivänä yhä edelleen ovat orjuuden ikeen alla (siirtomaat Afrikassa, siirtomaa-alueiden jäännökset Aasiassa ja Latinalaisessa Amerikassa, eräät Englannin, Portugalin, USA:n ja muiden imperialistivaltojen saarialueet).

On pidettävä mielessä, että lukuunottamatta valtioita, jotka ovat vankasti lähteneet kulkemaan sosialismin rakentamisen tietä, muut siirtomaajärjestelmän raunioille muodostuneet nuoret valtiot ovat vielä poliittisen muodostumisensa vaiheessa. Yhteiskunnallinen kehitys näissä maissa ei ainoastaan ole nopeutunut suuresti riippumattomuuden saavuttamisen johdosta, vaan tämä kehitys edistyy erilaisten luokkavoimien ankaran taistelun olosuhteissa. Siitä riippuen, mitkä voimat, taantumuksellisetko vai edistykselliset, saavat ylliotteen tässä taistelussa, määräytyy näiden maiden politiikka ja niiden asema valtioiden

maailmanjärjestelmässä. Tämän johdosta rajat toisen ja kolmannen maaryhmän välillä ovat yhä vielä melko liikkuvat.

Miten nopeasti siirtyminen ryhmästä toiseen voi tapahtua, on nähtävissä vaikkapa Irakin esimerkistä. Vuoden 1958 heinäkuun vallankumoukseen saakka tämä maa oli poliittisessa suhteessa koko Lähi-idän takapajuisimpia maita. Mutta kapinaan noussut Irakin kansa pystyi lyhyessä ajassa vapautumaan siirtomaariippuvuuden kahleista, taltuttamaan kotimaisen taantumuksen ja siirtymään kansallisten etujen määräämän itsenäisen ulko- ja sisäpolitiikan noudattamiseen. Ei ole tietenkään pidettävä mahdollomana myöskään sellaisia yksityistapauksia, että vapautuneet maat ottavat poliittisia taka-askelaita, sitäkin suuremmalla syyllä, koska nämä maat ovat alituisen ulkoapäin, imperialististen sortajien taholta tulevan painostuksen alaisina.

3. Imperialismin- ja feodalisminvastaisen vallankumouksen saavutukset sosialismin tielle lähteneissä Aasian maissa

Imperialismin- ja feodalisminvastainen vallankumous on täydellisimmässä muodossa tapahtunut Kiinassa, Pohjois-Koreassa ja Pohjois-Vietnamissa, missä sen johdossa on ollut marxilaisen puolueiden johtama työväenluokka.

Näiden maiden kokemus osoittaa, että suurimman menestyksen kansallisen vapautuksen asiassa ja siirtomaaherruuden jälkien hävittämisessä suo proletariaatin hegemonia. Erityisen kuvaava on tässä suhteessa suuren Kiinan kulkema tie. Sehän on joutunut ratkaisemaan samankaltaisia tehtäviä kuin ne, joita historia on asettanut toisten imperialismin ikeen yltään karistneiden Aasian ja Afrikan maiden ratkaistavaksi. Näiden tehtävien joukkoon kuuluu ennen kaikkea saavutetun riippumattomuuden lujittaminen, sen ulottaminen politiikan alalta talouselämän ja kulttuurin alalle. Tähän liittyy läheisesti valtava tehtävä -- jouduttaa taloudellisella, sosiaalisella ja kulttuurin alalla sitä edistystä, joka on voittava vuosisataisen takapajuisuuden ja tekevät lopun puolifeodaalisista suhteista, laajojen työtätekevien joukkojen kurjuudesta, nääntymyksestä ja sivistymättömyydestä.

Miten kansan Kiina on suoriutunut niistä kansallisen uudestisyntymisen ja jälleenrakentamisen vallavista tehtävistä, joiden ratkaisua Aasian kaikki kansat ovat turhaan odottaneet vanhoilta vallanpitäjiltään monien vuosikymmenien aikana? *

Aloitakaamme maakysymyksestä, joka Idässä on erityisesti tärkeä ja pikaista ratkaisua kaipaava. Kansan Kiina on Aasian

* Yksityiskohtaisesti puhutaan sosialismin rakentamisesta Kiinassa ja Aasian maissa kansandemokraattisissa maissa luvuissa 21 ja 22. Tässä käsitellään lyhyesti vain niiden tehtävien ratkaisua, jotka johtuvat välittömästi imperialismin- ja feodalisminvastaisesta kansallisesta vapautuksesta ja vallankumouksesta.

suurista valtioista ensimmäisenä pystynyt käyttämään valtiolista riippumattomuutta laajojen demokraattisten uudistusten toimeenpanoon, ensi sijassa maakysymyksen ratkaisuun työtätekevän talonpoikaiston hyväksi. Maanomistusolojen uudistus teki KKT:ssa kolmessa vuodessa (1949—1952) lopun feodaalierrojen maanomistuksesta. Talonpoikien omistukseen luovutettiin noin 50 miljoonaa ha tilanherrojen maata.

Heti maanomistusolojen uudistuksen toimeenpanon jälkeen maaseudulla kehittyi laajakantoinen liike tuotannollisen keskinäisavun aikaansaamisen puolesta. Talonpojat tulivat oman kokemuksensa perusteella nopeasti vakuuttuneiksi kollektiivisen työn edullisuudesta. Jo v. 1956 puolivälissä, kun neljääkään vuotta ei vielä ollut kulunut maanomistusolojen uudistuksesta, oli maatalouden sosialistinen uudistaminen Kiinassa viety pääasiallisesti päätökseen.

Kansan Kiina teki rohkeasti ja perusteellisesti lopun taloudellisesta riippuvuussuhteesta ulkomaisiin kapitalistisiin monopoleihin kansallistamalla ilman lunastusta kaikki niille kuuluneet teollisuus-, liikenne- ja kauppalaitokset, pankit ja vakuutusyhtiöt. Samanaikaisesti kansallistettiin comprador-porvariston, Tšiing Kai-šekin valtakomennon suurten virkamiesten ja kaikkien vastavallankumouksellisten omaisuus.

Tärkeimpien tuotannonvälineiden muuttaminen koko kansan omaisuudeksi, talouselämän avainasemien siirtyminen kansanvaltion käsiin — tämä kaikki teki mahdolliseksi siirtyä maan suunnitelmalliseen teollistamiseen, sen kaikkien voimavarojen mahdollisimman järkipäraseen käyttöön. Neuvostoliiton ja sosialistisen leirin muiden maiden avulla Kiina jälleenrakensi vajaassa neljässä vuodessa hävitetyn taloutensa ja ryhtyi jo neljän vuoden kuluttua tästä — vuonna 1957 — taloudelliseen kilpailuun Englannin kanssa, joka teollisessa suhteessa on kapitalistisista valtioista eräs kehittyneimpiä.

Kiinassa asetettu tunnus „Lähimpien 15 vuoden kuluessa tai lyhyemmässä ajassa on Englanti saavutettava ja ohitettava raakaraudan, teräksen ja muiden tärkeimpien teollisuustuotteiden tuotannossa!” on samalla sekä erinomainen yhteenveto taloudellisesta rakennustyöstä että osoitus sellaisen maan valtavista potentiaalisista mahdollisuuksista, joka on lähtenyt kulkemaan sosialistisen kehityksen tietä. Kiinan Kansantasaval-
lan on onnistunut saada aikaan kaupunkien ja maaseudun työtätekevien aineellisen aseman merkittävä paraneminen, kehittää laajassa mitassa kulttuurivallankumousta ja valmentaa runsaasti kansallisia kaadereita teollisuudelle, maataloudelle ja tieteelle.

Tuloksena on ollut kansan Kiinan muuttuminen historiallisesti lyhyessä ajanjaksossa todelliseksi suurvallaksi, imperialisminvastaiseksi ja siirtomaaherruudenvastaiseksi voimaksi koko maailman mitassa. Sen riippumaton rauhanpolitiikka pystyy vaikuttamaan huomattavasti tilanteeseen Aasiassa ja kaikkialla

maailmassa. Yritykset, joihin Amerikan imperialismi ryhtyy KKT:n eristämiseksi, romahtavat häpeällisesti.

Samantapaista tietä kehitys etenee *Korean Kansandemokraattisessa Tasavallassa* ja *Vietnamin Demokraattisessa Tasavallassa*, joissa samoin kuin Kiinassakin on muodostunut yhtenäinen kansandemokraattinen rintama työväenluokan ja sen marxilaisten puolueiden johdolla. Maanomistusolojen uudistus, ulkomaisten monopolien ja isänmaan kavaltajien omaisuuden takavarikointi ja kansallistaminen sekä yhteiskunnallisen ja poliittisen elämän laaja demokratisointi ovat turvanneet näissä maissa kansallisen riippumattomuuden, talouselämän ja kulttuurin nopean lujittumisen.

Sekä Korean että Vietnamin kansat joutuivat vielä kansavallan pystyttämisen jälkeen kestämään ankaran sodan ulkomaisia hyökkääjiä ja kotimaisia taantumusvoimia vastaan. Se aiheutti mitä suurimpia vaikeuksia näille nuorille valtioille, mutta ne kestivät kunnialla sodan koettelemukset ja säilyttivät riippumattomuutensa. Arvaamaton merkitys tässä oli sillä veljellisellä avulla ja tuella, jota Korea ja Vietnam saivat sosialistisen leirin muilta valtioilta.

Erityisen leiman lyö Korean Kansandemokraattisen Tasavallan ja Vietnamin Demokraattisen Tasavallan kehitykseen se seikka, että Korean eteläosa ja Vietnamin eteläosa yhä vielä ovat porvariston ja tilanherrojen taantumuksellisten hallitusten ja niiden imperialististen suojelijain vallan alla. Kansallista vapaustaistelua ei näissä maissa voida pitää päättyneenä ennenkuin sen kruunannut kansallisen yhtenäisyyden palauttaminen. KKDT ja VDT esittävät historiallisesti edistyksellistä osaa toimiessaan tämän itsenäisyyden lipunkantajina.

Astuttuaan sosialismin tielle Kiinan Kansantasavalta, Korean Kansandemokraattinen Tasavalta ja Vietnamin Demokraattinen Tasavalta voittavat nopeasti siirtomaaherruuden seuraukset näyttäen havainnollisesti muille imperialismiin ikeestä vapautuneille kansoille kaikki tämän tien suomat edut ja ansiot.

4. Idän nuoret kansalliset valtiot taistelussa riippumattomuutensa lujittamisen puolesta

Tapahtumien kulku nykyaikana on vahvistanut täysin oikeaksi sen marxismin-leninisin ajatuksen, että sorrettujen kansojen kansallinen vapausliike on olemukseltaan imperialisminvastaista ja lujittaa rauhan, demokratian ja edistyksen voimia. Tämä pitää paikkansa sekä niiden maiden suhteen, jotka ovat saavuttaneet riippumattomuuden ja rakentavat sosialismia, että myös niidenkin maiden suhteen, jotka riippumattomiksi tultuaan ovat pysyneet kapitalististen suhteiden pohjalla.

Edistyksen tietä Vaikka Idän monien nuorten valtioiden sosiaalisten uudistusten mittasuhteet ja niiden kansan elämässä tapahtuneiden muutosten syvyys ei kestäkään vertailua Aasian sosialistisissa maissa tapahtuneiden muutosten kanssa, on niiden eteenpäinmeno edistyksen tiellä kuitenkin kiistaton. Arvioidessaan uutta tilannetta NKP:n XX edustajakokous selitti, että „on alkanut suuren Leninin ennakolta näkemä maailmanhistorian uusi kausi, jolloin Idän kansat ottavat aktiivisesti osaa koko maailman kohtaloiden ratkaisuun, ja niistä tulee uusi voimakas tekijä kansainvälisissä suhteissa”⁹.

Nuorten kansallisvaltioiden ilmaantuminen kansainväliselle areenalle muutti jyrkästi voimasuhteen rauhan hyväksi. Nämä valtiot nousevat yhä useammin vastustamaan imperialistivaltojen hyökkäyssuuntausta, paljastavat siirtomaaherruutta ja pyrkivät rauhan säilyttämiseen. Kestävä rauha on objektiivinen välttämättömyys maille, jotka ovat saavuttaneet riippumattomuuden ja asettaneet tehtäväkseen siirtomaaherruuden kaudelta perityn taloudellisen takapajuisuuden mahdollisimman pikaisen lopettamisen. Sodasta nämä maat eivät hyötyisi mitään, ne vain vaarantaisivat riippumattomuutensa. Juuri siksi useimmat nuoret valtiot noudattavat rauhan ja kansainvälisen yhteistyön politiikkaa. Niiden, esimerkiksi Intian, tähän suuntaan tekemät ponnistukset ovat hankkineet niille kaikkien rauhantahtoisten kansojen tunnustuksen ja kunnioituksen. Ei myöskään ole sattuma, että Aasiasta tuli rauhanomaisen rinnakkainolon kuuluisien „viiden periaatteen” kehto, jotka vahvistettiin Bandungin konferenssin päätöksissä (huhtikuussa 1955).

Oleellisia muutoksia on tapahtunut myös sellaisten maiden kuin Intian, Indonesian, Birman, Ceylonin, Yhdistyneen Arabitasavallan, Irakin ym. sisäisessä tilanteessa. Saavutettuaan poliittisen vapauden nämä maat ponnistelevat vakavasti kehittääkseen kansallista talouttaan ja heikentääkseen sen riippuvuutta imperialistivalloista. Tässä tarkoituksessa toimeenpantiin Egyptissä Suezin kanavan kansallistaminen ja pankkijärjestelmän „egyptiläistäminen”; Indonesia kieltäytyi maksamasta „velkoja” Hollannille ja otti omiin käsiinsä maan hollantilaisen suuromistuksen. Melkein kaikissa Idän nuorissa valtioissa on valtion sektorin osuus talouselämässä, erityisesti raskaan teollisuuden alalla kasvanut.

Viime vuosien aikana on teollisuustuotanto näissä maissa merkittävästi lisääntynyt, niissä on pantu alulle monien sellaisten tavaroiden tuotanto, joita aikaisemmin tuotiin vain ulkomailta, ja työväenluokka on lukumäärällisesti kasvanut.

Maanomistusolojen uudistuksen alalla on otettu ensimmäiset arastelevat askelet, vaikka feodalismien jätteiden hävittäminen maaseudulla kokonaisuudessaan käykin hitaasti. Intiassa on pääasiallisesti hävitetty vain englantilaisten voimaan saattama

feodaalinen välittäjien — djagirdarien ja zemindarien — järjestelmä. YAT:n Egyptin alueella tilanherroilta otetaan pois maa, joka ylittää säädetyin 200 feddanin normin (1 feddan=0,42 ha).

Kaikista tähänastisista uudistuksista on tietenkin hyötynyt eniten kansallinen porvaristo, jonka asema on lujittunut ja toimintapiiri laajentunut. Näin on saanut täyden vahvistuksen Leninin huomautus, että „kansallisten suhteiden mielessä parhaat edellytykset kapitalismin kehitykselle tarjoaa epäilemättä kansallinen valtio”¹⁰. Mutta kansallinen riippumattomuus on samalla tuonut tullessaan paljon uutta ja myönteistä Idän nuorten valtioiden laajojen väestökerrosten elämään. Jo yksin se seikka, että kaupunkien ja maaseudun työtätekevät eivät enää joudu kokemaan *kaksinkertaista* sortoa, joka painoi heitä aikaisemmin, muuttaa heidän olemassaolonsa ja heidän taloudellisten ja poliittisten oikeuksiensa puolesta käymänsä taistelun edellytyksiä. Riippumattoman valtion puitteissa tälle taistelulle muodostuu huomattavasti suotuisampi tilanne kuin se, joka vallitsi niinä vuosina, jolloin mikään ei rajoittanut ulkomaisten monopolien mielivaltaa.

Vauhti, jolla Idän nuoret valtiot tulevat etenemään edistykseen tietä, samoin kuin sosiaalisten uudistusten mittasuhteet, riippuvat nyt enemmän kuin koskaan ennen työväenluokan tietoisuuden, järjestyneisyyden ja poliittisen kypsyyden kasvusta, siitä, miten läheisesti se pystyy liittymään yhteen talonpoikaiston joukkojen kanssa ja johtamaan ne mukaansa.

Viime vuosina ovat kansallisessa vapaus-
taistelussa astuneet etualalle Lähi-idän ja
Pohjois-Afrikan kansat, jotka ovat kehittä-
neet laajan hyökkäyksen siirtomaaherruuden asemia vastaan. Vuodesta 1943 lähtien tälle alueelle on syntynyt seitsemän uutta valtiota: Syyria, Libanon, Jordania, Libya, Sudan, Tunisia ja Marokko. Suuria muutoksia on tapahtunut vanhoissa arabimaissa. Egypti julistettiin tasavallaksi, ja se on kokonaan vapautunut englantilaisesta miehityksestä. Egypti ja Syyria muodostivat Yhdistyneen Arabitasavallan. Vuoden 1958 heinäkuun 14 päivän vallankumouksen tuloksena tasavaltainen järjestelmä saavutti voiton Irakissa, jota oli kauan pidetty englantilaisen valtiuden tukipylväänä arabimaailmassa. Algeriassa kansallinen vapausliike jatkuu heikentymättömänä.

Arabien taistelulla imperialismia vastaan, kansallisen riippumattomuuden puolesta, on suuri kansainvälinen merkitys. Sen tulokset ovat tärkeitä paitsi arabeille itselleen myös imperialismin ja sen siirtomaapolitiikan kohtaloille yleensä. Lähi-itä on näet saanut valtavan merkityksen tärkeimpien imperialististen valtioiden, ennen kaikkea Ison Britannian ja Yhdysvaltojen taloudellisessa, poliittisessa ja sotilaallisessa strategiassa. Siellä sijaitsee lukuisia englantilaisia ja amerikkalaisia sotatukikohtia. Sieltä ulkomaiset monopolit saavat joka vuosi valtavia määriä

halpaa vuoriöljyä — lähes neljännes osan sen tuotosta koko maailmassa. Tästä on helppo ymmärtää, millainen isku imperialisteille on ollut arabien kansallisen vapaustaistelun nousu, näiden asettaessa päämääräkseen palauttaa riippumattomuutensa ja tulla Arabi-idän luonnonrikkauksien isänniksi.

Isku on ollut sitäkin yllättävämpi, kun arabikansat ovat ulkomaisten siirtomaavaltioiden ja heidän tukemiensa paikallisten feodaalikkien isännöimisen seurauksena jääneet pahasti jälkeen taloudellisessa ja sivistyksellisessä suhteessa ja kun niiden asuttamista maista oli tullut eräs maailman köyhimmistä kolkista. Imperialistit olivat luulleet, että alkeellinen taistelu olemassaolosta nielee arabien kaikki voimat, että nääntymys ja takapajuisuus estävät niitä nousemasta järjestyneeseen sotaan siirtomaaherruutta vastaan.

Nämä harhakuvitelmat romahtivat ennen kaikkea Egyptissä, missä kansallismielisten upseerien johtaman armeijan esiintyminen teki lopun kuningas Farukin valtakomennosta ja hänen englantilaismielisestä klikistään. Kansallistaessaan Suezin kanavan Egyptin tasavalta hävitti sen „pyhyden” sädekehän, jolla imperialistiset monopolit yrittivät ympäröidä omaisuutensa Lähi-idässä. Englantilais-ranskalaisten imperialistien yritys palauttaa asevoimin status quo ja ottaa takaisin Suezin kanava päättyivät hyökkääjien tappioon, ja arabien varmuus oikean asiansa voitosta kasvoi entisestään.

Kansallisen siirtomaavallankumouksen saavuttamille menestyksille Arabi-idässä on seuraavalla kahdella seikalla ollut erityinen merkityksensä.

Ensinnäkin sillä, että länsivallat paljastivat itsensä lopullisesti arabien riippumattomuuden pahimmiksi vihollisiksi. Englanti ja Ranska menettivät viimeisenkin luottamuksensa suorittamalla aseellisen hyökkäyksen Egyptiä vastaan syksyllä 1956. Myös Yhdysvallat, jonka onnistui kauemmin kuin muiden kantaa „siirtomaaherruuden vastustamisen” naamaria, joutui heittämään sen pois. Julistaessaan v. 1957 „Eisenhowerin oppia”, ts. aikomusta käyttää mielensä mukaan asevoimaa Lähi-idässä, ja laskiessaan v. 1958 laittomasti joukkojaan maihin Libanoniin Washington näytti arabikansoille, että sen politiikan määräävät amerikkalaisten öljymonopolioiden edut. Tällä oli pitkälle menevät seuraukset, mistä ovat todistuksena sellaiset tosiasiat kuin imperialisminvastainen vallankumous Irakissa ja imperialistien kokoaman Bagdadin sopimusliiton romahdus sen menettäessä viimeisen arabialaisen jäsenmaansa.

Toiseksi sillä, että Neuvostoliitto ja sosialistisen leirin muut maat antoivat ystävinä arabikansoille poliittista ja taloudellista apua. Tämä pyyteetön apu on johtanut arabimaat ulos siitä taloudellisen, poliittisen ja moraalisen eristyksen tilasta, jossa imperialistit niitä pitivät, ja kartuttanut niiden voimat kymmenkertaisiksi. Suezin selkkauksen kaltaisten ankarien koettelemus-

ten päivinä arabit ovat erityisen selvästi nähneet, ketkä ovat heidän ystäviään ja ketkä vihollisiaan.

Muuan Lähi-idän vapausliikkeen kuvaava erikoisuus on se, että tämä liike kehittyy arabien yhtenäisyyden tunnuksen alla. Tämä aate syntyi taistelussa siirtomaavaltiaita vastaan kansallisen riippumattomuuden puolesta ja se on lähentänyt arabikansoja toisiinsa.

Ilmauksena solidaarisuudesta imperialisminvastaisessa taistelussa, arabivaltioiden veljellisen yhteistyön ja keskinäisavun muotona tällä yhtenäisyydellä on suuri myönteinen merkitys taistelussa riippumattomuuden puolesta. Yhtenäisyyden aatteen ymmärtävät erityisen hyvin työtätekevät joukot, jotka joutuvat yhtäläisesti kärsimään kapitalistisesta riistosta, taloudellisesta ja kulttuurin takapajuisuudesta. Niin kauan kuin yhtenäisyystunnus pysyy luonteeltaan imperialisminvastaisena eikä sen tarkoituksena ole nostaa toisia arabivaltioita toisten yläpuolelle, se saa kaikkien edistyksellisten, demokraattisten voimien kannatuksen.

Mutta tämän suositun aatteen yrittävät saada palvelemaan itseään myös taantumukselliset virtaukset arabimaailmassa. Nationalistiset äärimmäisyysryhmät pyrkivät tulkitsemaan yhtenäisyyden tunnuksen tunnukseksi kaikkien arabikansojen viipymättömästä yhtymisestä voimakkaimman arabivaltion ympärille, jotta ne kaikki alistettaisiin saman hallituksen alaisiksi.

Kuitenkin on aivan selvää, että valtiollinen yhtyminen on hyvin monimutkainen ja arkaluontoinen asia, joka ei siedä minkäänlaista kiirehtimistä eikä painostusta ja voi sujua menestyksellisesti vain silloin, kun siihen on olemassa välttämättömät objektiiviset edellytykset. Sellainen yhtyminen, jossa loukataan kansakuntien itsemääräämisoikeutta ja jokin kansa menettää vaikkapa osankin sosiaalisista saavutuksistaan ja poliittisista vapauksistaan, ei voi olla kestävä eikä hyödyllinen.

Idän kansallisten valtioiden kehityksen näköalat

Heti seuraavana päivänä kansallisen riippumattomuuden saavuttamisen jälkeen Idän kaikkien nuorten valtioiden eteen on noussut kysymys niiden tulevan kehityksen teistä ja näköaloista. Polttavimpana noussut tehtävä on siirtomaaherruuden ajoilta perityn kansantalouden huutavan takapajuisuuden voittaminen ja taloudellisen itsenäisyyden saavuttaminen vähitellen, mitä ilman valtion on vaikea pysyä jaloillaan myös poliittisella alalla.

Kuten edellä on sanottu, sellaiset maat kuin Intia, Indonesia, Birma, useat Afrikan uudet valtiot ym. ovat ryhtyneet suorittamaan näitä tehtäviä pysyen kapitalististen suhteiden pohjalla. Tämä ei kuitenkaan merkitse, että ne yksinkertaisesti vain toistaisivat kapitalistisen kehityksen tavallisen tien, jonka ovat kulkeneet esimerkiksi Euroopan vanhat valtiot.

Tällaiseen toistamiseen ei meidän aikakaudellamme ole ulkonaisia eikä sisäisiä edellytyksiä. Tunnettua on, että länsimaissa kapitalistinen teollistaminen toimeenpantiin huomattavalta osaltaan siirtomaiden ja muiden heikkojen valtioiden riiston avulla. Tällaista mahdollisuutta ei Idän nuorten valtioiden kansalliselle pääomalle tarjoutu. Itä ei voi „ottaa käyttöönsä” vieraita markkinoita eikä raaka-ainelähteitä, vaan sitä paitsi sen on vielä tänäkin päivänä pakko käydä raskasta taistelua olemassaolonsa puolesta vanhoja imperialistisia saalistajia vastaan.

Ei ole reaalinen myöskään kansallisen jälleenrakentamisen toteutumisen näköala työväenluokan ylettömän riiston ja talonpoikaiston kurjistumisen kustannuksella, kuten tapahtui „klassillisen” kapitalismin maissa. Kansallisen porvariston johtajat ovat tietoisia siitä, että kansanjoukot eivät nykyään varmasti-kaan sietäisi „klassillista” kapitalistista tietä alkuperäisen kasaantumisen aiheuttamine tuskineen ja kansan työtätekevien kerrosten osaksi tulevine julmine kärsimyksineen. Oma merkityksensä on myös sellaisilla seikoilla kuin kapitalismin joutuminen yleensä huonoon huutoon kansojen silmissä ja sosialistisen leirin maiden esimerkkinä ja kokemuksen vaikutus.

Tähän liittyikin se sekka, että Idän kansallisissa valtioissa riippumattomuuden saavuttamisen jälkeen vauhtiin päässeellä taloudellisella rakennustyöllä, vaikka se onkin pysynyt kapitalismin puitteissa, on kuitenkin useita sille tunnusmerkillisiä omalaatuisia piirteitä. Ennen kaikkea näille maille on kuvaavaa valtion aktiivinen osuus talouselämässä, valtion sektorin luomisessa ja laajentamisessa kansantaloudessa. Intiassa esimerkiksi on raskaan teollisuuden tärkeimmät alat julistettu pääasiallisesti valtion yritysten toimintapiiriksi. Myös Egyptissä luodaan suurta valtion sektoria teollisuuden, liikenteen, voimatalouden ja kastelutalouden alalle. Samantapaisia pyrkimyksiä on havaittavissa Indonesiassa ja eräissä muissa maissa.

Valtiomonopolistisiin toimenpiteisiin on luettava myös suunnitteluyritykset, joihin on ryhdytty monissa Idän valtioissa. Intiassa, Egyptissä ja Indonesiassa on hyväksytty ja toteutetaan parhaillaan esimerkiksi talouselämän kehityksen neljä- ja viisivuotissuunnitelmia ja suoritetaan suuria valtion pääomansijoituksia kansantalouteen. Nämä valtion ponnistukset suunnitelma-periaatteen tuomiseksi talouselämään törmäävät näissä maissa kapitalismin alkuvoimaisten lakien vaikutukseen. Sitä paitsi valtion valvontaan alistetaan vain vähäinen osa talouselämästä. Ja kuitenkin talouselämän kehityksen suunnitelmien laatiminen auttaa käyttämään tarkoituksenmukaisemmin kansallisia voimavaroja, jotta siirtomaa-aikojen entinen takapajuisuus voitettaisiin mahdollisimman pian.

Idän nuorissa valtioissa ilmaantuvia talouselämän valtiokapitalistisia muotoja ei saa sekoittaa siihen, mitä nykyisin on

havaittavissa Lännen kehittyneissä kapitalistisissa maissa. Siellä on vallitsevana *valtiomonopolistinen* kapitalismi, joka merkitsee valtiokoneiston kokonaan valtansa alle alistaneiden monopolien taantumuksellista kaikkivaltaa. Idän maissa valtiokapitalismi ei nykyisessä muodossaan ole imperialististen monopolien välikappale, sen on päinvastoin synnyttänyt imperialisminvastainen liike ja objektiivisesti se suuntautuu näiden monopolien Itään kohdistuvia laajentumispyrkimyksiä vastaan.

Tähän on lisättävä, että valtiokapitalismi syntyy Idän nuorissa valtioissa taloudellisen kehityksen ollessa alhaisella tasolla ja että sen tarkoituksena on tehdä mahdollisimman pian loppu taloudellisesta takapajuisuudesta, helpottaa siirtymistä pienestä, puoliksi kotiteollisuustuotannosta nykyaikaiseen suurtuotantoon.

Kaikki tämä antaa perusteen päätellä, että valtiokapitalismissa on Idän maissa edistyksellinen osa. Itse tällaisten muotojen leviäminen on sangen merkittävää, se on uusi enne kapitalismin vararikosta. Kansallisen porvaristonkin johtavien piirien on pakko todeta, ettei yksityisyritteliäisyys nykyisissä olosuhteissa pysty turvaamaan nuorten valtioiden riippumattoman kehityksen tarpeita. Tämän osoittaa jo se tosiseikka, että eräissä näistä valtioista, esimerkiksi Intiassa, Birmassa ym. on julistettu viralliseksi päämääräksi „sosialistismallisen yhteiskunnan” rakentaminen. Vaikka tämä „malli” on sangen kaukana tieteellisestä, marxilaisesta sosialismin käsittämisestä, siinä nähdään vakuuttava todistus sosialististen aatteiden voittamasta suosiosta ja kapitalismin arvovallan laskusta Idässä.

Olisi tietenkin väärin liioitella valtiokapitalististen muotojen edistyksellistä merkitystä ja otaksua, että ne tulevat automaattisesti ja kaikissa olosuhteissa palvelemaan imperialisminvastaisen voimien lujittumista. Idän nuorten valtioiden eri luokat, jotka kannattavat näitä uusia muotoja aseena imperialisteja vastaan, pyrkivät samanaikaisesti luokkapäämääriinsä. Porvaristo huolehtii ulkomaisten monopolien ylivallan poistamisesta, koska nämä monopolit ovat vieneet siltä leijonanosan tuloista. Mutta eniten se on kuitenkin kiinnostunut omista voitoistaan. Osa porvaristosta on tällöin valmis suostumaan jopa kompromissiin ulkomaisen pääoman kanssa, ryhtymään osalliseksi „sekayhtiöihin” sillä ehdolla, että voittojen jako tapahtuu „oikeudenmukaisesti”. Työväenluokka taistelee asemansa parantamisen puolesta. Se kannattaa voimakkaan kansallisen teollisuuden luomista pohjaksi maan kehitykselle sosialistista tietä. Talonpoikaisto on kiinnostunut maan saannista ja kohtuuhintaan tapahtuvista teollisuustavaroiden sekä koneiden toimituksista.

On pidettävä mielessä, että valtiokapitalismi aiheuttaa taloudellisesti heikosti kehittyneissä maissa paitsi työväenluokan myös kansallisen porvariston kasvua. Kapitalismin kehittyessä edelleen sille ominaisine tuotannon keskityksineen valtion sektorista voi sielläkin tulla taantumuksellisen valtakomennon

taloudellinen tukipylväs — siinä tapauksessa, että valta joutuu suurimpien, itse asiassa monopolististen kansallisten yhtymien käsiin. Silloin kapitalismi voi muuttua valtiomonopolistiseksi kapitalismiksi ja se voidaan saattaa palvelemaan porvariston kaikkein taantumuksellisimpia piirejä, jotka pyrkisivät käyttämään valtion voimaa kansanvastaisiin tarkoituksiin.

Tällaisen kehitysnäköalan voimistuminen jossakin imperialismin sorrosta vapautuneessa maassa aiheuttaisi kuitenkin epäilemättä mitä syvimmän kapitalismin pulan ja joukkojen tuntemaan ennennäkemättömän vetovoiman sosialismia kohtaan.

Edistyksellisten, demokraattisten voimien vastuu Idän maiden kehityksen suunnasta on nykyisin muodostuneissa olosuhteissa yleensä tavattoman suuri. Niillä on mahdollisuus lamauttaa imperialististen ja taantumuksellisten ainesten vaikutus sekä vastustaa kansallisen porvariston politiikan epäjohtonmukaisuutta ja ristiriitaisuutta.

Näiden maiden marxilaiset puolueet pitävät ensisijaisena ja lähimpänä tehtävänään taistelua saavutetun kansallisen riippumattomuuden ja rauhanomaista, demokraattista tietä tapahtuvan järkkymättömän kehityksen puolesta kaikkialla, missä tämä tie ei ole suljettu. Tämä tie edellyttää ennen kaikkea johdonmukaisesti rauhaan tähtäävän ulkopoliitiikan noudattamista, demokraattisten oikeuksien turvaamista kaikille kansalaisille sekä kansojen perusjoukkojen työehtoja ja elämää helpottavien laajojen ja rakentavien uudistusten toimeenpanoa yhteiskunnallisen elämän kaikilla aloilla.

Esimerkkejä porvariston politiikan epäjohtonmukaisuudesta ja ristiriitaisuudesta voidaan Idän nuorissa valtioissa nähdä paljon. Niinpä pyrkimys kansallisen talouselämän luomiseen sopeutuu usein hyvin yhteen liberaalisen suhtautumisen kanssa ulkomaiseen pääomaan, joka edelleenkin kiskoo suuria tuloja vapautuneiden maiden talouselämästä.

Hitaasti toteutetaan ajankohtaisiksi käyneitä muutoksia myös sosiaalipoliitiikan alalla. Useimmissa nuorissa valtioissa on kumottu feodaaliset ja kastietuoikeudet, parannettu naisen oikeudellista asemaa ja toimeenpantu joitakin porvarillis-demokraattisia uudistuksia. Mutta tämän rinnalla on yhä vielä säilynyt oleellisia demokratian rajoituksia, kommunistisia puolueita vainotaan tai ne on kokonaan kielletty. Työätekevien joukkojen poliittinen toiminta saa toisinaan osakseen ankaria vainoja.

Missään ei kansallisen porvariston epäjohtonmukaisuus kuitenkaan ilmene niin selvästi kuin maanomistuskysymyksessä. Tässä kysymyksessä porvaristo tekee eniten myönnytyksiä feodaali- ja tilanherra-aineksille uhraten niille siirtomaasorron raskaimman taakan kantaneen monimiljoonaisen talonpoikaiston edut.

Toistaiseksi ei maanomistusolojen uudistusten vauhti eivätkä niiden ehdot turvaa nopeata ratkaisua kysymykseen maan jaosta

talonpojille ja maatalouden tuottavuuden kohottamisesta. Maa luovutetaan talonpojille lunastusmaksua vastaan, jonka pystyvät suorittamaan pääasiassa vain varakkaat isännät.

Tilanherrat saavat valtavia korvauksia heiltä otetusta maasta, mutta huomattavat talonpoikaisjoukot joutuvat edelleenkin kärsimään maattomuudesta ja maan vähydestä, köyhyydestä, korkeista veroista ja koronkiskuruuden kahleista. Feodaaliset jäännökset maataloudessa ovat yhä vielä suurimpana esteenä kehittyneen kansallisen talouselämän luomiselle. Mutta vallassa oleva kansallinen porvaristo pelkää käydä käsiksi tilanherrojen omaisuuteen, vaikka feodaalisten suhteiden murtaminen olisikin sen etujen mukaista. Se pitää tavallisesti parempana säilyttää suuret maaomaisuudet tilanherroilla ja edistää vain näiden siirtymistä kapitalistiseen yritteliäisyyteen. Selvää on, että tämä on hitaan, kansalle kärsimyksiä tuovan taloudellisen kehityksen tie ja että tällainen kehitys tapahtuu pääasiallisesti talonpoikais-ton perusjoukkojen etujen kustannuksella.

Kaikki tämä on pidettävä mielessä arvioitaessa Idän nuorten valtioiden kehityksen näköaloja.

Tempautuessaan irti siirtoma- tai puolisiirtomaariippuvuudesta Idän kansat ovat tehneet historiallisen harppauksen eteenpäin. Mutta ulkomainen pääoma on säilyttänyt monia taloudellisia asemiaan, joista käsin toimien se yhä tänäkin päivänä vaikuttaa Idän monien maiden sisäiseen elämään ja ulkopoliittikaan tukien niiden taantumuksellisia voimia ja virtauksia. Tämän vaikutuksen turmiollisuudesta ovat näkyvänä esimerkkinä sellaiset valtiot kuin Pakistan, Thaimaa ja Filippiinit, jotka heti seuraavana päivänä vapautuksensa jälkeen joutuivat imperialistien muodostamiin hyökkäyssotaliittoutumiin ja kulkevat edelleenkin niiden siirtomaapolitiikan vanavedessä.

5. Latinalaisen Amerikan maat taistelussa todellisen riippumattomuuden puolesta

Latinalaisen Amerikan maiden kokemus vahvistaa havainnollisesti sen totuuden, ettei poliittinen riippumattomuus, joka ei nojaa kehittyneeseen kansalliseen talouselämään, vielä turvaa kansoille vapautusta imperialistisesta sorrosta. Vaikka maailman tässä osassa sijaitsevaa pariakymmentä valtiota on kauan pidetty riippumattomina, niin useimmat niistä ovat tosiasiaassa pysyneet imperialisteista raskaasti riippuvina. Monilla on edessään niiden samojen tehtävien ratkaiseminen, jotka historia on asettanut Aasian ja Afrikan riippuvassa asemassa oleville maille.

Ulkomaisen, ennen kaikkea pohjoisamerikkalaisen pääoman monivuotinen herruus on jarruttanut Latinalaisen Amerikan valtioiden sivistyksellistä ja poliittista kehitystä. Suurimmillaan niistä ei ole juuri lainkaan omaa nykyaikaista raskasta

teollisuutta, ja ne esittävät Yhdysvalloille raaka-aineita toimittavan lisäkkeen osaa. Melkein kaikkien Latinalaisen Amerikan maiden talous on luonteeltaan monokulttuurista, yksipuolista. Nämä maat toimittavat pohjoisamerikkalaisille monopoleille muodossa tai toisessa mineraali- tai maatalousraaka-aineita (öljyä, malmia, villaa, kahvia, lihaa, hedelmiä jne.). Tämän johdosta niiden kansallinen talouselämä on tavattomassa määrässä riippuvainen viennistä ja tuonnista, raaka-aineiden ja teollisuustavaroiden maailmanmarkkinahinnoista. Tätä hyväkseen käyttäen ulkomainen pääoma harjoittaa alituista painostusta Latinalaisen Amerikan maita kohtaan ja sanelee niille kaikkein epäedullisimmat vaihdon ehdot. USA ostaa tavallisesti raaka-aineet alhaisilla hinnoilla ja myy omia teollisuustuotteitaan korkeilla monopolihinnoilla.

Tämän johdosta Latinalainen Amerikka vetää magneetin tavoin puoleensa pohjoisamerikkalaisia pääomia, jotka etsivät edullista sijoitusta. Yksistään vv. 1929—1957 välisenä aikana USA:n pääomansijoitukset tälle alueelle kasvoivat lähes 2,5-kertaisiksi — 3,5 miljardista dollarista 8,4 miljardiin dollariin, mikä muodostaa kolmanneksen USA:n kaikista ulkomaisista pääomansijoituksista.

Historialliset edellytykset monien Latinalaisen Amerikan maiden riippumattomuuden saavuttamiselle, yhtyneinä ulkomaisen monopolipääoman ylivaltaan, ovat johtaneet pysähdystilaan ja takapajuisuuteen ei ainoastaan taloudellisella vaan myös sosiaalipoliittisella alalla. Useimmissa Latinalaisen Amerikan maissa valta on joutunut taantumuksellisen tilanherrain harvainvallan edustajien käsiin. Lukemattomien karjalaumojen ja valtavien plantaasien omistajat ovat pyrkineet vain rikastumaan ja säilyttämään luokkansa etuoikeudet kansallisten etujen kustannuksella. He ovat mielellään suostuneet sopimukseen pohjoisamerikkalaisen pääoman kanssa, jossa ovat nähneet tavarointensa tukkuostajan. Työvoiman tavaton halpuus samoin kuin feodaalisten ja puolifeodaalisten suhteiden ja jopa puoliksi orjatyömuotojen (peonijärjestelmä) säilyminen maataloudessa ovat tuottaneet maanomistajain harvainvallalle suunnattomia voittoja Yhdysvaltojen monopolien määräämistä maataloustuotteiden alhaisista hinnoista huolimatta.

Kansallinen porvaristo Latinalaisen Amerikan maissa oli kauan aikaa heikko eikä voinut haaveillakaan kilpailusta ulkomaisen pääoman kanssa. Samaan aikaan kaupan alalla toimiva suurporvaristo pyrki säilyttämään vallitsevan asiintilan, jolloin se rikastui USA:sta tuotujen tavaroiden jälleenmyynnistä.

Tässä on syy siihen, että monista Latinalaisen Amerikan maista on tullut kaikkein pimeimmän taantumuksen ja vanhoillisuuden rauhoitettuja alueita. Monissa niistä ovat isännöineet sotilasdiktaattorit, jotka ovat olleet sidottuja paikalliseen tilanherron harvainvaltaan ja pohjoisamerikkalaisiin monopoleihin.

USA:n avulla he ovat julmasti tukahduttaneet kaikki työtätekevien joukkojen yritykset saada parannetuksi asemaansa.

Valtaosaltaan Latinalaisen Amerikan maissa ei tähän päivään mennessä ole toimeenpantu edes alkeellisimpia maanomistusoalojen uudistuksia, joten siellä miljoonilla talonpojilla ei ole maata. Tasavaltaisesta järjestelmästä ja kansojen ikivanhoista vapaudenrakkauden perinteistä huolimatta niissä ei aivan viime aikoihin saakka ole ollut porvarillis-demokraattisia vapauksia; edistykselliset vasemmistopuolueet ovat olleet painettuina syvälle maan alle; monien sivistyneistön edustajien, porvarillisiin liberaaleihinkin kuuluvien, on ollut pakko muuttaa emigrantteina muihin maihin.

Monia vuosikymmeniä kestäneen muodollisesti riippumattoman olemassaolonsa jälkeen Latinalaisen Amerikan kansat ovat joutuneet kansallisen vapaustaistelun *uuteen vaiheeseen*, joka on tekevä Latinalaisen Amerikan maat riippumattomiksi ei paperilla vaan todellisuudessa. Latinalaisen Amerikan kansojen vuorossaolevat tehtävät ovat luonteeltaan *imperialisminvastaisten, demokraattisen vallankumouksen* suorittamista.

Viime vuosien tapahtumat todistavat, että tämä kansallisen vapaustaistelun uusi vaihe on Latinalaisen Amerikan maissa jo alkanut ja kehittyä hyvällä menestyksellä taantumuksen vastahyökkäyksistä ja Yhdysvaltojen avoimesta asioihin puuttumisesta huolimatta. Tähän myötävaikuttaa ennen kaikkea Latinalaisen Amerikan maiden työväenluokan lukumäärän ja järjestyneisyyden kasvu samoin kuin näiden maiden marxilaisten puolueiden lisääntyvä kypsyys niiden sanoutuessa irti aikaisemmista lahkolaisuuden virheistään.

Vuosina 1940—1955 työväenluokan lukumäärä kasvoi Latinalaisessa Amerikassa lähes kaksinkertaiseksi, 6.400.000:sta se kohosi 11.600.000:nteen. Monissa Latinalaisen Amerikan maissa työväenluokka ei enää käy taistelua yksinomaan välittömien taloudellisten etujensa vaan myös yleiskansallisten tavoitteiden puolesta, luonteeltaan demokraattisten vaatimusten puolesta, jotka koskevat muitakin väestönkerroksia. Esimerkkinä voidaan mainita Argentiina, missä kommunistinen puolue v. 1958 presidentinvaalien aikana esitti muiden demokraattisten puolueiden kannattaman ohjelman, johon sisältyivät seuraavat kohdat: demokraattisten ja ammattiyhdistyksellisten vapauksien kunnioittaminen; palkkojen korottaminen; työläisten saavutusten kunnioittaminen; vuokramaita viljelevien talonpoikien mailtaan häätämisen lopettaminen; kansallisten rikkauksien ja kansallisen teollisuuden suojeleminen imperialismita. Etujoukkona laajassa liikkeessä kansallisten rikkauksien suojelemiseksi USA:n monopolien rosvousta vastaan kulkevat Chilen, Venezuelan, Kuban, Brasilian, Uruguayn ja muiden maiden työläiset.

Nopeasti ovat heräämässä poliittisesti talonpoikaiston monimiljoonaiset joukot vaatien maanpuutteen poistamista ja feodaa-

listen suhteiden lopettamista maaseudulla. Talonpojat järjestäytyvät joukkoluontoisiin yhdistyksiin ja liittoihin nousten joskus aseelliseenkin taisteluun uuden maanjaon puolesta sekä tilanherrojen mielivaltaa vastaan. Mutta lujaa liittoa talonpoikaiston ja työväenluokan välillä ei Latalaisessa Amerikassa vielä ole, mikä on yksi kansallisen vapausliikkeen perusheikkouksista. Sen voittaminen on imperialisminvastaisen taistelun uusien merkittävien voittojen välttämätön edellytys.

Ulkomaisten monopolien mielivalta saa osan Latalaisen Amerikan maiden porvaristostakin asettumaan imperialisminvastaiselle kannalle, vaikka se kokonaisuudessaan on vielä riippuvainen ulkomaisesta pääomasta ja säilyttää läheiset yhteydet suurmaanomistukseen. Mitä pitemmälle päästään, sitä enemmän kansallisen porvariston taloudelliset perusedut joutuvat törmäämään yhteen USA:n monopolipääoman politiikan kanssa. Myös Pohjois-Amerikan militaristien hyökkäyshaluinen suuntaus voimistaa imperialisminvastaisia mielialoja kansallisen porvariston keskuudessa, joka ei tahdo sotaa.

Näin ollen Latalaisessa Amerikassa ovat muodostumassa objektiiviset edellytykset, joita ennen ei ole ollut, kansallisen demokraattisen yhtenäisyyden aikaansaamiselle imperialisminvastaista taistelua varten. Tämä on jo ennättänyt saada ilmauksensa useiden Latalaisen Amerikan maiden poliittisissa piirteissä. Eräissä niistä on kahden kolmen viime vuoden aikana kukistettu diktaattorihallitukset, jotka ovat vetäneet yhtä köyttä Pohjois-Amerikan monopolien kanssa, ja valtaan ovat nousseet liberaaliset porvaristopiirit, jotka ovat julistaneet aikovansa käydä taistelua ulkomaista imperialismia vastaan huomioiden kansan edut. Eräissä Latalaisen Amerikan maissa — Chillessä, Perussa, Boliviassa ja Kolumbiassa — on tapahtunut tietynlainen hallitusjärjestelmän demokratisointi. Suuren voiton saavutti v. 1958 Venezuelan kansa, kun tässä maassa yhden ainoan päivän kuluessa kansallisen vallankumouksen tuloksena lakaistiin tieltä Jimenezin diktaattorikomento, joka oli kymmenen vuoden ajan nauttinut USA:n tukea. Vuoden 1959 alun merkkitapahtuma oli kansanvallankumouksen voitto Kubassa, missä kukistettiin USA:n täyttä tukea vuosikausien aikana saanut Batistan diktatuuri.

Pohjoisamerikkalaisten monopolien heikentymistä todistavat myös useiden tärkeiden teollisuudenalojen kansallistaminen Meksikossa, Uruguayssa ja Argentiinassa, Panaman kanavan kansallistamista koskevien vaatimusten voimistuminen ja epäisänmaallisten aineiden alkava eristäminen.

Tämä prosessi sujuu tietenkin melko hitaasti, ristiriitaisesti, mutkitellen ja suunnasta poiketen. Taantumuspiirit yrittävät Yhdysvaltojen tuella ryhtyä taisteluun kansallista vapausliikettä vastaan. Pohjoisamerikkalaiset monopolit eivät kaihda edes avointa sekaantumista maiden asioihin, kuten tapahtui Guate-

malassa. Mutta viime kädessä tällaiset toimenpiteet vain nostattavat entistä enemmän Latinalaisen Amerikan kansoja imperia-
listeja vastaan.

Kansallisen vapaustaistelun jatkuva nousu Latinalaisen Amerikan maissa tulee riippumaan pääasiallisesti kansanliikkeen voimistumisesta, työtätekevien joukkojen poliittisen tietoisuuden ja järjestyneisyyden kasvusta, sen kaikkien demokraattisten voimien laajan imperialisminvastaisen kansallisen rintaman aikaansaamisesta, jossa kommunististen puolueiden tehtävänä on esittää merkittävää osaa.

6. Afrikan kansojen vapaustaistelu

Englannin, Yhdysvaltojen, Ranskan, Portugalin ja eräiden muiden imperialistivalttojen siirtomaaherruuden alaisina olevien saarialueiden lisäksi Afrikka on pysynyt meidän aikanamme siirtomaaherruuden viimeisenä suurena linnakkeena. Juuri tästä syystä siitä on tullut näyttämö, jolla törmää ankarasti toisiinsa kaksi vastakkaisista tendenssiä: Afrikan kansojen vastustamaton pyrkimys riippumattomuuteen ja imperialistien ponnistukset varmistaa asemansa Afrikassa millä hinnalla hyvänsä lykätäkseen siirtomaajärjestelmän lopullista luhistumista tuonnemaksi.

Näistä ponnistuksista huolimatta kansallinen vapaustaistelu on kantanut hedelmänsä maailman tässäkin osassa. Niiden puolentoista vuosisadan jälkeen, joiden kestäessä Afrikka oli länsieurooppalaisen pääoman rauhoitettuna siirtomaana, sinne on ilmestynyt suuri joukko itsenäisiä valtioita. Siirtomaatorjuuden ikeen on karistanut harteiltaan melkein koko Afrikan mantereeseen pohjoisosa (lukuunottamatta Algeriaa, jonka kansa käy sankarillista taistelua vapautensa puolesta, ranskalaisia siirtomaatorjuuttajia vastaan, ja Espanjalle kuuluvia pieniä alueita). Sudan, Ghana, Guinean tasavalta ja monet Keski-Afrikan valtiot ovat saaneet riippumattomuuden.

Kuitenkin kymmenet miljoonat afrikkalaiset ovat yhä vielä jääneet siirtomaatorjiksi. Tänäkin päivänä on „musta maanosa” maailman suurin suoranaisen siirtomaariiston pesäke.

Erikoisuutena Afrikan kansallisessa vapausliikkeessä paitsi paikallisen proletariaatin vähälukuisuutta ja riittämätöntä järjestyneisyyttä on myös kansallisen porvariston heikkous. Tähän on selityksenä useimpien Afrikan maiden suunnaton takapajuisuus ja julma rotusyrjintä. Siirtomaavaltiaat käyttävät taitavasti edukseen väestön sivistyksellisen ja poliittisen kehityksen alhaista tasoa sen eläessä edelleenkin monilla alueilla feodaalisten ja jopa heimoyhteiskunnankin olosuhteissa. Vierasmaalais-
ten herruutta lujittamaan Afrikassa on tarkoitettu myös niin sanottu „värisulku”, ts. kokonainen afrikkalaisia halventavien ja valkoisten siirtolaisten monia etuoikeuksia turvaavien

roturajoitusten järjestelmä. Rotusyrjintää käytetään välineenä Afrikan asukkaiden eristämiseksi toisistaan, ja se tekee imperia-
listeille helpommaksi joukkojen riiston.

Viimeisten vuosikymmenien aikana on kuitenkin Afrikassakin alkanut muodostua uusi voimasuhde, joka on otollinen taistelulle vapauden ja riippumattomuuden puolesta. Yhä suurempia afrikalaisten joukkoja muuttaa kaupunkeihin ja tulee mukaan kehittyvään teollisuuteen (pääasiallisesti kaivosteollisuuteen ja maataloustuotteita jalostavaan teollisuuteen). Tehtaissa, kaivoksissa ja liikenteessä työskentelevät työläiset käyvät ensimmäisinä luokkatietoisuuden ja kansallisen itsetunnon koulua. Sodanjälkeisinä vuosina on syntynyt afrikkalaisten ammatillisia, nuoriso-, naisten ja muita järjestöjä. On syntynyt myös paikallinen sivistyneistö, jonka keskuudessa kypsyvät erityisen nopeasti syrjintää ja rotusortoa vastustavat mielialat. Miljoonat talonpojat, jotka suurelta osaltaan on karkotettu viljelemiltään mailta ja karsinoitu maanviljelykseen huonosti sopiville alueille, kieltäytyvät samoin tyytymästä nykyiseen asiintilaan.

Häväistyksen, terrori ja kaikki mahdolliset rajoitukset, joita useimmissa siirtomaissa on saatettu voimaan, ovat johtaneet siihen, että Afrikan kansat tuntevat syvää vihaa imperialisteja kohtaan. Miten kärkeviä muotoja siirtomaaherrojen isännöimiseen kohdistuva Afrikan kansojen vastarinta voi saada, näyttää Kenian esimerkki, missä englantilaiset sotavoimat joutuivat monien kuukausien aikana suorittamaan kapinaan nousseita heimoja vastaan suuria sotatoimia, joiden kestäessä kumpikin puoli kärsi melkoisia menetyksiä. Ankarasta poliisiterrorista huolimatta milloin yhtä, milloin toista Afrikan siirtomaata järjestyttävät edelleenkin laajat kansanjoukkojen liikehtimiset.

Kansallisen vapausliikkeen nousun säikähdyttäminä siirtomaavallat yrittävät luovia. Kun ne aikaisemmin kannattivat kaikin tavoin alkuasukajamiston suku- ja heimoylimystöä pitäen sitä tärkeimpänä tukenaan, niin nyt toiveet kohdistetaan paikallisen, pääasiallisesti kauppaporvariston „kesyttämiseen”. Imperialistit toivovat voivansa taivuttaa tämän porvariston tekemään kansaan sopimuksen ja nojata siihen taistelussa joukkoja vastaan. Tässä tarkoituksessa ryhdytään joihinkin toimenpiteisiin paikallisen porvariston kannustamiseksi, sille tehdään mitättömiä rahallisia ja poliittisia myönnytyksiä. Imperialistit pyrkivät nyt peittelemään isännöimistään siirtomaissa julistamalla perustuslakeja ja myöntämällä näennäisen itsehallinnon.

Kaikki nämä toimenpiteet eivät kuitenkaan missään oleellisessa mielessä muuta afrikkalaisten asemaa. Kaikki itsehallinnon edut koituvat ennen kaikkea valkoisen vähemmistön niiden alkuasukasporvariston mitättömän vähälukuisten edustajien hyväksi, jotka ovat löytäneet yhteisen kielen siirtomaavaltiaiden kanssa. Sitä paitsi sellaisilla Afrikan alueilla, joilla on enemmän tai vähemmän merkittävä valkoinen väestö (Etelä-Afrikan liitto.

Belgian ja Portugalin hallitsemat alueet), siirtomaahallinnon järjestys ei ainoastaan pysy ennallaan vaan saa yhä terroristisempia muotoja.

Imperialistien epäluottamus hallussaan olevien asemien kestävyYTEEN nähden ilmenee Afrikan siirtomaiden yhteistä riistoa koskevien kaikenlaisten suunnitelmien ilmestymisessä. Niinpä on syntynyt ehdotus „Eurafrikasta” — suunnitelma Euroopan valtojen ylitrustin perustamisesta Afrikan mantereen luonnonrikkauksien rosvoamista ja sitä asuttavien kansojen sortamista varten. Mutta tällaisten suunnitelmien julistaminen on melko lailla helpompaa kuin niiden toteuttaminen. Yhdysvalloilla, joka aikoo vallata syrjäytettyjen Euroopan valtojen paikan, on omat suunnitelmansa; ristiriidat raatelevat myös Afrikan vanhojen riistäjien leiriä.

Muodostuneet olosuhteet helpottavat vapautukseen pyrkivien Afrikan kansojen taistelua. Niillä on puolellaan maailman demokraattisten voimien myötätunto. Ne ovat saaneet merkittävän tuen nuorista Afrikan valtioista, jotka jo ovat heittäneet harteiltaan siirtomaajoukkojen ikeen. Historiassa ensimmäinen näiden valtioiden konferenssi, joka pidettiin huhtikuussa 1958 Akkrassa, julisti juhlallisesti, että Afrikan nuoret valtiot ovat takeena sen täydellisestä vapautuksesta. „Julistamme yhtenäisyytemme ja solidaarisuutemme riippuvassa asemassa olevien Afrikan kansojen kanssa sekä ystävyyskuntiemme kaikkia maita kohtaan”, sanotaan konferenssin hyväksymässä julkilausumassa.

Afrikan siirtomailla itsellään on suuria sisäisiä mahdollisuuksia laajan imperialisminvastaisen rintaman muodostamiseen. Rotusyrjintä myötävaikuttaa, vastoin sen kannattajien laskelmia, sorrettujen kansakuntien erilaisten sosiaalisten kerrosten yhteenliittymiseen, se on omiaan terävöittämään kansallisuutta ja herättää päättävää halua taistella sortajia vastaan. Afrikan nuori työväenluokka voi helposti löytää liittolaisia ja ystäviä talonpoikaiston keskuudesta, muotoutumassa olevan kansallisen porvariston ja sivistyneistön keskuudesta, joiden kanssa sillä on paljon enemmän yhteistä kuin Euroopan imperialisteilla. Monilla Afrikan alueilla on jo sellaisia laajoja järjestöjä kuin afrikkalaisen väestön kongressit, jotka toimeenpanevat menestyksellisesti kansalaisten tottelemattomuuskamppailuja ja boikottikamppailuja siirtomaaviranomaisia vastaan. Varmaa on, että sortopolitiikan jatkaminen johtaa aktiivisempien taistelumuotojen tulemiseen vallitseviksi ja kansallisen vapausliikkeen kohoamiseen korkeammalle asteelle.

Kaikkein suosituimmaksi tunnukseksi nykyajan Afrikassa on tullut vaatimus: „Riippumattomuus — ja heti paikalla!” Afrikan kansoilla on reaalin mahdollisuus saada tämä tunnus toteutetuksi käytännössä. Varmaa on, että Afrikan mantereen jatkuva vapautuminen tulee tapahtumaan entistä nopeammin vastustavat siirtomaajoukkotahot sitä miten tahansa.

7. Antikommunismi kansallisen vapausliikkeen rappeutumis- ja hajottamisvälineenä

Kansallisen vapausliikkeen ensimmäisissä riveissä ovat monien vuosien aikana kulkeneet kommunistiset puolueet. Siirtomaaviranomaisten terrorista ja paikallisen porvarillisen feodaalisen taantumuksen vainosta huolimatta kommunistit antavat tavan panoksen kansojen taisteluun vapautensa ja riippumattomuutensa puolesta. Puolustaessaan kansallisia etuja sekä työläisten ja talonpoikien vaatimuksia he osoittavat taipumattontaa miehuullisuutta ja kantavat suuria uhreja. Kansat tuntevat hyvin kommunistit heidän sitkeästä taistelustaan imperialismia, yhteiskunnallista epäoikeudenmukaisuutta ja kaikkea sortoa vastaan.

Siellä missä kansanjoukot ovat asettaneet kommunistit johtamaan valtion asioita, kuten on tapahtunut Kiinan Kansantasavallassa, Korean Kansandemokraattisessa Tasavallassa ja Vietnamin Demokraattisessa Tasavallassa, on täydellinen menestys kruunannut taistelun riippumattomuuden puolesta, kansallisen talouselämän ja kulttuurin kaikinpuolisen kehittämisen sekä väestön miljoonajoukkojen työ- ja elinehtojen parantamisen puolesta.

Niissä maissa, joissa kommunistit osallistuvat kansallisen vapautuksen yhteisrintamaan, he käyvät aktiivisesti ja uhrautuvasti taistelua yhteisen asian puolesta, he pyrkivät yleiskansallisten tehtävien radikaaliseen ratkaisuun ja työtätekevien joukkojen kipeiden tarpeiden ja vaatimusten tyydyttämiseen. He tekevät rehellisesti yhteistyötä muiden isänmaallisten voimien kanssa ja osoittavat lojaalisuutta kumppaneitaan kohtaan imperialisminvastaisessa taistelussa sekä uskollisuutta ottamiinsa sitoumuksiin nähden. Ilman kommunistien osallistumista kansallinen vapautus ja kansallinen uudestisyntyminen ei ole nykyään mahdollista ainoassakaan maassa.

Sitä suurempaa vaaraa kansalliselle vapausliikkeelle merkitsee antikommunismi, joka voi, ellei sitä ajoissa torjuta, aiheuttaa rappeutumista ja hajaannusta imperialismia vastaan käytävän taistelun riveissä.

Antikommunismia lietsovat ennen kaikkea siirtomaista karkotetut siirtomaavaltiaat, jotka eivät tahdo alistua niiden menestykseen. Imperialismin asiamiehet ovat aina etsimässä heikkoja kohtia vapautuneissa maissa. He pelottelevat lyhytnäköisiä poliitikkoja „kommunismin vaaralla” johtaakseen heidän huomionsa pois taistelusta todellista vaaraa, imperialismia vastaan, he kylvävät epäilyksiä kansallisen rintaman riveihin, yllyttävät toisia maita ja toisia väestökerroksia toisia vastaan. Imperialistit yrittävät näin horjuttaa nuorille valtioille erityisen välttämätöntä sisäistä yhtenäisyyttä, rikkoo niiden kansainvälisen solidaarisuuden ja mikäli onnistuu saada ne puskemaan otsansa

yhteen toivossa, että tämä tekee niistä jälleen imperialististen rosvojen helpon saaliin. Esimerkkejä tällaisesta katalasta taktiikasta on monta kertaa voitu havaita Lähi-idässä ja Indo-Kiinassa.

Kommunisminvastaisessa propagandassaan siirtomaavaltiaat nojaavat pääasiallisesti vanhoihin asiamiehiinsä entisen porvarillis-feodaalisen huippukerroksen keskuudesta. Mutta he keinotulevat ovelasti myös eräiden Idän monissa nuorissa valtioissa valtaan nousseiden nationalististen ainesten erehdyksillä. Kun nämä nationalistiset ainekset eivät toisinaan pysty käsittämään ja arvioimaan oikein niiden vaikeuksien syitä, joita näissä valtioissa aika ajoin syntyy, niin ne vierittävät syyn kommunistien niskoille auttaen sillä objektiivisesti imperialistivaltoja niiden juonitteluissa.

Nationalismin ideologian rajoittuneisuus ilmenee tässä erityisen havainnollisesti. Itse asiassa porvarillinen nationalisti pitää asiaan kuuluvana kansakunnan kaikkien isänmaallisten voimien yhtymistä taisteluun riippumattomuuden puolesta, siirtomaavaltiaita vastaan. Mutta ahdaskatseinen porvarillinen nationalisti ei mitenkään halua ottaa huomioon sitä, ettei isänmaallisten voimien yhtenäisyys putoa valmiina taivaasta ja ettei sitä voida pitää jonakin kerta kaikkiaan annettuna ja peruuttamattomana. Siirtomaavaltiaiden karkotuksen jälkeen, kun yleiskansalliset tehtävät pääpiirteittäin on ratkaistu, yhteiskunnassa aletaan väistämättömästi etsiä vastausta elämän esille nostamiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja syntyy erilaisia mielipiteitä sen kehityksen teistä. Nousee esimerkiksi kysymys maan omistuso-olojen uudistuksen toimeenpanosta, ja silloin osoittautuu, että talonpoikien ja tilanherrojen näkökannat poikkeavat tässä asiassa toisistaan. Samoin käy selville, että työläisillä ja työnantajilla, jotka vielä äskettäin kävivät yhdessä taistelua imperialisteja vastaan, on erilaiset käsitykset. Tämä on täysin luonnollista, sillä nationalismi ei kumoa luokkaeroavuuksia, se ei hävitä luokkaetujen ristiriitoja.

Valtioviisaus onkin juuri siinä, että kun on saavutettu kansallinen riippumattomuus, löydettäisiin oikeat tiet kunkin maan eteen nousevien yhteiskunnallisen edistyksen tärkeimpien ongelmien ratkaisuun. Mutta eräät porvarilliset nationalistit eivät halua ottaa tätä huomioon. He vaativat, että työläisten olisi kansallisen yhtenäisyyden nimessä uhrattava vaatimuksensa työajan lyhentämisestä ja palkkojen korottamisesta, että talonpoikien olisi luovuttava maan oikeudenmukaista jakoa koskevista vaatimuksista jne. Ja kun näin ei käy, kun yhteiskunnalliset suhteet alkavat kärjistyä, alkavat tämänkaltaiset nationalistiset ainekset etsiä syntipukkia. He syyttävät kommunisteja kansallisen yhtenäisyyden heikentämisestä. He alkavat nähdä kaikkialla „kommunistisia salaliittoja”, vaikka itse asiassa on kysymys yhteiskunnallisen kehityksen objektiivisista prosesseista, jotka

eivät syhny joidenkin puolueiden tahdosta ja halusta, vaan siitä syystä, että on olemassa luokkia ja että niiden edut ovat erilaiset.

Hyökkäilyt kommunisteja vastaan voivat ilahduttaa vain kansallisen riippumattomuuden vihollisia, sillä kommunistit ovat kaikkein aktiivisin ja päättävin voima taistelussa imperialismia vastaan.

Kosketellessaan tätä kysymystä selostuksessaan NKP:n XXI edustajakokouksessa N. S. Hruštšev sanoi: „...On väärin syyttää kommunisteja siitä, että he ovat muka omiaan heikentämään ja hajottamaan kansakunnan voimia taisteltaessa imperialismia vastaan. Päinvastoin, ketkään eivät taistele järkähtämättömämmin ja uskollisemmin siirtomaaorjuuttajia vastaan kuin kommunistit...

Taistelu kommunistisia ja muita edistyksellisiä puolueita vastaan on taantumuksellista. Kommunisminvastaisen politiikan ajaminen ei yhdistä kansallisia voimia, vaan hajottaa niitä ja heikentää siten koko kansakunnan ponnistuksia sen puolustaessa etujaan imperialismia vastaan”¹¹.

Viime vuosien koko yhteiskunnallinen käytäntö on vahvistanut oikeaksi tämän ajatuksen. On kuvaavaa, että marxilais-leniniläisiin puolueisiin ja niiden lehdistöön kohdistuvan anti-kommunistisen vainon samea aalto nousee ennen kaikkea niissä maissa, joissa hallitsevat piirit hierovat sopimusta imperialististen voimien kanssa. Tämä ei tietenkään ole sattuma. Sillä ken on todella uskollinen kansallisen riippumattomuuden ja vapauden ihanteille, ken ei suunnittele kompromissia imperialistien kanssa kansan selän takana ja tahtoo vakavissaan yleiskansallisten tehtävien ratkaisun jälkeen toimia työtätekevien joukkojen yhteiskunnallista vapautusta koskevien tehtävien ratkaisemiseksi, sillä ei ole aihetta vihata eikä pelätä kommunisteja.

8. Siirtomaapolitiikan uusia muotoja

Imperialistit eivät tahdo alistua siirtomaiden menetykseen. He etsivät keinoja, joilla he voisivat pelastaa siirtomaaherruuden. Niiden keinojen etsimisestä on kasvanut esiin monia teorioita „neokolonialismista”, ts. uudesta siirtomaaherruudesta, joka on muka vapaa kaikista menneisyyden vioista ja saattaa sopusointuun sorrettujen ja sortajien edut. Todellisuudessa uusi siirtomaaherruuden aate ei ole mitään muuta kuin pyrkimystä saavuttaa tavalliset imperialistiset päämäärät muodollisesti riippumattomuuden saaneiden maiden välillisen valvonnan avulla.

Välillisen valvonnan menetelmä sellaisenaan ei ole mikään uutuus siirtomaiden käytännössä. Uutta on pyrkimys tehdä siitä nykyaikaisen siirtomaaherruuden pääväline, sillä kansoihin kohdistuvan välittömän väkivallan vanhat menetelmät ovat joutu-

neet niin huonoon huutoon, etteivät edes kaikki imperialistit rohkene puolustaa niitä.

Ennen kaikkea siirtomaavaltiaat ponnistelevat laajentaakseen herruutensa yhteiskunnallista perustaa ja löytääkseen uusia sotilaallis-poliittisia, taloudellisia ja ideologisia keinoja sen lujittamiseksi. Kuten edellä on osoitettu, imperialistien sosiaalisen perintötukena ovat olleet feodaalien ja comradorien piirit, mutta kun ne nojaavat vanhentuneisiin taloudellisiin suhteisiin, niin niiden asemat ovat nykyään jyrkästi heikentyneet. Sitä paitsi nämä luokat ovat (vähäisin poikkeuksin) peruuttamattomasti joutuneet huonoon valoon kansanjoukkojen silmissä. Tukien edelleenkin feodaaleja ja comradoreja, missä se on suinkin mahdollista, imperialistit ovat juuri tästä syystä ryhtyneet etsimään toisia liittolaisia, pääasiallisesti kansallisen porvariston oikeistosiiven — joka on kansan eduista kauimpana — edustajien keskuudesta ja myös sivistyneistön sekä taantumuksellisen papiston eräiden ryhmien keskuudesta.

Päästäkseen näiden aineiden kanssa yhteisymmärrykseen imperialistit käyttävät hyväkseen olemattomalla „kommunismin vaaralla” pelottelua ja myös sotilaallis-poliittista painostusta sekä tiettyjä finanssitaloudellisia houkutuskeinoja.

Vanha „klassillinen” siirtomaapolitiikka lähti pyrkimyksestä estää, mikäli se imperialisteista riippui, teollisuuden syntyä siirtomaissa. raaka-aineteollisuutta lukuunottamatta. „Neokolonialismin” innoittajat puolustavat sanoissa teollistamista. Tällä ymmärretään kuitenkin vain kevyen ja kaivosteollisuuden sekä liikenne- ja yhteysvälineiden kehitystä, mikä ei voi oleellisesti uhata ulkomaisten monopolien taloudellisia asemia. Samaan aikaan Aasian, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan maiden pyrkimykset panna toimeen todellinen teollistaminen kohtaavat entiseen tapaan raivokasta vastustusta. Tunnetaan esimerkiksi monia tapauksia, jolloin länsimaat ovat kieltäytyneet toimittamasta nuorille valtioille teollisuuskalustoa ja koneita. Äärimmäisessä tapauksessa imperialistit suostuvat perustamaan näihin maihin omia tuotantolaitoksiaan vaatien tällöin vapautta voittojen ulosviemiseen ja kaikenlaisia takeita kansallistamista vastaan. Valtion sektorin luominen entisten siirtomaiden ja riippuvassa asemassa olleiden maiden talouselämää herättää yleensä imperialististen monopolien suurta tyytymättömyyttä ja vastustusta.

Uuden siirtomaaherruuden tärkeimmäksi sotilaallis-poliittiseksi muodoksi ovat tulleet SEATO:n ja entisen Bagdadin sopimusliiton kaltaiset hyökkäysliitot, joita muodostetaan „sekaperiaatteen” pohjalla, ts. niihin osallistuvat muodollisesti riippumattomat valtiot ja niiden eiliset imperialistiset sortajat. Näiden „antikommunismin” lipun alla muodostettujen liittojen todellisenä tarkoituksena on avata imperialismin sotilaallisille voimille

entisten siirtomaiden portit, saattaa nämä maat poliittisen ja strategisen valvonnan alaisiksi sekä käyttää niitä taisteluun kansallista vapausliikettä vastaan.

Tietyn tarkistuksen alaisiksi ovat viime vuosina joutuneet myös siirtomaapolitiikan ideologiset perusteet. Nykyisissä olosuhteissa imperialistit joutuvat yhä useammin luopumaan avoimesta rotuopin julistamisesta ja valkoisen miehen „paremmuutta” korostavien vanhojen teoriain saarnaamisesta. Yleiseen mielipiteeseen mukautuen kaikkein karkeimmatkin imperialistit ovat nyt valmiit puhumaan yhtenäisestä ihmisperheestä ja kaikkien kansojen oikeudesta itsenäiseen olemassaoloon. Mutta tosiasiaassa tarjoillaan uusien kylttien peitossa siirtomaajoutuksen entisiä tarkoituksia.

Eikö esimerkiksi Dullesin jo v. 1950 esittämä „tyhjiön” teoria ole siirtomaavaltiuden hengen läpätunkema? Tämän teorian sisältönä on, että sen jälkeen kun siirtomaavaltiaat on karkotettu pois siirtomaista, sinne on muodostunut jonkinlainen vaarallinen „tyhjiö” — ammottava aukko — jota vapautetut kansat itse eivät voi täyttää. Se on muka länsivaltojen, ennen kaikkea Yhdysvaltojen tehtävä. „Tyhjiö”-teoria osoittaa selvästi rotuhenkistä ylenkatsetta Idän kansojen järkeä ja luovia voimia kohtaan ja sen tarkoituksena on puolustella Amerikan imperialismiin laajentumispyrkimyksiä. Ei ollut mikään sattuma, että „tyhjiö”-teoriasta kasvoi myöhemmin „Dullesin—Eisenhowerin oppi”, joka julisti Yhdysvaltojen „oikeuden” aseelliseen puuttumiseen Arabi-idän asioihin.

Ideologisiin „uutuuksiin” on luettava myös erilaiset „kollektiivisen kolonialismin” teorit, joiden lipun alla Amerikan imperialistit ovat viime vuosina monesti esiintyneet. Tämän hankkeen tarkoituksena on korvata eri länsivaltojen herruus siirtomaissa niiden yhteisellä siirtomaariistolla amerikkalaisen pääoman ehdottomasti siihen osallistuessa ja sitä johtaessa. On selvää, että tämä ei lupaa mitään helpotusta sorrettujen kansojen kohtaloon aivan samoin kuin ei ryöstön uhriksi joutuneen ihmisenkään olo käy helpommaksi, kun hän saa tietää, ettei hän olekaan ollut yhden rosvon vaan kokonaisen rosvokoplan uhrina.

Uuden siirtomaaherruuden toteuttajana ja sen päätukenä koko maailman mitassa esiintyy meidän päivinäme Amerikan imperialismi. Toisen maailmansodan jälkeen USA on huomattavasti paisuttanut dollarin valtakuntaa. Paitsi Kiinan osan, Taivannin saaren, faktillista anastusta ja useiden Japanille kuuluvan Tyynen valtameren saarten miehitystä amerikkalaiset monopolit ovat asemoituneet Etelä-Vietnamiin ja Etelä-Koreaan ja hankkineet merkittäviä taloudellisia ja strategisia asemia Pohjois-Afrikasta sekä Lähi- ja Keski-idästä.

Siitä huolimatta Amerikan imperialismiin on viime aikoihin saakka onnistunut keikaroida „antikolonialismin” esitaistelijan

ja sorrettujen kansojen „vapauttajan” riikinkukonhöyhenissä. Tämän maineen se hankkii mitä halpahintaisimmalla tavalla — arvostelemalla demagogisesti eräitä Euroopan siirtomaavaltiojen kaikkein kuohuttavimpia toimenpiteitä ja myös tekemällä ehdotuksia taloudellisesta „avunannosta” heikosti kehittyneille maille. Eräät lyhytnäköiset ihmiset eivät heti ymmärtäneet, että amerikkalaisten monopolien „antikolonialismi” on teeskentelyä ja että amerikkalaiset monopolistit kieltäytyvät esiintymästä yhdessä eurooppalaisten siirtomaavaltioiden kanssa vain silloin, kun toivovat näille tappiota kaapatakseen niiden paikan. Amerikkalaisen taloudellisen „avunannon” tarkoituksena taas on kytkeä sitä vastaanottaneet maat Amerikan imperialismin sotavankkureihin. Riittää kun sanotaan, että niistä 3,8 miljardista dollarista, jotka Yhdysvallat v. 1957 myönsi „avunantoon” muille valtioille, vain 350 miljoonaa, ts. alle 10% käsittivät ne varat, jotka oli tarkoitettu taloudellisen kehityksen tarpeisiin. Ei ole ihme, että useat Aasian ja Afrikan maat ovat pääomien puutteesta huolimatta moneen kertaan torjuneet USA:sta tulleet avuntarjoukset.

Kansat näkevät yhä selvemmin, että Yhdysvalloista on tullut nykyisessä maailmassa siirtomaajärjestelmän tärkein tukipylväs, jota ilman tämä järjestelmä romahtaisi paljon nopeammin.

9. Sosiaalinen maailmanjärjestelmä on kansojen tuki taistelussa siirtomaaherruutta vastaan

Kansallisen vapausliikkeen saavutukset Idässä liittyvät kiinteästi sosialististen valtioiden olemassaoloon ja niiden leppymättömään asenteeseen siirtomaaherruuteen nähden. Tässä saa ilmauksensa sorrettujen kansojen ja sosialistisen järjestelmän kansojen imperialisminvastaisten etujen syvä objektiivinen yhteys ja yhteisyys.

Sosialistiset valtiot, jotka esiintyvät johdonmukaisesti siirtomaaherruutta vastaan, eivät tavoittele mitään itsekkäitä tarkoituksiperiä. Päinvastoin kuin USA ne eivät pyri valtaamaan karkotettujen siirtomaavaltioiden paikkaa, eivät tavoittele „vaikutuspiirejä”. Sosialistinen talouselämä ei sovellu yhteen riiston ja sarron kanssa. Se ei kaipaa pääoman vientiä, sillä työtätekevien elintason jatkuva kohottaminen vaatii sijoittamaan alituisesti ja yhä kasvavassa määrässä varoja omassa maassa. Sosialististen valtioiden edut vaativat kansainvälisen kauppavaihdon ja taloudellisen yhteistyön laajentamista, mutta ne eivät pyri hankkimaan menekkimarkkinoita ylijäämätavaroille, sillä sosialistinen talouselämä ei tunne liikatuotannon pulia.

Antaessaan tukensa siirtomaakansojen kansallisille pyrintöille Neuvostoliitto, Kiinan Kansantasavalta ja kansandemokratian maat pitävät ohjeenaan sosialistisen ideologian periaatteita. Tämä ideologia taas on leppymättömän vihamielinen

kaikelle sorrolle puolustaen kansojen tasa-arvoisuutta ja ystävyyttä. Vastustaessaan siirtomaaherruutta sosialistiset maat käyvät samalla taistelua sodanvaaran vähentämiseksi. Ovathan juuri yritykset siirtomaaherruuden pelastamiseksi tai palauttamiseksi viimeisten 10—12 vuoden aikana olleet monien niin sanottujen „paikallisten” sotien lähteinä. Imperialistien ruokahuu siirtomaihin nähden on tänäkin päivänä eräs kansainvälisen jännityksen syistä.

Sodanjälkeiset vuodet ovat vakuuttavasti osoittaneet sosialististen valtioiden osuuden imperialistien hyökkäyshalua hillitsevänä voimakkaana tekijänä, sillä toisenlaisissa olosuhteissa he olisivat kaikin voimin rynnänneet kansallista vapausliikettä vastaan ja tukahduttaneet sen.

Sosialististen valtioiden merkitys siirtomaaherruutta vastaan vaikuttavana tekijänä kasvaa alituisesti. Ensiksikin sosialismin maiden periaatteellisesti luja ulkopoliittinen esittää yhä välittömämpää ja ratkaisevampaa osaa imperialistien siirtomaaherruussuunnitelmien tyhjäksi tekemisessä. Sosialistiset maat antoivat esimerkiksi mitä tärkeimmän panoksen Egyptin kansan voittoon imperialistisista hyökkääjistä, ne tekivät tyhjäksi siirtomaavaltiaiden hyökkäyksen Syyriaa ja sittemmin nuorta Irakin tasavaltaa vastaan. Toiseksi sosialistisesta leiristä on tulemassa Idän nuorten kansallisvaltioiden tuki niiden taistelussa taloudellisen itsenäisyyden puolesta.

Sosialististen valtioiden ja Idän maiden taloudellisen yhteistyön merkitys

Sosialistisilla valtioilla on reaaliset mahdollisuudet auttaa Aasian, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan maita niiden itsenäisen kansallisen talouselämän luomisessa. Sosialismin leiri on halukas toimittamaan yhä kasvavassa määrässä teollisuuskalustoa Idän valtioille.

Neuvostoliitto on nyt ensimmäisellä sijalla maailmassa täydellisen kaluston toimituksissa niiden tuotantolaitoksille. Tämä tekee täysin reaalisiksi sen näköalan, että Idän nuoret valtiot saavuttavat taloudellisen itsenäisyyden. „Nyt niiden ei tarvitse mennä kumarrellen pyytämään ajanmukaista teollisuuskalustoa entisiltä sortajiltaan”, sanoi N. S. Hruštšev NKP:n XX edustajakokouksessa. „Tätä kalustoa ne voivat saada sosialismin maista eikä niiden tarvitse antaa siitä mitään poliittis- tai sotilaallisuusluontoisia sitoumuksia”¹².

Selvän esimerkin avunannosta vapautuneille maille teollistamisen toimeenpanossa tarjoavat Neuvostoliiton ja Intian suhteet. Neuvostoliiton rakennus- ja suunnittelujärjestöt ovat yhdessä intialaisten spesialistien kanssa rakennuttaneet Bhilain metallurgisen jättiläiskombinaatin ja panneet vuonna 1959 käyntiin sen ensimmäisen vuoron, joka valmistaa vuodessa 1 milj. tonnia terästä. Neuvostoliiton tuotantolaitokset toimittavat sille uusimman täydellisen kaluston. Toisin kuin ulkomaiset toiminimet Neuvostoliitto ei varaa itselleen mitään osuutta tehtaan pää-

omasta, voitoista ja hallinnasta. Korkokanta Neuvostoliiton luotosta on melkein 3 kertaa pienempi kuin se, minkä Intia maksaa englantilaisen pankkir ryhmän myöntämästä lainasta Durgapurin terästehtaan rakentamiseen.

Sosialistiset valtiot välittävät mielellään myös kokemuksiaan taloudellisesta rakennustyöstä ja auttavat Idän kansallisten teknillisten kaaderien kasvatuksessa.

Taloudelliselle yhteistyölle sosialististen valtioiden ja nuorten kansallisvaltioiden välillä ovat luonteenomaisia periaatteellisesti uudet piirteet. Se on todella tasa-arvoisten osapuolten yhteistyötä. Se ei aseta niille mitään sotilaallisia tai poliittisia velvoituksia eikä kytke niitä taloudellisiin kahleisiin tai nöyryyttäviin rajoituksiin.

Mahdollisuus nojautua sosialistiseen leiriin lujittaa Aasian ja Afrikan maiden asemia niiden suhteissa Länteen. Imperialisteilla ei ole enää yksinoikeutta lainojen myöntämisen eikä tehdaskaluston ja teknillisten tietojen viennin alalla, ja siksi heidän on pakko tehdä myönnytyksiä, joita he eivät koskaan aikaisemmin ole tehneet.

Sosialististen valtioiden ja entisten siirtomaiden sekä riippuvassa asemassa olleiden maiden yhteistyön pyyteetön, ystävällinen luonne on pohjana niiden välisten taloudellisten suhteiden nopealle laajenemiselle. Viimeisten 6—7 vuoden aikana Neuvostoliiton tavaravaihto Aasian ja Afrikan maiden kanssa on lisääntynyt lähes 4,5-kertaiseksi.

Ajatus läheisestä yhteistyöstä sosialististen ja nuorten kansallisvaltioiden välillä raivaa itselleen yhä laajemmin tietä. Se saavuttaa yhä enemmän suosiota niissäkin maissa, joissa imperialistien mielivalta toistaiseksi vielä häiritsee itsenäisen politiikan noudattamista.

17. LUKU

KAPITALISTISTEN MAIDEN KANSOJEN TAISTELU SUVERENITEETIN SÄILYTTÄMISEN PUOLESTA

Suvereniteetti on valtion täydellistä riippumattomuutta kaikissa sen sisäistä elämää ja ulkoisia suhteita koskevissa kysymyksissä. Suvereeniseksi nimitetään siis valtiota, joka toteuttaa itsenäisesti omalla alueellaan korkeinta valtaa ja jonka toimintavapautta ei kukaan sivullinen voi rajoittaa. Suvereniteetti on ikään kuin linnoituksen muuri, jonka suojassa eri kansoilla on mahdollisuus rakentaa valtiolaitostaan, kehittää talouselämää ja kulttuuria, ryhtyä tasa-arvoisuuteen perustuviin ja vapaaehtoiisiin suhteisiin toisten kansojen kanssa.

1. Suvereniteettiongelman kärjistyminen imperialismin aikakaudella

Porvarillinen oikeus on jo kauan sitten muodollisesti tunnustanut suvereniteetin periaatteen. Tämä ei kuitenkaan ole koskaan pidättänyt kapitalististen valtioiden hallitsevia luokkia hyökkäilyistä toisten kansojen riippumattomuutta vastaan. Vuosisatoja kestäneen siirtomaaherruuden historia on samalla historiaa siirtomaavaltojen harjoittamista toisten kansojen kansallisen suvereniteetin järjestelmällisistä ja karkeista loukkauksista.

Jo esimonopolistisen kapitalismin aikakaudella taantumuksellinen porvaristo osoitti tuhansin esimerkein yliolkaisen suhtautumisensa suvereniteetin periaatetta kohtaan. Imperialismin aikakauteen siirtyessään kapitalististen maiden hallitsevat piirit alkoivat piitata tästä periaatteesta vieläkin vähemmän.

Hyökkäyshaluisten imperialististen valtojen monopolipääoman pyrkimykset eivät enää rajoitu takapajuisten ja taloudellisessa suhteessa heikosti kehittyneiden maiden suvereniteetin hävittämiseen. Se käy myös taloudellisesti kehittyneiden, aikoja sitten muodostuneiden suvereenisten porvarillisten valtioiden riippumattomuuden kimppuun. Kun ensimmäistä maailmansotaa käytiin pääasiassa siirtomaiden uudestijaosta, niin toisen maailmansodan vuosina saksalainen imperialismi asetti jo tavoitteekseen siirtomaiden anastuksen lisäksi myös eurooppalaisten

emämaiden herruuden saavuttamisen, koko Euroopan orjuuttamisen.

Toisen maailmansodan jälkeen Amerikan Yhdysvaltojen monopolipääoma ryhtyi tavoittelemaan maailmanherrsua. Amerikkalaiset imperialistit laskelmoivat lisäävänsä Wall Streetin monopolien vaikutuspiiriä sekä tekevänsä toisten kapitalististen maiden alueista omia sotilaallisia esiinmarssialueitaan ja niiden kansoista tykinruokareservinsä. Tämän vuoksi USA:n taantumuspiirit pyrkivät rajoittamaan omaksi edukseen riippumattomien kapitalististen valtioiden suvereniteettia, joka haittaa niiden taloudellista laajentumispyrkimystä ja näiden valtioiden muuttamista amerikkalaisen politiikan välikappaleeksi.

Tämä amerikkalaisen ekspansionismin (laajentumispolitiikan) suuntaus synnyttää kansainvälisellä areenalla erilaisia, usein ristiriitaisia tendenssejä.

Useimmat äskettäin poliittisen riippumattomuuden valloittaneista Aasian ja Afrikan valtioista puolustavat vankasti suvereniteettiaan. Ne koettavat pysytellä kauempana Yhdysvaltain muodostelemista sotilaallisista ryhmittymistä, kieltäytyvät luovuttamasta alueitaan niiden sotilaallisiksi tukikohdiksi, eivät ota vastaan amerikkalaista taloudellista apua, johon aina liittyy poliittisia ehtoja ja joka tähtää tuollaista apua saavan valtion vetämiseen amerikkalaisen politiikan vanaveteen. Mutta samaan aikaan monet vanhat kapitalistiset valtiot, jotka ovat vuosisatoja olleet riippumattomia, luovuttavat askel askeleelta suvereenisia oikeuksiaan ja valtuuksiaan Amerikan Yhdysvalloille sekä erilaisille „ylikansallisille” imperialistisille yhteenliittymille.

Miksi sitten useiden kapitalististen maiden hallitsevat piirit astuvat itse asiassa kansallisen petturuuden tielle suostuessaan kaventamaan valtiollista suvereniteettiaan? Tälle tielle niitä sysäävät ahtaat, itsekkäät luokkaedut, joihin perustuu näiden hallitsevien piirien taantumuksellinen sisä- ja ulkopoliittikka.

Ensiksikin liitto amerikkalaisen imperialismiin kanssa tietää näiden maiden kapitalistisille monopoleille valtavan suurten voittojen saantia sotateollisuudesta sekä kaikilta strategisia materiaaleja tuottavilta aloilta. Onhan tämän liiton kulmakivenä kilpavarustelun kehittäminen mahdollisimman pitkälle ja jokaisen Atlantin liittoon tai muihin yhdessä amerikkalaisten imperialistien kanssa perustettuihin hyökkäysliittoutumiin osallistuvan valtion talouselämän militarisointi. Ja juuri valtion suuret ja alituiset sotatarviketilaukset yhdessä maan talouselämän militarisoinnin kanssa ovat *pääasiallinen* kultasuoni nykyajan valtiomonopolistiselle kapitalismille.

Toiseksi Englantia, Ranskaa ja useita muita maita vetävät amerikkalaisen imperialismiin hyökkäysliittoutumiin näiden maiden suurporvariston taantumuksellisten piirien imperialistiset pyrkimykset. Näitä piirejä huolestuttaa toisen maailmansodan jälkeen tapahtunut demokraattisen liikkeen kehitys, sosialismin

aatteiden kasvava kansansuosio, työväenluokan yhäti voimistuva pyrkimys yhteistoimintaan. Englannin, Ranskan ja eräiden toisten valtioiden taantumuspiirit samoin kuin USA:n imperialistikaan eivät halua sopeutua siihen, että useissa Euroopan ja Aasian maissa on saatettu voimaan kansandemokraattinen järjestelmä. Ne haaveilevat kapitalismin palauttamisesta näihin maihin tehdäkseen niistä jälleen satelliittejaan. Ne tahtoisivat myös hinnalla millä tahansa pysähdyttää siirtomaajärjestelmän jatkuvan murenemisen, palauttaa itselleen entiset asemansa siirtomaasorrosta vapautuneissa maissa. Kun menneisyydessä mahtavien, mutta nyttemmin huomattavasti heikentyneiden valtioiden taantumusporvaristo ei enää usko pystyvänsä omin voimin kuristamaan demokraattista liikettä maassaan eikä toteuttamaan hyökkäysaikeitaan ulospäin, se etsii ja löytää itselleen holhoojia Yhdysvaltain monopolisteista.

Tästä imperialistisesta liitosta eurooppalaiset kapitalistit toivovat ammentavansa voimia, jotka ovat välttämättömiä heidän luokkaetujensa puolustamiseen. Maksuksi sellaisesta palveluksesta he ovat valmiit luopumaan maittensa valtiollisesta suvereniteetista. Tällöin he ummistavat silmänsä näkemästä sitä, että Amerikan Yhdysvaltojen johtamat sotilaalliset liittoutumat ovat viime kädessä välikappaleita amerikkalaisen imperialismin laajentumapolitiikassa, jota harjoitetaan toisten osakumppanien kustannuksella.

Tuloksena tuollaisesta epäkansallisesta politiikasta on kapitalistisessa maailmassa muodostunut omalaatuinen herruus- ja alistusjärjestelmä. Yhdysvaltojen alaisuuteen joutuneet porvarilliset valtiot esiintyvät samaan aikaan määrääjinä kolmansiin maihin nähden; menetettyään itse merkittävän osan poliittista riippumattomuuttaan ne joko yhdessä tai yksitellen jatkavat toisten valtioiden suvereniteetin loukkaamista.

Kuvaavan esimerkin tällaisesta kaksinaisesta osasta tarjoaa Englanti. Kuten tunnettua, se on luopunut Yhdysvaltain hyväksi monista suvereenisista oikeuksistaan: englantilaista maata luovutetaan amerikkalaisia ilmavoima- ja raketitukikohtia varten, joiden päällystö on käytännöllisesti katsoen vapaa Englannin hallituksen valvonnasta. Englannin ilmatilassa lentelee amerikkalaisia atomipommikoneita, joiden miehistö ei ole Englannin viranomaisten alainen. Samaa aikaan Englanti itse loukkaa jatkuvasti Lähi-idän maiden suvereniteettia.

Voidaan sanoa, että monopolistisen porvariston etujen sanelema politiikka on vienyt eräät länsieurooppalaiset valtiot noidankehään. Jos Englannin, Ranskan, Italian ja toisten maiden hallitsevat piirit haluaisivat puolustaa kansallisia eikä imperialistisia etuja, niin he voisivat harjoittaa itsenäistä politiikkaa joutumatta Yhdysvaltojen orjuuttamiksi. Sellaiseen politiikkaan niillä riittäisi voimia ja varoja, eikä niiden tarvitsisi etsiä tukea valtameren takaa eikä pantata riippumattomuuttaan

amerikkalaiseen poliittiseen panttilainakonttoriin. Mutta kun mainittujen maiden hallitsevilla piireillä ovat etualalla imperiaalistiset tavoitteet, joiden saavuttamiseen niillä ei ole riittävästi voimia eikä varoja, niin niiden täytyy pyytää amerikkalaista apua, vaikka tietävät, miten kallis hinta siitä on maksettava.

Täten kehittyneiden kapitalististen maiden riippumattomuutta uhkaa kahdenlainen vaara: uhka sisältäpäin — „oman isänmaan” taantumusporvariston taholta, jolle ahtaat luokkaedut ovat yli kaiken, ja uhka ulkoapäin, joka on ensi sijassa lähtöisin Yhdysvaltain finanssiharvainvallan taholta.

Alistaessaan valtaansa toisia kapitalistisia maita Amerikan Yhdysvallat nojaavat suureksi kasvaneeseen taloudelliseen ja sotilaalliseen mahtiinsa. Välittömästi sodan päättymisen jälkeen USA valmisti noin 60% koko kapitalistisen maailman teollisuustuotannosta. Luotettavien markkinoiden etsiminen teollisuus- ja maataloustuotteiden „ylijäämien” menekille, uusien halvan raaka-aineen lähteiden ja edullisten pääomansijoituspiirien tavoittelu — sellaisia ovat ne taloudelliset vaikuttimet, joihin amerikkalaisten monopolien imperialistinen laajentumispolitiikka perustuu. Amerikkalaiset monopolit näkevät toisten maiden alistamisessa varmimman tien uuteen ennennäkemättömään rikastumiseen. Laskelma on tässä varsin yksinkertainen: mitä enemmän tämä tai tuo valtio tulee riippumaan USA:sta, sitä helpompaa on amerikkalaisten monopolistien riistää sen talouselämää, tunkeutua sen kansantalouteen ja saada lisävoittoja.

On edelleen otettava huomioon poliittis- ja sotilaallisuontoiset näkökohdat. Yhdysvaltain finanssiharvainvalta katsoo laajentumisensa Euroopan ja muiden maanosien kapitalistiin maihin osaksi yleisestä taistelusuunnitelmasta sosialismin maita vastaan, oman maailmanherruutensa puolesta. Ei ole sattuma, että USA:n hyökkäykseen toisten kapitalististen maiden suveriniteettia vastaan liittyy pyrkimys koko Länsi-Euroopan ja monien Idän maiden muuttamiseen amerikkalaisiksi sotilaalliseksi esiinmarssialueiksi.

Amerikkalaiset monopolit pyrkivät vihdoin vaikuttamaan välittömästi vieraiden valtioiden sisäpolitiikkaan; alistettuaan valtaansa heikommät kapitalistiset maat Yhdysvallat saavat tilaisuuden puuttua niiden sisäisiin asioihin saattaen niissä voimaan taantumusta ja vaatien demokraattisten voimien nujertamista.

**Suvereniteettiin
kohdistetun hyökkäyksen
muodot ja menetelmät**

Amerikkalaisen imperialismin käyttämien erilaisten menetelmien joukossa on päätilalla poliittisen ja sotilaallis-strategisen valvonnan voimaansaattaminen toisiin kapitalistiin maihin nähden. Tämän valvonnan välikappaleeksi ja alituiseksi uhaksi näiden maiden riippumattomuudelle on tullut amerikkalaisten sotatukikohtien sijoittaminen niiden alueelle.

Ulkomaisen tukikohtaverkoston perustaminen rauhan aikaan suurten riippumattomien kapitalististen valtioiden alueelle on uusi ilmiö kansainvälisissä suhteissa. Se on aluevaltauksen omalaatuinen muoto. Se tekee tyhjäksi valtioiden suvereeniset oikeudet, ennen kaikkea välittömästi tukikohtien sijaintialueella. Sitä paitsi maa, joka on luovuttanut vieraalle valtiolle ilma-voimatukikohtia, menettää suvereniteettinsa suureen osaan ilmatilaansa, ja se joka on luovuttanut laivastotukikohtia — osaan aluevesiään. Kuvaavaa on, että Lähi-idän kriisin aikana v. 1958 amerikkalainen päällystö käytti kursailematta Länsi-Saksassa ja Italiassa olevia tukikohtia järjestääkseen sotaväkensä lähettämisen Libanoniin. Näiden maiden suostumusta ei itse asiassa edes kysytty. Vierasmaalaiset sotatukikohdat rajoittavat yleensäkin suuresti sen valtion toimintavapautta, jonka maalla ne sijaitsevat, koska tämä valtio on alituiseesti sotilaallisen puuttumisen uhan alaisena ja siitä voi helposti tulla „voimapolitiikan” kohde.

On vihdoin pidettävä mielessä sekin vaara, että jos imperiaalistit päästävät valloilleen sodan, niin tässä tapauksessa valtiot, jotka ovat sallineet rakentaa omalle maalleen vierasmaalaisia sotatukikohtia, ottavat riskin ensimmäisten vastaiskujen kohdistumisesta itseensä. Näin ollen hallitukset, jotka ovat ottaneet esittääkseen amerikkalaisen imperialismiin aseenkantajien osaa, saattavat syöstä omat maansa sotilaalliseen katastrofiin valtamerenkataisten monopoliin etujen vuoksi.

Omien asevoimiensa jakamaton valvonta on aina ollut suvereenisen valtion tärkeimpiä tunnusmerkkejä. Pohjois-Atlantin liiton (NATO:n) olemassaolo on johtanut siihen, että Länsi-Euroopan maiden sotilaspolitiikan peruskysymykset ratkaistaan NATO:n johtavien elinten istunnoissa, missä amerikkalaisten edustajien ääni on määrävänä. Sotaväen aseistusta, koulutusta ja sijoitusta koskevat kysymykset ovat tosiasiallisesti siirtyneet kansallisten hallitusten hoidosta vieraisiin käsiin.

Varsin voimaperäisesti kehittyi USA:n monopoliin hyökkäys toisten kapitalististen maiden suvereeniteettia vastaan taloudellisella alalla. Tämän hyökkäyksen muodot ovat hyvin erilaisia: avustusten, pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten luottojen, lainojen myöntäminen jne. Amerikkalaisia lainoja ja luottoja on myönnetty ja myönnetään määrättyillä sotilaallis-, poliittis- tai taloudellisuusluontoisilla ehdoilla, joiden tarkoituksena on kytkä saaja-valtiot mahdollisimman lujasti amerikkalaisen imperialismiin sotavankkureihin. Niinpä vastineeksi Englannille v. 1946 myönnetystä 3,7 miljardin dollarin lainasta Amerikan Yhdysvallat saivat Englannin suostumaan imperiumin suosituimmuusjärjestelmän heikentämiseen, ts. luopumaan monista etuisuuksista, joita Englanti nauttii kaupassaan Brittiläisen imperiumin maiden kanssa, tekemään myönnytyksiä niin sanotussa

„puntavyöhykkeessä” ja pian tämän jälkeen suostumaan amerikkalaisten sotatukikohtien perustamiseen Brittein saarille.

Amerikkalaisten monopolien harjoittama pääoman vienti, joka johtaa siihen, että ne valtaavat monilukuisia tuotantolaitoksia, jopa kokonaisia teollisuudenalojakin vieraissa maissa, on toinen tärkeä väline näiden maiden suvereniteetin horjuttamisessa. Ensimmäisinä sodanjälkeisinä vuosina USA esiintyi itse asiassa ainoana pääoman viejänä maailmanmarkkinoilla. Ensimmäisellä sodanjälkeisellä viisivuotiskaudella amerikkalaiset pääomansijoitukset ulkomailla lisääntyivät kaksinkertaisiksi, ja vuoteen 1955 mennessä ne nousivat jo 45 miljardiin dollariin. Vaikka kilpailu pääoman viennin alalla alkoi tämän jälkeen uudestaan, niin amerikkalaiset monopolit olivat kuitenkin ehtineet perustaa voimakkaita tukikohtia suurimpiin kapitalistisiin maihin. Englannissa toimii noin 800 amerikkalaista yhtiötä tai niiden tytäryhtiötä, joilla on huomattava sija maan teollisuustuotannossa. Länsi-Saksassa lasketaan olevan enemmän kuin 500 yhtiötä ja toiminimeä, jotka ovat amerikkalaisten valvonassa. Ranskassakin on amerikkalaisten yhtiöiden osuus suuri.

Näin ilmenee taloudellisellakin alalla eräs nykyajan kapitalistisessa maailmassa esiintyvistä perustendensseistä — amerikkalaisten monopolien pyrkimys riistää riippumattomilta kapitalistisilta mailta niiden itsenäisyys finanssi- ja talousasioissa. Tämän rinnalla vaikuttaa myös tendenssi monopolistien „yhtymiseen”, kansainvälisten monopoliliittojen muodostamiseen, mikä niin ikään kaventaa eri maiden valtiollista suvereniteettia. Pyrkimys sellaiseen yhtymiseen perustuu itse monopolipääoman luonteeseen, sillä monopolipääoma tuntee olonsa liian ahtaaksi yhden valtion puitteissa.

Kansainvälisten kapitalististen liittojen muodostaminen päättyy vääjäämättömästi siihen, että mahtavin osakumppani alistaa valtaansa toiset liittokumppanit. Sellaisten liittojen perustaminen johtaa siis heikompien kapitalististen valtioiden suvereniteetin menetykseen tahi sen rajoittamiseen.

Toisen maailmansodan jälkeen tendenssit monopolien mahdin keskittämiseen ilmenivät erittäin voimakkaana Länsi-Euroopassa. Juuri tänne, kuten jo edellä sanottiin, syntyi suuria monopolistien yhtymiä: Euroopan hiili- ja teräsyhtymä, Eurooppalainen „yhteismarkkina”-maiden yhtymä ja Euroopan atomiyhtymä (Euratom). Kaikissa näissä tapauksissa on kysymys markkinoiden jakoa, hintasäännöstelyä, tullitariffien säätämistä yms. koskevista monopolien sopimuksista. Imperialistit mainostavat kaikin tavoin näiden järjestöjen „ylikansallista” luonnetta, mutta todellisuudessa niiden „ylikansallinen” luonne ilmenee siinä, että niihin liittyvät maat ovat menettäneet itsenäisyytensä oman talouspolitiikkansa tärkeiden puolien määrittelemisessä. Monet kansallisten hallitusten tehtävät ovat siirtyneet elimille, joita

tosiasiassa valvoo liiton voimakkain osanottaja. Tällaiseksi valitsevaaksi voimaksi kapitalistisessa Euroopassa nousee yhä enemmän Länsi-Saksa, joka sodan jälkeen on esiintynyt amerikkalaisen monopolipääoman pääkäskyläisen osassa.

Näin ollen amerikkalaisen imperialismiin sotilaallinen ja taloudellinen laajentuminen on uhkana monien kapitalististen maiden suvereniteetille ja itsenäisyydelle. Tällöin syntyy sikermä satelliitteja, jotka suuremmassa tai pienemmässä määrin ovat riippuvia johtavasta imperialistisesta valtiosta — USA:sta.

2. Ei isänmaallisuus, vaan kosmopolitismi on imperialistisen porvariston ideologia

Edellä on puhuttu motiiveista, joita valtioiden suvereniteettia ja riippumattomuutta horjuttavat voimat pitävät ohjenuoranaan. Nämä motiivit pidetään luonnollisestikin salassa, sillä ne eivät ole senlaatuista, että niitä voitaisiin avoimesti esittää kansoille. Päinvastoin suvereniteettiin kohdistuvan hyökkäyksen todelliset tavoitteet verhotaan tarkoin, ja tähän käytetään erilaisia ideologisia keinoja, joiden joukossa on huomattava sija kosmopolitismiin propagandalla. Kysymyksessä ei tietenkään ole vanha, 19. vuosisadalla käytössä ollut kosmopolitismien käsite, jolloin sillä usein tarkoitettiin avaraa, kansallisesta rajoittuneisuudesta vapaata maailmankatsomusta. Tässä tarkoitetaan imperialistien kannustamaa ideologiaa, joka saarnaa suvereniteetin periaatteen luuloteltua „vanhentuneisuutta”, valtiollisen riippumattomuuden rajoittamisen „lainmukaisuutta”, piittaamattomuutta kansallisista perinteistä, yliolkaista suhtautumista kansalliseen kulttuuriin; ideologiaa, joka väittää, että isänmaan käsitteellä ei nykyoloissa ole mitään merkitystä.

USA:n finanssiharvainvallalle kosmopolitismi on osoittautunut mitä mukavimmaksi suojaksi, joka verhoaa sen taistelua maailmanherruudesta, sen taistelua toisten valtioiden riippumattomuuden hävittämiseksi. Länsi-eurooppalaisille monopolisteille siitä on tullut mukava veruke, jolla puolustellaan heidän luopumistaan kansallisista eduista, heidän kauppojaan USA:n finanssipääoman kanssa omien kansojensa kustannuksella.

Nykyajan kosmopolitismi ilmenee eri tavoin. Se on leimaantava esimerkiksi propagandalle, joka ylistelee eurooppalaisia monopolien kesken tehtyjä sopimuksia ja kehottaa solmimaan toisia samankaltaisia sopimuksia. Monopolistien liittoja esitellään „Euroopan kansojen yhtenäisyyden” aatteiden olennoitumana, tienä „kansallisen rajoittuneisuuden” voittamiseen. Ei ole ihmeteltävää, että suurmonopolitit tukevat ja rahoittavat avoimesti tuollaista propagandaa.

On kuitenkin peitellympiä ja taidokkaampia kosmopolitismien propagandan muotoja. Ne verhoutuvat tavallisesti yleisinhimilliseksi, demokraattiseksi, jopa „sosialistisiksi” aatteiksi.

Kosmopolitismien ideologioiden, varsinkin oikeistososialisteihin lukeutuvien, mieliteesi on väite, että suvereniteetin periaatteesta on tullut tuotantovoimien kehityksen jarru nyky maailmassa.

Mutta kuinka voidaan luoda suotuisat edellytykset tuotantovoimien kehitykselle laajalla valtioiden välisellä pohjalla? Ehdottoman varmaa on, että sitä ei voida tehdä kaventamalla näiden tai niiden valtioiden suvereenisia oikeuksia ja etuja, vaan saattamalla nämä edut sopusointuun tasavertaisen ja osapuolille edullisen yhteistoiminnan kuluksi. Kansainvälisen kaupan kaikinpuolinen laajentaminen voisi tässä esittää tärkeää osaa. Suuri merkitys on myös yhteistoiminnan kehittämällä tieteellä ja tekniikan alalla (erikoisasiantuntijain sekä tieteellisen ja teknillisen informaation vaihdolla, yhteisellä tuotannollisella suunnittelulla jne.).

Tämä kaikki ei vielä tietenkään takaa tuotantovoimien täyttämistä ja vapaata kehitystä kansainvälisessä mitassa. Sitä varten tarvitaan useita perinpohjaisia toimenpiteitä, jotka ovat valtioiden välisiä luonteeltaan: taloudellisten suunnitelmien sopeuttamista toisiinsa, eri maiden teollisuuden yhteistoimintaa, henkilökunnan koulutuksen koordinaatiota jne. Mutta tämäläiset toimenpiteet voidaan toteuttaa vain suunnitelmallisen talousjärjestelmän oloissa, joka on vapaa tuotannon anarkiasta ja kilpailusta, sellaisen järjestelmän oloissa, joka perustuu eri kansojen ja valtioiden täydelliseen keskinäiseen luottamukseen. Sellainen järjestelmä on sosialismi.

Marxilaisuuden viholliset väittävät, että puolustaessaan valtioiden riippumattomuuden ja suvereniteetin periaatteita kommunistit esiintyvät yhteiskunnallisen kehityksen tendenssejä vastaan ja haluavat säilyttää valtioiden pirstoutuneisuuden ja kansakuntien eristyneisyyden kansainvälisellä arenalla. Mutta tuontapäiset sepittelöt torjui aikoinaan jo V. I. Lenin kirjoittaessaan: „Emme me siksi vaadi sorrettujen kansakuntien itsemääräämisvapautta, ts. riippumattomuutta, ts. eroamisvapautta, että unelmanamme olisi taloudellinen pirstominen tai sellainen ihanne kuin pikku valtio, vaan päinvastoin siksi, että haluamme suuria valtioita ja kansakuntien lähentymistä, jopa yhdistymistäkin, mutta vain todella demokraattisella, todella kansainvälisellä pohjalla, mikä ei ole ajateltavissa ilman eroamisvapautta”¹.

Toinen usein esitetty todistelu on se, että suvereniteetin lopettaminen tai rajoittaminen avaa tien taloudelliselle kukoistukselle ja kansan elintason kohoamiselle. Luopuminen „kansallisesta rajoittuneisuudesta” johtaa muka kiinteämmän taloudellisen yhteyden voimaansaattamiseen maiden välillä, niiden voimavarojen yhdistämiseen ja menekkimarkkinoiden laajentamiseen. Ja tämän pitäisi vaikuttaa suotuisasti jokaisen maan taloudelliseen asemaan.

Kaikki tämä olisi oikein, jos luopuminen suvereniteetista todellakin ratkaisisi vaikkapa osan näistä ongelmista. Mutta

tosiasiallisesti mitään sellaista ei tapahdu. Kapitalismin oloissa tasa-arvoisten maiden voimavarojen yhdistäminen rajoittuu pelkäksi monopolien väliseksi kaupaksi. Yhteismarkkinoista tulee julkisen tai salaisen kilpataistelun areena, jolla voimakkain pääsee voitolle. Tuloksena on, että maiden väliset keskinäissuhteet muuttuvat yhteentörmäysten, kiistojen, avoimien ja kulussien-takaisten selkkausten loputtomaksi ketjuksi. Asia päättyy väistä-mättömästi heikompien maiden taloudellisten oikeuksien kaventa-miseen, niiden kansallisen talouselämän aseman huononemiseen ja niiden taloudellisten voimavarojen riiston tehostumiseen.

Taloudellista laatua olevien perustelujen ohella kosmopoli-tismin kannattajien asevarastossa on vielä erilaisia poliittista alaa koskevia teesejä. Sanotaan esimerkiksi, että suvereniteetista luopuminen on välttämätöntä demokratian puolustamiselle, sodanvaaran poistamiselle ja rauhan lujittamiselle. Kapitalististen maiden täytyy muka uhrata suvereniteettinsa Yhdysvaltain hyväksi puolustaakseen yhdessä demokratiaa „kommunismin uhkaa” vastaan.

Tässä teesissä kaikki on valheellista alusta loppuun saakka. Ensinnäkään länsimaiden demokratiaa ei uhkaa kommunismi, vaan kauttaaltaista taantumusta levittävien monopolien hyök-käys *. Toiseksi juuri suvereniteetista luopuminen Yhdysvaltojen hyväksi onkin mitä suurin uhka länsimaiselle demokratialle, koska tämä joutuu „omien” ja valtamerentakaisien monopolien kaksinkertaiseen puristukseen. Tästä ovat osoituksena sellaiset seikat kuin työläisvastaisen lainsäädännön voimaansaattaminen useissa maissa amerikkalaiseen malliin, amerikkalaisten „lojaali-suuden tarkkailu”-menetelmien omaksuminen jne.

Mitä sodan uhkaan tulee, niin sitäkään ei voida poistaa marssimalla suvereniteettia vastaan. Sotia ei meidän aikakaudel-lamme aiheuta valtiollisen riippumattomuuden puoltaminen, kuten porvarillisen kosmopolitismin ideologit väittävät, vaan yhteiskunnalliset ja taloudelliset syyt, jotka liittyvät monopoli-pääoman saaliinhimoiseen luonteeseen. Sitä paitsi, kuten edellä huomautettiin, eräs tärkeimmistä syistä USA:n monopolien hyök-käykseen riippumattomien kapitalististen maiden suvereniteettia vastaan onkin nimenomaan pyrkimys muuttaa nämä maat omaksi strategiseksi esiinmarssialueekseen.

Kosmopolitismin propagandistit väittävät vihdoin, että suve-reniteetin periaate on vanhentunut, koska se ehkäisee yleisinhimillisen kulttuurin kehitystä ja pidättää kansojen sulautumista yhdeksi perheeksi. Mutta yleisinhimillinen kulttuuri muodostuu nykyoloissa eri kansakuntien kulttuurisaavutuksista eikä ilman niitä. Kirjallisuus, taide ja musiikki kukoistavat rehevinä kansallisella maaperällä, mutta kuihtuvat kun niillä ei ole juuria kansassa. Suuret taiteen luomukset, jotka ovat saavuttaneet

* Tästä lähemmin 18. luvussa.

yleisinhimillisen merkityksen, ovat olleet kansallisen nerouden ilmausta. Ja päinvastoin taide, joka irtautuu omasta kotoisesta maaperästään, osoittautuu kykenemättömäksi luomaan suuria teoksia.

Näin ollen taistelu suvereniteetin puolesta, valtiollisen riippumattomuuden puolesta, taistelu kosmopolitismia vastaan on samalla taistelua kulttuurin todellisen kehityksen ja kukoistuksen puolesta.

3. Suvereniteetin puolustaminen vastaa kansakunnan kaikkien terveiden voimien elinetuja

Kapitalistisissa maissa, joiden riippumattomuutta vastaan amerikkalaiset monopolit hyökkäävät, on muodostumassa objektiiviset edellytykset mitä laajimpien väestökerrosten yhtymiselle kansallisen riippumattomuuden ja rauhan puolustamiseen.

Taistelu valtiollisen suvereniteetin puolesta on eräs yleis-demokraattisen liikkeen muodoista. Kuten kokemus osoittaa, tämä taistelu voi olla menestyksellisintä siinä tapauksessa, kun sitä johtaa työväenluokka ja sen vallankumouksellinen puolue.

Työväenluokka, kansojen riippumattomuuden vartija

Työväenliike on aina puolustanut kansakuntien oikeutta riippumattomaan olemassaoloon ja taistellut kaikenlaisia kansallisen sorron muotoja vastaan.

Marxismi-leninismi lähtee siitä, että toisten kansakuntien oikeuksien kunnioittaminen, niiden suvereniteetin kunnioittaminen on kansojen välisten normaalien suhteiden edellytys. F. Engels kirjoitti v. 1888: „Kansainvälisen rauhan turvaamiseksi on ennen kaikkea poistettava kaikki mahdolliset kansalliset hankaukset, jokaisen kansan täytyy olla riippumaton ja isäntä omassa maassaan”².

„Kommunistisen puolueen manifestin” toiseen puolalaiseen painokseen v. 1892 kirjoittamassaan esipuheessa Engels tähdensi uudestaan, että „Euroopan kansojen vilpitön kansainvälinen yhteistoiminta on mahdollista vain sillä ehdolla, jos jokainen näistä kansoista on täydellinen isäntä omassa talossaan”³.

V. I. Lenin oli aina kansakuntien riippumattomuuden ja tasa-arvoisuuden periaatteen johdonmukaisen ja päättävän puolustamisen kannalla. Tämän periaatteen täydellisimmän ilmauksen marxilais-leniniläinen tiede näkee kansojen itsemääräämisoikeudessa. V. I. Lenin kirjoitti, että „voiton saatuaan sosialismin on saatettava välttämättömästi voimaan täydellinen demokratia, joten sen ei ole siis ainoastaan tehtävä kansakuntia täysin tasa-arvoisiksi, vaan sen on myös myönnettävä sorretuille kansakunnille itsemääräämisoikeus, so. oikeus vapaaseen valtiolliseen eroamiseen”⁴.

Siinä, että proletariaatti puolustaa kansakuntien vapautta, niiden riippumattomuutta ja kansallista omintakeisuutta, ilmenee

työväenluokan isänmaallisuus, joka on porvariston šovinistisen samoin kuin myös sen kosmopoliittisen ideologian suoranaisten vastakohta. Työväenluokan isänmaallisuus on lähtöisin ennen kaikkea ylpeyden tunteesta sen panoksen vuoksi, jonka kyseinen kansa, kyseinen kansakunta on antanut sorrettujen ja riistettyjen joukkojen taisteluun riistosta ja sorrosta vapautumisensa puolesta. Tästä syystä työväenluokan isänmaallisuus on syvästi edistyksellistä ja vallankumouksellista.

**Isänmaan kohtalo
ei ole työläisille
yhdenkään**

Taantumusporvariston propagandistit pyrkivät esittelemään kapitalistien luokkaa isänmaallisten tunteiden edustajana. He tahtovat hämätä sen tosiasian, että porvariston isänmaallisuus on aina alistettu sen ahtaille luokkapyyteille, ja samalla tahtovat saattaa epäilyksen alaiseksi työväenluokan ja kommunistien isänmaallisuuden. Tällöin porvarilliset propagandistit viittaavat joskus siihen „Kommunistisen puolueen manifestin” kohtaan, jossa sanotaan, että „työläisillä ei ole isänmaata”. Aivan ilmeistä kuitenkin on, ettei tässä ole kysymys isänmaan kieltämisestä, vaan ainoastaan siitä, että yhteiskunnassa, jossa kapitalistit ovat vallassa, riistäjät ovat tosiaankin anastaneet isänmaan itselleen eikä se ole työläisille hyvä isä, vaan paha isäpuoli. Kukistaessaan riistäjäluokkien herruuden työväenluokka luo olosuhteet isänmaallisuutensa täydellisimmälle ilmenemiselle ja se itse on isänmaallisuuden todellinen edustaja nykyaikana.

Samalla on tunnettua, että Marx ja Engels tukivat aina työläisten taistelua maansa riippumattomuuden puolustamiseksi vierasmaalaisen orjuutuksen uhkaa vastaan. Eivätkä he milloinkaan väittäneet, että kapitalistisen järjestelmän oloissa työväenluokalle olisi yhdenkään isänmaan kohtalo.

Kehittäessään marxilaista käsitystä isänmaasta Lenin kirjoitti v. 1908: „Isänmaa, so. kyseessäoleva poliittinen, kulttuurillinen ja yhteiskunnallinen ympäristö, on mitä voimallisimman tekijän proletariaatin luokkataistelussa... Proletariaatti ei voi suhtautua välinpitämättömästi eikä yliolkaisesti taistelunsa poliittisiin, yhteiskunnallisiin ja kulttuurillisiin ehtoihin, siis se ei voi suhtautua välinpitämättömästi myöskään maansa kohtaloihin”⁵.

Juuri työväenluokan suhdetta isänmaan koskee Leninin tunnettu huomautus, joka suuntautuu dogmaattista marxilaisuuden käsittämistä vastaan: „Marxilaisuuden koko henki”, kirjoitti V. I. Lenin, „koko sen systeemi vaatii, että jokaista väittämää on tarkasteltava vain (α) historiallisesti; (β) vain sitomalla se muihin; (γ) vain sitomalla se historian konkreettiseen kokeemukseen”⁶.

Isänmaallisuuteen sovellettuna tämä merkitsee, että proletariaattia ei tyydytä abstraktinen kysymyksen asettelu isänmaan puolustuksesta. Millaisessa historiallisessa tilanteessa, mikä luokka ja missä tarkoituksessa se julistaa isänmaan puolustuksen

tunnusta — tämä kiinnostaa proletariaattia ennen muuta. Eri asia on imperialistisen sodan tilanne, jolloin hallitseva porvaristo käyttää tätä tunnusta joukkojen tyhmistyttämiseksi, niiden todellisten vaikuttimien peittelemiseksi, joita imperialistiset saalistajat noudattavat. Toista on tilanne, jolloin muodostuu uhka maan kansalliselle riippumattomuudelle ja vapaudelle ja jolloin kansallinen vapausliike kasvaa. Näissä oloissa työväenluokka nousee ensimmäisenä puolustamaan maansa vapautta, sen suvereniteettia ja riippumattomuutta. Isänmaan puolustamisen tunnus ei näissä oloissa ole sille tyhjä sana, vaan elintärkeä tehtävä, jonka ratkaisemiseen sitä kutsuvat niin lähimmät kuin perimmäisetkin luokkaedut.

Nykyaikana, uudessa tilanteessa, on työväenluokan isänmaallisuus, joka ei ole erotettavissa proletaarisesta internationalismista, tullut erittäin aktiiviseksi ja väkeväksi voimaksi. Hitleriläismiehityksen vuosina, kuolemanvaaran uhatessa sivistystä fasististen raakalaisten taholta, juuri työläiset saksalaisten miehittämissä maissa todistivat teoin uskollisuutensa isänmaalle ja uskonsa sen tulevaisuuteen. Samaan aikaan kun patentoidut „patriootit” taantumusporvariston keskuudesta olivat yhteistoiminnassa fasististen anastajien kanssa, kommunistit taistelivat Vastarintaliikkeen eturiveissä, muodostaen sen kaikkein taisteluvalmeimman ja uhrautuvimman ydinjoukon. Tunnettua esimerkiksi on, että Ranskan kommunistinen puolue menetti taisteluissa isänmaan vapauden puolesta 75.000 jäsentään.

Ennennäkemätöntä sankaruutta työssä ja isänmaansa puolustamisessa ovat osoittaneet Neuvostoliiton, Kiinan, Korean, Vietnamin ja kaikkien sosialististen valtioiden kansat. Itse elämä on näyttänyt, että sosialistinen valtio on joukoille sellainen isänmaallisuuden koulu, jollaisena yksikään porvarillinen valtio ei ole koskaan ollut eikä ole voinut olla.

Porvariston ideologit väittävät, että taistellessaan kosmopolitismia vastaan marxilaiset luopuvat oppinsa internationalistisesta luonteesta ja muuttuvat nationalisteiksi. Mutta tuollaisten väärennysten tekijät syyllistyvät kaksinkertaiseen väärennykseen: ensiksikin he asettavat yhtäläisyysmerkin porvariston kosmopolitismiin ja työväenluokan internationalismin välille; toiseksi he panevat marxilaisten tilille nationalistisia katsomuksia, jotka ovat luonteenomaisia juuri porvarilliselle ideologialle.

Työväenluokan internationalismi on, kuten jo sanottiin, ilmausta kaikkien maiden työläisten etujen yhteisyydestä heidän taistelussaan yhteistä vihollista, kapitalismia vastaan, heidän päämääränsä — ihmisen harjoittaman toisen ihmisen riiston lopettamisen — yhteisyydestä, heidän ideologiansa — kansojen ystävyyden ja veljeyden ideologian yhteisyydestä.

Tässä mielessä kaikki työläiset ovat yhden „kansakunnan”, työn ihmisten yleismaailmallisen armeijan, jäseniä, joita kuristaa ja riistää kaikissa porvarillisissa maissa yksi ja sama

voima — pääoma. Mutta tämä ei lainkaan merkitse, että ollessaan yhtenäisen kansainvälisen työn armeijan jäsen työläinen lakkaa olemasta ranskalainen, englantilainen, italialainen jne. Aivan päinvastoin! Proletaarisesta internationalismista seuraa lainmukaisesti oikea eikä luuloteltu isänmaallisuus.

Tosiaankin, eikö uskollisuus työväenluokan lopulliselle ihan-teelle johda palavaan haluun nähdä kansansa vapaana ja kukoistavana, menestyvänä yhteiskunnallisen edistyksen vai-niolla? Pyrkinessään vapautumaan kaikista sorron ja riiston muodoista työväenluokka ei tahdo tätä ainoastaan itselleen, vaan myös kaikille työtätekeville, koko kansakunnalle. Juuri työväen-luokan loppupäämäärien toteuttaminen, kansakunnan edistystä pidättävien riistäjien vallan kukistaminen ja sosialismin raken-taminen, ja vain se, pystyy tuomaan jokaiselle kansalle todelli-sen vapauden, riippumattomuuden ja kansallisen suuruuden. Tästä johtuu, että kaikkein internationaalisiin luokka, työväen-luokka, on samalla myös isänmaallisin luokka.

Sellaisia ovat eräät yleiset periaatteet, jotka määrittelevät työväenluokan suhteen suvereniteetin ongelmaan. Ottaessaan johdonmukaisimman asenteen suvereniteetin puolustamista kos-kevassa kysymyksessä työväenluokka esiintyy yleiskansallisten etujen ilmaisijana, ja siksi työväenluokka ja sen marxilais-leniniläinen puolue voivat liittää ympärilleen toisia luokkia ja väestökerroksia.

Kapitalististen maiden kommunistiset puolueet pitävät kor-kealla kansallisen riippumattomuuden ja vapauden lippua. Val-tiollisen suvereniteetin säilyttäminen ja riippumattoman ulko-politiikan noudattaminen ovat kommunistisen liikkeen ohjelma-vaatimuksia Ranskassa, Italiassa ja muissa maissa.

Englannin Kommunistinen puolue on ottanut ohjelmaansa vaatimuksen „riippumattoman englantilaisen politiikan noudat-tamisesta”. Kanadan edistyksellinen työväenpuolue on kehotta-nut kanadalaisia „valloittamaan takaisin USA:lta kansallisen riippumattomuutemme”. Japanin Kommunistinen puolue vaatii kansallisen sorron lopettamista ja amerikkalaisten imperialistien polkeman maansa riippumattomuuden palauttamista. Norjan Kommunistinen puolue on esittänyt yleiskansallisen tunnuksen: „Norjan täytyy tulla vapaaksi ja itsenäiseksi valtioksi!”

Työväenluokan esiintymiset suvereniteetin puolustamiseksi edistävät kansakunnan kaikkien terveiden voimien yhteenliittä-mistä taisteluun imperialismia ja taantumusta vastaan, rauhan, vapauden ja riippumattomuuden puolesta.

Suvereniteetin periaate on rakas mitä laajimmille kansankerroksille

Valtion itsenäisyyden säilyttämisen välttä-mättömyys määriteltäessä ulko- ja sisä-politiikkaa nykyoloissa on yleiskansallisen etujen sanelema.

Eivät vain työväenluokka, vaan myös talonpoikaiston elin-edut vaativat suvereniteetin säilyttämistä. Suuria ruokatavara-

ylijäämiä omistavien amerikkalaisten maatalouskapitalistien kilpailu vaikeuttaa nykyään suuresti talonpoikaiston asemaa monissa kapitalistisissa maissa. Elintarvikkeiden ja raaka-ainesten tulva ulkomailta „pilikka”-hintaan saattaa Länsi-Euroopan talonpojat häviöön. Heidän keskuudessaan leviää sen tosiasian ymmärtäminen, että he voivat suojata etunsa vain siinä tapauksessa, että ottavat osaa taisteluun vierasmaalaisten monopolien maahantunkeutumista vastaan, taloudellisen riippumattomuuden ja suvereniteetin puolesta.

Taistelu suvereniteetin, kansallisen omanarvon puolesta saa osakseen elävää vastakaikua myös sivistyneistön keskuudessa. Siihen koskee kipeästi kansallisen kulttuurin rappeutuminen, joka aiheutuu amerikkalaisen imperialismin sekaantumisesta tälle alalle. Länsi-Euroopan maihin tulivat amerikkalaisen kirjallisuuden kehnoimmat näytteet, rikoksia ja irstailua ylistävät elokuvat, „amerikkalaista elämäntapaa” propagoivat aikakausjulkaisut — kaikki tämä johtaa kansan maun turmeltumiseen joukkomitassa ja vaikuttaa tuhoisasti nousevan sukupolven moraaliin. Sitä paitsi amerikkalainen kulttuuri-„interventio” aiheuttaa välitöntä vahinkoa kansalliselle sivistyneistölle — taiteilijoille, kirjailijoille, säveltäjille, näyttelijöille jne., koska näille käy vaikeammaksi löytää sovellutusta lahjoilleen ja kyvyilleen.

Ottamatta lukuun monopolistisen suurpääoman (joka Leninin sanojen mukaan „ei tunne isänmaata”) edustajia, ei myöskään melko huomattava osa porvaristoa voi suvaita karkeaa amerikkalaista sekaantumista vieraisiin asioihin. Se ei ole taipuvainen kärsimään nurkumatta vierasmaalaisten monopolistien isännöimistä, jotka katsovat vain omaa etuaan ja hyötyään tuottaen toisille sortoa ja kansallista nöyryytystä. Loukatun omanarvon tunne, jota monet porvariston edustajat kokevat, saa lisää viriä taloudellista laatua olevasta „mielipahasta”, jota se saa kärsiä.

V. I. Lenin totesi jo v. 1920, että „imperialistit eivät ole vain omien maittensa työläisten sortajia, vaan myös pienten valtioiden porvariston sortajia”⁷.

Maan suvereniteetin menetyksen tai kaventamisen johdosta täytyy porvariston (lukuunottamatta sen pientä osaa) „siirtyä ahtaammalle” kotimaan markkinoilla, joita se on tottunut pitämään ominaan. Porvariston tulot pienenevät, koska osa niistä, joskus varsin huomattava, menee vierasmaalaisten kapitalistien taskuun. Täysivaltaisesta isännästä porvaristo muuttuu ulkomaisen pääoman vasalliksi, ja toisinaan siitä itsestään tulee ulkomaalaisten harjoittaman nöyryyttämisen kohde. Tuloksena on, että porvaristossakin herää ajatus suvereniteetin arvosta sekä riippumattomuuden hyödystä, ja se alkaa suhtautua myötätuntoisesti niihin, jotka taistelevat amerikkalaista ylivaltaa vastaan.

Näin ollen voimat, joiden etu vaatii kansallisen riippumattomuuden ja suveriniteetin säilyttämistä, muodostavat kapitalistisissa maissa kansakunnan enemmistön. Tämä luo reaalisen mahdollisuuden eristää porvariston äärimmäinen taantumuksellinen siipi — finanssiharvainvalta, joka kavaltaa kotimaan edut, ja ehkäistä riippumattomien maiden alistaminen amerikkalaisen imperialismin valtaan.

18. LUKU

TAISTELU DEMOKRATIAN PUOLESTA PORVARILLISISSA MAISSA

Kauan sitten ovat vaipuneet menneisyyteen ne ajat, jolloin Länsi-Euroopan ja Pohjois-Amerikan porvaristo oli vallankumouksellinen luokka, demokratian puoltaja. Valtaan tultuaan, luokkaherruutensa pystytettyään porvaristo luopui niistä tunnuksista, joita sen ideologit olivat julistaneet feodaalis-absolutistista taantumusta vastaan käydyn taistelun aikakaudella. Mitä pitemmälle tultiin, sitä enemmän koreat sanat demokratiasta, vapaudesta ja tasa-arvoisuudesta muuttuivat porvarillisessa yhteiskunnassa petokseksi, harhakuvitelmaksi. Demokratia rikkaille, vapaus rikkaille, kansalaisyhteiskunnat rikkaille — sellaisen tulkinnan saivat periaatteet, joita oli juhlallisesti julistettu porvarillisten vallankumousten aikakaudella. Kapitalismin astuessa imperialistiseen vaiheeseen voimistui erityisesti porvarillisen demokratian rappeutumisprosessi, tämän demokratian muuttuminen muodoltaan avoimeksi monopolipääoman poliittiseksi despotismiksi.

Taantumukselliseksi voimaksi tulleen porvariston ei ole milloinkaan onnistunut tukahduttaa joukkojen keskuudessa pyrkimystä demokratiaan. Työväenluokka ja kaikki työtätekevät, jotka ovat omasta kokemuksestaan oppineet tietämään, kuinka paljon heille ja heidän jokapäiväiselle toimeentulolleen merkitsevät vähäisimmätkin demokraattiset oikeudet ja vapaudet, painostavat jatkuvasti ja mitä voimakkaammin hallitsevia luokkia. Juuri tämän painostuksen ansiosta on monissa porvarillisissa maissa pystytetty tasavaltalainen järjestelmä, kehitetty demokraattisia poliittisen elämän muotoja, saatettu voimaan yleinen äänioikeus.

Demokraattiset saavutukset, joilla eräiden maiden porvaristo nykyään ylvästelee, eivät ole lainkaan porvariston kätkettyä työtä. Ei se ole lahjoittanut niitä kansanjoukoille, vaan ne on kirjaimellisesti riuhtaistu siltä ankarassa ja vuosia kestäneessä taistelussa. Tosiasiat osoittavat, että demokratia on porvarillisissa maissa saatettu voimaan, *vaikka* porvaristo onkin horjunut,

harjoittanut petosta ja ollut mieleltään vastavallankumouksellista. Niinpä Ranskassa tasavaltalainen järjestelmä sai voiton vasta tuloksena työväenluokan ja sitä tukeneiden toisten työtätekevien luokkien ja kerrosten taistelusta. Englannissa tarvittiin kymmeniä vuosia kestänyt työväenluokan taistelu, tarvittiin chartistiliikkeen suuria ponnistuksia ennen kuin saatiin valla- tuksi alkeellisia uudistuksia vaalilakiin. Varsin kuvaava on niin ikään työväenluokan ammattiyhdistysten perustamisen historia; niiden tie legaaliseen olemassaoloon on kirjaimellisesti työtätekevien verellä kostutettu.

V. I. Lenin totesi porvarillisessa yhteiskunnassa käytävän alituisen taistelun demokraattisen ja demokratianvastaisen tendenssin välillä. Hän kirjoitti: „Kapitalismi yleensä ja imperia- lismi erikoisesti tekevät demokratiasta harhakuvitelman — ja samalla kapitalismi herättää joukoissa demokraattisia pyrkimyksiä, luo demokraattisia laitoksia, kärjistää demokratian kieltävän imperialismin ja demokratiaan pyrkivien joukkojen välistä antagonismia”¹.

Tämä antagonismi on täysin määrin säilynyt meidän päivi- nämme. Eikä siinä kaikki, se on kärjistynyt imperialistisen por- variston tehostaessa pyrkimystään ottaa työläisiltä pois näiden demokraattiset oikeudet, kaventaa ja tyypistää demokratiaa. Tais- telu demokratian puolustamiseksi on meidän aikanamme tullut luonteeltaan ensiarvoiseksi tehtäväksi kaikille edistyksellisille voimille porvarillisissa maissa. Ja tämän taistelun painavin taakka lankeaa työväenluokan harteille.

On huomioitava, että demokratia sellaisena, jollaiseksi se on muodostunut kehittyneissä kapitalistisissa maissa, on monen- laisten ja eri luontoisten ilmiöiden yhdistelmä. Siihen sisältyy porvariston kehittämiä ja sen tarpeita vastaavia poliittisen herruuden ja valtiovallan muotoja ja menetelmiä (yksinvaltiaan perinnöllisen vallan vaihtaminen vaaleihin perustuvalla presi- dentin ja parlamentin vallalla, monipuoluejärjestelmän voimaani- saattaminen jne.). Niin kehittyneitä kuin nämä vallan muodot ja menetelmät saattavat ollakin, ne pysyvät olemukseltaan por- variston harjoittaman luokkavihollistensa *kurissapidon* muotoina ja menetelminä.

Samalla demokratian käsitteeseen kuuluu koko niiden oikeuk- sien ja vapauksien yhdistelmä, jotka työtätekevät ovat valloitta- neet pitkäaikaisen taistelun kulussa: sanan-, paino-, yhdistymis-, mielenosoitus- ja lakkovapaus, oikeus perustaa ammatillisia ja poliittisia järjestöjään jne. Vaikka nämä oikeudet ovatkin hyvin epätäydellisiä, porvarillisessa yhteiskunnassa vallitsevan omis- tuksellisen epäyhdenvertaisuuden rajoittamia, niin ne antavat kuitenkin työtätekeville mahdollisuuden puolustaa etujaan: vaa- tia säädettäväksi lakeja, jotka rajoittavat työnantajien mieli- valtaa työpalkan suuruutta ja työpäivän pituutta määrättäessä, palkkasäännöstelyssä, sosiaalihuollon alalla jne.

Näin ollen porvarillisessa demokratiassa ei kaikki ole samanarvoista työtätekeville joukoille. Eniten joukot ovat kiinnostuneita kansalaisyhteisönsä säilyttämisestä ja laajentamisesta, sillä näiden oikeuksien summa tarjoaa työläisille kapitalismin oloissa suurimman mahdollisen luokkataistelun vapauden, vapauden puolustaa laillista tietä välittömiä vaatimuksiaan ja etujaan, taistella lopullisten luokkapäämääriensä puolesta.

Mutta työväenluokalle ei ole myöskään yhdentekevä porvarillisen demokratian kohtalo kokonaisuudessaan, kun taantumuksen voimat käyvät sen kimppuun. Porvarillinen demokratia porvariston luokkaherruuden muotona tarjoaa kaikkine vikoineenkin työtätekeville kuitenkin paljon suotuisimmat edellytykset oikeuksiensa puolustamiseen kuin sellaiset porvarillisen herruuden muodot kuin fasismi ja muut finanssiharvainvallan avoimen diktatuurin lajit.

Marxilaisten suhtautuminen porvarilliseen demokratiaan ei voi olla samanlainen kaikissa olosuhteissa. Tunnettua esimerkiksi on, että Lokakuun Suuren sosialistisen vallankumouksen aikana Lenin ja venäläiset kommunistit kävivät taistelua kaikkia niitä poliittisia puolueita vastaan, jotka porvarillisen demokratian lipun alla vastustivat proletaarisen demokratian voimaansaattamista. Asianlaita oli niin, että porvarillinen demokratia oli siihen aikaan Venäjällä sinä lippuna, jonka ympärille koottiin kaikki vastavallankumoukselliset voimat taisteluun työväenluokkaa ja sosialistista vallankumousta vastaan.

Toisenlainen tilanne on nyt niissä kapitalistisissa maissa, joissa taantumus hyökkää porvarillista demokratiaa vastaan. Siellä työtätekevät eivät joudu tekemään valintaa proletaarisen demokratian ja porvarillisen demokratian välillä, kuten oli Venäjällä v. 1917, vaan porvarillisen demokratian ja monopoli-pääoman kaikkein taantumuksellisimpien ja hyökkäyshaluisimpien aineiden diktatuurin välillä. On helppo ymmärtää, kumman hyväksi valinta tehdään.

1. Lenin demokratian puolesta käytävän taistelun välttämättömyydestä kapitalismin oloissa

V. I. Lenin näki paremmin kuin kukaan muu porvarillisen demokratian rajoittuneisuuden ja ehdollisuuden ja osasi sääli-mättä paljastaa sen mätäpaiseet ja viat. Mutta Leninin arvostelun tuli suuntautua *porvarillista* demokratiaa vastaan eikä demokratiaa vastaan yleensä, kuten marxismin-leninismin viholliset yrittävät asian esittää. Lenin taisteli sellaisia pikkuporvarillisia harhakuvitelmia vastaan, että kapitalismin oloissa on mahdollista päästä todelliseen kansanvaltaan. Hän osoitti, että jokaisen porvarillisen tasavallan demokraattisen julkisivun alla piilee pääoman luokkaherruuden koneisto ja että porvaristo pyrkii

saattamaan tämän herruuden palvelukseen kaikki demokratian laitokset.

Mutta arvostellessaan niitä, jotka olivat pikkuporvarillisten demokraattisten harhakuvitelmien lumoissa ja olivat valmiit niiden tähden luopumaan työväenluokan suurista perustavoitteista, Lenin näki selvästi, mitä hyötyä työväenluokka voi saada niistäkin usein niukoista vapauksista, jotka se oli saavuttanut suurten uhrausten ja veren hinnalla ja joiden kimppuun porvaristo käy. Hän oli sitä mieltä, että „demokratialla on valtava merkitys työväenluokan taistellessa kapitalisteja vastaan vapautuksensa puolesta”².

Tästä syystä Lenin suhtautui suvaitsemattomasti takapajuiisiin katsomuksiin ja mielialoihin, joiden edustajat väittivät, että työväenluokalla ei ole mitään kiinnostusta demokratiaan ja että demokratia voi muka vain haitata sen taistelua luokkaetujensa puolesta.

Hyljätessään tuollaiset äkkivasemmistolaiset tempaukset Lenin viittasi demokratian puolesta käytävän taistelun periaatteelliseen ja käytännölliseen tärkeyteen, sillä tämän taistelun kuluessa työväenliike varttuu ja kasvaa, parantaa toimintansa ehtoja. Ellei työväenluokka valtaa porvaristolta eikä varmista itselleen tiettyjä poliittisia oikeuksia, ei se voi saavuttaa taloudellistenkaan vaatimustensa toteutumista. „Mikään taloudellinen taistelu”, Lenin opetti, „ei voi parantaa pysyvästi työläisten asemaa, eikä tuota taistelua voida edes käydä laajassa mitassa, ellei työläisillä tule olemaan oikeutta järjestää vapaasti kokouksia, liittoja, julkaisua omia lehtiään, lähettää edustajiaan kansan edustuslaitoksiin...”³.

Mutta demokratian tärkeyttä työväenluokalle ei määrää ainoastaan se, että sen taistelun ehdot riippuvat demokratiasta. Lenin tähdensi usein, että demokratian vaatimus vastaa työväenliikkeen lopullisia tarkoituksia, sen historiallista kutsumusta, joka on luokkaherruuden hävittäminen yleensä. Kutsuessaan työväenluokkaa uuden, sosialistisen yhteiskunnan rakentamiselle välttämättömän taloudellisen kumouksen suorittamiseen, Lenin osoitti samalla, että „proletariaatti, jota taistelu demokratian puolesta ei kasvata, on kykenemätön suorittamaan taloudellista kumousta”⁴.

Kaiken tämän jälkeen käy täysin ymmärrettäväksi syvä vakaumus, joka Leninillä oli sanoessaan: „Perin juurin virheelistä olisi luulla, että demokratian puolesta käyty taistelu käännyttäisi proletariaatin pois sosialistisesta vallankumouksesta tai saattaisi varjoon, hämärän peittoon jne. tämän vallankumouksen. Päinvastoin, niin kuin sosialismi ei voi voittaa, ellei se saata voimaan täydellistä demokratiaa, niin ei myöskään proletariaatti voi valmistautua voittamaan porvaristoa, ellei se käy kaikkinaista, johdonmukaista ja vallankumouksellista taistelua demokratian puolesta”⁵.

Lenin otti tietenkin huomioon, että taistelu demokratian puolesta porvarillisessa yhteiskunnassa, niin tarmokkaasti kuin sitä käytäneenkin ja millaisia menestyksiä se tuottaneekin, voi antaa työväenluokalle vain osittaisia tuloksia, joita kapitalistisen järjestelmän puitteet jo ennakolta rajoittavat. Tämän järjestelmän vallitessa ei ole eikä voi olla täyttä ja johdonmukaista demokratiaa työtätekevien laajoille joukoille, sillä porvariston luokkaherruus pysyy koskemattomana olkoon kapitalistisen valtion rakenne millainen tahansa. Kapitalismin vallitessa on yleensä mahdotonta saattaa voimaan todellista kansanvaltaa, mitä pikkuporvarilliset haihattelijat toivovat. Mutta Leninin ajatuksen mukaan taistelu demokratian puolesta valmistaa työväenluokkaa suorittamaan menestyksellisemmin suuren tehtävänsä, joka on kaikenlaisen luokkasorron lopettaminen ja todella demokraattisen yhteiskunnan, ts. sosialistisen yhteiskunnan rakentaminen.

Demokratiaa puolustaessaan työväenluokka pitää siis lähtökohtanaan sekä jokapäiväisen taistelunsa etuja että myös tulevaisuuteen tähtäviä tehtäviään ja suunnitelmiaan.

Sellainen on periaatteellinen pohja, joka määrää marxilais-leniniläisten puolueiden suhtautumisen taisteluun demokratian puolesta porvarillisissa maissa.

2. Kapitalististen monopolien hyökkäys työtätekevien demokraattisia oikeuksia vastaan

Imperialismin aikakaudella taistelu demokratian puolesta saa erikoisen merkityksen sen vuoksi, että monopolipääoma pyrkii kaikilla aloilla pystyttämään äärimmäisen taantumuksellisen järjestyksen, joka vastaa sen pyrkimystä rajattomaan herruuteen, työtätekevien säälimättömään riistämiseen sekä kaikkein korkeimpien voittojen kiskomiseen kaikin mahdollisin keinoin ja tavoin. Nämä pyrkimykset johtuvat ennen kaikkea monopolipääoman taloudellisesta luonteesta: sen herruuden pystyttäminen merkitsee vapaan kilpailun korvaamista monopolilla ja monopolien välisellä taistelulla vallasta ja vaikutuksesta. Mutta monopoli on vapauden vastakohta, se pääsee voitolle tukahduttamalla vapauden kaikilla taloudellisen ja poliittisen elämän aloilla. „Uuden talouselämän, monopolistisen kapitalismin (imperialismi on monopolistista kapitalismia) poliittisena päällysrakennelmana on siirtyminen *demokratiasta* poliittiseen *taantumukseen*. Vapaata kilpailua vastaa demokratia. Monopolia vastaa poliittinen taantumus”⁶.

Finanssiharvainvalta
on demokratian
vihollinen

Eritellessään monopolien vallan pystyttämisen taloudellisia ja poliittisia seurauksia Lenin korosti, että imperialismin aikakaudella taantumuksen hyökkäys demokraattisia laitoksia, järjestystä ja perinteitä vastaan saa kaikkia luokkia ja väestökerroksia (paitsi suurporvaristoa) vastaan

suunnatun avoimen väkivallan muodon ja ulottuu mitä laajimmille poliittisen ja yhteiskunnallisen elämän aloille.

Tämä monopolien hyökkäys tähtäytyy demokratiaa vastaan yleensä, sillä monopoli ja demokratia ovat huutavassa ristiriidassa keskenään. V. I. Lenin kirjoitti tämän johdosta: „Yhtä hyvin ulko- kuin sisäpolitiikassaan imperialismi pyrkii loukkaamaan demokratiaa, pyrkii taantumukseen. Siinä mielessä on kiistatonta, että imperialismi on yleensä demokratian, kaiken demokratian... „kieltämistä” ”7.

Kapitalismin yleisen pulan kaudella monopolistisen porvariston demokratianvastaiset pyrkimykset voimistuvat entistä enemmän. Luokkataistelun kärjistyminen, kapitalismin asemien asteittain lisääntyvä heikkeneminen ja alituisesti voimistuvan sosialismin pelko — tämä sysää monopoleja äärimmäisyyksiin niin sisä- kuin ulkopoliitikankin alalla.

Ensimmäisen maailmansodan jälkeen eräissä kapitalistisissa maissa pääsi voitolle fasismi, siellä pystytettiin monopolistisen porvariston ja tilanherrojen kaikkein taantumuksellisimpien ja seikkailunhaluisimpien ryhmien avoin verinen diktatuuri. *Kuten Saksan ja Italian kokemus osoitti, fasismi on demokratian täydellistä hävittämistä.* Työväenjärjestöjen murskaaminen, kaikenlaisen opposition, myös porvarillis-liberaalisen, säälimätön tukahduttaminen, työtätekevien alkeellisten demokraattisten oikeuksien loukkaaminen ja kansan täydellinen alistaminen monopolien ja näiden valtiokoneiston mielivaltaan, kansakunnan parhaiden voimien tuhoaminen vankiloissa ja keskityseleireissä, rotukiihko, vimmattu valmistautuminen sotaan ja vihdoin hyökkäys, joka päästi uuden yleismaailmallisen teurastuksen valloilleen — tätä toi mukanaan fasistinen diktatuuri.

Toinen maailmansota, jota kansat kävivät saavuttaakseen voiton fasismista, lamautti väliaikaisesti taantumusvoimien hyökkäyksen monissa kapitalistisissa maissa. Mutta rauhantahtoisten kansojen voitto hitleriläisestä liittoutumasta ei suinkaan poistanut imperialismille ominaisen raivokkaan taantumuksen vaaraa. Imperialistisen porvariston pyrkimys poliittiseen taantumukseen omassa maassaan ja hyökkäykseen ulospäin antoi pian sodan jälkeen taas tietää itsestään porvarillisissa maissa, ennen kaikkea kapitalismin päälinnakkeessa USA:ssa. Sodanjälkeisellä kaudella alkoi monopolipääoman uusi laaja hyökkäys kapitalististen maiden kansojen oikeuksia ja vapauksia vastaan. Tämän ohella kansojen demokraattisia saavutuksia uhkaavaa vaaraa ovat suuresti lisäämässä seuraavat kaksi tekijää.

Ensinnäkin valtiomonopolistisen kapitalismin kasvu, porvarillisen valtion alistaminen yhä suuremmassa määrin kapitalististen monopolien määräysvaltaan. Monopolien välitön osallistuminen valtion hallitsemiseen antaa niille tilaisuuden hävittää kaikki niiden rajatonta herruutta haittaavat demokratian normit.

Valtiokoneisto muuttuu näissä olosuhteissa pelkäksi monopolipääoman isännöimisen välikappaleeksi.

Toiseksi amerikkalaisen imperialismin lisääntynyt osuus. Kiedottuaan monet kapitalistiset maat taloudellisen riippuvuuden verkkoon amerikkalainen imperialismi on alkanut avoimesti puuttua niiden sisäisiin asioihin. Se panee kaikkialla toivonsa äärimmäisiin taantumuksellisiin aineksiin, se kannustaa kaikkialla kaikkiin mahdollisiin demokratianvastaisiin toimenpiteisiin myöntäen porvarillisille hallituksille rahallista ja joskus sotilaallistakin apua näiden toimenpiteiden toteuttamista varten. USA:n taantumuspiirit esiintyvät kansainvälisellä areenalla demokratianvastaisena päävoimana, joka painostaa koko kapitalistista maailmaa.

Tähän on lisättävä valtioiden välisten monopolististen yhteenliittymien ja hyökkäyssotaliittojen kasvava taantumuksellinen vaikutus. Erilaiset Euroopassa perustetut „ylikansalliset” elimet ovat tosiasiaassa kokonaan kansojen valvonnan ulkopuolella ja helpottavat monopolistien yhteistä taistelua kansojen demokraattisia oikeuksia ja vapauksia vastaan.

**Taantumus
käy työväenluokan
elinretujen kimppeun**

Taantumuksen hyökkäys demokratiaa vastaan on siis käynnissä eri suuntiin ja varsin laajalla rintamalla.

Tämä hyökkäys ilmenee esimerkiksi perustuslaillisten normien ja vaalijärjestelmien avoimena tarkistuksena. Useissa kapitalistisissa maissa on viime vuosina tehty perustuslakeihin monilukuisia korjauksia, jotka on sanellut pyrkimys vahvistaa porvarillisten hallitusten valtaa ja heikentää niiden toiminnan valvontaa parlamentaaristen elinten taholta. Vaalilakeja tarkistetaan ja huononnetaan, suhteellisen edustuksen periaatetta loukataan, mikä aiheuttaa valitsijoiden äänen uuden jakautumisen äärioikeistolaisten porvarillisten puolueiden hyväksi, kun taas työväenluokalta riistetään edustus parlamentteissa. Parlamenttien lainsäädäntävaltaa rajoitetaan yhä enemmän ja lainsäädäntäoikeus siirretään monopolien alaisuudessa olevan toimeenpanovallan käsiin.

Nämä tendenssit ovat ilmenneet viime vuosina suuremmassa tai pienemmässä määrin kaikissa porvarillisissa maissa, niiden joukossa USA:ssa, Englannissa, Saksan Liittotasavallassa, Italiassa ja erikoisesti Ranskassa, missä vuonna 1946 hyväksytyn demokraattisen perustuslain tilalle vahvistettiin vuonna 1958 perustuslaki, joka tosiasiallisesti lopetti parlamentaarisen hallitustavan ja korvasi sen presidentin hallitusvallalla.

Edelleen on käynnissä työtätekevien demokraattisten oikeuksien keskeytymätön rajoittamisprosessi, poliisimielivallan ja terrorin voimistuminen. USA:ssa hyväksyttiin jo v. 1950 Mac-Carranin laki, joka laillisti poliisivalvonnan yksityiseen kirjeenvaihtoon ja puhelinkeskusteluihin nähden, mikä on itse asiassa samaa kuin ajatusten valvonnan voimaansaattaminen. Myös.

Englannissa on käytännössä puhelinkestelujen salakuuntelu. Kuinka pitkälle poliisin riehunta pääsee porvarillisissa maissa valloilleen, sen osoitti Yhdysvalloissa maccarthylaisuuden historia. Maccarthylaisuus ehti lyhyessä ajassa lyödä leimansa koko Amerikan kansan elämään.

Yhdessäkään maailman maassa ei ole ollut eikä ole niin laajalle haarautunutta valtiollisen poliisin verkostoa kuin USA:ssa nyt on. Tarvitsee vain viitata amerikkalaisen teollisuusmiehen, miljardöörin ja huomattavan yhteiskunnallisen toimihenkilön Syrus Eatonin todistukseen. Toukokuussa 1958 lähetetyssä televisiohaastattelussaan hän lausui: „Jos otetaan kaupunkien, piirikuntien, osavaltioiden ja hallituselinten poliisivoimat ja lasketaan ne yhteen, niin on sanottava, että Hitlerillä kukoistuksensa aikoina, jolloin hänellä oli gestapo käytettävissään, ei koskaan ollut sellaisia urkintajärjestöjä, jollaisia meillä on maassamme tänään”.

Taantumuksen riehunnasta kärsivät eniten työväenluokka ja sen järjestöt. Sodanjälkeiselle kaudelle on ollut kuvaavaa työläisvastaisen lainsäädännön voimaansaattaminen useimmissa kehittyneissä kapitalistisissa maissa. Sillä tavoin porvaristo on „palkinnut” työväenluokkaa sen uhrautuvasta työstä ja kieltämyksistä sodan vuosina. Työläisvastaisen lainsäädännön malliesimerkiksi on tullut Amerikan kongressin v. 1947 hyväksymä Taftin—Hartleyn laki. Se rajoitti jyrkästi lakko-oikeutta, mikä on eräs amerikkalaisten työtätekevien tärkeimpiä perustuslaillisia oikeuksia. Kysymys on itse asiassa yrityksestä asettaa porvarillinen valtio työväenliikkeen yläpuolelle, tehdä tästä valtiosta välitustuomari työläisten ja työnantajain välisissä kiistoissa. Jos otetaan huomioon, että valtiokoneisto kapitalistisissa maissa on monopolien ja näiden käskyläisten käsissä, on helppo arvata, mitä työläiset saattavat sellaiselta välimiesmenettelyltä odottaa.

Osoituksena siitä, kenen puolella porvarillinen valtio on, on muun muassa Englanti, missä työläisten on käytävä miltei kaikkein sitkeimmät lakkotaistelunsa kansallistetuille talouden aloilla, ts. välittömästi valtion hallussa olevilla aloilla.

Työläisvastaisella lainsäädännöllä on nykyaikana erikoispiirteitä, jotka tekevät sen erittäin vaaralliseksi työtätekeville. Se on eräs valtiomonopolistisen kapitalismin politiikan ilmauksista luokkien välisten suhteiden alalla. Monopolipääoma yrittää saada valtion kautta työväenliikkeen valtaansa, alistaa sen itselleen, jottei mikään enää häiritسی työtätekevien riistoa.

On vihdoin pantava merkille työtätekeviin kohdistuvien terrorististen kurissapitomenetelmien yleinen lisääntyminen porvarillisissa maissa. Ku Klux Klanin toiminnan vilkastuminen, sellaisten militaristis-fasististen järjestöjen kuin „Amerikkalaisen legioonan” (USA) ja „Teräskypärän” (SLT) aktiivisuus,

erilaisten „tuotantojoukkueiden” ja „järjestys”-ryhmien muodostaminen tehtaissa Yhdysvalloissa, Länsi-Saksassa, Ranskassa ja Italiassa — kaikki nämä ilmiöt ovat saman ketjun renkaita.

Taantumuksen hyökkäys kohtaa kansanjoukkojen kasvavaa vastarintaa. Mutta vaara ei ole läheskään poistettu, se vaatii heikentymätöntä valppautta kaikkien edistysellisten ja demokraattisten voimien taholta porvarillisissa maissa.

**Antikommunismi,
demokratian vihollisten
mielitaktikka**

Taantumuksen demokratiaa vastaan suuntaaman hyökkäyksen erilaisten muotojen joukossa on aivan erikoinen sija rynnäköillä, jotka suoritetaan „kommunisminvastaisen taistelun” lipun alla.

Kommunistit joutuvat taantumuksen ensimmäisiksi uhreiksi siitä syystä, että he ovat kapitalistisen orjuuden päättävimpiä vastustajia, työtätekevien demokraattisten vapauksien ja oikeuksien johdonmukaisimpia puolustajia. Suunnatessaan kovimmat iskunsa kommunistisia puolueita vastaan imperialistinen porvaristo pyrkii katkaisemaan työväenluokalta sen etujoukon ja halvaannuttamaan sen taistelun.

Mutta kuten monien vuosikymmenien kokemus on osoittanut, ajojahdilla kommunisteja vastaan pyritään laajempiinkin tavoitteisiin. Se on aina ollut lähtömerkkinä taantumuksen hyökkäykseen *kaikkien* demokraattisten puolueiden ja järjestöjen, *kaikkien* ammattiliittojen, *kaikkien* oppositioainesten kimppuun. Kommunistien jälkeen aletaan vainota vasemmistososialisteja ja hieman myöhemmin kaikkia sosialisteja; sitten ovat vuorossa porvarilliset liberaalit ja näiden jälkeen kaikki, jotka ovat vähäisimmässäkin oppositiossa monopolipääoman diktatuuria vastaan.

Niin oli fasisisessa Italiassa ja hitleriläisessä Saksassa. Saman kaavan mukaan toimivat tänäkin päivänä taantumuspierit useissa Länsi-Euroopan maissa ja Yhdysvalloissa. Juuri tästä syystä aiheuttavatkin Lännen yhteiskuntapiirien parhaiden edustajien keskuudessa niin suurta levottomuutta valtameren-takaisen taantumuksen yritykset asettaa amerikkalaiset kommunistit lain ulkopuolelle, Bonnin hallituksen päätös Saksan Kommunistisen puolueen kieltämisestä ja samantapaiset demokraatianvastaiset teot useissa muissa maissa.

Se seikka, että kommunistiset puolueet ovat nykyisin kielletyt enemmässä kuin 30 „vapaan maailman” maassa, on jälleen todisteena taantumusvoimien riehunnasta ja työväenluokan demokraattisia saavutuksia uhkaavan vaaran suuruudesta. Vaara on erittäin suuri siellä missä taantumus onnistuu eristämään kommunistit toisista demokraattisista puolueista ja järjestöistä, missä kommunistien ja sosialistien välillä vallitsee vieroksunta ja hajaannus. Hajaannustila helpottaa tänään taantumuksen taistelua kommunisteja vastaan; huomenna se on antava sille vapaat kädet käydä kaikin voimin niiden kimppuun, jotka välinpitämättömästi katselevat kommunistien vainoamista.

Kansanjoukkojen valppauden heikentämiseksi harjoitetaan kavalaa ja vahingollista propagandaa, joka väittää, että kommunistien ajojahti ei koske ketään muuta paitsi näitä itseään. Vaarallisen itsepetoksen valtaan antautuvat eräät lyhytnäköiset sosialistiset ja liberaaliset henkilöt, jotka arvelevat, että jos kommunistit jätetään oman onnensa nojaan, jos ei „haasteta riitaa” taantumuksen kanssa ja käyttäydytään „järkevästi”, niin vältytään iskuilta ja vainotoimenpiteiltä. Koko työväenliikkeen historiallinen kokemus, varsinkin Saksan työläisten katkera kokemus hitleriläisen taantumuksen riehunnan aikana huutaa tuollaista pelkurimaista taktiikkaa vastaan. *Taantumuksen hyökkäys voidaan pysähdyttää, sen rynnäköt voidaan lyödä takaisin vain kaikkien demokraattisten voimien yhteisin ponnistuksin.*

Kapitalististen maiden työtätekevien taistelun koko historia vie johtopäätökseen, että demokratia on jakamaton. Ei tarvitse muuta kuin suostua kommunististen puolueiden poissulkemiseen demokratian piiristä, kun isku uhkaa jo toisten edistyksellisten järjestöjen oikeuksia, etuja ja usein niiden olemassaoloakin.

**Demokratia
kansan joukkoliikkeiden
pohjana**

Työväenluokan taistelulla demokratian puolustamiseksi on sitäkin suurempi merkitys, kun sen menestyksestä riippuu suuressa määrin nykyajan toisten tärkeiden yleisten kansanliikkeiden menestys — rauhan, kansallisen riippumattomuuden ja suvereniteetin puolustamista tarkoittavien liikkeiden menestys. Kaikki nämä liikkeet ovat kiinteässä yhteydessä keskenään ja käytännössä usein punoutuvat toisiinsa. Ei esimerkiksi voida irrottaa taistelua demokratian puolesta taistelusta rauhan puolesta, sillä sodan valmistelu tuo väistämättä mukanaan demokratian loukkaamisen joukkoimitassa, poliittisen taantumuksen ja työväenluokan riiston tehostumisen. Mutta on otettava huomioon sekin, että demokratian kehitystasosta tässä tai tuossa kapitalistisessa maassa riippuu tämän maan kansanjoukkojen kyky vaikuttaa hallitsevien luokkien politiikkaan.

Voidakseen ilmaista rauhantahtonsa ja protestinsa sodan valmisteluja vastaan työtätekevillä täytyy olla oikeus järjestää mielenosoituksia, yhdistyksiä, joukkokokouksia, esiintyä painetussa sanassa jne. Voidakseen vaikuttaa hallitusten politiikkaan heillä täytyy olla omat edustajansa parlamentissa. Jotta voitaisiin menestyksellä puolustaa kansallista riippumattomuutta ja suvereniteettia, pitää olla tietty aste demokratiaa, jonka vallitessa joukoilla olisi mahdollisuus ilmaista tahtonsa ja puolustaa vaatimuksiaan.

Näin ollen demokratian puolustaminen on nykyoloissa kaikkien edistyksellisten ihmisten ja järjestöjen, kaikkien rauhan ystävien, kaikkien kotimaansa riippumattomuutta arvossa pitävien patrioottien velvollisuus. Puolustaessaan demokratiaa

taantumuksen hyökkäyksiltä, pitäessään kiinni työtätekevien joukkojen oikeuksista ja vapauksista kapitalististen maiden työväenluokka laskee perustan rauhan ja kansallisen riippumattomuuden asian voitolle.

3. Demokraattisten voimien yhtyminen on mitä tärkein ehto taantumuksen ja fasismin voittamiselle

Vastoin kaikkia taantumuksen toiveita ja laskelmia sen tekemät demokratian kaventamis- ja hävittämissyritykset ovat herättäneet eloon valtavia vastavoimia. Juuri siitä syystä, että demokratian loukkaaminen koskettaa mitä erilaisimpien luokkien ja väestökerrosten etuja, ilmaantuu objektiivinen mahdollisuus laajan taistelurintaman muodostamiseen kapitalistisissa maissa demokratian puolesta.

Demokraattisen liikkeen yhteiskunnallisen perustan laajentuminen Erittäin tärkeän reservin -demokraattisen liikkeen kasvulle muodostaa pikkuporvaristo. Todetessaan pikkuporvariston kaksinaisen aseman V. I. Lenin kirjoitti: „Marxilaisuus opettaa meille, että niin kauan kuin kapitalismi on olemassa, pikkuporvariston joukot saavat kiertämättömästi kärsiä demokratianvastaisista etuoikeuksista... kärsiä taloudellisesta sorrosta”⁸.

Monopolipääoma kuristaa ja köyhdyttää niin maaseudun kuin kaupunginkin pikkuporvaristoa, herättäen siinä suuttumuksen tunnetta ja vastustushenkeä. Mutta pikkuporvarin kaksinaisen luonteen vuoksi taantumus voi käyttää omiin tarkoituksiinsa tämän suuttumusta. Taantumus pyrkii herättämään hänessä pikkuomistajan alhaisia vaistoja, kylvää sellaisia harhakuvitelmia ja toiveita, että hän on omistajana kohoava jälleen hyvinvointiin.

Fasismi on osoittanut, että monopolistinen klikki voi tietyissä olosuhteissa saada pikkuporvariston mukaansa ja käyttää sitä demokratian nujertamiseen. Niin oli Italiassa ja Saksassa. Mutta fasismi oli myös raskas opetus sen pettämälle pikkuporvaristolle.

Nykytilanteessa objektiiviset olosuhteet helpottavat työväenluokan ja kommunistisen puolueen taistelua pikkuporvariston vetämiseksi demokraattisen liikkeen riveihin.

Suhtautuminen demokratiaan ja sen tuleviin kohtaloihin on oleellisesti muuttunut myös kapitalistiluokan omassakin keskuudessa. Monopolistipiirit ja niiden kanssarikolliset pitävät demokratiaa menneisyyden jäännöksenä ja ilmeisenä taakkana. Siksi ne pyrkivät tekemään lopun demokratiasta, joka porvarillisissakin muodoissaan häiritsee monopolipääoman pyrkimystä rajattomaan herruuteen yhteiskunnassa. Mutta toinen osa porvaristoa ei ole lainkaan kiinnostunut monopolien kaikkivallan pystyttämisestä, joka ei lupaa sille mitään hyvää.

Monopolipääoma ei kehity ainoastaan työväenluokkaa, talonpoikaistoa ja kaupunkien pikkuporvaristoa säälimättömästi riistämällä, vaan myös nielemällä tai lopettamalla suuren määrän pieniä ja keskisuuria kapitalistisia yrityksiä.

Puhuessaan asemasta, johon näiden yritysten omistajat joutuvat monopolipääoman aikakaudella, Lenin sanoo: „Emme näe enää kilpataistelua pienten ja suurten, teknillisesti takapajuisten ja teknillisesti edistyneimpien yritysten välillä. Näemme monopolistien kuristavan niitä, jotka eivät alistu monopoliin, sen ikeeseen, sen mielivaltaan”⁹.

Monopoliin hyökkäys porvariston keskikerroksia vastaan tuo mukanaan poliittisen sorron voimistumisen. Kapitalistinen todellisuus tarjoaa paljon esimerkkejä keskiporvariston oikeuksien ja etujen loukkaamisesta sekä niitä puolustavien järjestöjen, puolueiden ja lehdistön vainoamisesta.

Tähän on lisättävä, että osa porvaristoa vastustaa liian jyrkkää demokraattisten oikeuksien ja vapauksien rajoittamista, sillä se pelkää sen aiheuttavan luokkataistelun kärjistymistä, johon sisältyy suurten yhteiskunnallisten järkytysten mahdollisuus.

Hallitsevan luokan on pakko ottaa huomioon myös fasististen diktatuuriin kokemus Saksassa ja Italiassa, joka osoitti, että monopolistisen porvariston äärimmäisten taantumusryhmien millään rajoittamaton isännöiminen uhkaa tehdä syvän halkeaman imperialistiseen leiriin ja aiheuttaa kaikkialla maailmassa fasisminvastaisen liikkeen vastustamattoman nousun. Juuri tästä syystä terveemmin ajattelevat porvarilliset toimihenkilöt kehottavatkin „kohtuullisuuteen” todistellen, että porvariston luokkaetujen kannalta kokonaisuudessaan parlamentaaris-demokraattiset hallitusmenetelmät ovat „luotettavampia” kuin avoimesti fasistiset.

Rakoilu porvariston leirissä lisää mahdollisuuksia laajojen kansankerrosten yhteenliittymiselle demokratian puolustamiseen.

Työväenluokan taistelu kaikkien demokraattisten voimien yhdistämisen puolesta

Samoin kuin muissakin yleisdemokraattisissa liikkeissä on työväenluokan kutsuksena esittää taistelussa demokratian puolesta johtavaa, etujoukon osaa. Tämä johtuu siitä, että kaikista porvarillisen yhteiskunnan luokista proletariaatti on luonnostaan luokka, joka pyrkii syvimpään ja johdonmukaisimpaan demokratiaan, ja samalla rohkein ja järjestynein luokka, joka pystyy johtamaan taantumuksen vehkeilyjen torjumista. Näyttämällä kaikille muille luokille ja väestökerroksille johdonmukaisuuden ja periaatteellisuuden esimerkkiä taistelussa demokratian puolesta työväenluokka hankkii itselleen hegemonin osan tässä taistelussa, jossa se on valmis menemään pitemmälle kuin muut. „Työväenluokan hegemonia”, Lenin kirjoitti, „on työväenluokan (ja sen

edustajien) poliittista vaikutusta muihin väestöaineisiin siinä mielessä, että näiden demokraattisuutta (kun demokraattisuutta on) puhdistetaan epädemokraattisista sekoitusaineksista..."¹⁰.

Väsymätöntä työtä kansan laajimpien rivien yhteenliittämiseksi demokratian puolustamiseen suorittavat kapitalististen maiden kommunistiset puolueet.

Todetessaan sen raivon, jolla porvaristo hyökkää Italian kansan demokraattisia saavutuksia vastaan, Italian Kommunistisen puolueen pääsihteeri Palmiro Togliatti sanoi alustuksessaan IKP:n VIII edustajakokouksessa joulukuussa 1956: „Me tiedämme, miten sitkeästi nykyisin vallassa olevat luokat ja puolueet vastustavat edistystä, emmekä sulje pois taantumuksellisten kumousoyrytysten mahdollisuutta heidän taholtaan. Mutta ottaen huomioon sellaisenkin mahdollisuuden, me teemme johtopäätöksen, että on entistä lujemmin pidettävä käsissämme demokraattisen edistyksen ja vapauden puolustamisen lippua ei vain meidän etujemme, vaan myös kaikkien kansankerrosten, koko italialaisen yhteiskunnan etujen vuoksi”.

Kovaa taistelua demokratian puolustamiseksi taantumusvoimien aktiivisuuden suuresti lisääntyessä käy Ranskan Kommunistinen puolue. Se paljastaa päättävästi porvarillisen propagandan ulkokultaisuuden ja valheellisuuden, sen väitteen, että Ranskan onnettomuudet johtuvat muka „demokratian liiallisuudesta”. Kesäkuussa 1958 pidetty RKP:n Keskuskomitean kokous selitti de Gaullen ministeristön muodostamisen jälkeen: „Syy onnettomuuksiin, joita Ranska kärsii, ei ole demokratia eikä parlamentaarinen järjestelmä, vaan päinvastoin anti-kommunismien avulla harjoitettu valitsijain tahdon ja parlamentaarisen järjestelmän periaatteiden alituinen loukkaaminen... Keino epäjärjestyksestä ja hallituksen avuttomuudesta pääsemiseen ei ole siinä, että demokratia heitetään yli laidan, vaan päinvastoin siinä, että turvataan sen normaali toiminta...”

Kokous kehotti luomaan laajan fasisminvastaisen taistelurintaman taantumusta vastaan. Kokouksen päätöksessä sanottiin: „Voiton tae tässä taistelussa on työväenluokan yhtenäisyys, joka perustuu kommunistien ja sosialistien yhtenäisyyteen, kaikkien demokraattisten ja kansallisten voimien yhdistymiseen työväenluokan ympärille”.

Demokraattisten voimien yhdistämistehtävä esiintyy polttavana kaikissa kapitalistisissa maissa — USA:ssa ja Englannissa, Ranskassa ja Belgiassa, Saksan Liittotasavallassa ja Italiassa jne. Kaikissa näissä maissa kommunistit esiintyvät demokratian puolustajien eturiveissä.

Neuvostoliiton Kommunistisen puolueen XXI edustajakokouksessa esiintyneet Italian, Ranskan ja muiden kapitalististen maiden kommunististen puolueiden edustajat omistivat suurta huomiota demokratian puolesta, kaikkien demokraattisten voimien yhdistämisen puolesta käytävän taistelun tehtäville. He

osoittivat, että Länsi-Euroopassa on kehkeytymässä taantumusvoimien uusi laaja hyökkäys. Lukuisat tosiasiat ovat todisteena siitä, että hallitseva porvaristo luopuu yhä useammin porvarillis-demokraattisista hallitsemismenetelmistä ja siirtyy puolifasistisen ja jopa avoimesti fasistisen tyyppin menetelmiin.

Toveri N. S. Hruštšev sanoi selostuksessaan XXI edustajakokouksessa: „Miljoonien ihmisten käsityksissä fasismi liittyy tavallisesti Hitlerin ja Mussolinin nimeen. Ei kuitenkaan voida pitää mahdottomana, että fasismi saattaa ilmaantua muissakin kuin vanhoissa muodoissaan, jotka ovat jo joutuneet huonoon valoon kansojen silmissä.

Nyt, kun on olemassa mahtava sosialismin leiri, kun työväenliikkeellä on suurta kokemusta taistelun käymisestä taantumusta vastaan ja kun työväenluokan järjestyneisyys on kohonnut, kansoilla on suuremmat mahdollisuudet katkaista tie fasismilta. Fasismia vastaan voidaan ja täytyy liittää yhteen mitä laajimmat kansankerrokset, kaikki demokraattiset, tosikansalliset voimat”¹¹.

19. LUKU

SODAN UHKA JA KANSOJEN TAISTELU RAUHAN PUOLESTA

1. Imperialismi luo ennennäkemättömän uhan ihmiskunnan tulevaisuudelle

Maailmansodat ovat imperialismin kaamein aikaansaannos. Siitä lähtien kun kapitalismi astui viimeiseen vaiheeseensa, ihmiskunta on kaksi kertaa syösty yhteensä kymmenen vuotta kestäneiden maailmansotien kurimukseen. Jos otetaan lukuun paikallisetkin sodat, joita imperialistit ovat sytyttäneet 20. vuosisadan ensimmäisen viisikymmenvuotiskauden aikana, niin osoitetaan, että enemmän kuin puolet koko tästä kaudesta on ollut verenvuodatusta.

Toinen maailmansota ylitti suuresti ensimmäisen mittasuhteiltaan ja ankaruudeltaan. Kun ensimmäiseen maailmansotaan osallistui 36 valtiota, joissa laskettiin olevan 1.050 miljoonaa kansalaista (62% maailman väestöstä), niin toinen maailmansota veti mukaansa 61 valtiota ja 1.700 miljoonaa henkeä (80% maailman väestöstä). Ensimmäisessä maailmansodassa sotatoimet tapahtuivat 4 miljoonan neliökilometrin alueella, mutta toisessa 22 miljoonan neliökilometrin alueella. Ensimmäinen maailmansota vaati kutsuttavaksi aseisiin 70 miljoonaa miestä, toinen 110 miljoonaa.

Vastaavasti kasvoivat myös ihmisuhrit. Ensimmäisessä maailmansodassa kaatuneiden määrä oli 10 miljoonaa henkeä, haavoittuneiden määrä 20 miljoonaa. Toinen maailmansota vei 32 miljoonaa ihmishenkeä ja teki 35 miljoonasta ihmisestä rampoja.

Mitä aineellisiin menetyksiin tulee, niin jonkinlaisen käsityksen niiden mittasuhteista antavat seuraavat numerot: Euroopassa tuhottiin toisen maailmansodan aikana 23,6 miljoonaa asuintaloa, 14,5 miljoonaa julkista rakennusta ja teollisuuslaitosta, yli 200.000 kilometriä rautateitä. Yksistään Neuvostoliitossa saksalais-fasistiset anastajat polttivat ja hävittivät 1.710 kaupunkia ja yli 70.000 kylää, minkä tuloksena 25 miljoonaa ihmistä jäi kodittomaksi.

Siitä huolimatta, että 20. vuosisadalla keksittiin uudenlaisia tehokkaita aseita, jotka innoittivat militaristeja luomaan

seikkailuhenkisiä „salamasodan” teorioita, sotien kesto aika ei todellisuudessa lainkaan lyhennyt, vaan piteni entisestäänkin. Ensimmäinen maailmansota kesti 51,5 kuukautta, toinen 72 kuukautta.

Selvänä todisteena imperialismiin kasvavasta taantumuksesta ja hyökkäyshalusta on meidän päivinämme alituinen uuden maailmansodan vaara, sodan, joka uhkaa tuhoamisvoimassaan ylittää pitkälle kaiken mitä ihmiskunta on tähän saakka saanut kokea.

Todellakin, vuosien 1914—1918 ja 1939—1945 sotien aikana maapallolla säilyi kuitenkin laajoja vyöhykkeitä ja kokonaisia maanosia (esimerkiksi molemmat Amerikat ja suurin osa Afrikkaa), joihin sodan palo ei ulottunut. Nyt ovat maapallon etäisimmätkin kolkat nykyaikaisten ilmavoimien ja rakettiaseen saavutettavissa. Iskujen alaisiksi eivät joudu ainoastaan armeijat rintamalla, vaan myös siviiliväestö syvässä selustassa. Imperialismin strategit ja teoretikot valmistelevat jo avoimesti yleistä mielipidettä tämän varalle. Huomattava englantilainen sotilaskirjailija Liddell Hart väittää suoraan, että „sota ei ole enää taistelua kahden armeijan välillä. Sota on muuttunut pelkäksi hävittämisprosessiksi”.

Erityistä onnettomuuksien uhkaa tietää se, että imperialistit kaavailevat ja suunnittelevat kolmatta maailmansotaa jo ennakolta ydinasesodaksi. Mutta atomi- ja vetyaseen toimintasäde on niin suuri, ilmakehän radioaktiivisen saastuttamisen vaara niin huomattava, että yhden tai kahden vetypommin räjähdykset voivat muodostua katastrofiksi keskikokoiselle Euroopan valtiolle, pienistä maista puhumattakaan.

Lisäksi on muistettava, että ydinasekokeet, joiden kieltämistä imperialistit itsepintaisesti vastustavat, saattavat ihmiskunnan jo tänään suurelle vaaralle alttiiksi. Näiden kokeiden jatkaminen nykyiselläkin tasolla voi tuottaa korjaamattomia seurauksia tulevien sukupolvien terveydelle.

Imperialististen valtojen aloittama kilpavarustelu on näin ollen luonut erittäin vaarallisen tilanteen.

Kapitalismin historiassa on paljon synkkiä ja verisiä sivuja. Mutta imperialistien suorittama kolmannen maailmansodan valmistelu on valmistelua sellaiseen rikokseen ihmiskuntaa vastaan, joka ylittää ja himmentää kaiken mitä historia on koskaan ennen tuntenut.

**Rauhan asialle
vaarallista strategiaa**

Vakavimpana uhkana rauhalle ovat USA:n monopolipääoman hyökkäyshenkiset piirit. Jo toisen maailmansodan edellä eräät amerikkalaisten monopolien edustajat tavoittelivat maailmanherrsua. Wall Streetin finanssiharvainvalta käytti hitleriläisvastaisen liittoutuman tässä sodassa saamaa voittoa yrittäkseen pystyttää dollarin maailmanvaltiuden.

Laatiessaan sodanjälkeisen laajentumisen suunnitelmaa Yhdysvaltain monopolit tavoittelivat pitkälle meneviä päämääriä: komentoasemansa varmistamista kapitalistisessa leirissä; kansallisen vapausliikkeen tukahduttamista ja siirtomaajärjestelmän lopullisen luhistumisen ehkäisemistä kaappaamalla itselleen siirtomaiden valvonnan vanhoilta siirtomaarosvoilta; kapitalismin rappion pysähdyttämistä yrittämällä ratkaista kapitalistiset ristiriidat sosialistisen leirin kustannuksella, ts. järjestämällä sodan sitä vastaan.

Tämän ohjelman toteuttamiskeinona oli niin sanottu „kylmä sota” Neuvostoliittoa ja kansandemokratian maita vastaan. Tekehän Neuvostoliiton ja sosialististen valtioiden ystävyysliiton olemassaolo kaikenlaiset maailmanherruuden valloitus-suunnitelmat hyvin uskalletuiksi ja epäonnistumaan tuomituiksi.

„Kylmän sodan” järjestäjät ja suunnittelijat ymmärsivät, että tarvitaan melkoisia ponnistuksia ja aikaa siihen, jotta kunnioituksen ja luottamuksen asemesta saataisiin Länessä herätetyksi epäluuloa ja vihamielisyyttä Neuvostoliittoa kohtaan, joka vielä äsken oli uljas liittolainen taistelussa hitleriläistä fasismia vastaan. Siksi olikin „kylmän sodan” ensimmäisenä tavoitteena kansainvälisen ilmapiirin myrkyttäminen niin pitkälle, että olisi käynyt mahdolliseksi laajan neuvostovastaisen ja sosialisminvastaisen liittoutuman muodostaminen.

Kuten näkyy jo tästä sanayhdistelmästäkin, „kylmä sota” on häällyvä välitila rauhan ja sodan välillä, poliittisen vihollisuuden tila, josta on vain askel aseelliseen selkkaukseen. „Kylmän sodan” ydinsisältö on kansainvälisen jännitystilan keinotekoinen luominen ja ylläpitäminen, kieltäytyminen tasavertaisesta kansainvälisestä yhteistyöstä sekä sanelu- ja painostusmenetelmien julistaminen sosialistisiin maihin nähden („voimapolitiikka”). „Kylmään sotaan” liittyy Lännen ja Idän välisten normaalien kauppasuhteiden rajoittaminen mahdollisimman vähiin, kiellon alaisten kauppatavarain luetteloiden, embargon ja taloudellisen saarron käytäntöönnotto rauhan oloissa; kulttuurivaihdon ja tieteen alalla suoritettavien kosketusten lopettaminen tai supistaminen vähimmäismäärään; laajan vahingoittamis- ja tuho toiminnan kehittäminen sosialistisia valtioita vastaan, joiden kanssa ulkonaisesti pidetään yllä normaaleja diplomaattisia suhteita.

Tämä USA:n hyökkäyshaluisten piirien politiikka asettaa itselleen neuvostovastaisten ja sosialisminvastaisten tavoitteiden lisäksi myös laajakantoisempiakin tehtäviä. Yhdysvallat laskelmoi voivansa „kylmän sodan” hälyn turvin alistaa täydellisesti valtaansa toiset kapitalistiset maat, alentaa ne oman tahtonsa kuuliaisten täytöntöönpanijain asemaan. Sillä jos „kylmä sota” lopetetaan ja lakataan kuohuttamasta maailmaa „kommunistisen vaaran” luulotellulla uhalla, niin noissa maissa heräävät väistämättömästi uudelleen pyrkimykset itsenäisen kansallisuuspolitiikan noudattamiseen.

USA:n hyökkäyshaluiset piirit jäljittelevät tässä Hitleriä, jota neuvostovastainen ja kommunisminvastainen hälinä, kuten tunnettua, auttoi kiristämään myönnytyksiä toisilta kapitalistisilta mailta, joista myöhemmin tuli hänen uhrejaan.

„Kommunistista vaaraa” vastaan käytävän taistelun valheellisen lipun alla on „kylmän sodan” vuosina luotu laajalle haarautuva järjestelmä sotilaallisia liittoutumia ja strategisia sotatukikohtia vierailualueilla. Tämän järjestelmän keskiössä on Pohjois-Atlantin Liitto (NATO), johon kuuluu 15 maata (USA, Englanti, Ranska, Länsi-Saksa, Kanada, Italia, Belgia, Hollanti, Norja, Tanska, Turkki, Portugali, Kreikka, Luxemburg ja Islanti). Lähi- ja Keski-idässä siihen liittyy sopimus, jonka nimi alunperin oli Bagdadin sopimus, mutta joka nyt on nimeltään Ankaran sopimus eli CENTO (Englanti, Turkki, Pakistan, Iran ja tosiasiallisesti Yhdysvallat, joka osallistuu tämän sopimuksen kolmeen tärkeimpään valiokuntaan: taloudelliseen, sotilaalliseen ja „vahingollista toimintaa” vastaan taistelevaan). Kaakkois-Aasiassa on perustettu kahdeksan valtion (USA:n, Englannin, Ranskan, Australian, Uuden Seelannin, Pakistanin, Filippiinien ja Thajmaan) liittoutuma (SEATO). Näiden rinnalla on Tyynenmeren piirissä avustava imperialistinen liittoutuma ANZUS (Australia, Uusi Seelanti, USA).

Tämän sotilaallisten liittoutumien järjestelmän luominen on johtanut ennennäkemättömän kilpavarustelun kehittämiseen. NATO:n virallisten tietojen mukaan ovat pelkästään tämän liittoutuman jäsenmaiden sotilassetit kasvaneet vuodesta 1950 vuoteen 1957 kolminkertaisesti. Yhteensä ovat NATO:n maat kuluttaneet kymmenessä vuodessa sodanvalmisteluihin yli 500 miljardia dollaria.

Samaan aikaan on Yhdysvallat saanut liittolaisiltaan ja satelliiteiltaan oikeuden rakentaa ja pitää niiden alueella omia sotilaallisia (etupäässä ilmavoima- ja raketti-) tukikohtiaan. USA:n senaatissa kesäkuussa 1958 esitettyjen tietojen mukaan Yhdysvalloilla on ulkomailla noin 275 „päätukikohtakompleksia”, ja jos otetaan lukuun kaikki ne kohdat, joihin amerikkalaista sotaväkeä on nykyisin sijoitettu, ja ne kohdat, jotka on suunniteltu miehittäväksi tarpeen vaatiessa, niin niitä on yli 1.400 tukikohtaa!

Vaikka amerikkalaiset militaristit toittavatkin tukikohtiensa „puolustusluonteesta”, ne on ehdottomasti ennakolta määrätty hyökkäystarkoituksiin Neuvostoliittoa, Kiinan Kansantasavaltaa ja koko sosialistista leiriä vastaan, jonka ympärillä nämä tukikohdat sijaitsevat.

Jotta vihdoin ymmärrettäisiin oikein Yhdysvaltain imperialististen piirien käyntiin panema „kylmän sodan” luonne, on otettava huomioon myös sen kiinteä yhteys amerikkalaisten monopolien talouspolitiikkaan. Valtavan suuret hallituksen sotilasetelut katsotaan USA:ssa taistelukeinoksi talouspulaa

vastaan, suhdanteen ylläpitämiskeinoksi. Sotalaitoksesta on tullut amerikkalaiselle teollisuudelle mitä suurin tilaaja. Tästä syystä USA:n monopolien ja niihin sidottujen poliittisten piirien edut vaativat kansainvälisen jännitystilän ylläpitämistä eikä kansainvälisten suhteiden normalisointia.

Toukokuun 6 p:nä 1958 pitämässään julkisessa puheessa Yhdysvaltain presidentti ilmoitti, että tämä maa on viimeisten viiden vuoden aikana käyttänyt sotilaallisiin tarkoituksiin 200 miljardia dollaria. Samalla presidentti selitti, että hallitus aikoo vastaisuudessaakin käyttää vuosittain yli 40 miljardia dollaria sotilaallisiin tarkoituksiin „kymmenen, viidentoista — mahdollisesti neljäkymmenenkin vuoden” kuluessa.

Imperialistit leikkivät tulella

Lännen maissa jotkut lohduttelevat itseään sillä, että Yhdysvaltain sodanvalmistelut ovat muka uhkana vain Neuvostoliitolle ja sosialistisen leirin maille. Se on suuri erehdys. Todellisuudessa riehantuneiden militarististen piirien strategiassa, jota he itse nimittävät „globaaliseksi” (yleismaailmalliseksi), piilee myös „globaalisen” sodan uhka. Nykyoloissa, joissa sosialistiseen leiriin kuuluu lähes miljardi kansalaista ja jolloin tämä leiri käsittää huomattavan osan maapalloa, hyökkäys mitä tahansa siihen kuuluvaa maata vastaan voi johtaa yleismaailmalliseen selkkaukseen. On otettava huomioon myös se maailmanrauhaa uhkaava vaara, jota merkitsevät amerikkalaisten ja muiden imperialistien yritykset puuttua ei-sosialististen maiden sisäisiin asioihin. Voihan mikä tahansa imperialistien aloittama „paikallinen” sota jatkuvan kansainvälisen jännityksen tilanteessa kasvaa ja muuttua suureksi sodan paloksi.

Vaaraa lisää se, että laajentumispolitiikan kannalla olevat ainekset Yhdysvalloissa osoittavat silmännähtävää taipumusta voimiensa ja mahdollisuuksiensa kerskailevaan yliarvioimiseen, *häikäilemättömään seikkailupolitiikkaan*. Dulles, joka useiden vuosien kuluessa johti Amerikan ulkopolitiikkaa, myönsi tämän itse julistaessaan, että hän harjoitti „sodan partaalla tasapainoilemisen” politiikkaa.

Seikkailuhengen läpätunkema on myös amerikkalaisten kenraalien sotadoktriini, joka perustuu yllättävän „massaiskun” ajatukseen. Koko maailmassa on herättänyt suuttumusta tieto, että amerikkalainen päällystö pitää *rauhan aikana* ilmassa kolmanneksesta puoleen saakka atomipommeilla varustettujen pommikoneittensa määrystä. Vain seikkailupolitiikaksi ja provokaatioksi voidaan nimittää myös sellaisia tositapauksia, kun Neuvostoliiton rajoille lähetetään atomipommilastissa olevia lentokoneita, Pentagonin uhkailuja käyttää Lähi-idässä ja Kaukoidässä atomipommeilla varustettuja pommikoneita ja itsepintaista haluttomuutta lopettaa ainiaaksi ydinasekoheet siitä ilmeisestä vahingosta huolimatta, jota ne aiheuttavat miljoonien ihmisten terveydelle.

Kaikilla näillä teoillaan Yhdysvaltain hyökkäyshaluisimmat piirit ovat ikäänkuin ottaneet todistaakseen oikeiksi Leninin sanat, että imperialistinen porvaristo „on valmis kaikkiin raakalaistekoihin, petomaisuuksiin ja rikoksiin saadakseen säilytetyksi häviämässä olevan kapitalistisen orjuuden”¹.

Amerikkalaisten sotapukarien uhkauksissa on tietystikin suuri annos kiristystä ja bluffia. Mutta provokaatio- ja uhkailupolitiikkaan, joka yhdistyy vimmattuun kilpavarusteluun, sisältyy vakava sodan vaara. Kaikkien kansojen ja niiden joukossa Amerikan kansan elinedut vaativat, että tästä tulella leikkimisestä on tehtävä loppu.

2. Työväenluokka ja sota

Kaikista yhteiskuntaluokista ovat nimenomaan työläiset ja talonpojat kaikkina aikoina kärsineet eniten sodista ja niiden seurauksista. Kaikki joukkoarmeijat muodostuvat tavallisesti sotilasmantteleihin puetuista työläis- ja talonpoikaispojista. Mutta kun talonpoikaisto on takapajuisuutensa ja järjestyttömyytensä vuoksi hyvin kauan säilyttänyt passiivisen suhtautumisen sotiin, niin edistyneimpien kapitalististen maiden työväenluokka on kauan sitten kirjoittanut historiaan monta kirkasta sivua, jotka kertovat miehuullisesta sodan vastustamisesta.

Tunnettua esimerkiksi on, että jo Amerikan kansalais sodan kaudella vuosina 1861—1865 nimenomaan proletariaatin johtamien työtätekevien joukkojen esiintymiset saivat pidätetyksi Englannin ja muut Länsi-Euroopan maat yhtymästä sofaan etelän orjanomistajien puolella. „Ei hallitsevien luokkien viisaus, vaan niiden rikollista mielettömyyttä vastaan kohdistunut Englannin työväenluokan sankarillinen vastarinta pelasti Länsi-Euroopan häpeällisestä ristiretkiseikkailusta, jonka tarkoituksena oli orjuuden ikuistaminen ja sen ulottaminen Atlantin valtameren tuolle puolen”², Karl Marx kirjoitti tästä ylpeyden tuntein.

Kautta koko historiansa työväenliike on säilyttänyt jyrkästi kielteisen suhtautumisensa sotiin, jotka aiheuttavat mitä suurimpia kärsimyksiä ja kieltämyksiä työtätekeville joukoille. Rauhaa rakastava ihmiskunta ei milloinkaan unohda sellaisia uhrautuvia taistelijoita militarismia ja sodan vaaraa vastaan kuin olivat Jean Jaurès, Karl Liebknecht, Eugen Debs ja muut työväenliikkeen etevät toimihenkilöt.

Tämän vuosisadan ensimmäisinä vuosina Lenin kirjoitti, että työväenluokan tietoinen osa tuomitsee päättäväisesti sodat ihmiskunnan riitakysymysten julmina ratkaisukeinoina³. Myöhemmin, ensimmäisen maailmansodan vuosina Lenin osoitti jälleen, että „sosialistit ovat aina tuominneet kansojen väliset sodat raakalaismaisina ja petomaisina tekoina”⁴.

Proletariaatin esiintymisille rauhan puolesta antaa erikoisen voiman se seikka, että tietoisille työläisille, toisin kuin monille muille sodanvastaisten liikkeiden osanottajille, ovat tunnettuja sotien yhteiskunnalliset ja taloudelliset juuret nykyaikana.

Karl Marx kirjoitti jo viime vuosisadan 60-luvulla, että juuri taantumuksellisten luokkien tekemät rikokset „osoittivat työväenluokalle sen velvollisuuden — perehtyä kansainvälisen politiikan salaisuuksiin, seurata oman hallituksen diplomaattista toimintaa ja vastustaa sitä tarpeen vaatiessa kaikin käytettävissä olevin keinoin”⁵.

Noiden rivien kirjoittamisesta kuluneena aikana on työväenluokka käynyt läpi suuren elämänkoulun, joka on valmistanut sitä täyttämään hyvin rauhan puolustajan ylevää velvollisuutta.

Nykyoloissa, jolloin imperialismin synnyttämä sodan vaara kasvaa uhkaavasti, työväenluokan ja sen vallankumouksellisten puolueiden harteille lankeaa erityinen vastuu. Työväenluokka, ollen monilukuinen ja järjestynyt luokka, pitää hallussaan avainasemia taistelussa uutta yleismaailmallista teurastusta vastaan. Nykyaikainen sota on ensi sijassa koneiden, taistelutekniikan sota, mutta koneet rakennetaan työläisten työllä; työläiset muodostavat myös joukkoarmeijoiden perusrungon. „Sodan kulku riippuu siinä määrin edistyneimpien maiden työläisistä, että vastoin heidän tahtoaan sota ei voida käydä...”⁶, näin Lenin kirjoitti ensimmäisen maailmansodan kokemuksen perusteella. Ja viimeisten vuosikymmenien aikana on armeijoiden riippuvuus teollisuudesta, selustasta kasvanut vieläkin enemmän.

Työväenluokalla on siis mahdollisuus pakottaa hallitsevat luokat ottamaan lukuun sen tahdon. Mutta tätä varten täytyy sen tahdon tulla selvästi ilmaistuksi sodanvastaisten joukko-esiintymisten muodossa, alituisen painostuksen muodossa porvarillisiin, labour- ja sosialidemokraattisiin puolueihin, parlamentteihin ja lehdistöön, imperialististen hallitusten vehkeilyjen ja juonien, niiden sotasuunnitelmien ja salaisten sopimusten paljastamisen muodossa.

Ei ole unohdettava, että työväenluokan käsissä on niinkin voimakas taisteluase sota ja sen valmistelua vastaan kuin lakko, kieltäytyminen täyttämästä sotilaallisia tilauksia, kuljettamasta hyökkäystarkoituksia palvelevia sotatarvikkeita. Ydinasesodan syttymisen reaalisen vaaran ilmaantuessa pystyy työväenluokka työtätekevien joukkojen tukemilla aktiivisilla poliittisilla esiintymisillä saamaan aikaan sota puoltavan hallituksen syrjäyttämisenkin ja sen korvaamisen rauhantahtoosella hallituksella. Kansan antama yleinen kannatus tällaisille työväenluokan esiintymisille kansallisen vaaran hetkellä on sitäkin todennäköisempää, kun taistellessaan sota vastaan työväenluokka ei puolusta ainoastaan omia etujaan, vaan koko kansan, ja voidaan sanoa yleisinhimillisiä etuja.

Ollakseen tehtävänsä tasalla työväenluokan täytyy ennen kaikkea tehdä loppu poliittisen välinpitämättömyyden ja huolettomuuden mielialoista omassa keskuudessaan. Erityisenä vaarana sille on työväenliikkeessä olevien porvariston apureiden myrkyllinen propaganda, joka kuiskailee työväenluokalle, että kilpavarustelu on muka „edullista” työläisille, kun se turvaa korkean työllisyyden ja suuret ansiotulot sotateollisuudessa; että suurten asevarastojen, niiden joukossa lämpöydinasevarastojen perustaminen on muka sotaa „hillitsevä” tekijä. Todellisuudessa kokemus osoittaa, että kilpavarustelu johtaa inflaation kasvuun ja lopulta lisää työtätekevien taloudellisia raskuuksia. Atomi- ja vetypommivarastojen kasaaminen voimistaa imperialistien hyökkäyshalua, jotka nyt uhkaavat muuttaa minkä hyvänsä sotilaallisen selkkauksen katastrofimaiseksi ydinasesodaksi.

Johdonmukaisimpina rauhan puolustajina esiintyvät nykyoloissa kommunistiset puolueet. Kuten Moskovassa marraskuussa 1957 hyväksytyssä tunnetussa Julkilausumassa sanotaan, „kommunistiset puolueet katsovat taistelun rauhan puolesta ensiarvoiseksi tehtäväkseen. Yhdessä kaikkien rauhantahtoisten voimien kanssa ne tekevät kaiken voitavansa sodan ehkäisemiseksi”⁷. Julkilausumassa, samoin kuin yhdenaikaisesti hyväksytyssä rauhan Manifestissäkin, kommunistiset puolueet ojensivat kätensä kaikille hyvän tahdon ihmisille, kutsuivat kaikkia, joille rauha on kallis, yhtymään ja yhteisvoimin karistamaan pois kansoja rasittavan aseistuksen taakan, vapauttamaan maailman sodan, kuoleman ja hävityksen uhasta.

Esiintyessään kaikkien sotaa vastaan taistelemaan valmiiden voimien yhtymisen ja eheyttämisen puolesta työväenluokka ja sen marxilaiset puolueet eivät lainkaan tavoittele mitään erikois- asemaa, vielä vähemmän monopolia sodanvastaisessa liikkeessä. Päinvastoin ne tukevat mielellään jokaista rauhantahtoista aloitetta, lähteköön se mistä tahansa. Ne ovat valmiit toimimaan yhdessä kaikkien sodanvastaisiin, imperialisminvastaisiin päämääriin pyrkivien järjestöjen kanssa, riippumatta siitä, millaiset vaikuttimet — pasifistiset, uskonnolliset, moraaliset tai muut — näitä ihmisiä ja järjestöjä ohjaavat. Eikä se ole poliittista manööveriä, kuten taantumuksellinen propaganda uskottelee, vaan tulos kommunistien varmasta vakaumuksesta, että sota nykyoloissa syöksee ihmiskunnan mitä suurimpien onnettomuuksien kuiluun, pysähdyttää pitkiksi ajoiksi sen sosiaalisen, taloudellisen ja sivistyksellisen edistyksen.

Erikoista osaa voi esittää kaikkien työväenluokan puolueiden, niin kommunististen kuin sosialististenkin yhteenliittyminen rauhan asian yhteisen puolustamisen pohjalla, niiden toiminnan yhtenäisyyden aikaansaaminen. Jos tähän päästään, niin liike sotaa vastaan muodostuu sellaiseksi väkeväksi virraksi, joka kumoaa kaikki sodanlietsojien rikolliset suunnitelmat.

3. Rauhan puolustaminen on mitä tärkein yleisdemokraattinen tehtävä

Ennennäkemättömän pelottavat seuraukset, joihin uusi maailmansota johtaisi, tekevät erityisen välttämättömäksi yleisen kansanliikkeen sodan valmistelua vastaan, kansojen välisen rauhan puolesta.

Nykyaikaisen taistelutekniikan tuhovoiman kasvu tekee rauhan asian puolustamisen kaikkien luokkien ja kaikkien väestökerrosten yhteiseksi tehtäväksi jokaisessa maassa ja antaa nykyiselle sodanvastaiselle liikkeelle todella yleisdemokraattisen luonteen. Kysymyksessä sodan ehkäisemisestä, sellaisten olosuhteiden luomisesta, joissa ei milloinkaan tultais käyttämään ydinaseita, punoutuvat mitä erilaisimpien sosiaalisten yhteiskuntakerrosten edut yhteen solmuun, niistä muodostuu *yleiskansallinen* etu. Tässä on sodanvastaisen liikkeen nykyvaiheen oleellinen erikoisuus, joka erottaa sen kaikista menneisyydessä olleista rauhanpuolustusliikkeistä. Juuri tähän perustuvatkin kommunistien kehotukset toisille poliittisille puolueille, kansalais-, nuoriso-, nais- ja muille joukkojärjestöille voimien yhdistämisestä taisteluun pääasian puolesta — kestävän rauhan puolesta maan päällä.

Sota on kauhea onnettomuus työväenluokalle. Mutta yhtä suuri onnettomuus se on myös talonpoikaiston laajoille joukoille, jotka useimmissa maissa ovat „tykinruuan” pääasiallisena toimittajana, jota rasitetaan korkeilla veroilla sotilasmenojen rahoittamiseksi ja joista sotatoimien alettua tulee kaikenlaisten pakko-ottojen ja rasitusten uhreja. Kuinka monta talonpoikaistaloa ja talousrakennusta sotivat armeijat tuhosivat ja polttivatkaan kahden maailmansodan aikana, kuinka paljon peltoja survottiinkaan hyökkäysvaunujen teloilla ja möyrittiin ammusten räjähdyksillä! Mutta onnettomuudet ja hävitykset uudessa sodassa radioaktiivisine ja biologisine joukkotuhovälineineen olisivat väistämättä paljon suurempia.

Tähän on lisättävä, että talonpoikaisto kärsii kapitalistisissa maissa myös sodan valmistelun vaiheessakin. Monissa Euroopan maissa on tullut tavalliseksi ilmiöksi talonpoikien maiden pakko-otto sotilaallisia lentokenttiä, varastoja, tukikohtia ja raketien lähettämiskenttiä varten. Tavalliseksi ilmiöksi on tullut myös kylvöjen turmeleminen joukkomitassa NATO:n kenraalien suorittamien kaikenlaisten manööverien ja sotaharjoitusten yhteydessä. Siksi kansainvälisten suhteiden normalisointi, asevoimien supistaminen ja kilpavarustelun lopettaminen toisivat välitöntä hyötyä talonpoikaistolle ja pelastaisivat sen mittaamattomasti suuremmilta onnettomuuksilta tulevaisuudessa.

Porvarillisten hallitusten suorittama militarisointi ja sota-valmistukset tuntuvat raskaina myös laajojen sivistyneistöpiirien asemassa. Nurinkuriseen suuntaan on kulkenut erityisesti

tiede, josta monopolit tekevät yhä suuremmassa määrin sodan ja hävityksen palvelijan. Niistä 5,4 miljardista dollarista, jotka USA:ssa myönnettiin vuonna 1957 tieteellisiin tutkimuksiin, on yli 83% käytetty sotilaallisuontoisiin töihin. Monista korkeakouluista on tullut sotalaitoksen lisäkkeitä, mikä johtaa pysähdystilaan niillä tieteen aloilla, joilla ei ole käytännöllistä sotilaalista merkitystä.

Tähän on lisättävä, että militarismin kasvu tuo kiertämättä mukanaan tieteellisen ja taiteellisen luomistyön vapauden rajoittamisen, urkintavimman ja epäluuloisuuden valloilleenpääsyn, nöyryyttävät „lojalisuuden tarkistukset” jne. Sotapsykoosi tuottaa suurta vauriota kouluille, vahingoittaa nuoren sukupolven kasvatusta, myötävaikuttaa rappiomielialojen, fatalismin ja toivottomuuden tunkeutumiseen kirjallisuuteen ja taiteeseen.

Ajatus uudesta verenvuodatuksesta aiheuttaa kauhua laajoissa porvarillisissakin piireissä. Melkoinen osa porvaristokaan ei halua uutta maailmansotaa tietäessään sen hävitysvoiman ja muistaessaan äskeisen menneisyyden katkerat kokemukset. Järkiintymisprosessi ja hyökkäyksen „etujen” uudelleenarviointi voimistuu porvariston leirissä sitä mukaa kuin käy selville, että amerikkalaisella imperialismin ja sen liittolaisilla ei ole lainkaan monopolia uusiin aseistuksen lajeihin, vaan että ne ovat monilla tärkeillä sotatekniikan aloilla, esimerkiksi rakettien valmistuksessa, jääneet paljon jälkeen Neuvostoliitosta. Uuden maailmansodan vaarallisuus myönnetään niissäkin sotilaallisissa piireissä, jotka aikoinaan kannattivat lämpimästi aatetta aseellisen „ristiretken” järjestämisestä sosialismin maita vastaan. Tunnettu englantilainen sotateoreetikko kenraali Fuller kirjoittaa: „Teollisen sivilisaation aikakaudella sotaan turvautuminen käy tappiolliseksi... Koneelliseen tuotantoon perustuva sivilisaatio ei voi saavuttaa voitollista rauhaa atomisodan oloissa...” Terve pyrkimys kylmän sodan lopettamiseen, jännityksen heikentämiseen ja kansainvälisen tilanteen normalisoimiseen alkaa vähitellen raivata itselleen tietä myös eräissä Yhdysvaltain vaikutusvaltaisissa kerroksissa.

Porvariston kaukonäköisimmät edustajat alkavat pohtia myös kysymystä siitä, pystyykö kapitalismi elämään uuden maailmansodan yli, eikö sota saata uhan alaiseksi kapitalistisen järjestelmän koko olemassaoloa. Sellaiset mietiskelyt ovat epäilemättä täysin perusteltuja. Kansat eivät anna koskaan imperialismille anteeksi uuden maailmansodan rikosta.

Näin ollen imperialistisissa maissa vaikuttavia sodan ja hyökkäyksen voimia vastassa on vähintään yhtä väkeviä rauhan-
tahtoisia voimia.

Kun NATO:n perustaminen merkitsi askelta hyökkäyshaluisten imperialististen voimien yhteisrintaman muodostamiseen, niin samanaikaisesti on sodanjälkeisellä kaudella ollut käynnissä

nykypäivään saakka jatkuva kansanjoukkojen yhteisrintaman muodostumisprosessi rauhan puolustamiseksi.

Tämän prosessin ilmausta on ollut muun muassa Maailman Rauhanneuvoston perustaminen ja toiminta, johon osallistuu monia etevä yhteiskunnallisia ja poliittisia toimihenkilöitä, tiedemiehiä ja kuuluisia kulttuurin mestareita. Nykyajan ihmiskunta on suuressa kiittolisuudenvelassa näille henkilöille, jotka kuulun ranskalaisen tiedemiehen Frédéric Joliot-Curien, englantilaisen tiedemiehen John Bernalin ja heidän työtoveriensa tavoin ovat omistaneet paljon voimia ja kallista aikaa maailman yleisen mielipiteen nostattamiselle sodan pimeitä voimia vastaan. Eiväthän todelliset kulttuurin mestarit voi nykyoloissa palvella omaa kansaansa ja koko ihmiskuntaa paremmin kuin auttamalla sodanvaaran pilvien karkottamisessa.

Taisteluun rauhan puolesta, kansainvälisen yhteistyön ja rauhanomaisen rinnakkainolon puolesta tulee yhä enemmän mukaan työtätekeviä joukkoja ja järjestöjä. Tämä ei kuitenkaan anna vielä mitään syytä rauhoittumiseen. Sodanvaaraa vastaan käytävän taistelun alalla tuntuu vississä määrin yhteiskunnallisen tietoisuuden jälkeenyääminen todellisuudesta. Eivät läheskään kaikki vielä tajua uuteen maailmansotaan sisältyvän vaaran mittasuhteita niiden koko laajuudessa, joihinkin väestökeroksiin kapitalistisissa maissa on tarttunut apatia, epäluottamus rauhan voimiin. Sitäpaitsi militaristinen propaganda ja jopa tietyt kirkollisetkin piirit kylvävät ja tukevat tarkoituksellisesti fatalismin ja toivottomuuden mielialoja. Onhan anglikaanisen kirkon pää, Canterburyn arkkipiispa lausunut: „Jumala on mahdollisesti ennalta määrännyt, että ihmiskunnan täytyy tuhota itsensä vetypommeilla”!

Jotta voitaisiin voittaa passiivisuuden mielialat, nostattaa laajat kansanjoukot aktiiviseen ja uhrautuvaan taisteluun rauhan puolesta, tarvitaan kaikkien edistyksellisten yhteiskuntapiirien alituisia ponnistuksia työväenluokan johdolla. Ja ennen kaikkea on välttämätöntä selittää kärsivällisesti joukoille olemassaolevia mahdollisuuksia ja teitä rauhan säilyttämiseen ja uuden sodan ehkäisemiseen.

4. Sodan ehkäisemisen mahdollisuudet nykyaikana

Neuvostoliiton Kommunistisen puolueen XX edustajakokous osoitti, että on olemassa reaalin mahdollisuus ehkäistä sota, tehdä tyhjäksi sodanlietsojain suunnitelmat, säilyttää rauha meidän sukupolvellemme ja tuleville sukupolville. Edustajakokouksen asiakirjoissa esitetyllä lausunnolla, että nykyaikana *ei ole kohtalonomaista sotien väistämättömyyttä*, on erittäin suuri periaatteellinen ja käytännöllinen merkitys ja se on malliesimerkki marxismin-leninisin luovasta kehittämisestä.

Nytkin on tietysti säilynyt imperialismiin perimmäiseen ole-
mukseen sisältyvä sotien taloudellinen perusta. Imperialismi
ei ole menettänyt sille ominaista hyökkäyshalua, pyrkimystä
aseellisiin anastuksiin ja sotiin. Se on päinvastoin tullut entistä
sotaisemmaksi. Mutta yleismaailmallisten voimien ryhmityksessä
on viime aikoina tapahtunut muutoksia, jotka ovat sallineet aset-
taa uudella tavalla kysymyksen menestyksellisen sodanvastaisen
taistelun mahdollisuudesta.

Marxilaiset eivät ole fatalisteja. He myöntävät päinvastoin,
että laajojen kansanjoukkojen tietoisella tahdolla ja järjestynei-
syydellä on suuri merkitys niin ihmiskunnan historian kulkuun
yleensä kuin myös rauhan kohtaloiden ratkaisemiseen. Ja nykyi-
sin muodostuneissa olosuhteissa rauhantahtoisten voimien tais-
telu ja uuden sodan suunnitelmiin kohdistuva vastarinta
voivat esittää *ratkaisevaa osaa*, pakottaa hyökkääjät pysäh-
tymään.

Näin ei ole aina ollut. Vielä äskeisessä menneisyydessä voi-
mat, jotka eivät olleet kiinnostuneita sodasta ja jotka taistelivat
sitä vastaan, olivat heikosti järjestyneitä ja hajallaan niin kan-
sallisessa kuin kansainvälisessäkin mitassa. Niillä ei ollut kei-
noja asettaakseen oman tahtonsa sodanlietsojien aikeita vas-
taan. Sellainen oli asiointila ensimmäisen maailmansodan
edellä, jolloin sodanvaaraa vastaan esiintynyt perusvoima, kan-
sainvälinen proletariaatti, oli sekasorron tilassa II Internatio-
naalien johtajien kavaltamana.

Toinenkin maailmansota pääsi valloilleen siitä syystä, että
rauhantahtoiset voimat, vaikka ne olivatkin kasvaneet, osoittau-
tuivat kuitenkin riittämättömiksi vastustamaan imperialismia.
Sosialidemokraattisten oikeistojohtajien hajotusasenne esti jäl-
leen kansainvälistä proletariaattia esittämästä osaansa taiste-
lussa rauhan puolesta. Ja taas Neuvostoliiton, ainoan sotaa
vastaan johdonmukaisesti taistelleen valtion ponnistukset olivat
riittämättömiä hyökkäyksen pysädyttämiseen.

Toisin on nyt, jolloin maailman areenalle on ilmestynyt
socialismin leiri, josta on tullut mahtava voima. Nyt rauhantah-
toiset voimat voivat nojata siihen murtumattomaan rauhan
linnakkeeseen, jonka sosialistiset maat muodostavat. Sitäpaitsi
maailmaan on ilmaantunut suuri ryhmä valtioita, jotka siirto-
maariippuvuudesta päästyään esiintyvät aktiivisesti uutta sotaa
vastaan. Työväenliike kapitalistisissa maissa on mittaamatto-
masti varttunut ja karaistunut. Rauhanpuolustajien liike on saa-
nut historiassa ennennäkemättömän laajuuden.

Näissä oloissa on mahdollista ehkäistä uusi maailmansota
kaikkien rauhantahtoisten voimien aktiivisella taistelulla. On ole-
massa myös suuria mahdollisuuksia vastustaa imperialistien
yrityksiä syyttää niin sanottuja paikallisia sotia.

NKP:n XXI edustajakokous totesi päätöksissään täysin perus-
tellusti, että XX edustajakokouksen tekemä johtopäätös, jonka

mukaan sotien kohtalonomaista väistämättömyyttä ei ole olemassa, oli tullut täydellisesti toteennäytetyksi. Eriteltyään seurauksia, joita SNTL:n kansantalouden kehittämisen seitsenvuottisuunnitelman ja muiden sosialismin maiden taloudellisten suunnitelmien menestyksellisellä täyttämisenä tulee olemaan maailman kohtaloille, edustajakokous tuli johtopäätökseen, että maailman voimasuhteen muutos voi pakottaa imperialismin sotaintoiset piirit luopumaan maailmansotien aloittamisesta. Edustajakokouksen päätöslauselmassa sanotaan: „Näin ollen jo ennen sosialismin täydellistä voittoa maailmassa, kapitalismin säilyessä osassa maailmaa ilmaantuu reaalin mahdollisuus maailmansodan poissulkemiseen ihmisyhteiskunnan elämästä”⁸.

Tämä ei tietenkään merkitse, että on ilmaantunut jokin automaattinen tae sotaa vastaan. Ei, niin kauan kuin imperialismi säilyy, pysyy myös sodan uhka. Sitäpaitsi maailmanrauhan kohtalo riippuu monista konkreettisista tekijöistä. Kaikkein tärkeintä on kuitenkin muistaa, että se riippuu rauhantahtojen voimien herkeämättömästä taistelusta, niiden kyvystä luoda rauhan puolustuksen voimakas yhteisrintama sekä niiden taidosta nostattaa mahdollisimman laajat kansankerrokset päättäviin esiintymisiin uuden sodan sytyttämistä vastaan.

Sosialististen maiden rauhantahtoinen politiikka on maailmanrauhan suojavarustus Nykyisen, rauhan säilyttämiselle tavattoman suotuisat edellytykset tarjoavan tilanteen tärkeä historiallinen erikoisuus on johdonmukaista rauhantahtoista politiikkaa noudattavan sosialistisen leirin olemassaolo. Se on periaatteellisesti uusi tekijä kansainvälisissä suhteissa. Neuvostoliiton, Kiinan Kansantasavallan ja muiden sosialististen maiden hahmossa, maiden, joilla on lähes miljardiin henkeen nouseva väestö ja mitä rikkaimmat voimavarat, on kansainväliselle areenalle ilmaantunut aineellinen voima, joka pystyy taltuttamaan hyökkääjän, jos tämä aikoo olla piittaamatta rauhaarakastavien kansojen tahdosta.

Pyrkiessään antamaan väärän kuvan tämän tekijän merkityksestä ja pettämään kapitalististen maiden työtätekeviä taantumuksellinen propaganda toitottaa uhkaavasta „maailmankommunismista”, joka muka käy läntisen maailman vapauden kimppeen. Erikoisia ponnistuksia kohdistetaan siihen, että saataisiin levitetä valheita Neuvostoliitosta ja sen Kommunisista puolueesta, syytetyksi niitä anastusaikeista, lykättyksi niiden harteille vastuu kilpavarustelusta ja kansainvälisten suhteiden jännittyneisyydestä. Tuollaisten keksintöjen tekijät noudattavat hitleriläisten „suurvalhe”-menetelmää arvelen, että riittämättömästi asioista perillä olevat ja herkkäuskoiset ihmiset uskovat loppujen lopuksi kommunismiin ja Neuvostoliittoon kohdistuvaan parjaukseen.

Mutta yhä laajemmat joukot koko maailmassa alkavat ymmärtää, että kommunistisilla puolueilla ja sosialistisilla

mailla *ei ole syytä* haluta sotaa eikä valmistella sotilaallista hyökkäystä toisia valtioita vastaan.

Neuvostoliitossa enempää kuin muissakaan sosialistisissa maissa ei ole sellaisia luokkia eikä yhteiskunnallisia voimia, joille sota olisi edullista. Neuvostoliitolla on valtavan suurella alueellaan kaikki mitä se tarvitsee taloutensa kehittämiseen. Neuvostoliitto ei tarvitse aluevaltauksia, ei uusia raaka-ainelähteitä, ei uusia ulkomaisia menekkimarkkinoita, ei pääoman sijoituspiirejä eikä siirtomaita. Suunnitelmallinen sosialistinen talouselämä ei tunne liikatuotannon pulia eikä se tästä syystä tarvitse myöskään militarisoinnin ja kilpavarustelun tapaisia „kiihokkeita”.

Mutta kysymys ei ole vain asian aineellisesta puolesta. Sosialismi ja hyökkäyspolitiikka ovat yleensä yhteen soveltumattomia käsitteitä. Kommunistien päämääränä on kansojen veljeyden ja ystävyyden, ikuisen rauhan saavuttaminen maan päällä. Neuvostomaassa ovat vallassa työläiset ja talonpojat, jotka ovat kaikissa sodissa saaneet kantaa suurimmat uhrit. Kuinka he voisivat haluta uutta sotaa?

Neuvostoliitossa tehdään kaikki sitä varten, että laajojen työtekevien joukkojen aineellinen hyvinvointi ja kulttuuritaso kohoaisivat keskeytymättä. Saattaako sota edistää näiden tehtävien ratkaisemista?

Neuvostoihmiset rakentavat uusia asuintaloja, teollisuuslaitoksia, kulttuuripalatsia, tutkimuslaitoksia, jättimäisiä voimalaitoksia ja kanavia, eikä suinkaan sitä varten, että kaikesta tästä tulisi jonkin ajan kuluttua maalitaulu pommeille. Sota on ristiriidassa sosialismin perustavoitteiden kanssa, sillä sota merkitsee väistämättä keskeytystä ihmisten rauhanomaisessa, rakentavassa toiminnassa, sillä se vie valtavan suuria aineellisia arvoja tuottamattomiin tarkoituksiin ja tuo mukanaan jo rakennetun tuhoamisen. Kuinka voidaan olettaa, että kommunistit, marxilais-leniniläiset, joille sosialismin ja kommunismin rakentaminen on koko heidän elämänsä asia, voisivat kannattaa hyökkäystä ja sotaa?!

Socialismin rauhanaatteet saavat täyden ilmauksensa Neuvostoliiton ulkopoliittikan pohjana olevissa periaatteissa. Se on kansojen välisen rauhan politiikkaa, rehellisen kansainvälisen yhteistyön politiikkaa, aseistariisunnan politiikkaa.

Todisteita tästä kansat näkevät joka askeleella. Sodanjälkeisellä kaudella Neuvostoliiton edustajat ovat YK:ssa ja tämän järjestön seinien ulkopuolella olleet aina aloitteentekijöinä esittämässä erilaisia ehdotuksia, joiden tarkoituksena on ollut aseistuksen supistaminen, atomi- ja vetyaseen kieltäminen, sotilaallisten liittoutumien purkaminen tahi ainakin saada vastakkaiset sotilaalliset ryhmittymät kieltäytymään yhteisestä sopimuksesta hyökkäämästä ja käyttämästä väkivaltaa; vierailu alueilla olevien sotilaallisten tukikohtien hävittäminen;

rauhanomaisen rinnakkainolon periaatteiden soveltaminen kaikkien maiden välisissä suhteissa. Ei ole Neuvostoliiton eikä muiden sosialististen maiden syy, että Pohjois-Atlantin liittoon kuuluvat imperialistiset valtiot väistävät itsepintaisesti tällaisten ehdotusten hyväksymistä.

Sosialistisen leirin maiden rauhanrakkaus on tullut selvästi julki siinä, että ne noudattavat johdonmukaisesti aseistuksen supistamispolitiikkaa näyttäen hyvää esimerkkiä koko maailmalle. Tarvitsee vain sanoa, että Varsovan sopimusmaat ovat vuodesta 1955 vuoteen 1958 vähentäneet asevoimiensa miesvahvuutta 2.477.000 miehellä (tähän luettuna Neuvostoliitto 2.140.000 miehellä). Vuoden 1960 alussa Neuvostoliiton Korkein Neuvosto teki päätöksen asevoimien uudesta supistamisesta yhdellä kolmanneksella, ts. 1 milj. 200 tuh. miehellä. Ja tämä tapahtuu samaan aikaan kun Atlantin liittoutuman maat jatkavat asevoimiensa kartuttamista, varustavat atomiaseella ja kouluttavat sen käyttöön revanšihenkisen länsisaksalaisen Bundeswehriin divisioonia, joista tehdään hyökkäyksen iskuvoima Euroopassa.

Neuvostoliiton ulkopolitiikan virallisena oppina on valtioiden *rauhanomaisen rinnakkainolon leniniläinen periaate*, niiden yhteiskunnallisen ja valtiollisen järjestelmän erilaisuudesta riippumatta.

Luonnehtiessaan neuvostoliittolaista rauhanomaisen rinnakkainolon ajatusta, NKP:n KK:n ensimmäinen sihteeri ja SNTL:n Ministerineuvoston puheenjohtaja N. S. Hruštšev sanoi: „Sen ydinajatus on lyhyesti sanoen ensinnäkin siinä, että tämän tai tuon maan jokaisen valtiomuodon ja jokaisen yhteiskuntajärjestyksen tulee olla näiden maiden omien kansojen määräämä; toiseksi mikään valtio tai mitkään ulkopuoliset voimat eivät voi eivätkä saa tyrkyttää toisten valtioiden kansoille omaa elämäntapaansa, poliittista ja yhteiskunnallista järjestelmäänsä; kolmanneksi... yhteiskunnallisen kehityksen objektiivisten lainmukaisuuksien tuloksena syntyneen valtion, jossa vallitsee sosialistinen järjestelmä, ilmaantuminen on yhtä lainmukaista kuin aikoinaan oli porvarillisten valtioiden ilmaantuminen...”⁹

Jos rauhanomaisen rinnakkainolon periaate olisi tullut meidän aikamme kansainvälisten suhteiden normiksi, kuten siitä on tullut normi suhteille Neuvostoliiton ja eräiden Aasian ja Euroopan maiden (Intian, Birman, Indonesian, Yhdistyneen Arabitasavallan, Suomen, Itävallan ym.) välillä, niin „kylmän sodan” viimeisetkin jääkimpaleet olisivat jo kauan sitten sulaneet maailmassa.

Kommunistit ovat vakuuttuneita siitä, että yritys uuden maailmansodan sytyttämiseen johtaa imperialismin perikatoon, sillä kansat eivät anna imperialismille anteeksi tätä uutta rikosta. Mutta tästä ei mitenkään seuraa, että kommunistit haluavat uutta sotaa.

Kommunistithan tahtovat sosialistisen järjestelmän mahdollisimman nopeaa voittoa tehdäkseen ihmiset onnellisiksi. Entä voiko ihmiskunnan onneen johtavana tienä olla nykyaikainen sota raakalaismaisine joukkotuho- ja hävityskeinoineen?! Ennennäkemättömien uhrien ja kärsimysten lisäksi, joita sellainen sota aiheuttaisi kansoille, se toisi mukanaan laajaa hävitystä, suunnattoman suurten aineellisten arvojen tuhoutumista, teollisuuden ja maatalouden saattamisen rappiotilaan.

Voivatko marxilaiset toivoa tätä? Eivät tietenkään! Ja miksi he maksaisivatkaan niin hirveän hinnan kapitalismin perikadosta, kun he ovat varmoja kapitalistisen järjestelmän saamasta historian tuomiosta, kapitalismin väistämättömästä häviölle joutumisesta *rauhanomaisessa kilvoittelussa* korkeamman yhteiskuntajärjestelmän — sosialismin kanssa!

**Rauhantahtoiset voimat
pystyvät taltuttamaan
hyökkäyksen**

Marxismi-leninismi tuntee mitä suurinta luottamusta kansanjoukkoja ja niiden tietoista toimintaa kohtaan. Marxilaiset eivät suotta pidä kansaa historian luojana. Tähän marxilaiseen ajatukseen perustuu NKP:n XX edustajakokouksen tekemä johtopäätös, että kansojen aktiivisuus rauhan puolustamisessa voi ehkäistä sodan.

Sodanvastaisen liikkeen kokemus vahvistaa tämän johtopäätöksen. Selvästi ilmaistu kansanjoukkojen tahto, joka on nojannut rauhantahtoisien sosialistisen leirin valtiolliseen tukeen, on viime vuosina usein myötävaikuttanut imperialististen hyökkäysten hillitsemiseen, pakottanut imperialistit luopumaan teoista, joihin nämä olisivat ryhtyneet, elleivät olisi pelänneet yleisen mielipiteen suuttumusta omissa maissaan ja koko maailmassa.

Maailman yleisen mielipiteen painostuksesta Amerikan Yhdysvaltojen täytyi pidättäytyä atomiaseen käytöstä Koreassa. Lopulta Amerikan oli pakko suostua aselevon solmimiseen, vaikka vaikutusvaltaiset piirit USA:ssa kannattivat interventio laajentamista ja jatkamista. Yleisesti tunnustetaan sekin, että kansojen suuttumuksen pelko pidätti imperialisteja käyttämästä atomipommia Vietnamissa ja pakotti heidät suostumaan aselepoon.

Molemmissa näissä tapauksissa esitti osaansa sosialistisen leirin, erityisesti Neuvostoliiton ja Kiinan Kansantasavallan luja, rauhan palauttamiseen Aasiassa suunnattu politiikka. Mutta tämä ei lainkaan pienennä rauhan suojelemista tarkoittavan kansanliikkeen ansioita. Päinvastoin se osoittaa vielä kerran, miten valtavaa voimaa edustaa nykyoloissa *sodanlietsojia vastaan suuntautuvan yhteiskunnallisen painostuksen yhtyminen sosialististen valtioiden rauhantahtoisien politiikan taholta tulevaan painostukseen.*

Selvän esimerkin rauhantahtoisien voimien tehokkaasta toiminnasta tarjosi Suezin kriisin historia syksyllä 1956. Englantilais-ranskalais-israelilainen hyökkäys Egyptiä vastaan onnistut-

tiin menestyksellisesti lopettamaan juuri siitä syystä, että imperialistit joutuivat kaksinkertaisen painostuksen alaisiksi: maailman yleisen mielipiteen taholta ja sosialististen maiden valtiollisen politiikan taholta näiden astuessa puolustamaan Egyptin laillisia oikeuksia ja yleisen rauhan etuja. Neuvostohallituksen tunnettu kirjelmä, joka marraskuun 5 p:nä 1956 lähetettiin Lontooseen ja Pariisiin, teki halutun vaikutuksen Englantiin ja Ranskaan. Jo vuorokauden kuluttua ilmoitettiin tulen lopettamisesta Egyptissä. Englannin ja Ranskan kansat puolestaan tuomitsivat Egyptiä vastaan aloitetun hyökkäyssodan ja vaikuttivat maittensa hallituksiin. Tulen lopettaminen Egyptissä oli rauhan asian suuri voitto. Se toteutettiin oikeaan aikaan. „Päinvastaisessa tapauksessa Egyptin sota olisi voinut kasvaa suureksi sodaksi ja muuttua sitten maailmansodaksi”¹⁰, N. S. Hruštšev lausui myöhemmin.

On olemassa kiistattomia tosiasioita, jotka todistavat rauhan voimien kasvavaa kypsyyttä ja mahtia sekä sitä, että nämä voimat voivat vaikuttaa ratkaisevasti ja myönteisesti kansainvälisen elämän suurimpien tapahtumien lopputulokseen. Kuitenkin imperialistiset voimat rakentavat edelleenkin laskelmansa kansainvälisen jännittyneisyyden säilymisen ja asevarustelun varaan, mitä todistavat USA:n hallitsevien piirien aikaansaama hallitusten päämiesten Pariisin neuvottelukokouksen karilleajo, USA:n sotilasklikin aggressiiviset teot, sellaiset kuin Neuvostoliittoa vastaan suunnatut vakoilulennot ja länsivaltojen harjoittama aseistariisuntaneuvottelujen sabotaasi. Säikkymättä imperialistien uhkauksia, antamatta pelottelun vaikuttaa itseensä, mahtavan sosialistisen leirin maat tulevat vastaisuudessakin rohkeasti puolustamaan rauhan asiaa. Niiden ottama suuntaus yleisen turvallisuuden voimaansaattamiseen vastaa kaikkien kansojen etuja, se johtaa kaikkien rauhantahtoisten voimien yhteenliittymiseen kansainvälisellä arenalla.

ERILAISISTA SOSIALISTISEEN VALLANKUMOUKSEEN SIIRTYMISEN MUODOISTA

Työläisten säälimätön riisto, monopolien harjoittama talonpoikaiston ja kaupunkilaisväestön keskikerrosten rosvoaminen, hyökkäys demokratiaa vastaan ja fasismin uhka, kansallinen sorto ja uuden tuhoamissodan vaara — kaikki tämä, kuten edellä on osoitettu, juontuu viime kädessä yhdestä lähteestä, kapitalismista. Jotta työtätekevät voitaisiin pelastaa luokkasorrolta, lopettaa ainiaaksi sodat, turvata todellinen demokratia, kansojen vapaus ja riippumattomuus, on tehtävä loppu itse kapitalistisesta järjestelmästä, suoritettava *sosialistinen vallankumous*.

Sosialistinen vallankumous näiden sanojen laajassa merkityksessä käsittää kaikki ne poliittiset ja taloudelliset uudistukset, jotka johtavat kapitalismin täydelliseen lopettamiseen ja sosialismin rakentamiseen. Se alkaa poliittisesta kumouksesta, kapitalistien vallan kukistamisesta ja työtätekevien vallan voimaansaattamisesta. Tätä poliittista kumousta nimitetään marxilaisessa teoriassa *proletaariseksi vallankumoukseksi*. Selvää on, että sellaiseen vallankumoukseen ei ole sileäksi laskettua tietä, jolla liikkuminen ei vaadi suuria ponnistuksia eikä suurta poliittista taitoa. Miljoonajoukkojen, kokonaisten luokkien ja yhteiskuntakerrosten lähteminen ratkaisevaan taisteluun vallasta on monimutkainen ja monimuotoinen prosessi.

1. Luokkavastakohtien kehitys tekee proletaarisen vallankumouksen väistämättömäksi

Niin laajat ja erilaiset yhteiskunnalliset voimat kuin kapitalismin kukistumiseen osallistunevatkin, ratkaisevaa osaa sosialistisessa vallankumouksessa esittää työväenluokka. Se on tämän vallankumouksen tärkein iskuvoima, vanhan yhteiskunnan tukipylväitä vastaan rynnäköivien työtätekevien etujoukko.

Jopa heikosti kehittyneenkin kapitalismin maissa, missä työväenluokka muodostaa väestön vähemmistön, se voi yhteiskunnan järjestyneimpänä ja tietoisimpana luokkana marxilais-leniniläisen etujoukkonsa johdolla yhdistää ympärilleen taiste-

luun sosialismin puolesta kaikki työtätekevät kansankerrokset. Sitäkin enemmän se on mahdollista kehittyneen kapitalismin maissa.

Sosialistisen vallankumouksen todennäköisyys ja sen menestys ovat suoraan riippuvia proletariaatin luokkataistelun voimasta ja laajuudesta, sen tietoisuudesta ja järjestyneisyydestä. Se joka tahtoo lähentää vallankumousta ja nähdä sen voiton, tulee kehittämään työläisten luokkataistelua, työskentelemään sitkeästi heidän poliittisen tietoisuutensa ja taistelukuntonsa kohottamiseksi.

Vallankumouksellisen työväenpuolueen taistelu sosialistisen vallankumouksen puolesta vastaa yhteiskunnallisen edistyksen perustendenssiä. Nykyajan kapitalismin kehitys ajaa työtätekeviä tähän suuntaan. Kuten 10. luvussa osoitettiin, valtiomonopolistisen kapitalismin kaikkivallan ja sorron kasvu, sen hyökkäys työtätekevien elintasoa ja oikeuksia vastaan ja sen äärimmäisen taantumuksellinen politiikka kärjistävät yhä enemmän kapitalistisen yhteiskunnan perusvastakohtaa — vastakohtaa työväenluokan ja sen riistäjien välillä. Tämän vastakohtan jatkuva syveneminen yhdessä kaikkien muiden kapitalismin yhteiskunnallisten ristiriitojen kanssa tekee sosialistisen vallankumouksen *meidän aikakautemme objektiiviseksi lainmukaisuudeksi*. Kuten kommunististen ja työväenpuolueiden edustajain Neuvottelukokouksen (v. 1957) Julkilausumassa sanotaan, „aikakautemme perussitontö on kapitalismista sosialismiin siirtyminen, minkä pani alulle Lokakuun Suuri sosialistinen vallankumous Venäjällä”.

Sosialistinen vallankumous ei ole kommunististen teoreetikojen keksintöä, kuten taantumuksellinen propaganda asian esittää, vaan yhteiskunnallisen kehityksen tarpeiden sanelema vaatimus. Tässä on työväenluokan ja sen kommunistisen etujoukon vallankumouksellisen taistelun syvä voiman lähde.

Mutta asiaa ei pidä käsittää yksinkertaistaen. Työläisten poliittisen kypsyyden ja vallankumouksellisen tietoisuuden taso ei vastaa aina historiallisesti ratkaistaviksi kypsyneitä proletariaatin luokkatehtäviä. Taantumusporvariston ja sen työväenliikkeessä olevien asiamestien onnistuu usein petos- ja väkivalta-menetelmin pidättää työläisten luokkatietoisuuden kasvua tai edes suunnata heidän taistelunsa monopolien herruudelle vähemmän vaaralliseen uomaan. Erittäin vahingollista osaa esittävät tässä suhteessa sosialidemokratian oikeistolaisimmat johtajat, jotka pyrkivät saamaan työläiset luopumaan taistelusta kapitalismia vastaan ja kaikenlaisesta yhteistoiminnasta kommunistisen liikkeen kanssa.

Mutta kenenkään ei onnistu pysähdyttää työväenluokan vallankumouksellistumista, sen luokkataistelun voimistumista. Proletariaatti kehittyy jokapäiväisissä yhteenotoissa pääoman kanssa, lakkotaistelussa ja joukkoluontoisissa myötätuntoliikkeissä. Tavallinenkin lakko, sellainenkin, joka ei johda heti

välittömään menestykseen, rikastuttaa työväenluokkaa kokemuksella, kohottaa sen taistelukuntoa. Näin ollen jo välittömien etujen puolesta käytävällä taistelulla on enemmän tai vähemmän selvänä ilmenevä *vallankumouksellinen suuntaus*. Se kouluttaa työväenluokkaa tulevaan sosialistiseen vallankumoukseen. Se vetää työtätekevien laajoja joukkoja mukaan taisteluun kapitalismia vastaan ja siitä tulee poliittisen valistuksen ja järjestyksen koulu, joka kasvattaa joukkoja työväenliikkeen korkeampia muotoja varten.

Taantumuksen yritykset tukahduttaa proletariaatin luokkataistelua vainotoimenpiteiden ja avoimen väkivallan avulla eivät voi tuottaa haluttua tulosta. Tietenkin voi taantumuksellinen terrori joissakin maissa väliaikaisesti tehdä joukkotaistelun pääomaa vastaan tavattoman vaikeaksi, joskus mahdottomaksi. Mutta sellaiset kaudet, niin raskaita kuin ne työtätekeville saattavat ollakin ja millaisia uhreja ne vaatinevatkin, valmistelevat uutta luokkataistelun nousua ja voimistumista. Toisin ei voikaan olla, sillä väkivaltaiset toimenpiteet, joihin taantumusporvaristo turvautuu, synnyttävät erittäin voimakkaan luokkavihan kasvun, johtavat heti ensimmäisestä kipinästä ilmi leimahtavan tulenaran aineen voimakkaaseen karttumiseen. Marxilais-leniniläinen puolue antaa poliittisen ilmauksen tälle vaistonvaraisesti karttuvalle luokkavihalle ja suuntaa sen sosialismin puolesta käytävän tietoisien taistelun uomaan.

Lähestymistiet
socialistiseen
vallankumoukseen

Proletaarinen vallankumous on suoranainen ja avoin yhteentörmäys kahden pääasiallisen antagonistin — työväenluokan ja porvariston välillä. Mutta yhteiskunnallinen vallankumous ei ole milloinkaan luonteeltaan vain kahden vastustajan kaksintaistelua. „Se joka odottaa „puhdasta” yhteiskunnallista vallankumousta”, V. I. Lenin sanoi, „ei tule sitä milloinkaan näkemään”¹. Lenin pilkkasi naiivia, kaavaoppista vallankumouksen käsittämistä, jonka mukaan „yhteiskunnallinen vallankumous on sellaista, että johonkin paikkaan rivistäytyy sotajoukko, joka sanoo: „kannatamme sosialismia”, ja toiseen paikkaan toinen sotajoukko, joka sanoo: „kannatamme imperialismin”².

„Puhdasta” sosialistista vallankumousta ei voi olla yksistään siitä syystä, että ei ole „puhdasta” kapitalismia. Elämässä tätä rasittavat esikapitalististen talousmuotojen jäännökset, feodaalisten suhteiden, pientavarantuotannon jne. jätteet. Työväenluokan ja porvariston väliset ristiriidat voivat punoutua yhteen talonpoikaiston ja tilanherrojen, tilanherrojen ja porvariston, pikku-porvariston ja suurporvariston sekä monopolien ja kaikkien muiden väestökerrosten välisen ristiriitojen kanssa. Eikä siinä kaikki, vaan proletariaatin ja porvariston välinen luokkavastakohta on monasti kansallisten, uskonnollisten ja muiden selkausten himmentämä. Kansallisen sarron oloissa työväenluokka

joutuu samalle puolelle barrikadia ei vain talonpoikaiston kanssa, vaan myös porvariston huomattavien piirien kanssa.

Sellainen on tavallisesti se monenkirjawa tausta, jolla sosialistiseen vallankumoukseen johtawa joukkotaistelu kehittyy. Ja kun vallankumous puhkeaa, niin se tempaa lumivyöryn tavoin mukaansa kaikki sorrettujen ja riistettyjen liikkeiden muodot, sulattaa yhdeksi virraksi kaikki joukkojen esiintymiset kansallista, imperialistista, tilanherrojen ja kaikkea muuta sortoa vastaan.

V. I. Lenin kirjoitti: „Historia yleensä ja vallankumousten historia erittäin on aina sisältörikkaampaa, moninaisempaa, monipuolisempaa, elävämpää, „ovelampi” kuin mitä edistykessimpien luokkien parhaimmatkaan puolueet, tietoisimmatkaan etujoukot kuvittelevat. Se on ymmärrettävääkin, sillä parhaat etujoukot ilmaisevat kymmenien tuhansien tietoisuutta, tahtoa, intohimoa ja mielikuvitusta, mutta vallankumouksen toteuttavat, kaikkien inhimillisten kykyjen erikoisen nousun ja jännittämisen hetkinä, kaikkein kärkevimmän luokkataistelun kannustamien kymmenien miljoonien tietoisuus, tahto, intohimo ja mielikuvitus”³.

Tästä Lenin teki kaksi tärkeää käytännöllistä johtopäätöstä. Ensiksikin, että vallankumouksellisen luokan täytyy tehtävänsä toteuttaakseen „oppia hallitsemaan *kaikkia*, ilman vähäisintäkään poikkeusta, yhteiskunnallisen toiminnan muotoja eli puolia”. Toiseksi, että sen „täytyy olla valmis vaihtamaan mahdollisimman nopeasti ja odottamatta yksi muoto toiseen”⁴.

Minkä vuoksi tämä on tärkeätä? Miksi marxilaisen puolueen pitää osallistua itse aktiivisesti ja johtaa työläisiä osallistumaan taisteluun kaikilla yhteiskunnallisen elämän aloilla? Siksi, että mikä tahansa hallitsevaa taantumusta vastaan suuntautuvista virtauksista voi tapahtumien tietyyssä käänteessä tulla siksi konkreettiseksi tieksi, joka johtaa joukot „oikeaan, päättävään, viimeiseen, suureen vallankumoukselliseen taisteluun”⁵.

Proletaariseen vallankumoukseen saattavat johtaa erilaiset sorrettujen ja tyytymättömien joukkojen liikkeet, jos vain työväenluokan tietoinen etujoukko pystyy suuntaamaan nämä liikkeet vallankumouksellisen taistelun raiteille. V. I. Lenin ei kehottanut sattumalta niin päättävästi kommunistista liikettä keskittämään kaikki voimansa ja huomionsa „proletaariseen vallankumoukseen johtavan *siirtymis-* ja *lähestymismuodon* etsimiseen”⁶.

Sellaiseen etsimiseen velvoittaa marxilaista puoluetta se seikka, että työtätekevien laajat joukot voivat nousta taisteluun sosialismin puolesta vasta silloin, kun ne omasta kokemuksestaan vakuuttuvat siitä, että vallankumous on ainoa keino yhteiskunnallisen elämän ajankohtaisiksi kypsyneiden kysymysten ratkaisemiseen. Tähän vakaumukseen täytyy tulla sekä itse työväenluokan perusjoukkojen että erityisesti myös talonpoikaiston

laajojen joukkojen ja keskikerrosten, jotka yhteiskunnallisen asemansa vuoksi eivät heti päädy sosialismin aatteisiin.

Viime vuosikymmenien aikana on tässä suhteessa avautunut uusia avaria näköaloja monopolipääomaa ja imperialismia vastaan suuntautuvien yleisdemokraattisten joukkoliikkeiden ennennäkemättömän nousun yhteydessä. Vaikka nämä liikkeet eivät asetakaan sosialistisia tavoitteita, niin objektiivisesti ne liittyvät työväenluokan taisteluun sosialismin puolesta ja voivat tietyissä olosuhteissa sulautua sen kanssa yhdeksi virraksi, jota kapitalismin valta ei kestä. Näiden liikkeiden pohjalla avautuu uusia mahdollisuuksia työväenluokan toiminnan yhtenäisyydelle kaikkien työtätekevien ja muiden väestökerrosten kanssa, jotka esiintyvät monopolistisen porvariston iestä vastaan.

2. Nykyajan demokraattiset liikkeet ja sosialistinen vallankumous

Monopolipääoma ja imperialismia vastaan suuntautuvien nykyajan demokraattisten liikkeiden perusmuotoja tarkasteltiin edellisissä luvuissa: niitä ovat talonpoikaisjoukkojen taistelu imperialismiin säilyttämiä feodalismiin jäännöksiä vastaan ja niiden monopolisminvastainen liike, siirtomaiden ja riippuvassa asemassa olevien maiden kansojen kansallinen vapausliike, isänmaallinen taistelu suvereniteetin säilyttämisen puolesta, taistelu demokratian puolustamiseksi, kansojen liike maailmanrauhan puolesta, sivistyneistön humanistiset liikkeet ja esiintymiset kulttuurin puolustamiseksi. Demokraattisiin liikkeisiin kuuluu myös taistelu kapitalististen monopolien omaisuuden kansallistamisen puolesta, joka vastaa työtätekevien etuja, naisten ja nuorison oikeuksien puolesta ja laajojen kansanjoukkojen muiden vaatimusten puolesta, jotka ovat tulleet ajankohtaisiksi monopolien herruuden oloissa.

Eräitä nykyajan demokraattisten liikkeiden erikoisuuksia

Edellä lueteltuja liikkeitä sanotaan demokraattisiksi eli yleisdemokraattisiksi, koska ne eivät käy taistelua sosialististen, vaan demokraattisten vaatimusten puolesta. Sellainen taistelu ei sinänsä ole mitään periaatteellisesti uutta. Sitä käytiin hyvinkin aktiivisesti jo porvarillisten vallankumousten aikakaudella, jolloin joukot vaativat vapautta ja demokratiaa, tilanherrojen maanomistuksen ja aateliston etuoikeuksien lakkauttamista, kirkon erottamista valtiosta jne. Mutta toisin kuin nykyisillä liikkeillä menneisyyden liikkeillä oli *porvarillis-demokraattinen luonne*, ts. ne vaativat porvarillisen demokratian puitteisiin mahtuvia uudistuksia ja liittyivät porvarillisen vallankumouksen voittoon. Niiden kärki oli suunnattu *feodalismia* ja sen jätteitä vastaan.

Nykyajan yleisdemokraattiset liikkeet säilyttävät feodalisminvastaisen luonteensa vain taloudellisesti heikosti kehittyneissä

maissa ja niissä kehittyneissä porvarillisissa valtioissa, joissa on vielä jäljellä feodalismiin jäännöksiä. Mutta sielläkin niillä on jo samalla imperialisminvastainen ja monopolisminvastainen luonne (esimerkiksi siirtomaakansojen kansallinen vapaustaistelu, taistelu maanomistusolojen uudistuksen puolesta Etelä-Itäliassa).

Meidän aikakaudellamme on olemassa pohja demokraattisille liikkeille ei vain heikosti kehittyneissä maissa tai valtioissa, joissa on vielä vahvoja feodalismiin jäännöksiä, vaan myös *kaikkein kehittyneimmissä kapitalistisissa maissa*. Täällä nämä liikkeet tähtäytyvät suoraan porvariston hallitsevia piirejä vastaan, *imperialismia sekä monopolien herruutta vastaan*.

Tämä ei tietenkään merkitse, että kaikki sellaiset liikkeet ovat jo luonteeltaan kapitalisminvastaisia liikkeitä. Ne voivat, kuten edellä esitetystä ei läheskään täydellisestä luettelosta näkyy, olla hyvin erilaisia sekä liikkeellepanevien voimiensa että yhteiskunnallis-poliittisen sisältönsä puolesta; ne voivat suuntautua sosialismiin tai torjua sen, olla työväenluokan tai porvariston keskuudesta lähteneiden demokraattisten ainesten johdettavina jne.

Eikä sittenkään näitä liikkeitä enää voida luonnehtia porvarillis-demokraattisiksi. Sillä tavanomainen (vaikkapa kaikkein kehittyneinkin) porvarillinen demokratia ei voi tyydyttää sellaisia vaatimuksia kuin sodan uhan lopettamista, muodollista ja tosiasiallista kansallista vapautusta, monopolien omaisuuden kansallistamista, niiden poliittisen kaikkivallan rajoittamista jne. Sen pystyy tekemään vain uudentyypinen demokratia, joka kuvastaa laajojen työtätekevien joukkojen ja muiden edistyskelisten kansankerrosten etuja.

Näin ollen nykyajan demokraattiset liikkeet, vaikka niillä onkin edelläkävijänsä, ovat tavallisesti kiinteästi sidotut nykyajan historian vaiheeseen, erittäinkin kapitalismin yleisen pulan syvenemiseen ja kansanjoukkojen kapitalististen monopolien herruudelle tekemään kasvavaan vastarintaan.

Suurimpaan vauhtiin nämä liikkeet ovat päässeet viime vuosikymmeninä. Käännekohdan tässä suhteessa muodosti kausi, joka alkoi pian vuosien 1929—1933 yleismaailmallisen talouspulan jälkeen. Pula kärjisti ennennäkemättömässä määrin yhteiskunnallisia ristiriitoja kapitalistisessa maailmassa. Suurporvariston hallitsevat ryhmät koettivat selviytyä asiasta fasismin ja sodan avulla. Vuonna 1933 fasismi tuli valtaan Saksassa; fasismin uhka kohosi myös Itävallan, Ranskan ja Espanjan ylle. Vastaukseksi siihen nousi monissa kapitalistisissa maissa voimakas fasisminvastainen liike, joka sai selvän ilmauksensa sellaisissa tapahtumissa kuin Kansanrintaman muodostamisessa Ranskassa ja Espanjassa, maailman demokraattisten yhteiskuntapiirien antamassa tuessa Espanjan kansan oikeutetulle taistelulle vuosina 1936—1939. Mutta suurimman voiman ja laajuuden fasisminvastainen demokraattinen taistelu saavutti

toisen maailmansodan vuosina. Tämän sodan vapaustaistelun luonteesta johtui, että siihen osallistuivat aktiivisesti kansanjoukot, jotka liittyivät ponnistuksensa yhteen Neuvostoliiton vapaustaistelun kanssa.

Toisen maailmansodan jälkeen on alkanut uusi yleisdemokraattisten liikkeiden nousukausi, liikkeiden, jotka työväenluokan vapaustaistelun rinnalla muodostuvat tärkeimmiksi yhteiskunnallisiksi liikkeiksi kapitalistisessa maailmassa.

Nykyajan demokraattisilla liikkeillä on täten syvät juuret itse kapitalistisessa todellisuudessa, mistä niiden elinvoima ja voittamattomuus johtuvat. Näiden liikkeiden aiheuttaja on ennen kaikkea eräs nykyajan kapitalismin tärkeimmistä ristiriidoista — vastakohta monopolien ja kansan valtavan enemmistön välillä.

10. luvussa tarkasteltiin tämän vastakohtaan taloudellista perustaa. Se on siinä, että kourallinen monopoleja, alistettuaan valtion palvelukseensa, rosvoaa koko yhteiskuntaa joko riistämällä muiden luokkien ja väestökerrosten työtä (tämä ei koske vain työläisiä, vaan myös työtätekeviä talonpoikia, käsityöläisiä, toimihenkilöitä, yhä suurempaa osaa luovaa työtä tekevää sivistyneistöä) tahi ottamalla omistukseensa osan toisten kapitalistien hankkimaa lisätuotetta (tämä on luonteenomaista monopolien suhteille keskisuuriin ja pieniin, kapitalisteihin sekä suur-talollisiin).

Mutta taloudellisen pohjan lisäksi vastakohtalla monopolien ja kansan valtavan enemmistön välillä on tärkeä poliittinenkin pohja.

Monopolit voivat rikastua koko yhteiskunnan kustannuksella vain alistamalla valtion koko sisä- ja ulkopoliittikan palvelemaan voitonkiskontaansa. Tämän tähden ne harjoittavat demokraattisten oikeuksien kaventamisen ja hävittämisen politiikkaa, kilpavarustelun politiikkaa, ulkopoliittisten hyökkäysseikkailujen, siirtomaarosvouksen jne. politiikkaa. Selvää on, että sellainen politiikka on syvässä ristiriidassa ei vain työväenluokan, vaan myös talonpoikaiston, kaupunkilaisväestön keskikerrosten, sivistyneistön ja keskiporvariston tietyn osan etujen kanssa. Se synnyttää kaikkien näiden luokkien ja kansankerrosten taholta vastarintaa, joka juuri saakin erilaisten demokraattisten liikkeiden muodon.

Kaikki tuollaiset liikkeet ovat siksi tavalla tai toisella suunnatut suurpääoman herruutta vastaan, jolla useissa maissa on jo monopolien diktatuurin luonne.

Tämä diktatuuri esiintyy eri tavoin naamioituna. Hitleriläisessä Saksassa se pystytettiin peittelemättömän fasistisen raakalaisuuden muodossa ja se toi mukanaan parlamentin ja kaikkien porvarillisen demokratian laitosten hävittämisen. Nykyajan Ranskassa taantumuksellinen diktatuuri saatetaan voimaan karsimalla vähitellen pois reaalin sisältö perinteellisistä

parlamentaarisista-laitoksista. Eräissä toisissa maissa, muun muassa Amerikan Yhdysvalloissa, parlamentaarinen hallitustapa säilytetään muodollisesti, vaikka sielläkin vallitsee suurimpien monopolien todellinen diktatuuri. Monopolipääoman oleellisia aineksia kehitellään suuremmassa tai pienemmässä määrässä muissakin porvarillisissa maissa.

Selvää on, että taistelu tätä diktatuuria vastaan tulee kaikille demokraattisille ja edistyksellisille voimille yhä polttavamaksi tehtäväksi. Tämä taistelu voi saada erilaisia muotoja, riippuen monopoleja ja kansaa toisistaan erottavan vastakohtan kärkevyydestä sekä kotimaisesta ja kansainvälisestä tilanteesta.

On mahdollista, että demokraattiset liikkeet imperialistisen porvariston politiikkaa vastaan voivat tietyissä olosuhteissa saada *demokraattisten vallankumousten* muodon.

Nämä vallankumoukset olisivat *monopolisminvastaisia*, koska niiden tavoitteena olisi suurimpien monopolien diktatuurin kukistaminen. Niiden liikkeellepanevinä voimina olisivat työväenluokka, talonpoikaisto, kaupunkilaisväestön keskikerrokset ja demokraattinen sivistyneistö. Kysymys olisi toisin sanoen *demokraattisesta kansanvallankumouksesta*, vallankumouksesta, johon osallistuisivat mitä laajimmat kansankerrokset.

**Demokraattisten
vallankumousten
muuttumisesta
sosialistiseksi**

Kuten historian kokemus on osoittanut, demokraattiset vallankumoukset imperialismin aikakaudella eivät rajoitu puhtaasti demokraattisten tehtävien ratkaisemiseen,

vaan osoittavat taipumusta kehittyä edelleen, kohota korkeammalle asteelle.

Tämän taipumuksen oivalsi nerokkaasti V. I. Lenin, joka Venäjän ensimmäisen vallankumouksen vuosina (v. 1905) esitti tieteellisesti perustellun teorian porvarillis-demokraattisen vallankumouksen kasvamisesta ja muuttumisesta sosialistiseksi vallankumoukseksi.

Lenin nojasi tällöin jo marxilaisuuden perustanlaskijain teoksissa esiintyneisiin arvokkaihin viitteisiin. „Kommunistisen puolueen manifestissa” Marx ja Engels totesivat, että Englannin 17. vuosisadan ja Ranskan 18. vuosisadan porvarilliseen vallankumoukseen verrattuna Saksan porvarillinen vallankumous tulee tapahtumaan kehittyneemmän kapitalismin oloissa ja proletariaatin ollessa paljon kouliintuneempaa. Tästä he tekivät johtopäätöksen: „Saksan porvarillinen vallankumous ei voi olla muuta kuin proletarisen vallankumouksen välitön esinäytös”⁷.

Sittemmin kirjeessä Engelsille v. 1856 Marx lausui mielenkiintoisen ajatuksen proletarisen vallankumouksen ja talonpoikaissiikkeen yhtymisestä toisiinsa: „Koko asia Saksassa tulee riippumaan mahdollisuudesta tukea proletarista vallankumousta jonkinlaisella talonpoikaissodan toisella painoksella”⁸.

II Internationaalen opportunistit eivät antaneet mitään merkitystä näille Marxin ajatuksille. Vain Lenin näki niissä uuden

vallankumouksellisen taktiikan idun. Lähtien reaalisen todellisuuden erittelystä ja nojaten Marxin ajatuksiin hän kehitti teoriaansa porvarillis-demokraattisen vallankumouksen kasvamisesta ja muuttumisesta sosialistiseksi.

Pääasia tässä teoriassa on ajatus työväenluokan hegemoniasta (johtasemasta) porvarillis-demokraattisessa vallankumouksessa. Tämä ajatus oli uusi, se kävi ristiin totunnaisten käsitysten kanssa.

Länsieurooppalaiset sosialidemokraatit (ja heidän perässään myös venäläiset menševikit) järkeilivät kaavamaisesti: kun vallankumous on kerran porvarillis-demokraattinen, niin porvariston täytyy johtaa sitä. Sanottiin, että niin oli ollut Länsi-Euroopassa ja niin tulee olemaan myös kaikissa porvarillisissa vallankumouksissa, tapahtukoot ne missä tahansa. Vasta enemmän tai vähemmän pitkän väliajan jälkeen, jolloin kapitalismi suorittaa loppuun tehtävänsä väestön keskikerrosten häviöön saattamisessa ja proletariaatti tulee väestön enemmistöksi, tulee vuoro proletaarille vallankumoukselle, jonka johtajana saattaa esiintyä työväenluokka.

Lenin särkei tämän kivettyneen kaavan, joka ei vastannut ajan tarpeita eikä työväenliikkeen mahdollisuuksia. Hän osoitti, että imperialistisella aikakaudella porvariston herruuden kausi porvarillisen ja proletaarisen vallankumouksen välillä ei ole välttämätön ja että porvarillis-demokraattinen vallankumous voi enemmän tai vähemmän kehittyneessä maassa kasvaa ja muuttua proletaariseksi vallankumoukseksi.

Imperialismin aikakausi antoi riittävät perusteet sellaiselle johtopäätökselle.

Ensiksikin oli maailman kapitalistinen järjestelmä kokonaisuutena katsoen kypsynyt sosialismiin siirtymiselle. Näissä oloissa ei Idän maiden tietty jälkeenjääneisyys voinut olla voittamaton este sosialismiin siirtymiselle.

Toiseksi kaikenlainen taistelu feodalismiin jäännöksiä vastaan tilanteessa, jolloin imperialismi säilyttää ja tukee aikansa yli eläneitä feodaalisia suhteita, muuttuu aikaisemmin tai myöhemmin päättäväksi taisteluksi imperialismia vastaan, ts. johtaa sosialistiseen vallankumoukseen.

Kolmanneksi imperialismiin aikakaudella on ilmaantunut uusi tekijä, jota ei ollut porvarillis-demokraattisten vallankumousten kaudella Lännessä: useissa feodalisminvastaisen vallankumouksen kynnyksellä olevissa maissa on muodostunut monilukuinen ja taistelukykyinen työväenluokka, joka on perustanut oman itsenäisen poliittisen puolueensa.

Jos näissä oloissa työväenluokka asettuu johtamaan porvarillis-demokraattista vallankumousta, tämä voi kasvaa ja muuttua sosialistiseksi.

Lenin oli sitä mieltä, että työläiset ovat tietyissä suhteissa enemmän kiinnostuneita porvarillis-demokraattisesta vallanku-

mouksesta kuin itse porvaristo, jolle sen taistellessa proletariaattia vastaan on edullista nojata menneiden aikojen jäännöksiin, esimerkiksi monarkiaan.

Työväenluokan johtaman porvarillis-demokraattisen vallankumouksen uusi tyyppi synnyttää Leninin teorian mukaan valtiovallan uuden tyypin — *proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellisen-demokraattisen diktatuurin*. Se saattaa voimaan ne toimenpiteet, jotka vastaavat näiden luokkien yhteisiä etuja: lopettaa monarkian ja julistaa demokraattisen tasavallan, antaa maan talonpojille, toteuttaa 8-tuntisen työpäivän jne.

Samalla työväenluokka ryhtyy vallassa ollessaan kaikkiin toimenpiteisiin, jotta demokraattinen vallankumous muuttuisi sosialistiseksi. Venäjän oloissa tämä vaati luokkavoimien uudelleenryhmittelyä: sosialistista kumousta ei työväenluokka suorita enää liitossa koko talonpoikaiston, vaan sen köyhimmän osan kanssa, jonka edut vaativat sosialismiin siirtymistä yhtä paljon kuin työläistenkin edut.

Vallankumouksen kehitys Venäjällä, kirjoitti Lenin myöhemmin, vahvisti oikeaksi bolševikkien teorian. Porvarillis-demokraattinen vallankumous Venäjällä muuttui todellakin sosialistiseksi.

Perus- ja pääpiirteissään Leninin teoria porvarillis-demokraattisen vallankumouksen muuttumisesta sosialistiseksi on sovellettavissa meidän aikamme *kaikkiin demokraattisiin vallankumouksiin*. Tämä ei tietenkään merkitse, että jokainen demokraattinen vallankumous muuttuu ehdottomasti sosialistiseksi, vaan ainoastaan sitä, että se *voi muuttua* sellaiseksi, jos työväenluokka pystyy saamaan siinä johtoaseman. Osoituksena tästä on muun muassa toisen maailmansodan lopussa Keski- ja Kaakkois-Euroopassa puhjenneiden fasisminvastaisten *kansandemokraattisten vallankumousten* kokemus sekä kansalliseen vapautukseen tähtäävien demokraattisten liikkeiden kokemus sellaisissa Aasian maissa kuin Kiinassa, Koreassa ja Vietnamsissa.

Kummassakaan tapauksessa eivät yleisdemokraattisella pohjalla alkaneet vallankumoukset pysähtyneet demokraattiseen vaiheeseen, vaan kehittyivät sosialistisiksi enemmän tai vähemmän nopeasti, suuremmin tai pienemmin vaikeuksiin. Tämä osoittaa vielä kerran, kuinka suuri merkitys on vallankumouksen luonteen muuttumista koskevalla Leninin teorialla, joka on kirvoittanut työväenluokan vallankumouksellisen aktiivisuuden ja avannut laajan näköalan sosialismiin siirtymiselle niin taloudellisesti takapajuisissa kuin kehittyneissäkin kapitalistisissa maissa.

On tietenkin pidettävä mielessä, että nykyaika on tuonut paljon uutta Venäjän ensimmäisen vallankumouksen aikoihin verraten. Silloin demokraattisen tyypin vallankumous oli pääasiassa feodalisminvastainen luonteeltaan. Nyt se useissa maissa

ei ole alun alkaenkaan tähdätty ainoastaan eikä niinkään paljon feodalismiin jäännöksiä vastaan kuin porvariston omaa äärimmäisen taantumuksellista, monopolistista siipeä vastaan. Toisin sanoen demokraattinen vallankumous suuntautuu nyt itse asiassa samaa vihollista vastaan kuin työväenluokan sosialistienkin vallankumous. Tämä merkitsee, että on tapahtunut vallankumouksen kahden tyyppin entistä suurempi *lähtyminen*. Näissä oloissa on mahdollista, että taistelu demokraattisten ja sosialististen tehtävien ratkaisemiseksi ei muodostukaan kahdeksi erilliseksi vallankumoukseksi, vaan muodostaa yhtenäisen vallankumousprosessin kaksi vaihetta.

Juuri näin on käynyt kansandemokraattisissa vallankumouksissa Keski- ja Kaakkois-Euroopan maissa. Taistelulla feodalismiin jäännöksiä vastaan ei ollut täällä itsenäistä merkitystä, se ei määrännyt vallankumouksen luonnetta. Vallankumouksen kärki suuntautui vierasmaalaista imperialismia ja sen kanssa liittoutunutta paikallista suurporvaristoa ja tilanherroja vastaan. Tämä antoi vallankumoukselle alusta lähtien uuden luonteen, loi erittäin suotuisat mahdollisuudet sen muuttumiselle sosialistiseksi vallankumoukseksi. Juuri tästä syystä voidaankin täällä joissakin maissa selvästi havaita demokraattisen vaiheen muuttuminen sosialistiseksi, kun taas toisissa maissa ei sellaista jyrkkää jäsentelyä ole; eräissä niistä kehitys sosialismiin tapahtui tasaisemmin ja kohtasi vähemmän vastustusta, toisissa siihen liittyi jyrkkä luokkataistelun kärjistyminen. Mutta samalla ilmenivät täysin myös marxismin-leninismiin selvittämät vallankumouksen luonteen muuttumisen yleiset lainmukaisuudet.

Euroopan kansandemokratian maissa syntyi ensimmäisessä vaiheessa kansan demokraattinen valta, joka suuntautui fasismia, suurporvariston keskuudessa olevia kansallisia pettureita, tilanherroja ja korkeinta virkamiehistöä vastaan. Kansan vallan johtavana voimana oli työväenluokka.

Kansan valta suoritti ensinnäkin loppuun hitleriläisen miehityskomennon seurausten poistamisen ja hävitti miehittäjien apureiden — tilanherrojen ja monopolistisen porvariston — poliittisen herruuden, vei näin ollen päätökseen näiden maiden vapauttamisen imperialismiin ikeestä ja varmistti kansallisen riippumattomuuden ja pani toimeen laajoja demokraattisia uudistuksia. Toiseksi kansan valta lopetti monissa maissa säilyneet feodalismiin jäännökset, toteutti demokraattisen maanomistusoalojen uudistuksen, jonka tuloksena oli tilanherrojen luokan lopettaminen ja työtätekevien talonpoikien aseman huomattava paraneminen.

Vaikka tämän ensimmäisen vaiheen sisältönä olivat pääasiassa luonteeltaan yleisdemokraattiset uudistukset, niin siitä huolimatta jo kansan vallan ensimmäisistä päivistä lähtien suoritettiin useita näiden puitteiden yli meneviä toimenpiteitä. Näiden toimenpiteiden joukkoon kuuluu tässä tai tuossa laajuu-

dessa toteutettu sellaisten liikeyritysten kansallistaminen, jotka aikaisemmin olivat miehittäjien ja niiden kanssa kiinteässä yhteydessä olleen monopolistisen porvariston käsissä.

Sen jälkeen kun demokraattiset tehtävät oli ratkaistu, työväenluokka ja kommunistiset puolueet ottivat suunnan siirtymiseen vallankumouksen demokraattisesta vaiheesta sosialistiseen vaiheeseen. Siirtymistä helpotti näissä maissa se, että siellä oli vankat, monivuotisessa maanalaisessa taistelussa karaistuneet kommunistiset puolueet. Vallankumous Euroopan kansandemokratian maissa sujui keskeytymättä, demokraattinen ja sosialistinen vaihe muodostivat kaksi vaihetta yhtenäisessä vallankumousprosessissa, jota työväenluokka johti kaiken aikaa.

Vallankumouksen luonteen muuttumisen kuvaavana erikoisuutena oli se, että täällä ei tapahtunut perinpohjaista luokkavoimien uudelleenryhmittelyä. Valtaosa niistä, jotka kulkivat yhdessä työväenluokan kanssa vallankumouksen demokraattisessa vaiheessa — talonpoikaiston enemmistö, kaupunkilaisväestön keskikerrokset, melkoinen osa sivistyneistöä ja eräissä maissa tietyt porvaristonkin kerrokset — kannatti suuntausta sosialismin rakentamiseen. Täällä ei tarvinnut ottaa sellaisia poliittisia askeleita kuin talonpoikaiston keskikerrosten neutralisointia. Tämän erikoisuuden johdosta siirtyminen demokraattisesta vaiheesta sosialistiseen sujui Euroopan kansandemokratian maissa suurin piirtein rauhallista tietä, ilman aseellista kapinaa ja kansalaissotaa.

Tämä ei merkitse, ettei yleisdemokraattisen liittoutuman riveissä olisi ollut ristiriitoja. Liittoutuma muodostui luokkakokoomukseltaan eriluontoisista aineksista, ja tästä syystä oli odotettavissa, että yleisdemokraattisten tehtävien ratkaisemisen jälkeen tulevat esiin luokkaristiriidat. Vallankumouksen kehitys ensimmäisestä vaiheesta toiseen ei todellakaan tapahtunut tasaisen ja levollisen virtaamisen muodossa, vaan luokkayhteentörmäysten muodossa, jotka eräissä maissa (Tšekkoslovakia v. 1948) saivat ajoittain kärkevän luonteen.

Äärioikeistolaiset sosialidemokratian johtajat ja porvarillisten puolueiden taantumukselliset edustajat yrittivät monesti pidättää vallankumouksen kehitystä, järjestää kansainvälisen taantumuksen avulla vastavallankumouksellisia kapinoita. Tällöin laskelmoitiin voitavan syrjäyttää työväenluokka yleisdemokraattisen liittoutuman johdosta ja suunnata kehitys porvarillisdemokraattiselle tielle. Mutta vallankumouksellinen kansa työnsi oikeistoainekset sivuun, ja siirtyminen demokraattisesta vaiheesta sosialistiseen päättyi Keski- ja Kaakkois-Euroopan maissa täydelliseen menestykseen.

Havainnollisen esimerkin vallankumouksen muuttumisesta demokraattisesta vaiheesta sosialistiseksi antoivat Kiinan Kansantasavalta, Korean Kansandemokraattinen Tasavalta ja Vietnamin Demokraattinen Tasavalta. Näissä maissa puhjenneet

vallankumoukset ratkaisivat alussa etupäässä vierasmaalaisten monopolien sorrosta vapautumista sekä feodaalisten olojen ja jäännösten lopettamista tarkoittavia tehtäviä. Mutta kun täällä ei demokraattisen liittoutuman johdossa ollut kansallinen porvaristo, vaan työväenluokka, vallankumous näissä maissa ei juuttunut porvarillis-demokraattiseen vaiheeseen ja kansat siirtyivät demokraattisista uudistuksista heti sosialistisiin.

Nykyaikana saa suuren merkityksen työväenliikkeelle kysymys niiden demokraattisten kansanvallankumousten muuttumisesta sosialistisiksi, jotka voivat kasvaa esiin yleisdemokraattisista liikkeistä kehittyneissä kapitalistisissa maissa.

Minne nämä vallankumoukset voivat kulkea monopolien poliittisen ja taloudellisen herruuden kukistamisen jälkeen?

Menneisyudessa demokraattiset vallankumoukset aloittivat yhteiskunnan kapitalistisen kehitysvaiheen. Tulevaisuudessa mahdollisilla monopolisminvastaisilla kansanvallankumouksilla kehittyneen kapitalismin maissa ei voi olla tällaista tehtävää. Eiväthän ne rupea asettamaan itselleen sellaista taantumuksellisuuttopista tavoitetta kuin esimerkiksi paluuta esimonopolistisen kapitalismin oloihin!

Sellaisten vallankumousten todennäköisin kehitystie on siis niiden muuttuminen sosialistiseksi vallankumoukseksi.

Kapitalististen monopolien diktatuurin kukistaminen demokraattisen vallankumouksen kulussa johtaisi ensinnäkin suurten monopolien käskyläisten syrjäyttämiseen vallasta ja vallan siirtymiseen kansan käsiin, ts. demokraattisten voimien kokoomukseen, johon voisivat kuulua työväenluokka, kaikki talonpoikaiston kerrokset, kaupunkilaisväestön keskikerrokset ja demokraattinen sivistyneistö. Se merkitsisi, että *taantumuksen päävoimat* tulisivat eristetyiksi ja kukistetuiksi jo ensimmäisessä, demokraattisessa vaiheessa.

Toiseksi monopolien poliittisen herruuden kukistaminen tekisi mahdolliseksi kansallistaa suurten trustien ja konsernien omaisuuden. Kehittyneissä kapitalismin maissa tämä johtaisi jo vallankumouksen demokraattisessa vaiheessa kansantalouden voimakkaan valtion sektorin luomiseen, johon joutuisi 60—80% teollisuuslaitoksista.

Täten demokraattinen monopolisminvastainen vallankumous kehittyneen kapitalismin maissa laskisi jo aivan alussa kestäväen perustan sosialismiin siirtymiselle. Se merkitsee, että demokraattinen ja sosialistinen vallankumous, jotka eivät aikaisemminkaan olleet erotetut toisistaan kiinanmuurilla, *tulevat vielä lähemmäksi toisiaan.*

Demokraattisen vallankumouksen muuttumista sosialistiseksi edistäisivät toisetkin kehittyneen kapitalismin maissa muodostuneet objektiiviset ja subjektiiviset edellytykset: enemmän tai vähemmän valmis sosialismin aineellinen perusta, kehittynyt työväenliike jne.

Sitä paitsi on otettava huomioon myös verrattomasti suotuisampi voimasuhde kansainvälisellä areenalla kuin koskaan aikaisemmin.

Ratkaiseva merkitys demokraattisten kansanvallankumousten muuttumiselle sosialistisiksi on kaikkien kansankerrosten laajaa kannatusta nauttivien voimakkaiden marxilais-leninilaisten puolueiden olemassaololla, näiden puolueiden joustavalla ja taitavalla politiikalla. Vaikka demokraattinen ja sosialistinen vaihe olisivat kuinka lähellä tahansa toisiaan, siirtyminen vaiheesta toiseen ei voi tapahtua ilman tietoista johtoa, ilman marxilais-leniniläisen puolueen aktiivista osallistumista.

Tämä kaikki ei tietenkään anna aiheutta ummistaa silmiä niiltä erikoislaatuksilta vaikeuksilta, jotka saattavat kohdata demokraattista ja sosialistista vallankumousta kehittyneissä kapitalistisissa maissa. Ennen kaikkea sillä tulee olemaan voimakkaampi vastustaja kuin entisissä vallankumouksissa. Suurilla kapitalistisilla monopoleilla on nyt käytettävissään voimakas sotilas- ja poliisikoneisto sekä monilukuisia keinoja vaikuttaa joukkoihin ideologisesti. Ne ovat kartuttaneet suuren kokemuksen poliittisissa sommitteluissa ja joukkojen sumuttamisessa. Tästä syystä pitää tänäänkin paikkansa se Leninin johtopäätös, että meidän (ts. Venäjän) oli helpompaa aloittaa, mutta sitten vaikeampaa jatkaa. Päinvastoin niiden (ts. Lännen maiden) on vaikeampaa aloittaa, mutta sitten niiden on helpompi⁹.

Demokraattinen monopolisminvastainen vallankumous on mahdollinen, mutta ei väistämätön vaihe sosialismin puolesta käytävässä taistelussa nykyajan kapitalistisissa maissa. Mahdollista on, että yleisdemokraattiset liikkeet eivät johda sellaisiin vallankumouksiin (tai eivät ainakaan johda niihin kaikissa maissa), vaan sosialistinen kumous tapahtuu kerralla, sivuuttaen yleisdemokraattisen vaiheen.

Kuinka nykyajan demokraattisia liikkeitä on arvioitava sellaisen mahdollisuuden valossa?

Eivätkö ne tule haittaamaan taistelua sosialismin puolesta? Eikö ole parempi taistella „kerralla” porvariston kukistamisen ja proletariaatin diktatuurin puolesta, joka on samalla työväenluokan ja kaikkien työtätekevien yleisdemokraattisten vaatimusten tyydyttämisen luotettavin tae?

Tällaisia väitteitä esittävät tavallisesti dogmaatikot ja lahkolaiset.

Todellisuudessa taistelu yleisdemokraattisten tavoitteiden puolesta ei heikkene, vaan päinvastoin vahvistaa työtätekevien asemia taistelussa sosialismin puolesta. Se vahvistaa niitä ennen kaikkea sillä, että työtätekevien saavuttamat voitot taistelussa demokratian, rauhan jne. puolesta luovat suotuisimmat edellytykset taistelulle sosialismin puolesta.

Samalla taistelu yleisdemokraattisten etujen puolesta heikentää taantumusporvaristoa. Vaikka tämä ei vielä olekaan taistelua sosialismin puolesta, niin se on jo taistelua pääoman perusvoimia, sen iskujoukkoja vastaan. Tuottaessaan niille tappion työtätekevät järkyttävät väistämättömästi kapitalistiluokan herruuden tukipylväitä kokonaisuudessaan.

Edelleen, yleisdemokraattisten tavoitteiden puolesta käytävän taistelun tiellä on helpointa nostaa ja liittää yhteen mitä laajimpia kansanjoukkoja imperialismia vastaan, muodostaa niiden kanssa kestävä liitto, hankkia arvovalta, joka on välttämätön työväenluokalle ja sen vallankumoukselliselle etujoukolle asetuakseen joukkojen johtoon.

Ja vihdoin taistelu yleisdemokraattisten tavoitteiden puolesta on hyvä työtätekevien joukkojen poliittisen järjestymisen, yhteelliittymisen ja karaistumisen koulu. Tämä taistelu johtaa mitä laajimmat joukot aivan lähelle sen merkityksen ymmärtämistä, mikä on kysymyksellä vallasta ja siitä, kenen käsissä valtio tulee olemaan. Ja tämä, kuten tiedetään, on pääkysymys sosialistisessa kumouksessa.

Mutta demokraattisten liikkeiden yhteys sosialistiseen vallankumoukseen ei rajoitu siihen, että ne luovat paremmat edellytykset työväenluokan ja kaikkien työtätekevien vapaustaistelulle.

Ratkaiseva merkitys on myös sillä seikalla, että tietyissä olosuhteissa voi *välittömästi* demokraattisin tunnuksin tapahtua työtätekevien suurten joukkojen siirtyminen taisteluun sosialismin puolesta, liittoon työväenluokan kanssa sosialistisessa vallankumouksessa.

Tunnettua esimerkiksi on, miten suurta osaa Venäjän laajojen työtätekevien joukkojen siirtymisessä sosialistiseen vallankumoukseen esittivät joukkojen yleisdemokraattiset pyrkimykset, niiden taistelu rauhan ja maan puolesta. Kun talonpoikaisto vakuuttui siitä, että porvarillinen hallitus ei anna sille rauhaa eikä maata, se siirtyi lokakuussa 1917 bolševikkien puolelle, mikä takasikin sosialistisen vallankumouksen voiton.

Selvää on, että samantapaiset tilanteet ovat täysin mahdollisia tulevaisuudessakin.

Olisi turhaa ryhtyä arvailemaan, mitä tietä ja millaisin demokraattisin vaatimuksin tämä voi tapahtua. Mikä tahansa niistä, konkreettisesta tilanteesta riippuen, saattaa tuoda joukot päättävään taisteluun sosialismin puolesta. Taantumusporvariston valmisteleman atomisodan välittömästi uhatessa se voi olla joukkoesiintymisen rauhan puolesta. Toisissa olosuhteissa voi työtätekeviä tuoda sosialismin tielle laaja fasisminvastainen liike tai taistelu kansallisen suvereniteetin puolesta tahi kokonainen joukko liikkeitä, jotka ovat sulautuneet yhdeksi demokraattisen taistelun vyöryksi.

Joka tapauksessa tässä on tärkeä yksi seikka: imperialismia ja monopolistista porvaristoa vastaan suuntautuvat

yleisdemokraattiset liikkeet liittyvät nykyoloissa yhä kiinteämmin taisteluun sosialismin puolesta.

Samalla kun tämä pidetään mielessä, ei saa katsoa demokraattisia liikkeitä pelkästään keinona joukkojen johdattamiseksi sosialistiseen vallankumoukseen.

Niin ei saa suhtautua asiaan ennen kaikkea siitä syystä, että noilla liikkeillä on hyvin suuri *itsenäinen* merkitys kansoille yleensä ja työväenluokalle erityisesti. Sillä voidaanko taistelua rauhan puolesta, atomi- ja vetytuhoa vastaan pitää vain jonkinlaisena varakeinona? Eikö se ole eräs koko demokraattisen ja edistyksellisen liikkeen tärkeimmistä tavoitteista? Sama koskee myös taistelua fasismia vastaan tahi häpeällistä siirtomaaherruutta vastaan, josta vielä äskettäin kärsi suurin osa ihmiskuntaa.

Samalla marxilais-leniniläinen suhtautuminen yleisdemokraattisiin liikkeisiin vaatii täydellistä luokkakannan selvyttä. Niin tärkeitä kuin nämä tai nuo liikkeet lienevätkin, kukaan kommunisti, kukaan tietoinen työläinen ei päästä näkyvistään työväenliikkeen lopullisia päämääriä. Mutta tämä ei tee hänestä vähemmän tietoista ja uhrautuvaa taistelijaa kansanjoukkojen välittömien etujen puolesta, niiden sellaisten vaatimusten puolesta kuin ovat rauha, demokratia, kansallinen riippumattomuus ja suvereniteetti.

Ei läheskään jokainen demokraatti ole sosialismin kannattaja. Mutta jokainen tietoinen sosialismin puolesta taistelija on johdonmukainen taistelija demokratian, työtätekevien kaikkien demokraattisten etujen puolesta.

3. Edellytysten kypsyminen proletaariselle vallankumoukselle

Sosialistinen vallankumous on suuri ja monitahoinen asia, johon osallistuvat miljoonaiset joukot ja jossa törmäävät yhteen ja ovat vuorovaikutuksessa erilaiset luokkavoimat, puolueet ja järjestöt. Selvää on, että silloinkin kun vallankumous on jo täydelleen kypsynyt, kun kapitalistisen yhteiskunnan perustava luokkavastakohta on saavuttanut äärimmäisen kärkevyyden, se ei voi kuitenkaan tapahtua milloin tahansa, mielivaltaisesti valitulla hetkellä, eikä mielivaltaisesti valitussa tilanteessa. Jotta proletaarinen vallankumous kehittyisi menestyksellisesti ja antaisi vallan työtätekevien käsiin, on välttämätöntä tiettyjen edellytysten kokonaisuus.

Vallankumous on heikon renkaan murtumista imperialismin järjestelmässä

Imperialismin aikakaudella proletaarista vallankumousta tässä tai tuossa maassa ei voida pitää yksityisenä, eristettynä ilmiönä. Imperialismi on maailmanjärjestelmä, johon jokainen kapitalistinen maa on sidottu suuremmassa tai pienemmässä määrässä. Siksi nyky-aikana ei voida arvioida proletaarisen vallankumouksen

edellytyksiä ja näköaloja tässä tai tuossa maassa lähtemällä vain sen sisäisestä tilasta; nyt on tätä kysymystä tarkasteltava imperialismin koko maailmanjärjestelmän kokonaistilan näkökulmasta.

Tästä, kuten tunnettua, lähti V. I. Lenin kehittäessään teoriaansa sosialismin voiton mahdollisuudesta yhdessä, erikseen otetussa maassa. Hän osoitti, että kehityksen epätasaisuuden vaikutuksesta imperialismin maailmanjärjestelmä kokee ajoittaisia pulia ja järkytyksiä, jotka tekevät sen alttiiksi proletaarisen vallankumouksen iskuille. Tämä avaa eri maiden työtätekeville mahdollisuuden murtaa maailman imperialismin rintaman siellä, missä se osoittautuu kaikkein heikoimmaksi.

Mitä tarkoitetaan heikolla renkaalla imperialismin järjestelmässä? Sillä tarkoitetaan maata tai maaryhmää, missä kapitalismin taloudelliset ja poliittiset ristiriidat saavuttavat erityisen kärkeyyden, missä hallitsevat luokat osoittautuvat kykenemättömiksi suoriutumaan vallankumouksellisesta liikkeestä, kun taas vallankumouksen voimat ovat suuret ja järjestyneet ja missä siis muodostuvat suotuisimmat ehdot kapitalismin kukistamiselle.

Työtätekevien yleismaailmallinen vapausliike on näihin saakka kulkenut nimenomaan tällaista tietä — imperialismin heikkojen renkaiden murtamisen tietä.

Epäilemätöntä on, että miten muuttuneekin tulevaisuudessa konkreettinen tilanne tässä tai tuossa maassa tai koko maailmassa, niin Leninin esittämät ajatukset edellytysten kypsymisestä proletaarisille vallankumouksille säilyttävät täydellisesti merkityksensä työväenluokan vapaustaistelulle. Siirtyminen kapitalismista sosialismiin ei ole tapahtuma, jossa kaikki maat vapautuvat samanaikaisesti kapitalismin herruudesta, vaan prosessi, jossa erilliset maat lohkeavat vähitellen pois kapitalistisesta maailmanjärjestelmästä. Tämä lohkeaminen tapahtuu imperialismin maailmanrintaman heikentymisen tuloksena.

Tämä merkitsee, että sosialistisen vallankumouksen arena on laajentunut valtavasti. Nyt jolloin imperialismin järjestelmä kokonaisuudessaan on kypsytynyt sosialismiin siirtymiselle, *ei enää ole jäänyt maita, jotka taloudellisen takapajuisuutensa vuoksi tai joistakin muista sisäisistä syistä eivät voisi lähteä sosialistisen vallankumouksen tielle.* Näille maille avautuu näköala sosialististen maiden taloudellisella avulla aloittaa liike sosialismia kohti.

**Liittyykö vallankumous
ehdottomasti sotaan**

Näihin saakka historiallinen kehitys on muodostunut sellaiseksi, että kapitalismin vallankumouksellinen kukistaminen ja maiden irtoaminen kapitalistisesta järjestelmästä on joka kerta liittynyt maailmansotiin. Niin ensimmäinen kuin toinenkin maailmansota jouduttivat voimakkaasti vallankumouksellista purkausta. Lenin sanoi ensimmäisestä maailmansodasta, että se oli suuri, väkevä ja kaikkivoipa „regissööri”, joka „toisaalta

pystyi jouduttamaan valtavasti maailmanhistorian kulkua ja toisaalta synnyttämään ennenkuulumattoman voimakkaita yleismaailmallisia kriisejä — taloudellisia, poliittisia, kansallisia ja kansainvälisiä kriisejä”¹⁰. Kapitalistisen järjestelmän heikkeneminen ensimmäisen maailmansodan lopputuloksena teki mahdolliseksi imperialismin rintaman murtamisen v. 1917 tsaarin Venäjällä.

Vieläkin väkevämpi „regissööri” tässä mielessä oli toinen maailmansota. Kansainvälisen taantumuksen päävoimien — saksalaisen ja italialaisen fasismin sekä japanilaisen militarismen — tultua murskatuksi ilmaantui mahdollisuus vapauttaa kapitalismin sorrosta vielä usea Keski- ja Kaakkois-Euroopan maa, samoin suuri Kiina, Pohjois-Korea ja Pohjois-Vietnam. Samat syyt helpottivat Intian, Indonesian, Birman ja toisten siirtomaiden ja riippuvassa asemassa olevien maiden vapautumista imperialismin sorrosta.

Näistä historiallisista tosiasioista voidaan täydellä syyllä tehdä johtopäätös, että imperialismin aikakaudella maailmansodat, jotka kärjistävät äärimmilleen kapitalistisen yhteiskunnan sosiaalisia ja poliittisia ristiriitoja, johtavat väistämättä vallankumouksellisiin mullistuksiin. Jos imperialistit suhtautuvat yliolkaisesti näihin historian opetuksiin ja uskaltavat päästämään kolmannen maailmansodan valloilleen, niin se ei voi olla johtamatta koko maailman imperialismin järjestelmän luhistumiseen. Ihmiskunta ei varmastikaan halua enempää sietää tätä järjestelmää, joka saattaa kuolemanvaaralle alttiiksi kokonaisten kansojen fyysisen olemassaolon ja tietää miljoonille ihmisille kärsimyksiä ja perikatoa.

Mutta kaikesta tästä ei lainkaan seuraa, että vastaiset vallankumouksen voitot kapitalismista edellyttävät ehdottomasti sotaa. *Vaikka maailmansodat eivät ole ajateltavissa ilman vallankumouksia, niin vallankumoukset ovat täysin mahdollisia ilman sotia.*

Sota ei ole vallankumouksen lähde eikä sen välttämätön ehto. Tämän todistaa muun muassa viimeaikaisten kansalliseen vapautukseen pyrkivien vallankumousten kokemus. Menneisyydessä saattoivat sellaiset vallankumoukset tavallisesti toivoa menestyvänsä vain imperialistisen sodan luomassa pula- ja sekasortotilanteessa. Nyt tunnemme esimerkkejä voitokkaista demokraattisista vallankumouksista, jotka ovat puhjenneet rauhan ajan oloissa — heinäkuun vallankumouksen Irakissa (v. 1958) ja kansannousun Kubassa (v. 1959).

Marxismi-leninismi opettaa, että proletaarinen vallankumous on seurausta sosiaalisten ja poliittisten ristiriitojen äärimmäisestä kärjistymisestä. Mutta sellainen kärjistyminen on nyky-aikana, kuten jo edellä sanottiin, tullut krooniseksi tilaksi mitä syvintä yleistä pulaa potevan nykyajan kapitalismin useimmissa maissa.

Sitä varten, että kapitalismin sisäiset ristiriidat purkautuisivat suurella voimalla pinnalle, ei näissä oloissa tarvitse odottaa sotia eikä mitään muitakaan ulkoisia sysäyksiä. Kun on olemassa se korkea tietoisuuden ja järjestyneisyyden taso, jonka vallankumouksellinen työväenliike on meidän aikanamme saavuttanut, ja lisäksi suotuisat kansainväliset edellytykset, voi vallankumouksellinen purkaus seurata myös tuloksena niistä prosesseista, jotka kehittyvät kapitalististen maiden taloudellisessa ja poliittisessa elämässä.

Kapitalismin jatkuvasti lisääntyvä sisäinen heikkeneminen on lopullinen ja peruuttamaton syy siihen, että pääoman sorron alaisina elävät työtätekevät voivat luottaa saavuttavansa yhä uusia voittoja suuressa liikkeessä yhteiskunnallisen vapautuksensa puolesta.

**Mitä
vallankumouksellinen
tilanne on**

Jokainen vallankumous, joka on tämän nimen arvoinen, on uhrautuvaan taisteluun nousseiden laajojen kansanjoukkojen toimintaa, joukkojen, jotka ovat vakaasti päättäneet muuttaa yhteiskunnallisen järjestyksen ja olemassaolonsa ehdot. Mutta kun kysymys on kokonaisten luokkien ja kansojen taistelusta, niin olisi naiivia luulla, että ne voidaan saada liikkeelle jonkun henkilön mielijohteen mukaan. Kansat ja luokat nousevat taisteluun niiden objektiivisista elin-ehdoista esiin kasvavien syvien herättävien syiden vaikutuksesta.

Leninismi on kehittänyt yleisiä kriteerioita sen arvioimiseksi, ovatko kypsyneet edellytykset vallankumoukselle, onko objektiivinen tilanne suotuisa joukkojen taistelulle vallasta. Poliittisella kielellä tällaista suotuisaa tilannetta nimitetään *vallankumoukselliseksi tilanteeksi*.

V. I. Lenin osoitti, että vallankumouksellista tilannetta luonnehtii kolme perustunnusmerkkiä: „1) Hallitsevien luokkien on mahdotonta säilyttää herruutensa muuttumattomana; tietynlainen kriisi „huippukerroksissa”, hallitsevan luokan politiikan kriisi on aiheuttanut halkeaman, mistä purkautuu sorrettujen luokkien tyytymättömyys ja suuttumus. Vallankumouksen alkamiseen ei tavallisesti riitä, että „pohjakerrokset eivät tahdo”, vaan siihen tarvitaan vielä, että „huippukerrokset eivät voi” elää entiseen tapaan. 2) Sorrettujen luokkien puutteen ja hädän kärjistyminen tavallista tuntuvammaksi. 3) Mainituista syistä johutuva joukkojen aktiivisuuden huomattava voimistuminen, joukkojen, jotka „rauhan” kaudella sallivat levollisina ryöväitä itseään, mutta joita myrskyn aikana niin koko kriisitilanne kuin myös itse „huippukerrokset” kannustavat itsenäiseen historialliseen toimintaan.

Vallankumous ei tavallisesti ole mahdollinen ilman näitä objektiivisia muutoksia, jotka eivät riipu enempää eri ryhmien ja puolueiden kuin myöskään eri luokkien tahdosta. Näiden

objektiivisten muutosten kokonaisuutta sanotaankin vallankumoukselliseksi tilanteeksi”¹¹.

Erittäin tärkeä on se Leninin huomautus, että vallankumoukselliselle tilanteelle ei ole riittävää se, että joukot ovat tyytymättömyyden ja suuttumuksen vallassa. Vallankumoukselle on sitä paitsi välttämätöntä, että hallitsevat luokat eivät voi elää eivätkä hallita entiseen tapaan. Toisin sanoen vallankumous ei ole mahdollinen ilman yleiskansallista, ts. niin „pohjakerroksia” kuin myös „huippukerroksia” käsittävää kriisiä. Tästä seuraa, että työväenluokan vallankumouksellinen puolue ei voi rakentaa taktiikkaansa lähtemällä vain joukkojen mielialoista; sen täytyy ottaa huomioon hallitsevienkin luokkien käyttäytyminen.

Vallankumouksellinen tilanne syntyy silloin, kun hallitsevien piirien politiikka on kärsinyt vararikon ja joutunut umpikujaan, kun kansanjoukkojen keskuudessa kasvaa ja laajenee tyytymättömyys ja „huippukerroksissa” vallitsee hämmennys, kun jyrkkien muutosten henki on ilmassa, kuten sanotaan. Tämä tapahtuu tavallisesti historian myrskykausina, jolloin tästä tai tuosta tapahtumien käänteestä usein riippuvat luokkien ja kokonaisten kansojen kohtalot. Joukoilla on olemassa tällä hetkellä vain yksi vaihtoehto: joko — tahi, muuta mahdollisuutta ei ole. Ne nousevat kukistamaan olemassaolevaa valtaa, koska ovat omasta kokemuksestaan vakuuttuneet siitä, etteivät ne saa muulla tavalla tyydytetyiksi elämänsä perusintressejä.

Jopa kaikkea luokkatietoisuutta vaillakin olevissa työtätekevien kerroksissa herää sellaisina ajankohtina tapahtumien yleisen merkityksen tajuaminen, päättävyyss aktiiviseen toimintaan. Tätä tarkoitti Marx kirjoittaessaan päivistä, joihin „keskittyy 20 vuotta”.

Niiden *objektiivisten* syiden joukossa, jotka kiihdyttävät tilannetta, esittävät tavallisesti ratkaisevaa osaa taloudelliset tekijät: sorrettujen luokkien puutteen ja hädän vakava kärjistyminen. Tavallisuudesta poikkeava riiston tehostaminen, joukko-työttömyys, hintojen voimakas nousu, talouselämässä esiintyvät pulailmiöt, jotka herättävät joukoissa epävarmuutta huomisesta päivästä ja epätietoisuutta tulevaisuuden suhteen, — kaikki tämä tekee epäilemättä varsin todennäköiseksi joukkojen vallankumouksellisen aktiivisuuden purkautumisen. Marxilaiset eivät kuitenkaan ole koskaan pitäneet aineellisia syitä ainoina työtätekevien joukkojen tajuntaa ja tahtoa vallankumouksellistuttavina tekijöinä.

Kysymys vallankumouksellisesta tilannetta muodostavista tekijöistä vaatii erittäinkin nykyoloissa kapitalistisessa maailmassa tapahtuvien erilaisten prosessien laajakatseista tarkastelua ja huomioonottamista. Esimerkiksi sotaseikkailujen ja fasismin henkiinheräämisen kärjistyvä vaara kartuttaa kapitalistisissa maissa aineksia vallankumoukselliseen purkautumiseen. Maan saattaminen atomikatastrofin uhan alaiseksi voi hyvinkin nostaa

nopeasti joukkojen päättävyyden aina aktiiviseen esiintymiseen saakka sotilaallisten monopolien ahtaan ryhmäkunnan tahtoa täyttävien poliittisten seikkailijain valtaa vastaan. Hillitön poliittinen taantumus voi myös johtaa vallankumouksellisen tilanteen kypsymiseen. Samanlaista osaa voi esittää vaara maan joutumisesta vierasmaalaisten joukkojen miehittämäksi ja muut tekijät.

Turhia ovat siis niiden toiveet, jotka luulevat, että vallankumouksesta voidaan nykyisellä aikakaudella säästyä puolinaisten yhteiskunnallisten reformien ja työtätekevien elinehtojen osittaisen parantamisen hinnalla. Noiden harhakuvitelmien vallassa olevat henkilöt eivät tahdo eivätkä jaksaa ymmärtää, että luokkaristiriidat voivat nykyään kärjistyä jossakin maassa vallankumouksellisen tilanteen asteelle saakka ei yksistään taloudellisten, vaan myös poliittisten syiden vaikutuksesta.

Mutta Lenin osoittaa, että vallankumous ei kasva esiin jokaisesta vallankumouksellisesta tilanteesta, vaan ainoastaan silloin, kun objektiivisiin edellytyksiin liittyvät *subjektiiviset* vaikutukset. Erittäin suurta osaa esittää vallankumouksellisen luokan pystyvyys ja valmius päättävään toimintaan, joka on kyllin voimakasta murtamaan tai lamaannuttamaan olemassaolevan vallan, joka ei milloinkaan, ei edes kriisin aikana, „kaadu” itse, ellei sitä „kaadeta”.

Juuri vallankumouksellisten kriisien aikana joutuu koetukselle *työväenluokan puolueiden* poliittinen kypsyytensä ja taistelukunto. Puolueen harteille lankeaa tavattoman suuri vastuu, sillä puolue ei saa jättää käyttämättä suotuisia tilaisuuksia, sen täytyy valita oikea hetki, jolloin mitä laajimmat joukot tukevat sen kehotusta päättäviin tekoihin. Lenin korosti useasti, että näinä hetkinä ei työväenluokan johtajilta vaadita ainoastaan taitoa tilanteen tieteelliseen erittelyyn, vaan myös erikoista vallankumouksellista vaistoa.

Lenin varoitti vallankumouksellisia puolueita muun muassa eräästä vaarasta, joka on mahdollinen tapahtumien myrskyisän kehityksen kausina. Tämä vaara on siinä, että luotetaan vain omiin voimiin ja pidetään etujoukon mielialoja ja päättävyyttä koko kansan mielialoina.

Vallankumous ei ole mahdollinen ilman puolueen johtoa, mutta puolue ei voi suorittaa sitä pelkästään omilla voimillaan. V. I. Lenin varoitti: „Pelkällä etujoukolla ei voida voittaa. Pelkän etujoukon heittäminen ratkaisevaan taisteluun ennen kuin koko luokka, ennen kuin laajat joukot ovat asettuneet joko etujoukon suoranaiseen tukemiseen kannalle tahi ainakin suojelemaan puolueettomuuden kannalle siihen nähden ja tulleet täysin kykenemättömiksi tukemaan sen vastustajia, ei olisi ainoastaan tyhmyyttä, vaan myös rikos. Ja siihen, että todella koko luokka, että työtätekevien ja pääoman sortamien todella laajat joukot tulisivat tälle kannalle, tähän ei riitä pelkkä propaganda, pelkkä

agitaatio. Tätä varten tarvitaan näiden joukkojen omaa poliittista kokemusta. Sellainen on kaikkien suurten vallankumousten peruslaki..."¹².

Tällaisia ovat lyhyesti esitettyinä marxismin-leninismien käsitteet vallankumouksellisesta tilanteesta, joka muodostuu objektiivisten syiden vaikutuksesta, mutta jota voi menestyksellisesti käyttää vallankumoukselliseen toimintaan vain historiallisen ajankohdan vaatimukset ymmärtävä, joukkoihin kiinteässä yhteydessä oleva ja näitä joukkoja johtamaan pystyvä puolue.

Vallankumouksellisesta tilanteesta voi erilaisissa olosuhteissa kasvaa esiin erityyppisiä vallankumouksia. Demokraattisessa vallankumouksessa muodostuu suotuisa tilanne kansan laajan liittoutuman valtaantulolle, proletaarisessa — työväenluokan ja sen liittolaisten valtaantulolle. Missä muodossa vallankumous tapahtuu, mitä tietä kansan liittoutuma tai työväenluokka tulee valtaan, se riippuu monista seikoista.

4. Vallan siirtyminen työväenluokan käsiin

Jokaisen vallankumouksen keskeinen kysymys on kysymys vallasta. Menneen ajan porvarillisten vallankumousten tehtävänä oli vallan siirtäminen feodaalien käsistä nousevan luokan — porvariston — käsiin. Proletaarisen vallankumouksen tehtävänä on ottaa pois valta taantumukselliselta porvaristolta ja sen poliittisilta asiamiehiltä sekä siirtää se työväenluokalle ja tämän liittolaisille. Tämä vallankumous tekee lopun riistäjäloukkien poliittisesta herruudesta, murtaa niiden taloudellisen mahdin perustan. Se panee alulle uuden historiallisen kauden, kapitalismista sosialismiin johtavan siirtymäkauden.

Se seikka, että sosialistinen vallankumous kaikissa maissa ja kaikissa olosuhteissa asettaa eteensä yhtäläisen poliittisen päämäärän, ei kuitenkaan merkitse, että tämä vallankumous tapahtuu kaikkialla samoissa muodoissa. Ei, taantumusporvariston herruus voidaan lopettaa eri tavalla. Marxismi-leninismi hylkää kerta kaikkiaan annetut, kaikkiin aikoihin ja kansoihin soveltuvat poliittisen vallan valtaamisen keinot ja muodot. Ne muuttuvat riippuen aikakauden yleisistä olosuhteista, konkreettisesti tilanteesta kyseisessä maassa ja sen kansallisista erikoisuuksista, vallankumouksellisen tilanteen kärkevyydestä, luokkavoimien suhteesta sekä työväenluokan ja sen vastustajien järjestyneisyyden tasosta.

Jokaisen työväenluokan puolueen vastattavaksi, kun se suuntaa joukkoja proletaariseen vallankumoukseen, nousee ennen kaikkea kysymys siitä, millaisen luonteen — rauhanomaisen tai ei-rauhanomaisen — sosialistinen kumous tulee saamaan. Tämä riippuu ensisijaisesti objektiivisista ehdoista: kyseisen maan

sisäisestä tilanteesta, sen mukana luokkataistelun kehitystasosta, tämän taistelun kiihkeydestä ja hallitsevien luokkien vastarinnan voimasta sekä myös kansainvälisestä tilanteesta.

Sitä paitsi on huomioitava, että taistelumuotojen valinta kaikenlaisessa vallankumouksessa ei riipu vain yhdestä puolesta. Sosialistisessa vallankumouksessa se ei riipu yksistään kapitalismia vastaan rynnäköivästä työväenluokasta, vaan myös porvaristosta ja sen palkkalaisista, jotka puolustavat riistojärjestelmän linnoituksen luhistuvia muureja.

Työväenluokka ei pyri ratkaisemaan väkivalloin yhteiskunnallisia ongelmia. Lenin tähdensi aina, että „työväenluokka mieluummin ottaisi vallan *rauhallista tietä*...”¹³. Porvaristo ei tahdo ottaa huomioon tätä pyrkimystä, vaan jos suinkin voi, se pakottaa vallankumoukselliset työläiset ottamaan vastaan kärkevimmat, väkivaltaiset taistelumuodot ja -menetelmät.

**Valtakusymyksen
el-rauhanomaisen
ratkaisun mahdollisuus**

Historian opetukset osoittavat, että hallitsevat luokat eivät poistu vapaaehtoisesti yhteiskunnalliselta areenalta eivätkä luovu itse vallasta. Nojaten koko valtiokoneistonsa ne pyrkivät tukahduttamaan väkivalloin vähäisimmätkin vallankumoukselliset esiintymiset, kaikki yritykset luokkaetuoikeuksiensa poistamiseksi.

Siksi poliittisen kumouksen klassillisena muotona on kaukaisista ajoista saakka ollut vallankumouksellisen luokan aseellinen kapina vanhoja hallitsevia luokkia vastaan. Ei kukaan muuten tiedä tätä paremmin kuin itse porvaristo, jonka edustajilla on nyt otsaa syytellä vallankumouksellisia työläisiä „mielityksestä” väkivaltaan. Kaudella, jolloin porvaristo pyrki valtaan, se oli valmis käyttämään aseita sen tielle poikkiteloin asettuneita luokkavihollisiaan vastaan.

Sitä paitsi porvaristolla oli vielä siihen aikaan riittävästi historiallista rohkeutta julistaakseen avoimesti joukkojen oikeutta väkivaltaan taistelussa uuden, edistyksellisemmän yhteiskuntajärjestyksen puolesta. Sellaisessa Amerikan porvarillisen vallankumouksen tärkeässä asiakirjassa kuin Riippumattomuusjulistuksessa (v. 1776) puhutaan suoraan *ei vain* kaikkien kansojen oikeudesta, vaan myös niiden velvollisuudesta *ei vain muuttaa vanhaa hallitusmuotoa, vaan myös hävittää se*, jos se on ristiriidassa kansan etujen kanssa.

Vasta silloin, kun kukistumisen vaaralle alttiiksi joutui sellainen aikansa yli elänyt ja yhteiskunnallisia etuja palvelemasta lakannut hallitusmuoto kuin ahtaan finanssiharvainvallon diktatuuriksi vääristynyt porvariston oma herruus, porvaristo alkoi „periaatteessa” tuomita „laillista” valtaa vastaan suuntautuvaa väkivaltaa.

Sosialismin viholliset ovat vuosikymmenien kestäessä yrittäneet vääristellä marxismin-leninismen kantaa, mitä tulee

aseelliseen kapinaan ja sen paikkaan sosialistisessa vallankumouksessa. Kommunisteja on yritetty ja yritetään kuvailla salaliittolaisina, mellakoitsijoina, jotka pyrkivät joukkojen selän takana ottamaan vallan käsiinsä. Sellaisissa väitteissä ei ole hiventäkään totta.

Esittäessään marxilaisuuden katsomuksia aseelliseen kapinaan näiden Lenin tähdensi herkeämättä tämän taistelumuodon vakavuutta ja vastuullisuutta, varoitti vallankumouksellisia työläisiä kaikenlaisesta seikkailuhengestä, salaliittolaismaisesta vallan „kaappauksella” leikkimisestä. Hän käsitti kapinan aina työväenluokan tietoisien osan johtamien työtätekevien laajaksi toiminnaksi. Viisi kuukautta ennen Lokakuun vallankumousta, toukokuussa 1917, Lenin sanoi: „Me emme pyri „anastamaan” valtaa, sillä kaikista vallankumouksista saatu kokemus opettaa, että vankka on vain väestön enemmistöön nojaava valta”¹⁴. Juuri sellainen kestävä valta luotiinkin sosialistisen vallankumouksen tuloksena Venäjällä lokakuussa 1917.

Leninin teoksista voidaan löytää perusteellinen erittely sellaisesta hänen sanojensa mukaan „erikoisesta poliittisen taistelun muodosta” kuin aseellisesta kapinasta. Lenin antoi vallankumouksellisille seuraavia neuvoja:

„1) Ei saa milloinkaan *leikkiä* kapinalla, vaan sitä aloitettaessa tulee tietää varmasti, että on *mentävä loppuun asti*.

2) On koottava *suuri ylivoima* ratkaisevaan paikkaan ja ratkaisevalla hetkellä, sillä muutoin vihollinen, joka on paremmin koulutettu ja järjestynyt, tuhoaa kapinalliset.

3) Kun kapina kerran on aloitettu, on toimittava mitä suurimmalla päättävyydellä ja välttämättä, ehdottomasti ryhdyttävä *hyökkäykseen*. „Puolustus on aseellisen kapinan surma”.

4) On pyrittävä yllättämään vihollinen, valitsemaan hetki, jolloin sen joukot ovat hajallaan.

5) *Joka päivä* (voidaan sanoa: joka tunti, jos kysymys on yhdestä kaupungista), on pyrittävä saavuttamaan menestyksiä, vaikkapa pieniäkin, pitäen hinnalla millä tahansa yllä „*moraa-lista ylivoimaa*” ”¹⁵.

Näiden Leninin ohjeiden taitava soveltaminen käytännössä oli Venäjällä eräs Lokakuun sosialistisen kumouksen, historiassa miltei ainoan verettömän vallankumouksen menestyksen ehdoista. Eihän Talvipalatsin valtauksessa, joka päättyi Väli-aikaisen hallituksen kukistamiseen ja vallan siirtymiseen Neuvostoilte, kaatunut kuin muutama kymmenen miestä kummalta-kulta puolelta.

Kukaan ei luonnollisestikaan väitä, että proletaariset vallankumoukset muissa maissa tulevat olemaan luonteeltaan samantaisia kuin Venäjällä. Selittäessään myöhemmin Venäjällä käytyjen vallankumoustaistelujen ankaraa luonnetta, Lenin huomautti kahdesta seikasta.

Ensinnäkin riistäjät lyötiin hajalle vain yhdessä maassa; heti kumouksen jälkeen niillä oli vielä useita etuisuuksia työväenluokkaan nähden ja siitä syystä ne tekivät pitkän aikaa epätoivoista vastarintaa, menettämättä viimeiseen hetkeen saakka restauraatiotoivoaan ¹⁶.

Toiseksi Venäjän vallankumous kasvoi esiin „suuresta imperialistisesta teurastuksesta”, sotilaallisen komennon ja militarismien ennennäkemättömän kasvun tilanteessa. Sellaisessa vallankumouksessa asia ei voinut sujua „ilman tilanherrojen ja kapitalistien luokkaan kuuluneiden kymmenien ja satojen tuhansien upseerien salaliittoja ja vastavallankumouksellisia väkivallantekoja...” ¹⁷. Tämä taas ei voinut olla aiheuttamatta vastatoimenpiteitä taisteluun nousseen kansan taholta.

Muut maat, kuten V. I. Lenin osoitti, pääsevät sosialismiin helpompaa tietä.

**Vallankumouksen
rauhanomaisen tien
mahdollisuus**

Rauhanomaisella tiellä sosialismiin on suuria etuisuuksia. Se tekee mahdolliseksi suorittaa yhteiskuntaelämän perinpohjainen uudistaminen pienimmillä uhrauksilla työtätekevien taholta, mahdollisimman pienellä yhteiskunnan tuotantovoimien hävityksellä ja pysähdyksillä tuotantoprosessissa. Työväenluokka ottaa tässä tapauksessa tuotantokoneiston kapitalististen monopolien käsistä melkein koskemattomana, suorittaa välttämättömän uudelleenjärjestelyn ja panee sen heti käyntiin, antaakseen lyhyessä ajassa kaikkien väestökerrosten tuntea uuden tuotanto- ja jakelutavan etuisuudet.

Rauhanomainen vallanotto vastaa enemmän työväenluokan koko maailmankatsomusta. Sen suuret humanistiset ihanteet sulkevat pois väkivallan käytön pelkästään väkivallan vuoksi, sitäkin suuremmalla syyllä, kun historiallisen totuuden voima, jota työväenluokka edustaa, on sellainen, että työväenluokka voi täysin luottaa väestön valtavan enemmistön kannatukseen.

Kysymys ei näin muodoin olekaan siitä, tahtovatko marxilaiset ja vallankumoukselliset työläiset rauhanomaista vallankumousta vai eivät, vaan siitä, ovatko tähän olemassa objektiiviset edellytykset.

Marx ja Lenin olivat sitä mieltä, että tällaiset edellytykset voivat muodostua tietyissä olosuhteissa. Esimerkiksi viime vuosisadan 70-luvulla Marx piti sitä mahdollisena Englannille ja Amerikalle. Hän lähti ennen kaikkea siitä, että noina vuosina, jotka olivat esimonopolistisen kapitalismin suurimman kukoistuksen vuosia, Englannissa ja Amerikassa oli vähemmän sotilaallista kommentoa kuin missään muualla; kumous ei voinut näin ollen aiheuttaa laajaa väkivallan käyttöä porvariston taholta eikä tästä syystä vaatia sen mukaisia vastatoimenpiteitä proletariaatin taholta. Työväenluokka oli jo silloin vallitsevana Englannin väestön keskuudessa ja sille oli tunnusmerkillistä korkea järjestyneisyys ja verraten korkea valistustaso, kun taas

porvaristolle oli ominaista tapa ratkaista kiistakysymykset kompromissilla. Näissä oloissa Marx piti mahdollisena sosialismin rauhanomaista voittoa, esimerkiksi sitä tietä, että työläiset lunastavat porvaristolta tuotannonvälineet.

Lenin kirjoitti myöhemmin tämän johdosta: „Marx ei sitonut omia — eikä sosialistisen vallankumouksen tulevien suorittamisa — käsiä kumouksen muotojen, otteiden eikä keinojen suhteen, käsittäen mainiosti, kuinka paljon uusia ongelmia silloin nousee, kuinka kumouksen kulussa muuttuu koko tilanne, kuinka usein ja voimakkaasti se tulee muuttumaan kumouksen kulussa”¹⁸.

Joustavuus vallankumouksen erilaisten muotojen soveltamisessa on aina ollut ominaista todellisille marxilaisille.

Vaikka Venäjän marxilais-leniniläiset valmistautuivatkin aseelliseen kumoukseen, he eivät siitä huolimatta lyöneet laimin vähäisintäkään mahdollisuutta poliittisen kumouksen saavuttamiseen rauhanomaisin keinoin. Kun Venäjän vallankumouksen kehittyessä huhti—kesäkuussa 1917 ilmaantui näköala rauhanomaiselle siirtymiselle vallankumouksen sosialistiseen vaiheeseen, Lenin esitti käytettäväksi viipymättä tätä tilaisuutta. Ensi aikoina Helmikuun vallankumouksen jälkeen Venäjä oli kaikkein vapain maa: kansa hankki itselleen oikeudet, jollaisia ei ollut missään demokraattisimmassakaan valtiossa. Tästä syystä Lenin esitti kuuluisissa „Huhtikuun teeseissään” rauhanomaisen vallankumouksen tunnuksen. Vasta v. 1917 heinäkuun tapahtumien jälkeen, kun Väliaikainen hallitus ammutti Pietarin kaduilla työläisten ja sotilaiden mielenosoituskulkuetta, rauhanomaisen vallankumouksen tunnus otettiin pois käytännöstä. Porvarillisen vallan väkivaltaan oli vastattava aseellisella kapinalla.

Se että rauhanomainen siirtyminen vallankumouksen sosialistiseen vaiheeseen Venäjällä epäonnistui, ei ollut bolševikkien syytä. Neuvostojen vallan voimaansaattamisen jälkeen työläisten ja talonpoikien täytyi, kuten tunnettua, vuodattaa runsaasti vertaan kansalaissodan rintamilla. Mikäli bolševikeista riippui, olisi sellainen sota voitu välttääkin. Lenin ehdotti Neuvostovallan nimessä sopimuksen solmimista Venäjän ja ulkomaiden kapitalistien kanssa, toimilupien myöntämistä heille, valtiokapitalistien tuotantolaitosten perustamista. Mutta kapitalistit eivät suostuneet tähän, vaan saatuaan tukea kansainväliseltä imperialismita aloittivat maassa verisen sisällissodan.

Ensimmäisen ja toisen maailmansodan välisellä kaudella monien Euroopan maiden taantumuksellinen porvaristo, joka oli alituisesti kehitelty ja parannellut poliisi- ja virkavaltakoneistoaan, tukahdutti julmasti työtätekevien joukkoliikkeet eikä jättänyt mahdollisuutta sosialistisen vallankumouksen suorittamiseen rauhanomaista tietä. Sellainen mahdollisuus on tullut näköpiiriin vasta viime vuosina, toisen maailmansodan jälkeen tapahtuneiden maailmanhistoriallisten muutosten tuloksena.

Nämä muutokset, jotka ovat lyöneet leimansa kaikkien kansojen ja kaikkien yhteiskuntaluokkien elämään, samoin kuin kommunististen veljespuolueiden taistelun kokemus, saivat yleistävän arvionsa N. S. Hruštševin selostuksessa Neuvostoliiton Kommunistisen puolueen XX edustajakokouksessa. Edustajakokous tuli johtopäätökseen, että *nykyoloissa on ilmaantunut mahdollisuus joidenkin maiden siirtymiseen sosialismiin ilman aseellista kapinaa ja kansalaissotaa*. Tämä johtopäätös sai sittemmin vahvistuksensa kommunististen ja työväenpuolueiden Neuvottelukokouksen Julkilausumasta, ja se tuli näin ollen maailman kommunistisen liikkeen yhteisesti omaksumaksi.

Vallankumouksen rauhanomainen tie on tullut mahdolliseksi monien uusien tekijäin ilmaannuttua.

Ensiksikin voimasuhde sosialismin ja kapitalismin välillä on muuttunut kansainvälisessä mitassa. Imperialistit eivät enää hallitse rajattomasti maailman areenalla. Heitä vastassa on voimakas sosialististen valtioiden leiri, vahvistunut kansainvälinen työväenliike ja koko maailman demokraattiset voimat. Tämä merkitsee, että vallankumoukselle on muodostunut suotuisampi ulkoinen tilanne.

Toiseksi sosialismin aatteiden puoleensa vetävä voima kasvaa keskeytymättä, sen kannattajien määrä lisääntyy nopeasti koko maailmassa. Mitä suurempia menestyksiä sosialistiset maat saavuttavat talouselämän, kulttuurin ja sosialistisen demokration kehittämisessä, sitä voimakkaampaa vetoa sosialismiin turtevat kapitalististen maiden ja siirtomaiden työtätekevät, sillä laajempi on uuteen yhteiskuntajärjestelmään siirtymisen puolesta esiintyvien voimien rintama.

Kolmanneksi sodanjälkeisinä vuosina on monissa kapitalistisissa maissa tullut reaalisesti mahdollisuus yhdistää väestön enemmistö monopolisminvastaisella, yleisdemokraattisella pohjalla ja muodostaa tätä tietä ratkaiseva ylivoima porvariston hallitseviin ryhmiin nähden.

Rauhanomainen vallankumous ei näin muodoin ole tullut mahdolliseksi siitä syystä, että hallitsevat luokat olisivat jotenkin muuttaneet luonnettaan ja alkaneet taipua vapaaehtoiseen valasta luopumiseen. Ei, se on tullut mahdolliseksi siitä syystä, että nyt voidaan useissa maissa luoda taantumusta vastaan sellainen ylivoima, että vastarinnan toivottomuuden ymmärtäneille taantumuksellisille luokille ei jää neuvoksi muuta kuin antautua vallankumoukselliselle kansalle. *Siis tässäkin tapauksessa vallankumouksen lopputuloksen ratkaisee reaalin voimasuhde.*

Myöntäessään rauhanomaisen vallankumouksen mahdollisuuden marxilais-leniniläiset eivät ole lainkaan siirtyneet reformismin kannalle.

Reformistit saarnaavat rauhanomaista tietä sen johdosta, että he yleensä kieltävät luokkataistelun ja vallankumouksen. Oikeistososialidemokraattien mielestä „sosiaalisen oikeudenmukaisuus-

den” yhteiskunta ei ilmaannu työtätekevien vallankumouksellisten tekojen tuloksena, vaan kapitalistisen yhteiskunnan oman luonnonvaraisen evoluution tietä. Marxilais-leniniläiset torjuvat sellaisen käsityksen: ei yhteiskuntatiede eikä elämän kokemus vahvista sitä oikeaksi. He tietävät, että jokainen vallankumous — rauhanomainen tai ei-rauhanomainen — on luokkataistelun tulos. Sitä suuremmalla syyllä pysyy sosialistinen vallankumous — rauhanomainen tai ei-rauhanomainen — yhtäkaikki vallankumouksena, sillä siinä ratkaistaan kysymys vallan siirtymisestä taantumuksellisilta luokilta kansalle.

Edelleen, reformistit pitävät rauhanomaista tietä ainoana tienä sosialismiin. Marxilais-leniniläiset toteavat mahdolliseksi rauhanomaisen vallankumouksen ilmaantumisen, mutta näkevät samalla muutakin, nimittäin luokkataistelun jyrkän kärjistymisen väistämättömyyden monissa tapauksissa. Siellä missä taantumuksellisen porvariston sotilas- ja poliisikoneisto on vahva, työväenluokka kohtaa ankaraa vastarintaa. Epäilemätöntä on, että eräissä kapitalistisissa maissa käy kiertämättömäksi porvarillisen diktatuurin kukistaminen aseellisen luokkataistelun tietä.

Taantumus voi, kuten Lenin usein varoitti, yrittää panna koetukselle kaikki vahvat puolensa viimeisessä epätoivoisessa taistelussa. Olisi mitä suurin virhe jättää tällaista mahdollisuutta huomiotta, olla valmistautumatta taantumukselle annettavaan kovaan vastaiskuun.

**Parlamentin
käyttämistä
vallankumouksessa**

Erääksi rauhanomaisen sosialismiin siirtymisen mahdollisista muodoista voi tulla työväen suorittama vallanotto valtaamalla enemmistön parlamentissa.

Vuosikymmenien ajan kommunistit ovat sitkeästi paljastaneet parlamentaarisia harhaluuloja, joita reformistit ovat kylväneet työläisten keskuuteen. Tämä ei merkitse, että kommunistiset puolueet yleensä kieltäisivät parlamenttitaistelun. He ovat myöntäneet sen merkityksen kansan jokapäiväisten etujen ja demokraattisten oikeuksien puolustamiselle. Mutta samalla he ovat osoittaneet, että parlamenttitaistelulla ei voida saavuttaa työväenluokan perustavoitteita, ei voida temmata valtaa porvariston käsistä.

Tämä kanta oli aikanaan oikea, se oli silloisten historiallisten olosuhteiden sanelema.

Nyt on tilanne kuitenkin muuttunut, ja vallankumouksellisten puolueiden suhtautuminen parlamenttitaisteluun on tullut toiseksi. Eriteltyään työväenluokan taistelun olosuhteet nykyäänä NKP:n XX edustajakokous tuli johtopäätökseen, että nykyään työväenluokka voi vallan valtaamiseen käyttää parlamentaarisen demokratian koneistoa.

Edustajakokouksen päätöslauselmassa sanotaan:

„Useissa kapitalistisissa maissa työväenluokalla, jota johtaa sen edistynein osa, on nykyoloissa reaalinen mahdollisuus liittää

omalla johdollaan yhteen kansan valtava enemmistö ja saada aikaan perustuotannonvälineiden siirtyminen kansan haltuun. Yhä useammat porvarilliset oikeistopuolueet ja niiden muodostamat hallitukset kärsivät vararikon. Näissä olosuhteissa työväenluokka, kun se liittyy ympärilleen työtätekevän talonpoikaiston, laajat sivistyneistöpiirit sekä kaikki isänmaalliset voimat ja lyö päättävästi takaisin opportunistiset ainekset, jotka eivät pysty luopumaan kapitalistien ja tilanherrojen kanssa harjoittamastaan sopuilupolitiikasta, voi aiheuttaa tappion taantumuksellisille, kansanvastaisille voimille, vallata kestävän enemmistön parlamentissa ja muuttaa sen porvarillisen demokratian elimestä todellisen kansantahdon välikappaleeksi”¹⁹.

Tämä NKP:n XX edustajakokouksen teesi otti huomioon useiden ulkomaisten kommunististen puolueiden mielipiteen, jotka olivat tulleet samanlaisiin johtopäätöksiin oman kokemuksensa perusteella.

Täysin ymmärrettävää on, miksi tämä kysymys on askarruttanut marxilaista ajattelua. Kapitalistisessa maailmassa on käynnissä laajojen, kansakuntien enemmistöä yhdistävien monopolismin- ja imperialisminvastaisten liittoutumien muodostumisprosessi; näistä liittoutumista voi kasvaa esiin uusia kansanvallan tyyppejä, ja parlamentti — yleiskansallinen edustuslaitos — voi palvella niiden järjestömuotona ja välineenä laajan taistelun kehittämisessä monopolien herruutta vastaan.

Parlamentaarinen tie sosialismiin siirtymiseen antaisi työväenluokalle useita etuisuuksia. Uuden vallan muodostaminen sellaisen monille maille perinteellisen laitoksen toimesta kuin parlamentti on, antaisi heti tälle vallalle välttämättömän arvovallan, joka helpottaisi tämän jälkeen seuraavien sosialististen uudistusten suorittamista. Kaikenlainen sosialistista kumousta vastaan suunnattu vastarinta olisi juridisestikin eikä vain tosiasiallisesti lainvastaista, parlamentin ilmaisemaa kansan tahtoa vastaan suunnattua.

Olisi tietenkin erehdys luulla, että vallan valtaaminen parlamentaarista tietä on mahdollista minä vaalipäivänä tahansa. Tällaista saattavat uskoa vain reformistit, jotka ovat vakuuttuneita siitä, että syvät yhteiskunnalliset muutokset ratkaistaan pelkällä äänestyksellä. Marxilais-leniniläiset eivät käsitä noin alkeellisesti työväenluokan valtaantuloa parlamentin kautta. Yhteiskuntaelämän perustavat kysymykset ratkaistaan aina kansanjoukkojen taistelulla, luokkavoimien reaalilla keskinäisyyksellä. Parlamenttitaistelukin takaa sosialismiin siirtymisen vain siinä tapauksessa, että se nojaa työväenluokan ja laajojen kansankerrosten vallankumoukselliseen joukkoliikkeeseen.

Jos koko asia käsitettäisiin vain pelkäksi niin sanotuksi voimien vapaaksi peliksi parlamentissa, parlamentaariseksi

sommitelmiksi, niin se merkitsisi lankeamista siihen samaan „parlamentaariseen kretinismiin”, jota reformistiset oikeistojohdajat parantumattomasti potevat. Aituinen yhteys laajoihin joukkoihin, vallankumoukselliseen kansanliikkeeseen parlamentin seinien ulkopuolella — siinä on *pääehto siihen, että sosialistiset uudistukset onnistutetaan toteuttamaan käytännössä parlamentaarista tietä.*

Kun maassa kasvaa voimakkaasti yleinen tyytymättömyys, kun on muodostunut reaalin demokraattisten voimien kokoomus ja joukot vaativat vasemmistopuolueilta vallankumouksellisen hallituksen muodostamista — vain tässä tapauksessa otetaan taantumuksellisilta luokilta pois mahdollisuus jossakin määrin vakavaan vastarintaan ja niiden on pakko alistua kansan tahtoon.

Vallankumoukselliset työväenpuolueet eivät tarvitse parlamenttienemmistöä mukavien virkapaikkojen saantia varten. Ne käyttävät niille annettua valtaa toteuttaakseen lainsäädännöllistä tietä demokraattisia ja sosialistisia uudistuksia — suurmonopoliin omaisuuden kansallistamisen ym. Itse parlamentti muuttuu silloin todellisen kansan tahdon välikappaleeksi. Uusi vallankumouksellinen valta ei ainoastaan säilytä olemassaolevia kansan demokraattisia oikeuksia, vaan laajentaa niitä kaikin tavoin.

Ennakolta on mahdotonta nähdä, millaiseksi parlamentaarinen tie sosialismiin tässä tai tuossa maassa konkreettisesti muodostuu, mutta eräs mahdollisuus on otettava lukuun alun alkaen. On mahdollista, että siellä missä demokraattisten puolueiden kokoomus saa vaaleissa enemmistön, hallitsevat taantumukselliset luokat eivät halua alistua kansan tahtoon ja yrittävät estää väkivalloin vasemmistopuolueiden valtaantulon. Tässä tapauksessa on demokraattistenkin puolueiden pakko vastata voimakkein taantumuksen haasteeseen. Vallankumouksen rauhanomainen kulku voi vaihtua ei-rauhanomaiseksi. Tätä seuraavan taistelun kärkevyys ja muodot tulevat riippumaan luokkavoimien suhteesta ja kansainvälisestä tilanteesta.

Kokemus osoittaa, että kapitalistiluokka on riittävän ovela pyrkiäkseen estämään vasemmistopuolueita saamasta enemmistöä jo ennen kuin nousee kysymys niiden valtaantulosta. Kun hallitsevien puolueiden asemia uhkaa vaara, nämä puolueet saattavat voimaan viekkaasti keksittyjä vaalijärjestelmiä, rajoittavat parlamentin oikeuksia jne.

Ottaen kaiken tämän huomioon työväenluokan vallankumoukselliset puolueet pyrkivät hallitsemaan kaikkia taistelumuotoja — rauhanomaisia ja ei-rauhanomaisia, parlamentaarisia ja ei-parlamentaarisia — ollakseen tarpeellisella hetkellä valmiina ottamaan käyttöön sen muodon, joka parhaiten vastaa muodostuvaa tilannetta ja työtätekevien etuja.

5. Sosialistisen vallankumouksen perustavat lainmukaisuudet ja niiden ilmenemisen erikoisuudet eri maissa

Tärkeä sija marxilais-leniniläisessä sosialistisen vallankumouksen teoriassa on kysymyksellä vallankumouksen yleisten lainmukaisuuksien ja sen kansallisten erikoisuuksien keskinäis-suhteesta. Tämän kysymyksen oikeasta ratkaisusta riippuu suuresti vallankumouksen menestys. Ei ole ihmeteltävä, että tämän kysymyksen ympärillä käydään kärkevää ideologista taistelua.

Revisionistit esiintyvät vallankumouksen yleisten lainmukaisuuksien tunnustamista vastaan, liioitellen kansallisia erikoisuuksia. Kun sellaista katsantokantaa yritetään tyrkyttää niiden maiden puolueille, joissa vallankumousta ei ole vielä tapahtunut, niin se ei merkitse mitään muuta kuin tosiasiallista vallankumouksesta luopumista.

Dogmaatikot eivät päinvastoin tunnusta välttämättömäksi kansallisten olosuhteiden huomioon ottamista vallankumouksen kulussa. He vaativat kaikkialla sosialistisen vallankumouksen toteuttamista kerta kaikkiaan säädettyjen kaavojen mukaisesti. Sellainenkin kanta on omiaan tuottamaan melkoista vahinkoa vallankumoukselliselle liikkeelle. Sosialismin suuri voima on juuri siinä, että se pystytetään joukkojen vallankumouksellisen luovan työn tuloksena ja että se tulee kunkin kansakunnan elämään muodoissa, jotka ovat läheisiä ja ymmärrettäviä kansalle ja liittyvät elimellisesti sen koko kansallisen elämän rakentamiseen. Sitä vastoin dogmaatikot, jotka eivät piittaa kansallisista erikoisuuksista ja kopioivat mekaanisesti toisten maiden kokemusta, kahlehtivat joukkojen luovaa aktiivisuutta ja heikentävät sosialismin puoleensa vetävää voimaa, rakentavat lisävaikeuksia sen tielle.

Otaen huomioon niin revisionismin kuin dogmatisminkin vaaran kommunististen ja työväenpuolueiden edustajain Neuvottelukokouksen Julkilausuma tähdentää välttämättömyyttä samanaikaisesti *käydä taistelua kumpaakin tendenssiä vastaan*.

Marxismi-leninismi lähtee siitä, että konkreettisten olosuhteiden ja kansallisten perinteiden erilaisuudesta huolimatta sosialistiselle vallankumoukselle eri maissa ovat ominaisia eräät periaatteellisesti tärkeät yhteiset piirteet ja lainmukaisuudet. Tämä onkin ymmärrettävää, koska kapitalismin vaihtuminen sosialismiin on kaikissa maissa perustaltaan yksi ja sama prosessi. Se alkaa kahdesta perusuudistuksesta: 1) poliittisesta vallasta syrjäytetään riistäjäluokat, saatetaan voimaan työväenluokan johdama työtätekevien valta, proletariaatin diktatuuri; 2) kapitalistien ja tilanherrojen omistusoikeus lopetetaan, saatetaan voimaan kaikkien perustuotannonvälineiden yhteiskunnallinen omistus.

Nämä molemmat uudistukset, kuten edellä osoitettiin, voivat tapahtua eri muodoissa. Mutta kaikissa tapauksissa siirtyessään sosialismiin työväenluokan on välttämättä suoritettava ne. Ilman sitä ei ole eikä voi olla sosialismia.

Periaatteet, joiden noudattaminen on välttämätöntä sosialistisen vallankumouksen voitolle, esitetään täydellisimmin muotoiltuina kommunististen ja työväenpuolueiden Neuvottelukokouksen Julkilausumassa. Siinä on lueteltu seuraavat periaatteet ja pääasialliset lainmukaisuudet, jotka ulottuvat kapitalismista sosialismiin johtavaan koko siirtymäkauteen:

työväenluokka, jonka ydinjoukkona on marxilais-leniniläinen puolue, johtaa työtätekeviä joukkoja suoritettaessa muodossa tai toisessa proletaarista vallankumousta ja saatettaessa voimaan muodossa tai toisessa proletariaatin diktatuuria;

työväenluokan liitto talonpoikaiston perusjoukon ja muiden työtätekevien kerrosten kanssa;

kapitalistisen omistuksen lopettaminen ja perustuotannonvälineiden yhteiskunnallisen omistuksen voimaansaattaminen;

vähitellen tapahtuva maatalouden sosialistinen uudistaminen;

kansantalouden suunnitelmallinen kehittäminen, joka tähtää sosialismin ja kommunismin rakentamiseen, työtätekevien elintason kohottamiseen;

sosialistisen vallankumouksen toteuttaminen ideologian ja kulttuurin alalla sekä monilukuisen, työväenluokalle, työtätekevälle kansalle ja sosialismin asialle uskollisen sivistyneistön luominen;

kansallisen sorron lopettaminen sekä yhdenvertaisuuden ja veljellisen ystävyyden voimaansaattaminen kansojen välillä;

sosialismin saavutusten suojeleminen ulkoisten ja sisäisten vihollisten väkivallanyrityksiltä;

kunkin maan työväenluokan solidaarisuus toisten maiden työläisten kanssa — proletaarinen internationalismi.

Nämä yleiset periaatteet ja lainmukaisuudet eivät ole mitään muuta kuin lyhyesti muotoiltuja tärkeimpiä johtopäätöksiä marxilais-leniniläisestä proletaarisen vallankumouksen ja sosialismin rakentamisen teoriasta.

Marxilais-leniniläiset puolueet eivät lainkaan pyri toteuttamaan periaatteitaan käytännössä kaikkialla samassa muodossa, samoin menetelmin. Ne ottavat huomioon omien maittensa konkreettiset olosuhteet ja kansalliset erikoisuudet. Leninismi opettaa, että avain sosialistisen politiikan menestyksiin on yleisten periaatteiden luova soveltaminen maan konkreettisiin olosuhteisiin, sen talouselämän, politiikan ja kulttuurin omalaatuisten piirteiden, sen työväenliikkeen perinteiden, sen kansan tapojen ja mentaliteetin jne. mukaisesti.

Niin kauan kuin on olemassa kansallisia ja valtiollisia eroavuuksia kansojen ja maiden välillä, osoitti Lenin, kaikkien maiden kommunistisen työväenliikkeen kansainvälisen taktiikan

yhtenäisyys ei vaadi monimuotoisuuden poistamista, ei kansallisten eroavuuksien hävittämistä, vaan sellaista kommunismin pääperiaatteiden soveltamista, joka „oikealla tavalla muuttelisi muodoltaan näitä periaatteita yksityiskohdissa, oikealla tavalla sopeuttaisi niitä kansallisiin ja kansallisvaltiollisiin eroavuuksiin”²⁰.

Arvata, löytää, tavoittaa, tarkastella ja tutkia sitä mikä on kansallisesti erikoista, kansallisesti omalaatuista kunkin maan tarttuessa yhtenäisen kansainvälisen tehtävän konkreettiseen ratkaisuun — sellainen on mitä tärkein kommunistien tehtävä.

Ihmisyhteiskunnan kehitys kapitalismista sosialismiin on *yhtenäinen maailmanhistoriallinen prosessi*. Mutta sosialistinen vallankumous eri maissa, silloin kun yhteiskunnallinen kehitys asettaa sen päiväjärjestykseen, on tietystä ympäristössä elävien, oman elämänkoulunsa käyneiden työtätekevien joukkojen itsenäinen luova teko. Tämä lyö lähtemättömän leimansa vallankumouksellisten prosessin kulkuun.

Niiden muotojen ja keinojen summa, joilla kaikille maille yhteiset vallankumoukselliset uudistukset tietystä maassa toteutetaan, muodostavat tämän maan sosialismiin siirtymisen omalaatuisuuden. Kapitalismista sosialismiin siirtymisen perustavat lainmukaisuudet ovat samoja kaikille kapitalistisille maille. Se yhteinen, mikä eri kapitalistisilla mailloilla on niiden kulkiessa sosialismia kohti, on hallitsevana niiden kansallisiin erikoisuuksiin nähden. Tämän tai tuon maan omalaatuiset olosuhteet saattavat osittain muuttaa perustavien lainmukaisuuksien konkreettisia ilmenemismuotoja, mutta eivät voi kumota itse näitä lainmukaisuuksia. Tämä ei kuitenkaan merkitse, että kukin maa kulkee sosialismiin jotakin tietä, joka eroaisi periaatteellisesti sosialismin teistä toisissa maissa. On olemassa yksi todellinen sosialismi, Marxin ja Leninin tieteellinen sosialismi, joka on selvittänyt kaikille maille ja kansoille yhteiset uuden yhteiskunnan rakentamisen periaatteet, yhteiskunnallisen kehityksen lakien syvällisestä tutkimuksesta johdetut uuden yhteiskunnan rakentamisen periaatteet.

Sitä mukaa kuin karttuu kokemusta sosialististen uudistusten voimaansaattamisesta, rikastuu myös marxilais-leniniläinen proletaarisen vallankumouksen teoria. Marxisin-leninisin yleisten periaatteiden luova soveltaminen eri maiden konkreettisiin olosuhteisiin on samalla myös näiden periaatteiden edelleen kehittämistä. Jokainen maa — suuri tai pieni — pystyy rikastuttamaan kokemuksellaan marxilais-leniniläistä sosialistisen vallankumouksen teoriaa.